Գրչ. 869 - Դ. ԱՌ ԶԱՅՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

[illegible]
վասն որոյ մեք հաճաւոնացեալք կատարեսցուք
զայնչափսակ սերբոց առաքելոցն աղաչէ. զի
զգիշերն զորմիայն գբանաց նոցա առաւաձեռնեա
լեալ զգամեալ զբոզորմոն մեծ. ասա ճշմ
որկեցուցանէն զամենայն նարարածս։
Հակիրոնք քի. և առաւել տիեզերս առաքեա
լք։ բարեխաւսեցեք առ տէր վասն մեր։ Որք
առ-էք զգաստութիւն քարոզել անբիկիւղ զգբան
ընկենացս յաշխարհին։ Որք արժանի եղեք
տեսանել մարմնով զորդին մեր յայտնապէս։
Ի սիրողդէք արարչին արարածոց քի սբ առ
աքեալք։ բարեխաւսեցեք առ տէր վասն մեր։
Որք արհոզդէք ընդ հանուր տիեզերացն զսբ
առաքեալք։ Որ պատսպարեցէք զամենայն եկե
ղեցեաց քի սբ առաքեալք բարեխաւսեց
յանսահման ծովն հայր գբանաց նոցա
մուտք։ և սբ առաքեալք անդրանիկ խորհուրդք
ալոյս գերազանց։ երկոտասան ազգաց պրսակաւք
եկեղեցոյ բարեխաւսք առ տէր վասն
ձանց մերոց։ Ի շիարհակիր բանին բանզկաց
էդեալ հիմունքք սբրբոյն ամենայն։ լերինք անշա
րժք հով խոք ծաղկաձինք. հարազատ վիմք հա
ւատոյ պետունք և անդրեաս։ բար։ Ի բարեբ
հոգւոյն վրատակք և որոտմունք տի։ եզեկ

Գրչ. 26

ցոլմունք հրեղէն աստուղք լուսաւորեալ յոլովագ
աւորին վկայասէր Ներսիսի Հայոց Յակոբ
բռնաբար։ Նոյնպէս ասուն կայգ ողն հրեղէն պարի
սպք և բարձրաշտարակք. ոսկեղէն բաժակք.
և ժիր մատուռնակք. հայաստանեաց հայրն հոգ
ոքք բարդուղիմէոս և Թադէոս բար։ քանակ
անհաւատին անմահարաւոք և Լուսաւորչեան
էանն հնչակող հովիւք խաւարահալածք բանաւ
որ փարախք սբ Լուսաւորչեան և փիլիպպոս բար։
հմայբրա գործ հոգեղէն անաւրինք ընտրեալք
և ճիւնափայլք։ Թագաւորք երկրի։ Իշխան
նք աշխարհի. անպակաս գանձուցք բաշխ
ող յակոբք ալփեան յուդայ յակոբք բեանք
երեք սրբեան միտրուն թեխորհուրդք կամա
ց և հազար ապէտք. փողոց հնչեմունք բան
բառք աւետեաց ընդ ամենայն սբ երդ ը
մաւոն և մատոյ Թիւայ։ բար։ Բանի նկեանց
կանուխ քարոզ և աւետարանի։ երգ փերկո
ւնք հնչեցուցանահաւորք ազգիմարդկան
ցանք սբ երդ մատնեցոս։ բարեխաւսեր առ
քս վանք։ ընչեցառելի դրախտին աստէնտ
ող և երրորդ երկնից։ նըկատող բարձանցիսոր
ոց բանալի երեքտասան սբ առաքեալ պաղոս
հայր համատարած։ բարեխաւս։

Կանոնք հնչ աշխարհացոյց մեր
մատուռ Լիք երկնային ի Լեռն ի Լեռն

ժողովեալ զընտրեալն իսկ զբանի զիմաստասի
ս հի և ելեցեր ելս սովորութեամբ հալածեալ ստ
ուգաբար զգիտաւորն անգիտաւորն ի մէջ։ աղաչեանք
սոցա խնայեալ ի մեզ։ մարդասէր փրկիչ։ Ի ժողով
Նանապարհորդեալ անհետ ընթացուցեալ ի ժողո
վք կոչեցեր զորսորդս անբանից կենդանեացիմաստ
ք ի ժողովք։ աշխարհի որսայցն ըզբանականքս
ի կենդանաղաղ։ Բանաւորք երկրի մեշակք երկնային
ք։ ոչ ետուր ըզանբանին մեշակաց։
Եւ առաքեցեր սերմանել յոգեբանաւորաց։ աղաղ։
Ըզաւրինակ երկոտասան առաքելոցդ զա
ն զեւրանաստուն ընտրելոց։ աշակերտացն։ յանա
ղաց։ Յեր ծանուցեալ ի մեզ։ արմատեանց։ Ա՛ղ
բերացն յաղի մայ։ աղաչ։ Որ ընտրեցեր ըզտունն
քոզ զեկեղեցի իմաստուն։ հաւրյն Լուսաւորչեան
էր իսրմա սենեակ զեւրանարփեան հոգւոյն զանրու
նի։ և առաքեցեր ի ըզծառայսդ սբ զառա
քեալն։ կոչեալ զհեթանոսայն բերեալ ի ուրախ
ութիւն։ խառնեցեալ ի բաժակին։ աղաչանաք։
Որ տիրակալդ իշխանութիւն հաղորդս արարեր
ըզսբ զառաքեալն կապել և արձակել զորդ ի
մարդկան յերկինս և ի երկրի։ Ա՛ն ամենակալ։ ցի
նեալ զքեզ խոստացար յորժամ հաւատիս յանուն
դասողանն։ աղաչանաք։

Ի՛ խիստ առաքեցար ի փերկութիւն ազգիմարդ Հ.

կան. մինչեւ որդի՝ և բանդ աշխ. զգաբեզ բարե
բանեմք աշխ հարց ընտրոց։ Որ զանտրեալանեալն
յառաջ քան զլինելն աշխարհի, առաքեցեր ընդ
տիեզերս աւետարանս փրկութեան, զգաբեզ։
Որ ըստ մարմնոյ չարչարանաց ընդ ոգեղէն կամ
աւ չարչարակից, որոց խիստն հայրենի լինել
նըման քեզ խոստացար. զգաբեզ բարե բանեմք աշխ.
Զգաստ ահեցեալք։ Ուրբաթ արարեալք զգնայ
խոտան։ Եկեղեցիք հեղձանոնաց հաստատեալք
փառաբերովք զգեանն։ որով երկնիք հաստատե
ցան ահե։ Քահանայք և ժողովուրդք. մեր աբան
Հայնի երգով զգլխս ընծըշմարիտ որ ծագեցա
առաքելովքն։ ահեցեալք։ Հ։

Այրառաքող մինչեւին որու մեռուք յաշխա
հին զգնորեալս քո խակբզբանք։ Ողորմի՝ մեզ
Ջանաւք։ սոցա ծոնող։ Ամ։ մեր մեզ։
Փառաց ընհաւրծառաքայն որ շնորհեցեր ա
շխարհի։ Լուսաւորիչ զառաքեալն։ Ողորմի՝
Կենդանարար եբհոգի որ ի զուսբաժանեալ
հանգեարին՝ յառաքեալն։ Ողորմի՝
Յայսմ։ Հրեկանցք ընվայրի՝ լեալ տապ։ նէ
ընդ հող եղեալքս զյիշատակս մեր առաքելոց ըն
քի։ որք դասեցին զմարդիկք ընդ հրեշտակս
փառաւ։ որ ի զերծուրդս։ Ողորմի՝ ընհա
մագոյ։ Հայսմ։ Հրաբարակեցեալ վերբ

նոցն։ որդիք նորսիոնի։ Յիշատակի՝ լեզու
ացն հրեղինաց։ որոնք եղեն զգեցեալք զգաբ։
Հայսմ։ Հրքահանայք և պաշտաւնայք սբ եկե
ղեցոյ։ տաւնս խրմբեն զյիշատակ լուսոյն ծա
գաւղացն։ որոնք մաքրեալք ասծուն սբ հոգւոյն։ Փ։
Ուրբաթ։ Եբ ասատուծոյ։ ընտրեալք խակբզ
բանք հնախքան զաշխարհս։ ոմանք։ Ոբ արժանի
եղեք տեսանել զանտես ընհրեղինաց։ բարե
խաւսեցեք առ տր։ վասն ընմանկանցեկեր ծղեցոյ։
Հարեկաւ։ Մեք քրիստոսի հաղարապետքն ա
յլին ընխորհրդոցն։ ոմանք։ Ոբ իհոսանուտ
ղացն։ վերաց։ զմարդիկք իկանանմանի։ Բ։
Ի երաց։ Մեք քանզգնաւ։ ամենաառեալն
հանեք երանուն։ ոմանք։ Ոբ իգալիսատ
անուն նըստիք յերկոտասան աթոռս։ քնքրիս
տոսի։ բարեխաւսեցեք առ տր։

Կանոնն Յովհան մարգարէի։

Որ զանցեալ էր ծաղկեալ խորհուրդ
տնաւրինեալ։ Ընդ որ մարգարէին զ տղայ
եալ ցուցեր։ աստ հաղցընմերոց։ Ողորմանալ
կան։ Ամաղու մ ընդ յերկրի։ նըշանակեաց յովն
ան։ խորհրդոտին պահելով կենդանի։ աստ հա։
Ողորմ զվերկնականքս։ աւետարանի։ զուշակեալ
ով զխորհուրդ ընինուդի։ զարոզեր սպասելիար
ուն։ աստ հա։ Զորդ ըզտն ըզտր ահեցեք
զանղցրաձայն երգով բարձրաբարբարեցեք։

զիշերեալ Որառաքէացն ողորմութեամբ զմարգարէնյովհան.
զարոյց
քարոզել նենուէացւոցն, ապաշխարութիւն.
անհնարին ընդ զբաղումս ամենայն ժողովրդոց
ուրդք. և բարձր արարեալ զգիայնն երկնաւորաց
ի զոր անհնարին. Որ ըստ ընդունեաց ի
փոր կենաց զփախուցեալ մարգարէն. և ի անոյշ
ըզգալի անարատն պահելով. գովեցեալ ընդ սի
րովքեան պաշտաւնեայք քի. և բարձր արար
եալ զնակեալ բանն հաւատ։ Զոր ըզմարանեցի։
Որ ըստ մարգարէին ի խորոց անդ ընդ ոգ. և
փրկեաց ի դժոխոց. ապականութեան, բարձ
բանեցեալ ընդ քերովբէսն քահանայքդ. և
բարձրարարեալ զփոքր ակեալ սրբոյն։

Մարգարէն։ Զայնբարձ։ Բարձ խաւ։
Ողորմութեամբ բաշխաւղ քրիստոս մեզ մի
որգելաբերի էոյ յարարածս. գելաց չիս իմ ողա
ւորա որ ողորմածդ։ Զայնամենայնի։ Որ ի բարկու
թեամբ զողորմութիւն. չիշեցեր առ քրիս
տոս զողորմածդ։ Զայնամենայնի։ Որ
ողորմածդ։ Որ ի ժամանակեան մերձեալ
մահուն. փրկեցեր ըզնինուէացիսն
փրկեաց զմեզ ի հրոյն յաւիտենից. որ ողո
ւթեամբ յովհաննու առաքելոյ անմահութեամբ
պարգևողն։ Զայնամենայնի։ մահաբերդ բարոյ.
Յահեղ ի բառ բառ ոյ մարգարէին զարիո

ներելով զաղաւորի։ Զայնամենայնի։ խոնարհեալ զերկ
նի իսուզ։ Զամենայնի։ պատուիրեր ժողովրդ
դեանն ապաղ ատել առ տէր։ Զայնամենայ
լով զիմողութեամբ մեղաց։ Ծանգեալ։ առաւ
ուս խաղաղութեամբ յանմահ արարանն։
և զմահու փարատեաց զերկիր։ Որ ստեղ
ութեամբ հորերգեալ զաղաւորանմահ։ փրկ
կողերդեալ ի ձեռաց մահու։ Ընդ որ։ թա և զփրկ
կեալքս պատուական արեամբ ընդ զոմանս
ամենայն փրկեաց քրիստոս ի հրոյն յաւիտենից։

Ոնվեանն մարգարէն անլաղակեր ենենուէացիս։
ցանկ
ասեն էրեք աւուրք և այլ ոչ ենս ի ցեռ
ենենուէ։ Զայնի։ հաւատացեալքն պաղատ
ի ինաւրքեն զգերեալ։ փրկեա զմեզ ի վաղ մահ
ատելոյ հրաւերմանեն զանկեցուոյ։ Բաց
ա։ ընդ լուսոյ առաքաւ ատուն ողորմութեան
ա։ ընդ հրաւերմանեն զանկեցուոյ։ և լուսաբանեալ տուողոյն ան
մեղաց բիւրաւորաց փրկեալ։ Զոմի։ մա
հուանեն։ Ի ամենայնոսին հայցեալքդ
փրկի։ ողորմածդ։ փրկեա զմեզ ի վաղ մահ
ալեաց գեհենեանոյն։ և զքեզ փառաբանս ամենայն
ամենայն

Որառաքեացեր զյովհան քարոզել մեծ ի քաղ
ալքին նենուէ։ յայտնելով զաւուր ապրելոյ զմար
դասիրութեամբ ընդ։ ընկալ և զմեզ ապաշ
խարութեամբ։ Ելեալ ի կիսոն երեք աւրեա

Թաղմամբ պահէլով կէնդանի՝ յաւրինակ Թա-
ղմանքն Յարու Թեան։ Եկեցոյ և զիս զմե-
ղաւք ըզմեռեալս։ Որ լուար Ձայնի աղաւ Թ-
ից Երկո տասան բիւրոց և մանկանց տըղայոց.
Հերոդ գըլխատ և Երկայնամիտ։ Լուր այժմ
Ն՝ինձ որկարդամս առքեզ։

Ճշ Եկ Պահ խարու Թիւն ապրէցան քաղաքն Նինու-
էացւոց։ Ի լսել Ձայնի մարգարէին Եղև Թողու-
Թիւն մեղաց։ Եհան բանն առ Թագաւորն պատ-
ուէր տայր ժողով ըրդէանն։ լսել։ Իբէրա
նոց մանկանց տըղայոց զարքայ Հերոդէ ցաւ-
գնու Թիւն կոչէին։ լսել Ձայնի մար։

Վանուն սըրբոյն սարգսի զորս վայելեն դրդ
մեն։ Եբրորդ ու Թեանն ընտրեալ

Ճաւ այն հաւատարիմ յաղ Թող սպասաւ ազգին
և քաջ Կահանայ։ արագահնա մեբդ սարգիս
Ն՝որհաց աւ Թիւն։ ասաւ քեզ բարեխաւսէ
վասն անձանց մեր։ Թագաւորին Երկնաւ
որի մեբ զաւրաւորէ մեզ մարտիկ։ սիրովան
մահին խաչեալ յաշխարհի։ արագահնա մեբդ
սարգիս խաչի պըսակեալ։ ասաւքեզ։ Ա՝ի բեգա
կանն արդարութիւն մեծ կարաղէս պայծառ
արուեալ։ ցոլացել յարև մտից ի յելս արևո
արագ։ անշէջ ճառագայթ։ ասաւքեզ։ Ա՝ւ էս
աւ որ հնայ։ մեծաց դիմեալ ի մեջ Երկրի ի

հիւսիսոյ հողմովհարաւ ոյ ի դաշտ ճաղկաձի։
արագ հա։ ասուն կան մահիւ Թիւն։ ասաքեզ բարեխաս։
Ա՝ռ աքեալկան զիսնուվառեալ մտերիմեցհան
դէս քաջիւ Թիւն մարտիրոս որդ ովքն ի պարս վը
կաեալ։ արհնա։ մեբդ սարգիս և մարտիրոս մեծ
պըսակաւ որ բարեխաւսեցէք առ ի վերանաձ.
ցան աղեց կենաց մարդկան զաւրեղ բըժիշկ
սըրբեալ արտասուաց։ Ներեցոց դիւրիչ վըշտաց
մխիթար։ արդ հա։ դիւաց հալածիչ։ ասաքեզ։
Գ՝երագոյն պատիւ առեալ ի բարձրելոյն.
Բանին բարեխաւս։ կատարիչ խնդրուածաց
լըսող աղաւ Թից։ արդ հա։ գերեաց ազատիչ։ ա-
Գ՝ողեցեալ անուն բարի քաղցր և անուշ պըտուղ
շըրթանց հաւատացելոց։ ի գիշերի և ի տըն
ջեան յոսոսով կոչեցեալ ընդամ տեղիս յիշեալ և
վասաւ որեալ։ ասէնահաս մեբդ սարգիս։ գե
ղեաց գերայ դարձ։ ասաքեզ։ Լ՝ամաղաւ արտյոսոց
անմահ բանին էդեալ ի գլուխս մերոյ ի շխանին։
սուսերաձիգ վահան հաւատով քեզ ասէ զաւ
թաց և զաւրաւ վարաց։ արագ հա։ ամուրպարիսպ
ընտիր հեծելոց։ ասաքեզ։ Ա՝ճաչաբարբարբարբ
դեստապետ ընշանագործ։ անուամբ ի ի ասէ
յեկեղեցի։ ասաւ էպայծառ ի գլուխս ըս
գա գայ ի գաղաթանտեղ ջնահեալ սրբոյն
մեսրոպ։ արդ հա։ բազնեաւ։ ճանիչ։ աս։

Կանոնն Բ՚ն Բարեգենդանին Հռոմայեցւոյ

աղու հայոց եռն Հնդիսիսիանոց Եպ

անանորհաւրյիսուսՀՇ և համագոյ սբ

Հոգւոյն. ընդպատկերն ի բանական խառնեալ

ընդ հողանին թ բնոյս ՀՇ. զորզարդ

արեալ փառաւք Եդեալ ի դրախտին փափկութեանն։

Յորում ցընծայր զոր արարեալ անտրեսրա

կան խրնդութեամբ, քանզի զաւծ տեսանէր մեծամեծ

նարհեալ ի դրախտին յորմէ զոր ոչն ՀՇ ագ՚ն

ուրպատուիրեր նոցին։ Վասն որոյ աղաչէ այ

մայրն մարիամ. զմիածինքն զորդին զի ընդ հրեշ

տակսն ըստուերաւ զակին. Ժառանգել զերբսատին

մեզ ըզդրախտին վայելչութեանն։~~~

Յաւուրս յաւրինակ հանապատողն ի ադամայ

որի դրախտին փափկութեանն ուրախանայր ընդ հրեշ

տակս. ցընծասցուք և մեք ի յաւուրս մեր ընդ հոգ

եւորս։ Ի յաւուրս իսորհուրդ ասեալ հանապատողն

զոր արարանայր, ճաշակեսցուք և մեք ըզպա

տուիրանս այ։ Ի յաւուրս ի՞տիպ պատմութեանն

առ աջնոյ. որով պըճնեալ զարդարեր ի փառս ըն

մարդն առաջին զարդարեսցուք և մեք ածայի

ա՛ր ինաւք։ Ցընծայ մարիամ արքայական արդ

արու ՀՇ՚ն արքեալ քան աղաչէ զառ իբրեն ընտ

անեաց վանմերզիրդարձուսցէ վերըստին մեզ ի

դրախտին ժառանգութեանն։

Ուրախացիր երկնեղէնի քրիստոսի, փրկակ՚ է

տնաւրինութեանն ՀՇ՚, մարմնացելոյն ի կուսէն վասն քո՚

այ հարցըն մերոց։ Ի յաւուրս ցընծանորդ ինք ադամայ

քանզի որ ի սկզբան էին ա՛ր ինադիր պահոցն ի դր

ախտին, վասն ընդ մեր պահել մարմնով յանձնառնու։

Ի յաւուրս երկրորդ ադամ վասն առ աջնոյն. անձ

նարկ ի վինելով ըզձաշակաց պըտղոյն քաւել ըզպ

ատուիրանս։ Զայդ ահեցեալ էր ի ձրարար

էր ըզնա յանիրաւեան։ Որ ըստ պահոց քառասն

աւրեա փրկողին պահելով հարսնացեալ էր ա

ղէցի. զի մոցէ ի յատ ադամայ ընդ փեսային յարու

ցելոյ։ բարձ։ Էր կայք հաւատացեալ ըզքրիս

տոսի. ցընծումք պահեսցուք ընդ անմահին

մահու մեռանելով մեղաց. զի յարութեանն

կենդանանացուք արդարութեամբ։ Բա՛ ի ձ բար։

Ըստ ուրեցեալ ի սկզբանէ. անապատական կոյս

մարիամ լինել տաճարք. սրբութեան՝ անձաւ

ղոյն որի հաւրն. առնա մեր շուր բարեխաւսեա

կեցուցանել ըզմեզ։ Որ սա ի քրիստոս երկրորդ

ադամ վասն առ աջնոյ ցնծանաց։ Էութեամբ

մերոյ վ պահելով. զմահաբեր պըտղոյն ըլուծել

ومن يعمل من الصالحات وهو مؤمن فلا يخاف ظلما ولا هضما ۝
وكذلك انزلناه قرآنا عربيا وصرفنا فيه من الوعيد لعلهم يتقون
او يحدث لهم ذكرا ۝ فتعالى الله الملك الحق ولا تعجل بالقرآن
من قبل ان يقضى اليك وحيه وقل رب زدني علما ۝ ولقد
عهدنا الى آدم من قبل فنسي ولم نجد له عزما ۝ واذ قلنا
للملائكة اسجدوا لآدم فسجدوا الا ابليس ابى ۝ فقلنا يا آدم
ان هذا عدو لك ولزوجك فلا يخرجنكما من الجنة فتشقى ۝
ان لك الا تجوع فيها ولا تعرى ۝ وانك لا تظمؤا فيها ولا
تضحى ۝ فوسوس اليه الشيطان قال يا آدم هل ادلك على
شجرة الخلد وملك لا يبلى ۝ فاكلا منها فبدت لهما سوآتهما
وطفقا يخصفان عليهما من ورق الجنة وعصى آدم ربه فغوى ۝
ثم اجتباه ربه فتاب عليه وهدى ۝ قال اهبطا منها جميعا
بعضكم لبعض عدو فاما يأتينكم منى هدى فمن اتبع
هداي فلا يضل ولا يشقى ۝ ومن اعرض عن ذكري فان له
معيشة ضنكا ونحشره يوم القيمة اعمى ۝ قال رب لم حشرتني
اعمى وقد كنت بصيرا ۝ قال كذلك اتتك آياتنا فنسيتها
وكذلك اليوم تنسى ۝ وكذلك نجزي من اسرف ولم يؤمن
بآيات ربه ولعذاب الآخرة اشد وابقى ۝ افلم يهد لهم
كم اهلكنا قبلهم من القرون يمشون في مساكنهم
ان في ذلك لآيات لاولي النهى ۝ ولولا كلمة سبقت من
ربك لكان لزاما واجل مسمى ۝ فاصبر على ما يقولون
وسبح بحمد ربك قبل طلوع الشمس وقبل غروبها ومن
آناء الليل فسبح وأطراف النهار لعلك ترضى ۝ ولا
تمدن عينيك الى ما متعنا به ازواجا منهم زهرة
الحياة الدنيا لنفتنهم فيه ورزق ربك خير وابقى ۝
وأمر اهلك بالصلوة واصطبر عليها لا نسئلك رزقا
نحن نرزقك والعاقبة للتقوى ۝ وقالوا لولا يأتينا
بآية من ربه اولم تأتهم بينة ما في الصحف الاولى
ولو انا اهلكناهم بعذاب من قبله لقالوا ربنا لولا
ارسلت الينا رسولا فنتبع آياتك من قبل ان نذل
ونخزى ۝ قل كل متربص فتربصوا فستعلمون من اصحاب
الصراط السوي ومن اهتدى ۝ اقتربت الساعة وانشق
القمر ۝ وان يروا آية يعرضوا ويقولوا سحر مستمر ۝
وكذبوا واتبعوا اهواءهم وكل امر مستقر ۝ ولقد
جاءهم من الانباء ما فيه مزدجر ۝ حكمة بالغة فما
تغن النذر ۝ فتول عنهم يوم يدع الداع الى شيء
نكر ۝ خشعا ابصارهم يخرجون من الاجداث كانهم
جراد منتشر ۝ مهطعين الى الداع يقول الكافرون هذا
يوم عسر ۝ كذبت قبلهم قوم نوح فكذبوا عبدنا
وقالوا مجنون وازدجر ۝ فدعا ربه انى مغلوب فانتصر
فتحنا ابواب السماء بماء منهمر ۝ وفجرنا الارض
عيونا فالتقى الماء على امر قد قدر ۝ وحملناه على
ذات الواح ودسر ۝ تجري باعيننا جزاء لمن كان
كفر ۝ ولقد تركناها آية فهل من مدكر ۝ فكيف
كان عذابي ونذر ۝ ولقد يسرنا القرآن للذكر فهل
من مدكر ۝ كذبت عاد فكيف كان عذابي ونذر ۝
انا ارسلنا عليهم ريحا صرصرا في يوم نحس
مستمر ۝ تنزع الناس كانهم اعجاز نخل منقعر
فكيف كان عذابي ونذر ۝ ولقد يسرنا القرآن للذكر
فهل من مدكر ۝ كذبت ثمود بالنذر ۝ فقالوا
ابشرا منا واحدا نتبعه انا اذا لفي ضلال وسعر
ءألقي الذكر عليه من بيننا بل هو كذاب اشر
سيعلمون غدا من الكذاب الاشر ۝ انا مرسلوا
الناقة فتنة لهم فارتقبهم واصطبر ۝ ونبئهم
ان الماء قسمة بينهم كل شرب محتضر ۝
فنادوا صاحبهم فتعاطى فعقر ۝ فكيف كان
عذابي ونذر ۝ انا ارسلنا عليهم صيحة واحدة
فكانوا كهشيم المحتظر ۝ ولقد يسرنا القرآن
للذكر فهل من مدكر ۝ كذبت قوم لوط بالنذر
انا ارسلنا عليهم حاصبا الا آل لوط نجيناهم
بسحر ۝ نعمة من عندنا كذلك نجزي من شكر
ولقد انذرهم بطشتنا فتماروا بالنذر ۝
ولقد راودوه عن ضيفه فطمسنا اعينهم
فذوقوا عذابي ونذر ۝ ولقد صبحهم بكرة
عذاب مستقر ۝ فذوقوا عذابي ونذر ۝
ولقد يسرنا القرآن للذكر فهل من مدكر ۝
ولقد جاء آل فرعون النذر ۝ كذبوا بآياتنا
كلها فاخذناهم اخذ عزيز مقتدر ۝ اكفاركم
خير من اولئكم ام لكم براءة في الزبر ۝
ام يقولون نحن جميع منتصر ۝ سيهزم الجمع
ويولون الدبر ۝ بل الساعة موعدهم والساعة
ادهى وامر ۝ ان المجرمين في ضلال وسعر
يوم يسحبون في النار على وجوههم ذوقوا
مس سقر ۝ انا كل شيء خلقناه بقدر ۝
وما امرنا الا واحدة كلمح بالبصر ۝
ولقد اهلكنا اشياعكم فهل من مدكر ۝
وكل شيء فعلوه في الزبر ۝ وكل صغير
وكبير مستطر ۝ ان المتقين في جنات
ونهر ۝ في مقعد صدق عند مليك مقتدر ۝

الرحمن ۝ علم القرآن ۝ خلق الانسان
علمه البيان ۝ الشمس والقمر بحسبان
والنجم والشجر يسجدان ۝ والسماء رفعها
ووضع الميزان ۝ الا تطغوا في الميزان
واقيموا الوزن بالقسط ولا تخسروا الميزان
والارض وضعها للانام ۝ فيها فاكهة والنخل
ذات الاكمام ۝ والحب ذو العصف والريحان
فبأي آلاء ربكما تكذبان ۝ خلق الانسان
من صلصال كالفخار ۝ وخلق الجان من
مارج من نار ۝ فبأي آلاء ربكما تكذبان
رب المشرقين ورب المغربين ۝ فبأي آلاء
ربكما تكذبان ۝ مرج البحرين يلتقيان
بينهما برزخ لا يبغيان ۝ فبأي آلاء ربكما
تكذبان ۝ يخرج منهما اللؤلؤ والمرجان
فبأي آلاء ربكما تكذبان ۝ وله الجوار
المنشآت في البحر كالاعلام ۝ فبأي آلاء
ربكما تكذبان ۝ كل من عليها فان ۝
ويبقى وجه ربك ذو الجلال والاكرام
فبأي آلاء ربكما تكذبان ۝ يسئله من
في السموات والارض كل يوم هو في
شأن ۝ فبأي آلاء ربكما تكذبان ۝
سنفرغ لكم ايه الثقلان ۝ فبأي آلاء
ربكما تكذبان ۝ يا معشر الجن والانس
ان استطعتم ان تنفذوا من اقطار
السموات والارض فانفذوا لا تنفذون
الا بسلطان ۝ فبأي آلاء ربكما تكذبان
يرسل عليكما شواظ من نار ونحاس
فلا تنتصران ۝ فبأي آلاء ربكما تكذبان
فاذا انشقت السماء فكانت وردة كالدهان
فبأي آلاء ربكما تكذبان ۝ فيومئذ لا
يسئل عن ذنبه انس ولا جان ۝ فبأي
آلاء ربكما تكذبان ۝ يعرف المجرمون
بسيماهم فيؤخذ بالنواصي والاقدام
فبأي آلاء ربكما تكذبان ۝ هذه جهنم
التي يكذب بها المجرمون ۝ يطوفون
بينها وبين حميم آن ۝ فبأي آلاء
ربكما تكذبان ۝ ولمن خاف مقام
ربه جنتان ۝ فبأي آلاء ربكما تكذبان
ذواتا افنان ۝ فبأي آلاء ربكما تكذبان
فيهما عينان تجريان ۝ فبأي آلاء
ربكما تكذبان ۝ فيهما من كل فاكهة
زوجان ۝ فبأي آلاء ربكما تكذبان
متكئين على فرش بطائنها من استبرق
وجنى الجنتين دان ۝ فبأي آلاء
ربكما تكذبان ۝ فيهن قاصرات الطرف
لم يطمثهن انس قبلهم ولا جان
فبأي آلاء ربكما تكذبان ۝ كأنهن
الياقوت والمرجان ۝ فبأي آلاء
ربكما تكذبان ۝ هل جزاء الاحسان
الا الاحسان ۝ فبأي آلاء ربكما
تكذبان ۝ ومن دونهما جنتان ۝
فبأي آلاء ربكما تكذبان ۝
مدهامتان ۝ فبأي آلاء ربكما
تكذبان ۝ فيهما عينان نضاختان
فبأي آلاء ربكما تكذبان ۝
فيهما فاكهة ونخل ورمان ۝
فبأي آلاء ربكما تكذبان ۝
فيهن خيرات حسان ۝ فبأي
آلاء ربكما تكذبان ۝ حور
مقصورات في الخيام ۝ فبأي
آلاء ربكما تكذبان ۝ لم
يطمثهن انس قبلهم ولا جان
فبأي آلاء ربكما تكذبان ۝
متكئين على رفرف خضر وعبقري
حسان ۝ فبأي آلاء ربكما
تكذبان ۝ تبارك اسم ربك
ذي الجلال والاكرام ۝

Ասաբանք բազումք ողորմ խբնայէա յարքանց
ըստ հայրամենակալ Լուսոյ մեա։ Ամ բեգանն
արդարոն մեր ծանգեա ի հոգիս մեր ըզլոյս ծըշ
մարտութեան։ Լուսոյ։ Տուր մեզ զի անաղաղութ
թեան։ Ամ փըրկեա ի նեղչաց մերոց։ հոգիդ ծըշմար
տութեան։ Լուսոյ։

Եզ վայելեա ամենայն ազգ։ զարիհանապազ
Օգիայրն զորդի Լուսոյ զոհոգիդ գոհութեամբ
բարեբանեցուք։ Զերբոյդ ուրախ մեք մեանանական
գովեմք Լուսոյ։

Որ յամենայնի ես կարող ահեմք ըզքեզ տրամ
հարց ընդ մերոց։ Որ անապականն քոյով զաւրութ
թեամբ պահեցեր զյուսացեալսն ընդ ինքեզ ամենայն
կուսանն։ փրկեա և ըզմեզ մարդասէր տեր։ ամեն։
Բարձրացուցանեմք զգովեալ զանուն քոյ ամենայն
Թագաւորեալ։ Որ ոչ ոչ թողուցեր զանուն քոյ ամենայն
գնեալ մեզ ի նեղութենէ մերոյմ։ ամեն հարցան
Զորս ընդ ամենայն ըզտեր ահեցեալ և բարձր արարեալ
ըզնայսանիսն։ Տուիր և գիշերք ըզտեր ահեցեալ
ցեալ և բարձրարար։ Իսարդեալ ըզտեր ահեցեալ
ցեալ։ Եկառ ամենայն։ Զեսցեսցեալ և բարձրարարեալ
ըզնայսանիսն։

Նեղութեամբ ի մոմամաւ գնեալ ի ձեր։ որպես
երբեմն յովհաննու։ Լուսոյ։ Յանցահանցեալ
ի մոց մաքրեա զիսուր։ որպես երբ

ուրն։ Լուսոյ։ Ի նեղգաւորն շրջանց փրկեա զիս
տեր։ և յարեալ ի ապրեցոյ։ Լուսոյ։

Մենայն զինուորս մեր ի հրեշտակաց։ անդ
դարձ ամենայնի ահեն զքեզ։ հայրամենակալ ամեն և
միայն մարդասէր։ Հորաւրհնեալ մեք զերկ
նչեալս երգեցուք։ առաքեալ ի հաւրն որդի
միածին։ ամեն։ Ուրախ մեք ըզքեզ գովեն
արարածք։ բաշխաւոր պարգևացեալ հոգի ծըշ
մարիտ։ ամենակալ տեր։

Երգեցին մանկունքն ի հնոցին և ասեին։ տեր ամեն
հարց ընդ մերոց։ ահեալ և յաւիտեան։ մի մատներ
զմեզ ի խպատ ըստանաւորեալսն մերոյ։ վանն
աբրահամու սիրելոյ քո ահեն։ Ի հրեշտակն
յերկնից և զբոց հրոյն շրջոյց։ և փրկեացք ահեն
բանան ի ձեռաց մահու։ աւրհնեալ և յաւիտեան։
Ըզտեր ամենայն և բարձր արարեալ ըզնայսանիսն։
Որ ի կերպեանն կենդանեաց փառաբանեն ի բար
ձունս փառաբանք քեզ զհայր։ ալելուիայ և
վեց թևեանն սերովբէքն աղաղակեն ասելով
սեր սուրբ սուրբ։ ալելուիա։

Ընդ ամենայնումդ զարտասանս։ արկանեմ առ ալի
քո քրիստոս։ Զոր ղեռնձ ըզմեղսիս որպէս երբեմ
ըն զպոռ ընկին։ որ միայնդ ես բազմաց գութ։
Ամենայնիմ առ ալի քո քրիստոս որ հոգի
բանաւոր հաւատոյ։ խնդրեա և զիս ըզմոլորեալս որ։

Ընդամենն ցնորեցեալ զքրիստոս, որոյ ըմբռնեալ
են հոգւոյ, և մարկեանց, բազմ ընկեալ և զեմ հիս-
անդ-ն Ամենորհեալդ։

Ա Աստուածն Յիսուս, ամենազօրեան անհեսցուք և փառ
ընտանցուք զնոսա։ Մերածնեալ և անմահի. երկն-
ղիս երկնի պագեցուք, և փառս ընտանցուք զնոս։
Լաբ զհոգին. ճշմարտութեամբ, զոհութեամբ մեծա-
գործութեամբ, և փառս ասասա։

Բ արքեանքն Մագաւորն անմահի, աստուծոյ հայրն
ընդերոց։ Հաստատեցեր զերկրս ի խոսնդ ծովուն այլն
զամենայն հաստատեցեր զերկրս։ Հարազատացուցեր
զմանկունս երկրի ի ցոյս սրբոյ։ Ոյսքն աստուծոյ հայրն։
Ընդոր անհեսցուք, և բարձր արարեալք զնոսայսր
տեան։ Մինչև զերկրորդ ընդոր անհեսցուք
զնոսայսր, և զամենայն զոր ունիս։ Իսրայել ի ընդոր
անհեսցի, և առաջնորդեսցի զնոսայսր։ Բարձ
բարարեալ զնոսայսր։

Գ Ասասկեալ իբազմութեանէ սեղացիմոց, աստուծոյ
խաղաղութեան աւգնականք։ Ի նոր կոծիմ հոգ-
ոյն անասրեանութեան իմոյ Մագաւորի խաղաղ-
ութեան աւգն։ Ի խորհրդոյ սեղոց ծովոն տարա-
բերեալ ծովիմ։ Նաև ապերարի փրկեսցէ
Դ զանակեալդեն ի երկինս։ անհեսցուք զնոս
եզ։ Զամենայն հանապազ անհեսցուք զանունս սրբ-
ութեան։ Բարձր արարեալք զնոսայսր։

Ա արքեանքն Յիսուս։ Նոր ի ծնեալ
աստուծոյ հայրն ընդերոց։ Միածին մոնեալ ի մեծն
զմեղուցմոն Ամենակալ։ Ասողոցմոն Ամենակալ
փրկեսցազմեզ ի նեղչացմերոց։ Ամենայն
Զ զոր անհեսցեալ։ և բարձրարարեալ զնոսայսր
ան։ Ընդեսատեալ երերոյ ի ականաղծոն անհեսցեալ
ցեալ և բա։ Ամենազօրն ընդ։ և զանձ խաղաղ-
ծ։ Ամեն։ անհեսցեալ ժողովուրդք։ և բա։ Ամենայն
անանեն զանուրբանմարմնոց հրեշտակաց։ Ի կացեալ
հանապազ անանեալ ժողովուրդք առաջ երբ
բարձրացն ի։ ընդեսցեալ զնոսայսր։
Ամենասին ողորմեսարեն անանեն։ Իսրայել զեզ
Ի Հայն փոքրոյն յանհագին անուրն յոր ժամ հար
կանի հրեշտակապետն։ և ամենայն իրատանան
ան։ ողորմեսարեն։ Հնչատեալ զոր յաստեն դատաս
որ անհեղ։ յոր ժամ առնես հրայ փորձն Ամենա-
զբանն Ամենորդոց մարդկան։ ողորմեսարեն։
Իբարձանց անմոնեալ զբանն։ Երկնայինքն
Ե նոս որոս Ամենա ընդհրաշալի Հայնեն։ փառս աբա-
նեն։ Հասանելով որ ընդատես ի բերանս։ փառս
Երկրաձին որդիք մարդկան սաղմոսիք և անհոս
Ամենա։ աղաղակեն։ Հասանելով։ երրորդոն Ամենա անբաժ
անանելի։ փառս ասեն զբանն։

Զ ամենասուրբ զանհերգոն Ամենասրդասի
ոն Ամենա ընդ զոն ընկալ Ամենա ասորփառս։ և

զմանկունս էկեղեցւոյ, զոր պահէաք իսաղաղութիւն
Որոտեսողէս խոնարհաց յերկնից ցիւրեարս, և
տես ողորմութիւն աշգոյ մարդկան, զմանկ-
ունդ սերովբէանն սրբութեամբ համաձայնեալ
զեզ երգեմք երեք սրբութեան տրուն խնայեա
զաղօթս մեր յարարած ընդ. և զմանկ:

հբ Նձաւ գնոր թիւ ինչ այլոցն էկեսցէ: Եւ որ
պահէ նզնէ աղերսիւ ինձ: Զի նաև
տէր տերանց և աստծ յաւիտենից ինձաւգն:

հբ Ամբարձէ զամբիսառ զեզ որ թագաւորդ
էս թագաւորաց. փրկէ զեզմեզ և պահէ
յանէրևոյթ թշնամոյն: Զի ընդ գանկն արդա
րութիւնս թագաւորեցս մեզ փրծ
կաւոր. փրկեա զեզմեզ և պահէ յանէ.
հաւանեալ առ զեզ պաղատի կարդամառ զեզ
հայրենազ ամ ա գութ. փրկեա զեզմեզ
և պահեա յանէրևոյթ թշնամ:

հգ Կանոնն երկրորդ. Կիւրեղի ի Զատ հացին
զ զաւրէնն սրբութիւն պահոց նախ
դրախտին աւանդեցեր, զորոշ պահէ հով
նախանաւ ի ցեղն ճաշակմամբ պղտղոյն
ճաշակեցին զզդառնութիւն մեղացն մահու
վանն որոյ շնորհեա մեզ զոր ճաշակել զգաղց
լուն թիւ հանդոց պատուիրանաց: Զի զանա
զան վերստ մեղաց հարբեալ ոգիս ի թշնամ

մոյն, և ի բազմապատիկ հիւանդութիւնս կա
ցուցանք մարդասիրեդ բառնալոյ զեզ ցաւս
մեր. վասն որոյ բարձեալ զեզմեզ զբիստոս որպէս
մարդասէր: Զի էկիր ի փրկութիւն մարդկան
ծնընդեամբ կուսին մարի ամուսնեալ անար
արքոյ այրութիւնդ հրաշք երևեցեր զեզմահացեալ
քս էյարութիւն անմահութիւն. վասն որոյ աղաչա
նամք մանրքոյ կեցոզմեզ փրկիչ:

Զրգերբագոյն փառաւաբ բարձրացուցեր
զմանկունս էկեղեցւոյ զոր զբիստոս, խոնարհ
հուն զոր ճանապարհաւդ առաջնորդեալով
լայերկնային վարս հրեշտակաց. աղաչէ մեզ առ
աջնորդեա մեզսոյ զ զարդ էյարդարութիւն.
Զրզդառնութիւն պղտղոյն ճաշակեցորով
մեռաբ արդարութիւն. պահեցուցեր զառանձ
ութեան փոխեցեր զբաղցրութիւն զոյն աւրինաց
զոր ճաշակումն. աղաչէ մեզ զ
տր զուրախութիւն զ սիրոյ զոր բաժակն.
Զոր անապականն ծնընդեամբ ընդ զոր լուծեր
զերկուն ըս նախանաւրն. մարիամ մայրն
տուն ծոյ, բարեխաւսեա առ միածինդ զի
լուծանել զկապանս ըս մեղաց մերոց, և այլոց
չեաւ զ փրկել զանձինս մեր զրիփորձութիւնէ:

Զյաւաղ զան զյաւիտենական ժամանակ
ծնեալ ի հաւրէ անճառելի բանդ աստուծ

ած, որովհետև երկինք և երկիր, անհամբեզքեզ
ասեց հարցնելոց։ Որ իսպառակերաց մեր
ընդքո, զարդարեցեր զամարդն առաջին և զ
պատուիրանն ոչ պահելով դարձաւ ի հող ընդ
մահու անկեալ Ադամաւորու մի, անհամբ
որ զգիտուն մի արարչական սիրոյքդ ոչ դարձ
ուցեր յորդոց Ադամայ, այլ ընորհեցեր զայս
անդիմն դառնալոյ ի կեանս որով զեկովք
յանմահ հոգի վերս փոխեր։ անհամբ։
Ընդ նախահայրն ընտրեցեր, բայց զ
յանիրեան։ Ընդ նախահայրն ընտրեցեր
որ վանեցեալն ի դրախտէն կենաց։ ընկալ
ցուք և մեք զաղերսումս մի՝ ապաշխարու
թեամբ զեյարս մեր ընդքի արժանացուք մտանել
դրախտին կենաց։ բայ։ Ընդ ենովայն
հանպատին որ յուսացուս կոչեալ զանուն տնանց
յուսացուք և մեք յարս մեր ընդքի
յառնել նոր ի կեանս ընդ յաւիտեանս։ բայ։

Զ

Զ

Որ զգեկեցիր զանմահարար մահկանացու
բնութիւն ի քեզ կրեցեր զեր կոյսամարիամ։ որ
ով մեռեալքս որ յադամայ կենդանացուք
յուսով յարութիւն մեր։ առնամիշտ բարեխաւսեայ
վասն անձանց մերոց։ Որ զբանն անեղեալ
կան զեսակնեցեր գոյացուցեալ։ անձառ սքանչ
ելն մարդին եղեալ ի փրկութիւն եղիկանացա։

Որ զպատուական ի քէն կենաց ընծաեցեր մեռ
ան ադամայ։ զորոյ պահանք քառասնաւրեան
քաւեաց զպատուական ճաշակումն։ և յանվաղիս
ճան զանոյն վերացեաց ի կեանս։ առնա։

Զ

Բառապքեցար ի հայրական ծոցոյ ծնեալ
խորհուրդ ընդ հաւրյաւիտեան և առեր մար
մին զմեղուցեալս։ նախասաղծեալ յանապա
կան կուսէն անձառ մերոյ։ վասն մերոյ
փրկութեան ողորմ ի մեզ։ Որ փոխանակ ճա
շակաց ընդառնուն մահաբեր պատուականն
անճաշակ լինելով քո քառասնաւրեայ աքաղ
ցրացուցեր յուսով զգլուծ նորքոտաւրինաց։ վա։
Որ ասկողմ աւազակին բացեր զդուռն
դրախտին կենաց։ բաց և մեզ մեղաւորացս
ողորմիս։ Որ որք ընդ նորմին զքեզ դառան
եմք տէր և Ադամաւորու։ աղաչեմք զքեզ զոր։

Բանմարմնոց հոգեղինաց դասակցեցեր
քեզ մեզ զեկեղեցի։ որք ընդ նուսին հանձայնեալ
փառաւորեմք զերրորդութիւնդ։ որոմէ
ական սրբեաստացուս։ երգեցողք զգիտուն
բարձունս։ Որ յաղեցեր մերովք բնութիւնս
փորձուս։ կամ կոր աւանձինորով էարուն
խանուս։ որդոց ադամայ։ կոչեալ զգլուխս
վերշապին։ և ընդ երկնայնոցն երգել զգիտուն։
Որ գալստեամբ քո վերացեր զամենայն չխա

[illegible] մեղացն մոլեալ ուղղաւորեալ լերմամբ
ոգւոյ կանխի վերմին հաւատոյ զորի ծովուն հրաշ-
գործեցեր։ երգեմք զքեզ զքաւիչս [illegible]
անուանդ քոյ անհեմ փառաւորեմք զքեզ
ամենայն հաւատացեալքս։

Հոգեկ

Զի զոր ի հնոցն ի բաբելոնի
լուան։ փառս։ Եւ փրկեցեր զերիս մանկունսն ի հրոյն
բորբոքելոյ։ փառաւ ասիցեմք զքեզ զաստուած
Զոր անհեցիք և բաժ։ արարարիք զգնայ-
ուսեան։ Եկակիցքն հաւրիս և Որդւոյ։ և
Սուրբ Հոգւոյ։ զհոգւոյն հնոցն։ և անկեալ
պահեալ զամանկունսն ի հրոյն անհեցիք և բաժ։
Եւ մանկունքն ի հնոցին գոհութիւն ի ներս։ որպա-
հեցեր զամենայն ի հրոյն։ և ապաժանի արարիր
զի զգաստ։ զաստուած։ և գովել զանուանդ յաւիտեան
Ով կենդանաղոյս հանապազ զիս ալի կոչեմ։
մերբերկեալ ալիք ի ներքինս ի ներքինս յանդուցանեմ։
Հանապազ ի ներքինս ի ներքինս ապաստեն։

Համբառնալոյ մեր զքեզ զաստուածն
հաւատեալ։ Հայտնութեամբ զքեզ զաստուածն
հաւատեալ։ Հայտնութեամբ զքեզ զաստուածն
զքեզ զերիս տոնեալ փրկիչս մեր։ Հայցեալ ողորմ մեր
փրկիչ կեցոյ զանձին մեր։

Ի հոգեարիութեան խոկարոյ ի ներս մեր մարդ
անարիր։ անհեմ մեր զգաստ։ զաստուած հարց
ընդ մերոց։ Եւ բարձեր զամենայն զանարիութեան
անուանդ քոյ։ ընդ որիս։ բանաւորիս։ անհ

Եւ զանուանդ քոյ անդադար։ աստուած հայր։ Որ արարեր
զազգանս մեր ի հնոցին։ արա զիմեզ զողորմոն
ի ներս մարդասէր։ աստուած։ Հոգեկ
Զի զոր անհեցիք բաբ
ձրարարիք զգնայ յաւիտեան։ Եցիք Որ զերիս
ուր հնոցին ի ներքոյ։ և զմանկունսն ապրեցիր
բոցոյն։ Դեղեալ։ Եցիք Զաւրն ի ներ մեր
հոգւոյն փրկեցան անանիանքն և երգեն ի մի
այբանոն ի ներամբ։ բարձր։

Երձիմ յընկերմէ աւգնեալ ի ներձ հանապէս
բարի։ զանազի ձանրացան ի վերայիմ բեռ ի ներ
զամեղաց։ Լեր յաւգնել ի ներձ փութայ զանազ
զի խորք ի ներ զարեաց ընկղմի զիս յանդունդս
այլ դու հանապէս լեր և ի ներձ ձեռն ընտու։
Փրկեա ի վերստանգէ ի ներ զգնաւ ապրեալս ի յա
լեաց ծովի։ զանազի կորընչի մ ի մեղացն
աւրինուն ի ներեան ի մոյ։

Արձրեալ անհաւորս փառ ի ներ զքեզ։ Բա
ձրեալ վասն ի վերին աղաղոյն։ անհ
որ վասն անհեղ առեալ։ բարձ։ Բարձրեալ
դու յերկինս։ ի ներ յերկրի։ Եւ փառ ի ներ զքեզ։ Բ
Զի դու բարձրացար ի ներ զմեզ փրկեցիր։ ընտ
ար ի ներ ի ներ մեզ հաւր մեզ կենդանի։ բա։

Աստուած հարց ընդ մերոց բարի բանեալ
անուանդ քոյ յաւիտեան։ Վասն դու խոտ հարց ընդ
մերոց։ որ մի մասն ի ներ ի ներ։ վասն անուան

ըդքնումն աբրբոյ. Զի առաւել փառաւորէ
ալէ. անուն փառացդոց ամենայն յաւիտեան.
Զգնոր ահեցեալք և բարձրարարեալք զգնայ-
խտեան. Տոկք և գիշերք զգնոր ահեցեալքն
առաքեալ Լբաձրք. Իսարայեալ զգնոր ահ
եցեալ ամենայն ազգք երկրի զգնամ ծայրիսն.
Զաղաղակեմ զգքեզ տէր պարգևեա ինձ ապաշխա
րութիւն լուսանալ զմտիս և ողորմեա. Օգար
տասանեալ և զհառաչեան զս սրբոյն իմոյ. մարդա
սիրութիւն ըդքդ ընկալցի և ողորմեա. Մերձեա
ցին խնդրելոյ ուածքիս առ ալիքդ տէր. բարերար
ութիւն ըդքդ խնայեայ յիս. և ողորմեա.

Ոչ փառաւոր էնակերդն էսերկին ըսահնաբա
նութիւն. Բնակերդն խաբրբութիւն մատու
ցողքդ զաղաղութիւն մեր. և խնդրեցողքդ զողոր
մութիւն բարերարն մեր. Յանձառ
փառաց խոնարհեցար վասն ընփրբկութիւն մե
րոյ. զի դարձուցէ զմոլորեալս ի գիտութիւն
ճշմարտութիւն. Օգնա ահեցողքդ խաբրբութ
ութիւն անձանց մերոց. գոհաբանելով. և խնդրե
ցողքդ զողորմութիւն ի բարերարութիւն մեր
հեռաւոր և փառաւորեալ աշխարհ մեր
րոց. Ամ ըդարձս յամենայնի. տոկեցոյ զանձ
ին ըսմեր. Եւ այնքան ոչ դադարիցին զորս

արկեալքն գնալն ի մէջ հընոցի հրոյն զանձ փա
ռաւորիցին. Զգնոր աւրհնեցէք բարձրարարք
զգնայ յաւիտեան. Ի զմամբ որդոյն աստ բոց հնոցինցաւ
ղանայր. ընդ նոսին գովելով բարձր. Յաղթողզաւ
րութիւն զաւրհնա բանանապրեցոյց. անդադարգով
էլով բարձր արարէք զնա.

Ղաղէմ զգքեզ հայրերկնաւոր մի դարձուցանէր
զերբ սաքոյինն. զինեղեալ մես վաղվաղակի ընդ
ինձ տր. Մոլորեալ անձնիմ անարիւնութիւն մեկո
ր ուսանէր զինատ. Բստանաւրինութիւն իմոյ որ խբ
նդրողս մոլորեալ ոչ ի արիս. Ծանրացեալ մեղ
ուբ ընկղմի անձնիմ ընկալ զիս որպէս երբէ հինգ
զգպէտրոս որ ծովիմս ալէ կոծեալ յանցանաւք.
Ուրգպատիս և գոհութիւն տրանուանը դրուն
բերբոյ. փառաբերբոյ տրութիւն ըդվաղէ փառ ըդ
պատիս և երկրպագութիւն. Ամբ հնեալ տրբարե
բարարութիւն ցեր մեզ յամենայն ժամփառ ըստալ
անուանը դրուն մերբոյ.

Ամենաողորմ յաւիտեան ուրծ հարցընմերոցկե
ցոյ զմեզ. Որարարբերողորմութիւն ի մէջ հնոցին
և կենարար ցաւղովքո փրկեցեր զերիսանանկուն.
Զհնարբնորբիքեալ մանկունքն ընհաւատովընդ
ի ցինեալ պատկերինոսկոյ ոչ մատուցինխոնարհ
էզուրծ հարցընմերոց. Զգնոր աւրհնեցէք բարձ
արարք զգնայ յաւիտեան. Զայաղերզցաղողոմ

Ամենայն էրկիրք Տեր երկրի։ Զանազան
փառացն նորա գովեցէք յերկրի որդիք մարդկան
Զշնորհս երկրի։ Զանազանութիւն հրեշ
տակաց զհիւսիսակողմն լատոյր փառաւորել բարձր։

Եղիցի Տէր բազում ողորմութիւն։ Մեղա ողորմեա։
Մեղա՞ Տէր և անկանիմ առաջի քո։ Մեղա՞ ողորմ։ Մեղա՞
Տէր խոստովանիմ զայանցանսիմ։ Մեղա՞ ողորմ։

Ընդ երկնայն զաւրս Թիւն աւրհնեցէք զաւրս
ամենայն երկիրք Տեր երկրի։ Զանազան
փառացն նորա գովեցէք յերկրի որդիք մարդկան
Զշնորհս երկրի։ Զանազանութիւն հրեշ
տակաց զհիւսիսակողմն լատոյր փառաւորել բարձր։

Եղիցի Տէր բազում ողորմութիւն։ Մեղա ողորմեա։
Մեղա՞ Տէր և անկանիմ առաջի քո։ Մեղա՞ ողորմ։ Մեղա՞
Տէր խոստովանիմ զայանցանսիմ։ Մեղա՞ ողորմ։

Զ Զանազանութիւն հրեշտակաց զհիւսիսակողմն լատոյր։
Զ Զանազանութիւն հրեշտակաց զհիւսիսակողմն լատոյր։

Զ Զանազանութիւն հրեշտակաց զհիւսիսակողմն լատոյր։

Զ Զանազանութիւն հրեշտակաց զհիւսիսակողմն լատոյր։

Զ Զանազանութիւն հրեշտակաց զհիւսիսակողմն լատոյր։

Զ Զանազանութիւն հրեշտակաց զհիւսիսակողմն լատոյր։

Զ Զանազանութիւն հրեշտակաց զհիւսիսակողմն լատոյր։

Զ Զանազանութիւն հրեշտակաց զհիւսիսակողմն լատոյր։

դոյգ՝ չար չարանաւք։ Զոմանք զգէզ անն լոյսոր
զտիրականքն պատուէր լուսոյ Յրագիր զոտեալ ի
կանանէ։ կանանէ՝ զանձն ալ բս մեղաւ գոյ
նոսք չար։ Բայց բանիւ զիսոն ակնց զոտ հաւրզ հոգի
դ ծնշարիսոր նորոգ էցեր զհնանցեալ զբս մեղաւ
հնոյն ադամ։ նորոգեա՝ և զմեզ ի մեղաց նորոգ
ու Ամէն։ զնորհամ։ Ի՝ բարեխաչիր բարձրելոյն հո
վանացեալ զաւրս Ամէն։ զանակարանաբ հոգոյն նորոգ
ծնարզբանեալ։ բարի՝ Խնամեալ ամենեքեան
ծին մարի ամ մ։

Յոյսի լուսոյ ծնունդ և ծագումն որ ի կիրիոսն
դերմոնորեալ ի քարի ի բնութեան զորընդ հանն բարձ
ելոյ ի ի բարուսոյդ։ մաքրեալ զմեզ ի մեղաց մերոց։
Լուսոր ի ի ի ի ի մաքրութեամբ։ ինամագրեալ
զպատուէր զոնորոգեցեր նորոգեա զմեզ զի հնու թե
ան մեղաց։ Ընդ անուս ակնորդ ոյգ ոչ ի մաքուս հայր
ի զ ի ի ի մեղաց յերկինս ամ ի ի ի ի ի ի
նցանաց։ ի ընդ ամ ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի
Ամ ի
ի ի
զարդ ի
հնի ի

պատոյն մեհ ի
ան ի
բ ի
ի ի
ի ի
ի ի
ի ի
ի ի
ի ի
ի ի
ի ի
ի ի
ի ի
ի ի
ի ի
ի ի
ի ի
ի ի
ի ի
ի ի
ի ի
ի ի
ի ի
ի ի
ի ի
ի ի
ի ի
ի ի
ի ի
ի ի
ի ի
ի ի
ի ի
ի ի

[illegible] հաշտութիւն էր [illegible] որոց
[illegible] «Ցաղորմ։

Ընդ [illegible] զոր արարն ընդ ազգս՝ «Բուն ցեանն
[illegible] մեղանչեցուք զմեղս մեր՝ զանիրաւութիւնս
ազգիս։ Ընդ որոյ [illegible] կանանց նանմանութիւն
[illegible] շինեցուք կամ հրաման [illegible]
զբանս։ Ընդ [illegible] զարդարեցուք զբանս։ «Զամենայն
[illegible] զարդարեցուք զբանս։ «Ընդ [illegible] «Ղեցուք
[illegible] հրեշտակաբերգեցուք զփառս քի՛ բար
Հուն։

Սրբոյն Աստուածածնայ հարցնումն։

Որ ի Բեթլեհեմ ի հնոցն ի փրկութեան զերգն [illegible]
զգաբեզաս [illegible] անդ ադարձեալ հարցնումն։
Միանգամայն աբերդոյ [illegible] որոյ [illegible]
[illegible] զգաբեզաս [illegible] զգնայուն [illegible]
Զամենայն ժողովուրդս միաբանեալ [illegible]
[illegible] բար։ Ընդ [illegible]
[illegible] զգաբեզաս։

Արձոյ զցաւս մընդ [illegible] զայրաղակ հողեղեն
[illegible] բազմգոյն [illegible] [illegible] զվերս [illegible]
[illegible] զանկեալ [illegible] զգնայուն [illegible]
[illegible] զգաբեզաս։

[illegible] զգաբեզաս։

Որ [illegible] զամենայն զգնայուն [illegible]
[illegible] զամենայն [illegible] զգնայուն։
Որ [illegible] զանազան [illegible]
Որ [illegible] զգաբեզաս։

Բարբարեցուք զերգ [illegible] զգաբեզաս։

Զերգ [illegible] զգաբեզաս։

Զերգ [illegible] զգաբեզաս։

Զերգ [illegible] զգաբեզաս։

Զերգ [illegible] զգաբեզաս։

Զերգ [illegible] զգաբեզաս։

Զերգ [illegible] զգաբեզաս։

Զերգ [illegible] զգաբեզաս։

Զերգ [illegible] զգաբեզաս։

Զերգ [illegible] զգաբեզաս։

Զերգ [illegible] զգաբեզաս։

Զերգ [illegible] զգաբեզաս։

Զերգ [illegible] զգաբեզաս։

Օրհնեմք զքեզ զամենակալդ Հայր. յամենայն ժամ
ւ օրհնութեան բարձրութեան։ Գովեմք զքեզ զմիածին
որդի. յամենայն ժամ զօրհնութեան ի իբրև. Երկրպագ
եմք զքեզ զհոգիդ. յամենայն ժամ ամենակալ սուրբ։
Օրհնեալ որ յաւիտեանս. ԹԷ մ[ա]րդ քեզ։ Այ ամենայն ժամանակ
ի հայրենի և զօրութիւն յանապականութեան զօրհնութեան
ամենայն սրբոց։ Օրհնեմ և ք[եզ] այսօր բարեբանեմ
ի հնացն և սերով որ յամենայն ժամանակ զքեզ ծնեալ որ
արդ. և որ յարութեան։ Ընտրեալ է ամենակալն
էսպորն զօրհնեալ ամենայն սրբոց։ Եւ մինչև
ամենայն ամենակալ. Ընտրեալ որհնեսցէ
և առ աւետ ք. ք. Ծնեալ մարմնով. ընդ նմա խորհուրդ
Զան բաժանեալ աստուածութեան և ամենայն որ ընդ մեզ
գովեսցուք որհնեսցէ։ Զերկրպագութիւն ամենայն
սրբոց ընդ հայր և որդի. բարեբանեսցուք։
Վասն մեր քո գիւտ ընդ եդ մեզ ամենայն
որով բնաւ ամենայն փրկեալ։ Զեկեղեցի ամենայն
ընդ հարսն մարմնով մեր որոյ։ Ի խորհուրդ զօրութեան
ամենայն զերկիր որով բնաւ։
Որ հնեսցուք զօրհնեցուք առաւել բարձրագոյն
այսօր և բարեբանեսցուք զամենայն փրկիչ
քեզ մեծացուցանեմք։ Հրեշտակք և մարդիկ և ամե
նայն արարածոց զքեզ. Ըզքեզ միայն որհնեն փրկիչ
զքեզ։ Երկնաւորք զառաջի ամենայն արարածք օրհնեն
զքեզ մարդոյ ցանկն քեզ փրկիչ քեզ մեծացուցանեմք

Ողորմեա մեզ Աստուած ըստ մեծի ողորմութեան քում
հարցն մերոց։ Ըզքեզ որ աստուածութեամբ ամենակալ
հայրն որ ընդ միածին հոգին սուրբ ընդ նմին փա
ռաւոր ամենայն ժամանակ զքեզ ամենակալ։ Ըզքեզ
հնեսցէ և բարձրագոյն ընդ ամենայն խորհուրդն։ Ամէն
և մեծութիւն սուրբ Երրորդութեան։ Ամէն
բարձրագոյն ընդ քեզ յաւիտեան։ Ի սրբութեան
անուն սուրբ հոգւոյն մեր
բարեբանեսցուք զամենակալն և զայսօր ամենայն
և առաւել բարձրագոյն։
Մեծացուցանեմք զմարդկան զքեզ մարմնացեալ
հարց զօրութեամբ։ Ի մեծութեան սուրբ Երրորդութեան
ամենայն։ Ի սուրբ հոգին զօրութեամբ ընդ մեզ ամենայն
ամենայն սուրբ ընդ զօրհնեալն ամենայն հրեշտակ
ամենայն խորհուրդ ընդ յաւիտեանս
մարդոյ և զամենայն փառաւորեալ ամենայն
որ բարձրագոյն ամենայն։
Ընդ մեզ զօրհնեալն ամենայն և ընդ մեզ
ընտրեալ ըզքեզ երկինս։ Որ հոգին սուրբ ընդ մեզ
և սուրբ որհնեալ զօրհնեսցուք զորդին միածին։ Եւ
զհոգին ամենայն որհնեսցուք բարեբանեսցուք
յանուն մեծութեան։
Ամենակալ եկեղեցի փառաւոր անուն Տէր
ԹԷ. առ որհնեալ զքեզ հայրն երկնաւոր
երգով։ Դասք ամենայն որհնեալ քեզ։

ազգանաւն· գովեցէք զտէր յիւր միածին· Եւ անհաս
այլ հոգւն որ երգով ընդ սերովբէին և ընդ քերովբէին·
Եւ բարեբանեցէք զհոգին ծնողն մարիամ անդ·
ձբ Ի ամբաւն միով զաւս ներկարդ ամբարձ քեզ մարդա
սէր. որ յանէ ի ղակերպ յաթոռ ընդ նըստիս· Ընդ հով
անեալ աշխարհքս հետաւ ըզմեզ զբանգմագութ որյանձ
անբանական զաւր բազում գովէս· փառ ըզքեզ փա
ռաւ որ էալ յաւ խոսեանն փառաւորեալ զաւր
տրուն թէանրդքո·
արգելմերոց առ րհնեալ էս տէր և փառ
գ առ որ էալ յաւ խոսեան· մի ցրեր զմեզ խառ պարոմ
մերժէր զմեզ յողորմութեանէ քումմէ· Եւ արքայար
ազգուք զանունդ քո Թագաւոր հեղաբ և զանձ
լագործ· Ըզոր Գ [illegible] բանեալ ընդ նմանէ ըզքեզ և
աւ էր ևարքայութեանն· Որ զհոր զհոգին ցեր
և զմանկունս ապրեցուցեր զոր· Զմեզ բերալ
քաջ ընդ ոսկի ծաւ շաւիղն· հասն ... ընկալքեզ
տապս ծառ այրքնդ զմեզ եւ ընդ ևզմեզ մեր բննեմզթ
գաւորն անմահ·
ը Տ ամենայն ժամանակ ... մեզ ...
զացեալ... աղաւթս·Յանցանաց ... զմեզ հո
գւ ... ... եղոզէզ թողլ ...
... ... զմեզ
դու խառնես ... որ երկրի·
ծբ Մ խաբանն Թէ ... ... թագա

որ ... խառնեսցո· Զհնա փառ ապէ փառ առ որ
էալ ... ... երկրի· Լուսաւոր էալ զանձին
բմեր լուսաւոր ... տիեզերաց·
Ա Ի րհնութիւն մեր ... փառ առ որ էալ յաւ խոսեան· ե
... բարեբանեալ հաւ ... ... պար
տ րն յոյս աշխարհին· Ընդ ... թէ ... ցոյ
զմեզ փրկեսցէ ... զանուն ... որ եւ ... ~
Ըզոր ... րհնեցէք և ... արքայ ... զ
... Գ ի ... ... րհնեցէք և ... գ
բայ ... ... րհնեցէք Զթագա
որ ... ... րհնեցէք
և ... ... բարբարայ·
Բ Թ ... Որ ... ... ը
... ... թողլ ... Մաս
... ... մոլորե
ցո ... ... Թէանքո· Դաստաստան
... ...
զէս և ողորմեալ ... ...
Տ որ ... ... ը
... ... Յայնժամ ... Թէքէր
... ...
... ...
Մ անկ ... ... ծ
... ...
... ...

զապատ ինեալ գսկիզ ելանել։ Ապա
արհրգ գոնելոյ մեղուցեալ անցանել որ ացատղորմն
Եվ ի շնորհեալ ելանել։ Զգոնելոյ արհնեցեալ և բարձ
արարեալ զնայսն իսուան։ Զի ելեալ զոտ բար
հնեալ։ ապացեալ ի ձրա ի ի բարարարեալ զն
իսրաելզոնոյ ի ի արհնեալ։ ապցեալ։ ի ի ի ի
բարարարեալ զնայսուսիս։

Յոյսիմեալ ուրբաթ։ զանցանաց իմոց միանեալ
առնել զբոլոր ի արտաքոս ացիմոց ողորմեալ ինձ
ելել։ Զոգեալ զապաս ինեալ ցորպեսզանսուս ակորդ
ին։ հայրմ։ ղայերկինս և ասա ամի բոդ։ փրկեա
զիս ելել։ Զբազում մեղացիմոց ամարտ անիրաւ ինեալ
ելեալ ելեալ ողորմեալ ինձ։

Նոր ասա ամ ասանիսեցիս յանդիմանելինել զեզ
Դագանորիմ ելել։ Ընդ ասա ամ ասա լուսեցեալ
ս ձայնիմոս մոր Դագա։ Եսրզբեզամաչեմ որնա
եա յամաս Դանիմ Դագանորիմ ելել։

Ելել հարցնեմ։ յամենայնի արդ արեալ սբ
քոտրս Դիդ։ Երբեմանկանքնիհնոցին հրեշտակա
ին ձայնիսնրզբեզ փառ ասորին։ Եւ երգելովզայ
ամենասրհնեալ քոտրս Դիդ։ ասրհնեալ և փառ
ասորեալ։ Զերրասրհնեցեալ բարհարարեալ զնայ
սուսիս։ Որզայրեցողեալս Դիբոցոյնեցաղ
փոխարկելով։ իսոնջրմանք հերոյնզերիս մանկունան
անկեզպահեալ։ և բա։ Հրաշալի ելել այնոյնսոնա

ելեալ։ Զնորոր ին։ բրոնասորընպակոցեալ զա
ին հնաբանանզոս արձացոյց և բարձրարարեալ։

Եղբիմբազոս մեն յոյժ ծանրեալ զասազնով
ս։ քանզի։ զմիայնոյ մեղա ողորմեալ ինձ։
Բացոր զոնոնողորմս։ Դեորոզբալովկարդամ
ասքեզ։ քան։ Հեղյոնզբզելոս։ Դեզնքոբազոս մ
ողորմեալ։ մարդասէր։ քանզի։ զմի։

Մենայնեկիրտոքփառաս։ մի ինոր։ և
փրկեացզմեզ։ Զմենայն հոգիք ձայնի։ զբոլ
Դեաս։ մի մեբարեբանեցեքզոր։ Զիեցոյց
մեզոր զփրկս։ Դիս։ զկեաս։ մի հայազգեսան
անկանցնզձայնընքեզվերագոչեմ։ Խարանի
արդասրեայամենայնիսոր զորաձերիվերամերաձ
հաբրցնմերոց։ Գանզիոչպահեցաքզպատուրա
նզբոնքաղեցաքմեքյամենայնարդ Դողմեզոր
զայնցանրամերաձ։ Զերհնեալ։ որև փառա
ւորեալս։ քեզպատուսիմք այլմոս։ խոպատանոներ
զմեզև մեցքերզոս խոսքոս։ Զոր սրհնեցեք
բաբրձրարարեք յաս։ Զանրակեզբնքան
ընհաս։ զեանեցորիբաբեանդ հնոցինզբոնի
ցաղփոխարկեացպարագրելովզերիս մանկունս
ընբաբ։ Որզոյս փառ ացձագեալիմ։ Զհնոցին
սրհնաբանեցն։ ընդնոսանհամա ձայնեալերգես
ցոնքեանարհրամբ։ զի շնչոացեզանասանեալ։
ոնին բորբոքոս մընբաբ։ Զարարար

Յ. Իշխեմ մեղայ քեզ Տէր մեղայ ողորմեա. Մեղայ
անաւրինեցաւ մատնեցաւ ի ձեռս սանսարինին
Հաստոյն արդարանկեալ աղաչեմ Տողին ձեր. Քանզի
մեծ է ողորմութիւն քո ի մեզ Տիրոջ Յիսուսէ. Քանզի մեծ
Հեսեան անաւրինեցաւ մատնեցաւ ի ձեռս.

Մեծացեալ արարեալ ի համբաւս նալոյ ի զձեռս ես
զՏէր Յիսուս. Աւրհնեցէք զքեզ Տէր Յիսուս զողորմութիւն
հանկեալ ի քեզ ի մեզ. Մեծացեալ ի ծոցս հոր զդէպ սրի
հանեալ Տէր Յիսուս. Զգովեցէք զքեզ Տէր զանհանգիստ
ի այնպէս երգոյ ցնծութիւնս բարեբանեցէք զաստ
ուած Տէր Յիսուս. Լինդ սուրբ ի ձերբանարար Տէր Տիրոջ
Զ. Թագաւորեալ պատարագաւորեալ երգեալ ուրախ
երգեալ սաղմոսաւորեալ երգոյ. Օրհնեալ տարեալ
մեր փրկիչ ի զամենեսին կեցուցանող.

Զ. Ամենայն թագաւորութիւն աստուածութեան
իբարձանցեալ զթագաւորութիւնս. Ամենայն
ազգեալ զամենայն թագաւորութիւն. Ամենայն
Դաւթեան որդի զամենայն թագաւորութիւն
ամենայն զամենայն թագաւորութիւն
իսկնկալ զթագաւորութիւնս.

Հոգեւոր Յիսուսեան Վարդապետ հրամայ

Արդարոն անմահ հարութիւն Յիսուսի ի հաց
ցընդմերոց. Որ զերկնաւոր փրկեցերի հնոցն
փրկեա զմեզ զիհրոյն Յիսուսի ի հաց

Ի Պատարագ ինչ ոչ ցանկանք երդիլ ի մի
այնչափ արդարեալ սաստուած հարցընմեր ոգ.
Գ. Որդ ըստ մեզ զարարեալ հինեցեալ բարձրարարեալ
զանայ Յիսուս. Գիշերեալ զարդ Տէր Յիսուս
արքինեալ Տեր. Զոր Յիսուս ցեալ բարձրարարեալ զ
Նայ Յիսուս. Ծնունդ Ծնունդ Տեր Յիսուս.
Դ. Կեցցէ տրիվերամեր ողորմութիւն բանիցի
կոչ Մեր քոգահեցցէ զանձինս մեր ի մեղաց. Ողո
որմութիւն և Ծնունդ Մեր և լոյս երեսաց քոց
առաջնորդեցցէ մեզ ի յարդարութիւն. Ողորդ
մաց դեռ գրեալ և երկայնամիտ ընկալ զաղա
չանս մեր. բարեխաւսութիւն ածաց նին.

Զ. Զարդ ի մեր. Զանգամ քոգալ ստեանն լուաներ
կեան. զիս ամենայն բոց պատուիրանացն Մեր գաղտ
ի դատ ելեալ էր. Տիրոյ ի ցիրզարդ զարդ ի մեր
զարհուրեցաւ. զի ծանեաց Ծնունդ Մեր զամենայն
և զանաչաւ ընդ քոդ ասասանն. Տիրոյ ի ցիս զ
գոնեալ արարչականիրոյ քոսաւ քոսարարեալ. Ի
քոդ գրեալ Մեր ապա ինեալ աղաչեմ ողորմեա ինձ
յաւուր յայնմիկ քոսարարդ դատաւորեալ.

Ա. Բաւ հինեալ հիրեշտակացանդ ադարհայրերկ
հաւորընկալ զաղաչանս մեր. Զոր ալիքոանկա
նիմբ փրկիչ ընդ ի մեզ զմեղս Մեր բազմ ի յան
ցանացիմոց. Որ զիսակդեսգաղանեացմարդկա
նիոգիդ. տրև կենդանարարընկալ զաղաչանս
մեր.

Իսկ ըստ ամենեցի. Աբաշ ի ստատեալ ընկնայ. ոսան

Զրկեցէք զանոնք ընդ երկնային ընկերութեան
դասուց նորոգելոյ զարքայութեան զերկնաւորս
ողորմելոյ զանարգեալսն։ Երգեցէք զանոնք զոր
կէնցիք ընդ բազմոցս զոր ի զոյգ զոյգ
շնորհողդ մեզ զանարգեալս։ Բարեբանեցէք զանձ նոր
անչափ սրբոց Մեծնորա ձայնս ցնծութեան
լուսաբեր հոգոյդ պարգևողդ մեզ զանարգեալս։

Զրկեցէք զանունն ալէլուիա։ Լուսաւորեալ
եւ սրբոյ հոգոյն ալէլուիա։ Լուսաւորեալ լուսաւ-
կանոն Զորրորդ Կիրակէ ինն ամսոյ հինգ
ուրբաթերգ զաւրոց Զիմանալեացն
աղաչեալ հրեղինացաւ հնոյ։ Ժամգանհայանալի զան-
բոլոր։ Որ ստորագրեալ ամենայնաւորեալ զերկ-
նորդ աշխարհ զգալի։ Եւ իդրախտաւորեալ էնիւրն
ստեղծեալ զմարդն առ ալինաւ հին։ Որ զինեցեր
բարձրագոյն զկերեցիս հրեղեն։ Եւ ինամ
կարգեալ ընտրեալ քարոզ զանին ճշմարտութեան։
Հանուն էր ոչ ստեղաւ արբ արձան զերեցաբարձ
զին։ որ ծնաբ զանձ մարմնոյ զանմարմնաբարձ
նոնոյ ընկալաւ։ բարեխաւ ամենայն մեզ զանձ
ինամարիամ։

Որ ստորագրեալ զանունս զերկնակարգ ընտրեալ
մեզ։ Իմաստուն Մեր զպատուական Մողեսոց
պատուականաց։ Մողեսի զերեզյանցանողորմ։ Մեր
զերդ զանարգեալս։

Որ զպատմութեանն առ ալինզոր զգեցուցեր
մարմնոյ հագոյն։ մերկացաբ զարքայութեան
ընդ պատրանաց զգեցոյ զզնոյն վերստին ողորմ։
Յանձնեալ ամենակալ ակունն ի սրբոյ հոգոյ։ զանանմարդ
ամենաբարեպաշտ զերեցաբգոյ պարտապանքս մեր
հիրդոյ։ Շնորհեաց զնոյն մաքրութեամբ Մեր Մեր
Որ վասն ի զարիւրոյ ինն ոչ կարաց (մեղաց մերոց
ընտրեալ նոր ինն այլ ասա զհայրն կերակուր
անարատաց։ բարեխաւսեաս քան զանզգեալս մեզ
բարեկամ զերեցիս հաւ հիմամարդոյ հոգոյդ (ցմերոց
որդիս բան։ որ զանարատ հոգոյդ անաւրինս Մեր զերդ
ծանուցեր ստեղծանողացն զգեզարեալ հնոյ։ զանձն
հարցանեմ։ Որ զիրկանքս զանարատ
սարդոյ զենուն։ ցանկացաւ ստեղանել զբարեխաւ
ստեղծեալ զանարատ։ Եւ ցնծացաւ ընդ զերեզս։ Որ զկե
նարարեալ զերդ զանարատ զանարատ զանարատ զանարատ
ինն զերեզս։ Զարարեցեք զբարձրագոյն զբարձրագոյն
զբարձրագոյն։ զգնայսն խոտան։ Նախանձաւ ոչ ի զերեզս Մեր
մեծ նահատակն զոյ զայրագոյն զերեզս որոց
բարձրագոյն զբարձրագոյն։ զերեզս զերեզս։ Ընդ որ
Նախանձաւ զոյ զերեզս զերեզս զերեզս զերեզս զերեզս
նոնոյ զբարձրագոյն զբարձրագոյն։ զերեզս զերեզս
գաւորն։ Ընդ ստորագրեալ զինքն զերեզս զերեզս զերեզս
եկեղեցոյ զամբ զերեզս զերեզս։

Զ՝ Զ՝ Զ՝

Նեցէ՛ք զորդս առ առաքելական ուսումնս զմեզ։

Զ Եւ առաքելական անուանքն՝ զոր խոստանայր հաւատ
ընդ հրեշտակս։ Վասն աստուածահաճոյ սիրելոյ մեր
ժողովրդեան՝ զոր ասացեալ է հաւատարիս մ
խնդրելոյ զիրենն՝ զանուանս նոցա զմեզ։
Զ Զաղթեալս հինեցէ՛ք զբարձրարարքս զնայսոսիսն
Որպիսոյ աբանիս մանաւանդ հրեշտակաց սմենայն
ազգն զբարձրագոյնս։ Որ ի կարգս հրեշտակաց
զերծոյ ի հոգեւորաց։ քահանայքս սահինեալք
Զ Ոչ մեղացեալոց զիսալն կոծեալ։ որ ի նոսա։ առնէ
սատանայ հանգիստս հայրամեալս
կամ։ Խորհրդապատանաց զիսակորուսանն։ այլ ու
նաւանապատարի։ շնորհ։ Որ մի այնմ ի շնանդ ի ամ Ծողոյ
ելլոյզմեղս։ և ի ամաղանչ ի մեզ զբարձրագոյն Ծողոյն ի զմեզ սիր
Զ Հրեշտակս զանարակոյսս զբարձրագոյն ընդ հրեշ հայրա
շունակս զարոյ էրեկեղեցոյ։ Զսա հանապազ սահինեացուք
զմիայնասահինեալ Ծագաւորդ զերդս մի այնեսփոս
ուրեալ սրարարածոց։ Ամարժանի սրբոյ
Ծէրս մ հանապազ զէ զվայելեալ սահինս Ծի։ զերդս
մի այնեսփոս ուրեալ փոխ զբարձրագոյն։
Զ Հրեշտակս սրեսփոս առաքելական անուանքս
սեանս մ հայրցն մեր։ Զսա հինեցէ՛ք զանուանս նոցա զոր
Զանանկանցն ընդ սերովբէս ընդարձակ։ սահի։
Զանդայ Ծի հեզաւ Ծագաւորդ ընդ քերովբէս
ընդարձակ։ Զաղթս սահինեցէ՛ք և սատա
Զ էարձրարարքս զնայսոսիսն։ Եցեալ Զերկ

երորդ հրեշտակաց զիսատանայ ուսումնս
դար։ բարեպաշտութեամբ հինեալ։ Եցեալ Զանհա
որ զիսատանայ ուսումնս զերորդս Ծիոյ զան
բաւելի զբնութիւն Ծի։ քահանայքս սահինեցէ՛ք և
Զ Երձեալ սարգսոյ։ սոսոր։ լուրջ այնիսաղաղ Ծիոյ
խնոյ ոչ կարդանս սատ զեղեալոյ։ բնեալ։ Հանդերձ
խնոյ ոչ ընդ հրեշտակս։ զաղաչանս զատ
սատանայ ոչ կարդանս։ Որ ընդ կեղծաւորեալ
բաղաքաց սրեզինոգիս զատ սատանայ ոչ կարդանս։
Զ Հրեշտակս զբարձրագոյն ընդ սերովբէս։
Զոր մեզ ի մատաստ Ծի։ սատանայ ոչ կարդանս։ Զ
Լուրջ այնիսատանայ Ծի։ զոր ի ամենայն զատ Ծի զան
ոչ ոչ ի ամենայն զատ Ծի։ զերդս մի այնեսփոս
սատանայ Ծի։
Զ Արքն մերոյ սրբոյ զբարձրագոյն հրեշ
տակ հինեալ։ Վասն խոստարարքն
մերոյ մի մերժերզմեզ զիրոբազոն մգելոյ Ծի։
Յանանոր յատենի յանեղ յայնրմանոր։ Զդոր
ոչ ի մեանանեանց մերոյ։ որարարք։ Զաղթս հինեցէ՛ք
Զ ՀՀ զբարձրարարքս զնայսոսիսն։ Եցէ՛ ՀՀ
Երբամանկունքն հնոցի ՀՀ նամիաբանոյ Ծի երգ
ինամ ելովամենայնգործ ընդ ՀՀ զաղաչս հինեցէ՛ք։
Եցէ՛ ՀՀ և զանտեսեալանս զինաբարի ՀՀ զի
ոչ այրեն ինամանկունքն հնոցին զանհիանալ սեղով
Զ Եւ զբարձրարարքս զանմահ Ծագաւորն։
Զորմեանինձ զբարձրագոյն զերդ զիմայնոյ մեղայ։ Զոր ամ

եւ լու այգին իւր ուղղեց յանկացան ասէ՝ եբերեք բերկրու ԹԷ
Յարեաւ փրկիչն այգին որ հոգ ոչ եւ մարմնոյն ...
ափշեցան ... ԹԷ եւ ողորմ.

Նա աւասիկ աստուածութեան ԹԷ ծագեալ ի մեզ մարմնով
սերեւեցաւ. ի մանկանց ... փրկեաց զմեզ ...
որ եմ ... հոգ իւր եւ կեցոյց. Եւ ... մեծ ...
նկարագրեաց ... ընդ հոգւոյն ...
Օրհնեալ ես տէր Աստուած հարցն մերոց (սուրբ)
րոց. Որ հրաշալի ձայնիւ վերոյ ...
... ասէ. ... Եւ ...
... Գովեցէք ...
... Եւ ... Որ ...
... Որ զմեզ ...
...
նոյն սուրբ ...

... որ ...
...
...
...
...
...
... Որ
...
...

այգւոյն պաշտօնեայք մեք եկեղեցւոյ ... արարէք
ընդ հրեշտակս երգէք ասելով.
Օրհնեալ ես տէր Աստուած հարցն մերոց. Վասն
... հայր ... փրկեաց զմեզ ... հոյժ. ...
բարեկարգեցոյց ... Աստուած հարցն մերոց.
Որ նմանս ... եւ բարեբանութեան ...
...
... Գովեցէք ...
... Գովեցէք ...
... Եւ ...
...
...
...
... Օրհնեցէք ...
...
...
...
...
...
...
... Յարեան ...
...
...
... ամէն.

-48-

Ա զգէ ... զէ՛ արբերանէն մանկունքէ
կեցոյց։ Ամբերգականս արդարոց Թե լոյս ծէ՛ զմարտ
Թէ զքմտծ լզ։ Յարև երեցեալ յարև մեռոյցինի
սիտոյն ծնողէ զէ զէրկրպագէն ամենայնքոմա
րածքնզգէ ...
Օրհնեցէք զՏէր լուբանն որպատարագ աչէզ
իմնմանէզ արեգականն լուսերան ապէճէ Թագա
որյաւ իւոէնից։ Յամենայն փոքրունԹենէ Թէ լնա
մոյն։ ամենակարող աՔոյրէ քոյ պահպանեա ընզմէզ
իմերուրնՔէն ան որբոլէրանցա բինարբեցարփառ
աւորէ մէ զէրրորդուԹեն։ զԹագաւ որյաւ իւա։
Փ ննապանիւրնդրէմէջէնքմծ միանաէսաննե
մէ նորհեաւխրնդրողացն եքէնզամենայա ղԹզմ
ւրուԹիմէ խաչէքոյա գնուԹիւն ծննդ մերոց։
Եւ միաւորսանսն ուԹէ զոտոն մերփրրկէ չայլամա
ցոյ հաստատունն հաւատով յանծին րամեր։ զոյս
սէրև զհաւ անա մինչև յաւիտեան։ Ազէերոյց
նացէաւիմ զըզ նորհաւզ զորոմ ուԹի տրաւծ խոս
տովանեցուք հաւատով մէ զէրրորդուԹեն զն
այրև զորդիև ըզմէ զհոգին յաւիտեանս ամ
Սուրբ աստուած հայր անսկիզբն անէիս
Սուրբ
րհնողորմեա մարդասէր ածհայցեն մերոց։ Սուրբ
ածորդիմիածին մեղաւորացս Թողու Թի շնո
րհեա մարդասէր ածս։ Սուրբ ածհոգի ծէրղմ
րհեա մարդասէր։ Սուրբ ածհոգի իմաստութեան մեր
րնտրիհաւեալբարեխ Թենէ ամբրացոյ մարդասէրաց
Ըզ մրաւ որհնեցէք բարձրարար բէք ըզնայա իտեան։

Է

-49-

Հրըն որցմ ցաւ ղանայրըն իքանէ հրեշտակն և
մանկանցն աւրհնաբանեն ալ ամ են։ բարձրաւր
Յարուցեալ ամզարխանչէ բարբառեցան զբոլ
բէ ակյանաւրհնութեան գոէլ բար։
Բ րեստոս ածյոյցողորմեա։ Անառբենու
ԹԷ իմերու երկնեաց զխնամոյ իմաղնաւեմ փրկիչ
որ ... րմէ։ Վերաւ որեանմեղաւքանկան
մաւրբէզ փրկիչ։ Միածնէս անդներողր ... ր։
Օ ծնունգեն զծ զհայրն ամենակալ։ բարեբանե
ցէք ըն զու արԹունաւ երկնից։ Զաւ իհաւրեծը
նեալ զորդ ին միածին։ բարեբանեցէք հրեշտակա
ին ձայնիւ։ Եւ զմորց աւ ղոր զհոգին ձայնիւ ցըն
ծութ։ բարեբանեցէք անլոռ եկր ձայնիւ։
Ս ուրբ ած բարձրեալ անհաւ որև ապանցէա
գործ արարիչ։ անձանց մերոց աւրհնեալ երզէ զած
հարցըն մերոց։ Որ ի Քերովբէ գնացեալ և փրկեց
եր մեծ ըմբռնեալ էլէաւ զերխամանկուն ած հարց։
Բեզ հրեշտակք երկրպագանէն և սերովբէք ԱԾ
բանաւոր ձայնիւ։ աւ հնենք զած։ հարցըն մերոց։
Գործք քո ամենայն աւրհնեցէ ...
բարարեւ ըզնայա իտեան։ Մի ...
... աւրհնեցէ։ իներզած ...
... աւրհնեսցէ ամենայն ժողով ...
... գոլ աւրհնու Թեամբ ...
Ո ... որ հաս ... մէ ...

Զ

[illegible]

[illegible]

Դ

Եպիսկոպոսական Լիմէ Լաբբոցքոց։

Յաւուրս սուրբ Հրաշափառ Ծագումն Աստուածածնի Լիմէ Լաբբոցքոց
ողբերգեցին զարիւնաբարբարոսութիւն մարտուն Հրէից զմոլորութիւնս
շարժեալ Հրէից զարքայութիւնս Հրէից զբնակութիւնս Հրէից
անարգանաց Հրէից։ Զարքայութիւնս Հրէից զբնակութիւնս Հրէից
զան

[illegible]

[illegible]

ամ. Բոցովը զմոլէնի անկիզելի ինմանութիւն կո՛ւսա
կանն ծնընդեանն ամ. Հնեալ ոտրաշեալ հաւ. Բզլնելմերոց.
Որոյ ամ. Ինամ. Գալեստեանն յաշխարհս ուղեցեր
զմովսէսն ի գիպտոս. ազատելովզհիսրայէլ ամ. Բ
գառ ինընկոր հրեղ. ոյորպէս և դու գառնայ բոկենար
ամ. Ամ. Դ. Ընդ զնոսս ի սարաէ. ամ. Որ ինմանութիւն
կարմիր ծովն անցանեցեր ի ներ. Ընդ ծովաշխարհ
ական. Խորտակելովզիմանալի գլուխ ի շապինովն
ամ. Ամ. Ի ներ. Ամ. Ամ. Ամ

զերիս մանկունանիկոն ցնփոռ աւորեալ յաւ-
տեան։ Երգեի ծնմանկունքնիկոնցինասէ ծմ-
լովաւրհնեալ թագաւորանմանի փառ։ Հիկոց
ի ծնըզբոցիրոյնբորքէ ծմլոյ Ձայնիւ քաղցրութեամբ
Երգէ ինփա։ Զաստաւրհնէցէքբարձրարարէք
ըզնայաւիտեան։ Օրթագաւորընքնիրէշուակնինաւ
ւրհնումեբաքահանայքարձաբանէրուլծողովուր
դքառաւէլ բարձրարարէք։

Ամբառնամառքեզարքզչսիմնայեայինգրիթու
թեբդրեւնողրմեա։ Հուեայոյսեանպաւէնիմզեր
ծոյզիայորոգայթեմեղացեանողր։ Հարեցուցին
իմեւփորկիչիմապրեցոյզիայորոգայթեմեղացեա։

Երկնիեւերկրիարարողեյոյսմեր։ Խնդանեա
յանձինքամեբքանթագաւորերկնիեւերկրիարարո-
ղհաչէմքզբեզայցարաւփորկիչյուսացեցուքեզ։

Աւ ծրցընմերոցաբծորինեղութեկեցուցեսբզ
մեզ աւռաւեա։ Լիսաւաւորեալյաւիտեան։ Յաղ
թաւ ծղզաւրութեքոքեիհնրընկնեցեալպահեին
մանկունքն։ որգրեսի։ Նեզաւգնութեցաւզուվնաւր
հնութեան։ Հիկոցի ծնըզբոցիրոյնըզսպառնա
լիանարհամարհեցինըզբուռնաւորին։ ընդ ոտրոտ։ դդ
հրեշտակինաւրհնաբանեին։ Հաստաւրհնէցէք
բարձրարարէքըզնայաւիտեան։ Սինքեզիշեմ
մ։ ըքըզտրաւրհնէ ծաթ։ ցեքբա։ Իսրաելըզ
տրաւրհնէսցէ։ ի ի ծ ի զարբաւծընայաւիտ։ Հիցբ.

Ազամ։ թեյանցանաւքծանրաբեռնեալէ։ ե
Հնինմ։ միայնոյքէզմարդասիրիաղաչեմողորմ
ամեզաբծ։ Բընդնամամբարոտասուացեհատաչա
նաքսրտիմոյ։ անդադարհայցեմբազմամեղու
թեքաւեազիսաբծ։ Բազմագութմարդասէր
Հնորհեաձեզծողութիմոյանցանացզիսաւքեզմինայն
պաղատիմքաւեազիսաբծ։

Ի Ամբարձուցեքզբանակեալդեսեւիքեզիմքսպան
ինեալարարածքամենայնաւրհնեցեքզքեզ։ Որմոր
բերցիովիւդեսանցոյիմենիզբզցասումբերբ։ աբ-
Ործարաւեցիոցաղբերդեսեւքաւիչեամեղաւոր
աց։ արարածքամենայն։

Ոյաւիսուեան Հարհնեալեայաւիտեան։ ե
Հարբ հարցնեսամենայնյաւիսուեանիցաւրհնեա։
Որնքաստիսիվերաքերովբեիցգովելիեւառաւել
բարձրացեալեայաւիտեան։ Հաստաւրհնէցէք գ
բարձրարարէքըզնայաւիսուեան։ Թագաւորզո
լովանամահբարձ։ Օնքաստեանյամենոփառաց։

Սուրբ մարդասէրորզմաքսաւորնարդար ե
ացուցէր։ քաւեազիսըզմեղաւորս։ Որքանցիս
հանդերձիքոզմերձեցեանիքեզբժշկեցեր։ քա-
Որբանիհրամանիքոզանդամալոյծնաւողջա-
ցուցէր։ քաւեազիսզմեղ։

Լուարթունքէրկնիցհոգեւորերգովիձայնիհը ե
նգամ։ ի ի զքեզփառաւորեմ։ Երկրաւորութեամբ

բանաւորհամաձայնութեամբ զգաբանեալ։
Զոր թուի ընդ հանապազաւորհնութիւնքորիբաւ
ձոր ընդ դեպ փառաւորեալ։

Զոյամենայնիցոյ ցերբզգոնգանչելիսդնիբո
լորիցփառաւորեալ։ զի ամենայնիցոյ թի զգնելնդ
ամենայնիցոյ։ զի ամենայնիցոյ։ զ

ամենայն կամուրք որ ասակդ էր բանաւորիւ
տեսանի հրամանիցն։ Զերիհնու թիւնորէրգ
ցէրքնէկէղեցիքսբրբոց որորդեբդէրվէրին
սիոնիփառաբանիցն։ Հանապազաւրհնէ
մբրզքէզանհասանելիփրկիչ։ որմիայնդէսփա
ռաւորեալ տէրյարարածոց։

Զ Աստուածմերորհաստատեցերզլոյսև զխաւա
ռիսկզբանէաւրհնէալէսուրբ հարցնմերոց
մարգարէնդանիէլ զաղաւթիրառուրբ ասպրէ
ցուցանէզերիմանկունանիհնոցինիբաբէլոնի
բարձրարարէքզանձ հարցնմերոց յաւիտենից
որապրեցոյցզաւրհնաբանիձեռացմահու։
Զ Ընդ զնանդատարբարձրացուցանէմք։ Որի
տուէաւրհնիանդատարձայնիսրտիքիքեւմար
դկամբիգիշերինեւյամէնայնժամու։ զնանդա։
Օբորբոքէալզհուրընչիկուցիանալաթիքբ
մանկունքնիհնոցին։ և զհրաշալիզձայնընդ
հրէշտակսերգեցեալսովզնա։

Զ Հկանիմանաստիքոժամ մեռ մ բ
բազմամէղիսողորմէա։ Հ զանէմանքէզիրը
կի ամ էքանանացինզձամ ինբազմա։
մաքսաորինհանաչմամբկարդամանքէ ամ զ
փրկիչեւբարերարամ բբա։

Զ Հրհնէմքզքէզհաժամ մեյրսոմ բ
բէյամէնաժամնժամ։ Զովէմքզքէզորդիդ

մեռաժամ մեծիմ բ
մքզքէզհոգիոծրշմաժամ մերիմ բ։

Զ Զքէրիսմանկունանիհրոյնփրկէցէրցու
ցանէլովզաւրունթիանէղէնունթէդ։ զքէզա
ւրհնէմքաշխ։ վանէրանաւէտունիսանունհար
անէղէնդ։ փրկէաբզմէզյաւիտենականհրոյնէ։
Օրտեսեալհրոյնյինքէանզանրաթողիւ զայրէց
ողէնունթինանկիզանողառանէր։ զքէզաւրհնէ։
Ընտրաւրհնէցէքբարձրարարէքզնայաւիտեն
ստինքև գիշեր մեր։ վքզընտրաւրհնէ։ ժամ
ցէքբար։ Իէնզընտրաւրհնէսգ բ բ ժամ բզան
ուրաժամընայաւիտ հնէցբարձ։

Զ Զորմեանինձ քնողորմունթէ ընդքումեա ժ
զիկարաւտեմեսչնորհիքոեւողորմ թի։ ողորմեա
ինքնիրինձբազմամեղս։ Լուրարձայնիողբալնա
ցանաագիսպաղատանա։ ցսորամայ թովկամատ
ալէքոիմէարարվարուքս։ Ընկալարզաղաչա
նանիմնզհամառաչանըսբրտիսմ։ ժյորհաղաղակեմ
որպէսկէնընքանանացի։ ողո։

Զ բարձանցքէզվանէաւրհնունթիաբ։
Որանմարմնոցընդասուցհասատէբանիքէզ։
Որմարմնաորացազգիարարողէսձէ։ ոաւքէ։
Որմեռէլոցընյուսով յարունթիեսձա։ ինքէզ։

Զ անկունքզընտրաւրհնէցէքորոյանունորէն
ևմիշտէղեցիանունանաւրհնէալ։ ժամամամբ

լուսոյ զարդարէաց զազգըսմարդկանն ծագաւորըն
քանեմիշտեղ։ Որդիք լուսոյ ոչ ազիսաւ ըստհաւր
ընլուսոյ որդոյնմիածնիեւ մեր հոգոյնյաւիտ
հոգ զբէզկարդամբ յաւգնութիւրան Էանասամէն
քունակամբ պահէսզնարա՝ Էլեւ զնափրկէաւիտոր
ծուլթէնէ ալէլուիա ալէլուիա։ Ըզբէզաղաչէմըբ
տրանամանէնի պահէզնի՝ տրամէրնբոնբ ի պատուի
բանեդ։ ալէ։ Ըզբէզփառաւորէմըբ տրոնըստեղ
ի վերայ չորեքկէրպէանկէնդա՝ նէացեւ հայեցաղց
ութիւն յարարած ըզքո։ ալէլուիա ալէլուիա։

Կանոնն ասբոյնգրիգորիոսսաւորչին

յաւուր զբարձացէալ զբնծայէկէ
ղեցիդրախտաց ասուն կծաղկէալ։
յորմէ ծնաւ մեզ տուն կենդանմահ հուլթէ տր
գրիգորիոսաւ պարողն։ Որովէնիւրովէնց զտիէզբանամ
Բարունակողկուզայբէրծնմարիտորթոյն։ միշա
կէալ հայրական ածայնն աջուն։ յորմէ բղխէաց
բաժակն ուրախարար։ տրրոմէցէղոյազիսորով
արբէալ զմայլէցաք յուրախութիւն հոգեւոր։
Զարնանայբէրհընչումն հարաւայնն հողմուն։
ճառագայթէալ հրովածայնն հոգուն։ որովհա
լէցաւ սառնկոայպաշտութիւն հիւսիսայբնակ
ազանց։ և էղէնծաղկէալ բ ածայնգիտութիւն
Դրբախտնորա զուարճտընկէալ յաշխարհն
հայոց։ բաղմաջանքրտամբ տրգրիգորիոս։ ար

բէալ ի վերանգէաց։ հոսմանքարոզիճշմարիտբա
նին։ ծաղկաւէտ ցէալ հրաշայգէղտընկաւբ։
Էրկնաթնլուս ծագէալ ի էրկրի ցուցար։ պայծառ
աց ալ ի այլմամբ էյարփուն կէնաց։ որովհէրգէ
ցաւ խաւարթանձրամանձ հայաստանէացազգի
և տէրն զլոյս շնորհաց մեր հոգուն։
Զաւրաբ հրէղինէաց անմարմնական։ դասուց
պարակցէալ ցնծանընդ հողանիւթ բնութիւն։ որ
ընծաէաց ծնանայ տրգրիգորոսորով նըւիրնի փառա
ուղղափառ հաւատոյ մանկունք։ Էականբարուն
կէրպարանբարէաց։ հովապէտ բարի տրգրիգորոս
քաղցրաձայն հընչմամբ դարձուցիչ մոլորեալիս
տին։ ժողովէալ ի հաւատճշմարիտ հովէին։ Ընդ
րէալ յայբահանայպէտամբ ի ծբարոզողճշմարիտ
ճշբանին։ ընծայէցէրանայ նորժողովուրդմաք
րէալ։ հրաւիրէալ ի փառաւէրնունսիոնի։
Թագպարծանաց արշայկունէացկազմէալ առ
աքէլականվարիք տրգրիգորոս։ յոչ ինէացարբուզ
մայգունակամբ հանդիպիցնահատակութիւն վա
էլու չպատակիւաւէալնբ էկէղէցոյ։ Ժառանգոր
թիղէր հայրէնի սէփհականհաւատին։ վիճակէալ
թադէոսի ի ապաքէլուն։ զարգեւականզաւակ
կէնդանին շնարէաց նորին շառաւիղ շնորհէաց
աղաւթիւբ հայցէալ։ Իփշաբէրարմատոյվարդ
կարմրերփէան։ ծաղկէալ։ առաքէլայ շնորհտր

գրիգորիոս. անու շայ հոտբուրմամբ լցէր զհա
ատեանս աշխարհս հայոց. ոչ միայն զհատորիոս
լուսապայծառ ծաղիկ էր երկրի ցուցաբ. ալ
բիւրք հոգոցմէրոցն տրգրիգորիոս. քաղցրաձայն
ակարմաբէնի իսանանայն ալ պարարտացեալ
լպտղով հաւատոյ մանկունք. Խոսովանողքի
ճշմարիտ վկայ. բազմաչարչարն հաւատակից
գրիգորիոս. զպակասութիւն չարչարանս աստուծոյ
արմիւքս մկրտեցէր. որով ցնծայէ եղեցի ի փա
ռս որդոցսիովնի. ծնողն հոգեւորն ծայնման
սիրով. գորովագութ հայրպարծանաց տրգրիգորի
ոս. չարչարանաւքմարմնոյ տմարտեցէր զմեզ ի յա
ղտոյ մեղաց. և ծնարորդիս լուսափայլ անիւդ.
կէր պարանփառաց միաձնի որդուն. մարտիրոս
յաղթողն տրգրիգորիոս բեւեռաբերկաթիս ընկա
լան երկնագոն աց ի ամենայնէ բոցոտեց բոցոտ. զի բեւե
ռեաց զմեզ յերկիր ողնոյ. Հայաստանեաց հա
յր հաւատոյ հեղինակ ընդ բեալ. ճգնողական վայր
ի քրտրգրիգորիոս ի կոճեղս ողբեալ հոսեալ յարե
նէ սրունկք սրբանեալ մարմնոյս. հաստատե
լով զմեզ ի ի մհաւատոյ. Զայնիս մաղթա
նաք զյիշատակս քոս տանեմք լուսաւորիչ հոգո
ցմէրոցն հայր գրիգորիոս. ի կապիճս երկաթիս
ծանուցանես դատանայ կրսկիծս կախեալ անաւգ
ընկալեար. գեղանամաճեալ ճընդրադրուն

ծունկս մարմնոյ քոնք. Ղեկաւք հաւատոյ ընդ
ծովաշխարհեանցեր. վշտակիր մարմնովդ
տանջեալ ջարդեցան. ածակիր բարձքանդ ամոց
քոցնք. զիրս ծեալանդ ամբ հոգոցս հաստատե
ցեալ էր բոտին. Ճշմարիտ հոգունն հանճարով
լցեալ աղբիւրաբար շնորհիւ տրգրիգորիոս. սոտ
բայգլուխ եղեր ջրաչար չարպարպարտմամբ և
ուռուցմամբ ճգնեալ զիրս. ացէր զմեզ ի յաղտ
մաքրողական աղհամեմ ի հայաստանեաց մեղաց.
ացէր զերարեաբար հակողհայրգրիգորիոս. ածա
ինս ինանացն բեռնաբարձողամբ կրեցեր զճշն
ղոս. ի ինաղին. որով բարձեր ի մեզ զբեռ ինքս մեղաց.
Յեռեալ ընդ ոսկոյ ակամբքպատուական մարգ
արտաշարհիւսեմք. զչարչարանս ացքոցի ի տրգր
գիր բանաքանաքանս. և ատասանաքչարահնար
տանջեալ. դա դանատադս զեղանծաբանբերա
նոյդ. Հայահատակ բարեբերբ ընդ բեալ. ազբայնզի
նորտրգրիգորիոս. ատորագլուխ ակախմամբ դատ
նահոտ ընչնչման. արիաբարտարար. զիս ողբացեալ
զգնացքոտ ի ցմերյերկինս. Շատ աւ ողբասազա
ր ի ճանապարհին կենաց. երկրինս աւեստացիս
ողտրգրիգորիոս. մոխրաշունչ եղեր ի ցախրն
գալար. հոգիաշունչ ի ի ընդմամբ. պարգեւեալով
յուրախութեամբ ի ս ծուն. Ոսկեայ հոյլգ
բայգունապատուական զիսուն. համանմանեալ

հոգով հայրգրիգորիոս. կոփեալ հարուածովքէդէ
ալիմամուլաց ազարդելուէքը. որովքարձրացան
գլուխք կորացեալմէղաւք։ Ընաշխարհիպարծ
անքիոդէղինբնուլեան. չարչարանաւք ժուժկալ
եալտրգրգոս տատասկաւտան ջեալ. քէրանաւք
քէրեալև կապարաւ հալեալ. խանձողեցանն շի
ադք. քոսքոսակերացդ։ Պարակից հոգէղինացդեր
կնայինզաւրացն սրբափայլ զգեստիքտրգրիգո
ր իսորվերապինի ջեր. իսոլոմինիմէ ջդառնաշունչ
աւձեցն. զիփրկեացէ զմէզ. ի չարվիշապէն։
Յետ մեռեանդ աղաւթիքև հոգևորսիրով.
վասնակեալ յուսովտրգր. զանկեալքսպերկնից ի
խորանդընդոց զվերաւորեալս մեղաւք. վերաբե
ռեալընդքէզ տերկնայինխորանս։ Դէտինքա
ղցրուլեամէզի վերուստ ընորհեացերեք. հընն
կաւքամաւքի վերապինճգնեալ. ած ինտեղէ
ամենելեալ ի ջկերզհարուածեալ ի դիւաբախ
սատիցն. և լուսափայլբանիւ բոլոմամբ հատատ
ուեցերի հաւատս։ Սոսկալի տեսլէ ամենի վերո
ւստոյայնեալ. մարգարէ ահրաշ հոգովտեսանող
եղեր. բացմանխորանինվերնական յարկինև երկն
այինլուսուն. խառնելովմարդկանընդ հրաբուսնսե
վարդագոյնարեամբ վկայիցոնմարբեցաւ ի ցն
երկիրսի յաղաղոյմեղացորև հինինեցերխորանխորհ
դոյտաճարտերունայնշինեալ. յորմէ բոլ[illegible]եալաղ

բերքաւուլեամերոյ։ Սոանանայոտեսանողաբարի.
արժանացեալ ընորհիւ տրգրիգորիոս. կործանի
չբազնեացքակտիչմէհէնեացդաւրուլեքեա
ղին։ քահանայապետընդրեալ ած ինյայտնուլեք
հաբուկնունհրամանաւ իվերուստկոչեալ. յառա
քեալ ականջալոռ տրգրիգորիոս. յորդառ ատբա
նիւ հոգևործընընդեամբ լուսաւորեցերզհայաս
տանաշխարհընդ ամոտեղիս շինեալ. խորանփառ
ացնայ։ Ցանկալիսրոբերեցանմարմնականվայրի
ւք. մաքրափայլմարմնովնքրիգորիոսյանապա
տերնակեցարհանդունյովաննու. և ելիայի ճգ
նեալ. աւրինադիրած այինպատգամացնմանմե
ծինմուխեսի։ Իսիծելոցամեղաւքտառ ապե
ալորդեացս. ած ագուլծնաւղ. հայրգրիգորիոս
հացմամբաղաւլեամքառ հայրներկնաւորխնդ
ութաց. կատարել զընդացամերոզղափառուլեք
Իրկաւէտմահուանկենարարքանին. կենդանի
վկայտրգրառ ծնեալընիհաւրեորդինմիածին
լուանճշմարիտհայցեալլուսաւորելզանձինքս
մեր. ած այինգիտուլեք։ Ի նարքաղցրախաւս
ած այինհոգոյնյաւրինեալմարմնովմասեամբ
հոգուն. առբղխեալնիհաւրեփառ ակնցորդոյ
ք հոգինմաղլեալ ազիփրկեացէազմեզիմեղաց
հրեհաւրեաստ ապեալաբեգակնա։ Ի մերոց դարձ ագեցերընդ տիերունքզոյսքոստ ապեալովքն

դկ
ե

ըզքէզբարէբանեմբ՝ ամբ հարցընմէրոց։ Ո՞ր փո
խանակ՝ սուրբ էրոցն սուրբ ալեալ՝ բոզ սուրբ
ցէր հայաստանեայցըզ՝ ընդ երիգոր։ ըզքէզբարէբ։
Ո՞ր ըզիսուրն անգիտուն՝ հիւսիսակ՝ նացս
հալածեցէր ըստ սափայլեանն։ սրբոյն գրիգորի։ ըզ
Ըզտր Ընդ լուսաւորչին ըստ սուրբ ալեալնովն՝ բա
բձրարարէբ ըզլոյանանըստուեր։ Ա՛յսուրբ ոչ
վերդ հայաստան՝ նեաց։ աշակերտեալք ճըշմար
տուն՝ ի ձեռն ընսրբոյն գրիգոր՝ գ։ ամ։ աբ
նեցեբ ըզհայրենանըսկիզբն բարձրարարեբ ըզնա
յսուխտեան։ Ա՛յսուրնորոգնեալբ ազգ՝ ն
ան։ լուսաւորեալքի մասուն՝ ի ձեռն ընսբ լուս
աւոր՝ ե։ ամ։ նգոնվեցեբ ըզլոյսնի հաւրք։ բար
Ա՛յսուրբերկնաւորպատարագ՝ զին։ կատարողբա
հանուն՝ ի ձեռն ընսբ քահանաբապ՝ ե՛ սոի
նբարբ բանեցեբ զբ՝ վսողըն ընորհաց բարձր։

բկոչեցերըզհեռ ացեալսի հարսանիքոմի
ացնիր։ ըմպել զբաժակն՝ ի ձեռն ընսբ
բոյն գրիգորի։ բարեխաւսուն՝ ի սորայ՝ ողորմեա
մեզ՝ ամեն։ Ո՞ր գերագոյնբանըզբնուն՝ ի ս՝ ամ՝
ամենաբ բոյ ընդրելոյն։ դարձուցերըզմոլորեալսի
գնուն՝ ի ճըշմարտուն։ բարե։ Ո՞ր ի վերանդ
ամոր ընդ ամին՝ Ջախեալնովն՝ զգլուխ վերշապին։ ի գբ
ինեալքնոն՝ մի ի ամբնորին բարձրացուցերզմեզ ի
յերկինս։ բարեխաւսուն՝ ի սորա։

ակնոց բանըդ հաւրն և հոգւոյն որ ի ըբնեբ
կանոց։ ի՛ ի ըրկուն՝ ի ազգ՝ ի մարդկանն՝ ամբ հարցընմէրոց
Որպահեցեր յաղագ՝ ըզձգնուն՝ ի սրբբոցամ
ալեանցն՝ այսաւրն և մեբ ընդ նոսին ցընծուն
ի՝ ամենեմբ ըզքեզ՝ ամբ հա։ Որ առաւեալ բա
բձրացեալ ընդ ի յամենայն՝ այսաւրն ընդ դասս
վերակայոց՝ զոց բարեբանեմբ ըզքեզ։ ամբ հարց։
Ըզտրամենեցեբ բա։ զբեզ՝ արարեբ ըզնա յամենայն
տեան։ Որ ընտրեաց զերանելի՝ առաբեալսն։
ևնոքաբ որսաց ի հաւատս ըզտիեզերս ամբ
բնուն։ բարձր։

Որ ըզնաւար կուսապաշտուն՝ ի ցընվանեցին
ն՝ ըզլոյս գիտուն՝ ընդ հանուրյերկրածաւ
ալեցին։ ընդ ին բարձր։

Որ զգբնուն՝ ի ընդ զոն՝ զամենայն հեղեալ
բկնեց ի մեջ սրբբոց՝ առ ամբ ելոց զոց աղաչանն
բ ասցա՝ ողորմեա։ Որ ի ձեռն ընսոցա ասփո
ցան՝ ընորհք հոգւոյդ սրբբոյ ընդ ամ՝ երկիր։ աղ
Որ սոքաբ լուսաւորեցեր մեկբսուն՝ ի ամ
ազանին զեկեղեցիքոնբ։ աղաչան։

Որ իսկ ըզբանք պատուեալ եղեն ի սբբ
ըրից հաւր։ առ ամբ ելական կոչմամբ ըզտիեզ
երս հրաւիրեցին յուսով հաստատեալ՝ մասին՝ վար
դապետուն՝ ի ձեռն ամեն էբեան՝ ի ացոնբ
ըզտր։ Որ ի ականատեսբ և ապաստարքեն

մարմնոյն Երուսաղեմի, զի Երկրի
Յառաջնոյն մեծահայր անուանեցաւ մեր
գարկնդաւելն, և Իսրայելի հաւերջն տնկուել
ցաւ ըզպանչելին յակովբ. աղաւաղեալ որդա
ստուծոյ ողորմեա մեզ։

Որդուն տուր դաւթի ճշմարտութեամբ և ոչ
ստեանցնամ խաբողն որովայնի հորն հաստատ
ցանել։ Յայսմ ժամ հորն, ահեցիք ըզտրուն
թիւն ամենայնի երկրի։ Ծագեաց մեզտր ելեր իդաւ
թիւ. պատրաստեաց ըզճրագաւ ծելոյ։ Որոյ
գովեցիք ըզտրութիւն։ Օյակովբ ընտրեաց զիւր
տր ժառանգել։ Հովանաւ ըզնոր ժողովրդ
ըզհոգևորն։ Բարեբանեցիք զծնունդ
հորն ամենայնի երկրի։

Երկնեցիք ըզտէր յանդուգն զի ծագեաց մեզ ելեր փրկութիւն։ Խոնարհ
դաւթիկեցուցանել ըզմեզ։ զկամեցաւ։ մեր
հնեցիք ըզտէր յանդուգն զի հոր։ Զոհաւ
զան. ծաղկեաց մի և յարմատոյն յեսայեայ դուս
թիւ։ Թմարգարէն։ և խնորին շառաւիղ։ ա
ուրեալ ընդ յակովբայ։ ակնեաստեսաց
ուր բանին։ ասաց։ ի։ Հեկեղեցի։ մի
ահեցիք ըզտր որ երկրորդ։ և մի ընտրելոյ
առաքեալն ընդ յակովբայ և մարգարէ ընտր

մարմնոյ։ Ի դաւ որ յառ խոտենից։ որ
մարմնով երևեցաւ յերկրի։ զի զանակ դաւթի։ աղ։
Յառաջնոյն մեծահայր անուանեցաւ մեր
գարկնդաւելն։ և Իսրայելի։ հաւերջն տնկուել
ցաւ ըզպանչելին յակովբ։ աղաւաղեալ որդա
ստուծոյ ողորմեա մեզ։

Որդուն տուր դաւթի ճշմարտութեամբ և ոչ
ստեանցնամ խաբողն որովայնի հորն հաստատ
ցանել։ Յայսմ ժամ հորն։ ահեցիք ըզտրու
թիւն ամենայնի երկրի։ Ծագեաց մեզտր ելեր իդաւ
թիւ. պատրաստեաց ըզճրագաւ ծելոյ։ Որոյ
գովեցիք ըզտրութիւն։ Օյակովբ ընտրեաց զիւր
տր ժառանգել։ Հովանաւ ըզնոր ժողովրդ
ըզհոգևորն։ Բարեբանեցիք զծնունդ
հորն։ ամենայնի երկրի։

Երկնեցիք ըզտէր։ յանդուգն զի ծագեաց մեզ ելեր փրկութիւն։ Խոնարհ
դաւթիկեցուցանել ըզմեզ։ զկամեցաւ։ մեր
հնեցիք ըզտէր։ յանդուգն զի հոր։ Զոհաւ
զան. ծաղկեաց։ մի և յարմատոյն յեսայեայ դուս
թիւ։ Թմարգարէն։ և խնորին շառաւիղ։ ա
ուրեալ ընդ յակովբայ։ ակնեաստեսաց
ուր բանին։ ասաց։ ի։ Հեկեղեցի։ մի։ ա
ահեցիք ըզտր որ երկրորդ։ և մի ընտրելոյ
առաքեալն ընդ յակովբայ։ և մարգարէ։ ընտր

Զիւ հաստատեաց զկիրսն, մինչև սբ Եկեղեցոյ
հիմնեցեալ ընդ: Կանոնն սբ Յոհ
աննոսի Նախա Վեկային և առջ
ամենասուրբ Բարի քրիստոսի Եղեր
այսուրիս միջի մերում, և մոներ վերնա
տունն ի խորհրդոյ, յաւետնականի
Որ ընտրեցար իդ ասեր երկնաւոր զաւրացաց
ընպրսակեցար ի Դաւթաւորէն, զանդաստամ
ըզպրնանն. և մերկրատեցար արեամբ ըդքոսը
բոյ առաջին Վեկայ քրիստոսի սբ ստեփան
նոս նախա սարկաւագ ս մգ ըդմեջ
տեար ընդ դիմ Դրշնամոյն այսուրս և գնեցեր
արեամբ ըդքո զանդրայոն Դիւնն ի պար
ծանս ուզգի մարդկան ծնգնաւորքրիստոս
գոհուն Դի էրէք սբրբեն, Եւ որ ընկալաք ըզ
վեկայդիւր զեր ստեփաննոս իվերինամն
Էջ ՀՐՈՒՍԱՍՂԷ

Ընտրեցար ի կոչուն ինոր ազգականքդ
ոզուն Դեցն, արժանաւորելն էլով սբ ստեփա
նոս, բարեխաւսեա առ քրիստոս անձանցմե
ռոց. Որ խնդրեցեր զԴողուն Դի իվերանքդ
քարուանիգ ժողովոյնսբ ստեփաննոս, Ի այժմ
վերնակդ ուխտաւորացս աղաչէա զընդաւելմի
հարս Եբատեսն Դնչ. Որ արժանի էղեր զմար
տիրոսանանն առնուլ սբսակ նախատի վեկայու

առ սբսանակի ընաբերբոց և վերնմեր բարեխաւսեա.
Ո ազգաբեալ Լենախա վեկայքդի, սուրբ ստեփան
նոս, որ ըզքարկոծումն ընդ յանձնառեր, Ի յանմահիցդ
բնակարանս ընդ վերայ փոխեցար. աղաչեա զաբծ ընոր
հեր մեզ ըզկենանս անվաղնձանս. Մոնկանմամ
իմանալի դրախտին ընորհեցարիհաւրի և լուսաւ
որեցար անձառ ապերանցաւ ըզընծանն դասք հրեշ
տակաց, ընդքո մեծ ապայծառ ծնգնումդ. աղ
ի ծաստեղծ մարդոյն պատուղ ընծայեցար. մե
ռանն յան մերձանալի ընդան, և հայրենի դաւան
դուն Դեանցն էղեր ծառ անգորդ. աղա. Ծանապա
հի վեկայիցն մեր գեսուսի և ածային փառաց
արժանաւորեղեր բանասարկուն զինուորքոյ
ւորեցար և նախատաստեղծ ընպայծառ ացեալ
բերկրեցար. աղա. Դիսամ կարգեալքն մեքը
նդ անմարմնականքազմունն Դիսընվեր հայցե
մք ընդ հրեշտակ ինելեզուացն աղաւանուէր
մաղանանաք հայցեմ մք ի բնէն մարդասէր
փրկիչ խնայեա իմ ազատեղծ աղմերն կեանք
աշխարհի.

Ընդ երկնային հոգեղինացդ դասքն այսուր
տանն մեր ըզմի շատակ սբրբոյն ստեփաննոսի,
բարեբանելով ընզքեզ զտէր սրտաբաց հաւրցընամերոց.
Որ հրեշտակակերպ տեսլեամբ արիաբար
պատերազմեալ զքարկոծումն ընդ յանձնեալ առ

խոստովանելով ըզքեզ քրիստոս ա՛ ած ... ամե
Որ զանպարագրելի ածութեամբ տեսող և բարձր
խան սերովբէք խոսան որ ասեն · այսաւր ... շառաւիղ
սըրբոյն ստեփաննոսի · գովել ըզքեզ քրիստոս
որդի ած ձայն ածէ հա · Ըզքոր ...
... ցէք · և բարձր արարէք ըզնա յաւիտեանս
Որ յերկնային զաւրացն միշտ անհնին ... ածութ
սար միշտ ... սըրբոյն ստեփաննոսի · ըզքո ...
Հրաշալի ... այբեանու թեամբ սըրբոյն ստեփ
աննոսի · քահանայք ընդ վերին զաւրացն երկնից
զքեզ գովել ... ցէք ·
Ո ... իմ ... ըզքեզ ... գովութեան գ ...
... թն · բարէ խաւ ... թէ սըրբոյն նախա
վկային ... և ողորմեա · Որ ... զերկնային
ընթացեր ըզդ ... ցուցանելով զանձառ
էլ խորհուրդ · սորին ... խնկաւէտ ի
մեզ ... և ողորմեա · Որ ... թանու երկնայց
մամբ ըզթողու թեն ... րելով ... անուա ...
ըստ ... ցի ... սորին ·
Վերջանի նշան ... աղաւթաւ ...
... թեցն · արժանաւ որ ... ելով մէ ստեփա
ննոս · հաստատու թեն իւրն հայցեմք ...
ցուց · Որ ... կան հաւատարոու թեամբ
ըզքարկոծու մ ... ան ... էր ... հրեշտակ ...
... չարչար ... գն · զ ...

ըվ ըստ ... ընդ երկն · ... ցար · ով ·
Որ ... հաւատացեալ քո ...
զքո ... անհնու թեամբ ... ըզքեզ
պըսակաւորին · ով թէ ... ·
Որ գերագոյն քան ըզբնու թիւն ... գործեցէք
որդի ... ածութեան ... ընդ ...
նեայց գաւազանաւ քո բարկու թէ զ ... թեամբ
մի ... փոխարկեցի · վասնորոյ ...
ղեցոյ · միշտ ... սուրբ ... ըզքեզ ... · Որ
համանման ... ի ... ցն ... թիւն · ի
... փոխեալ ... յանբաւ ...
անբռնու թենէն ... ըզ ... մեծ
տըր ... վասն · Որ ... ըն ... թեամբ · սըր
բոյն ... իմաստ ... թե ... արձ
... ցեր · յանանեղ ... թենէն ... սուրբ
... մեծ տըր ... վասնորոյ ... ·
[illegible]
[illegible]
[illegible]
... և հաւ ... պարտէաց զան
... ըզ ... ան · զ ...
... վասն ... մերոց · Որ ...
... բնակիչ քերկրի · ...
... ընդ ... յ ... որ ...
... ըզնա ... բարեխաւս ... ։

Սա՛ եղև գլուխ առաքելոց սբրոց, և կոչեցաւ
Եղբայրն Յոհան դուռ Թիւզնա արարցուք։
Ի Երկանիկ լուսով ընդ զուարճանայր մագա-
մանգարէն Դաւիթ և հոգով ընկերանայր իկա-
մարք ելուսեղէն, ըզնա արասց։ Որ հողանի
ւրթ էնուրթ ընդ զուգակցեալ ընդ մեր հոգւոյն
Նազատեր ըզնագաւորն իդիւ ակն ախտն։
Որ հրաշալի արդեալ գլուխ իկարգ ըստանգ-
ւորաց, և մանանակեցեալ մեր առաքելոցն, ըզն։
Եղբայր յամենայնի, և ըզպատուիրանքսն ոչ
պահեցեալ այլ խոստովանեալք առ քեզ մի
հանեսուսներ այլ դիմեալ մեզ։ աչք հարցնեն
մերոց։ Վասն զի դաւթի սիրելոյդ և յակով
բայ արդարոյ։ այլ չեմք ըզքեզ, մի հանես։
Որ ի նշանակս հրեշտակաց հիմն հանդուցեալ
շինեա ողորմութիւնքդ զդաւթի, և աղաւ թիւ
թիւք սիրելոյն յակովբայ խնդայեալ մեզ աչք։
Զարթեցիցէք բարձր արարէք ըզնայն։
Որ ի ներսէս զերանելին ըզդաւթի յաւ
աւելնարդ։ ու թիւ։ ՀԷ։ ի։ ամ։ արհնեցիք բա-
Որ կացցէն ընդ ամենայնիսն ըզյակովբ, պար
հ։ ամ։ շարկ պատ եկեղեցոյ։ ամէն։

Ընդակիզեն ամ ընդ ամենայն որ ծագեցարմ
զ եղբեր փրկութիւն խոստանի դուռ Թիւ։ աղաւ
թիւք տարա աստուծամ ողորմեա մեզ։

փառաւորեալ զերրորդութիւնն։ և զանաւ
որքարաձիգ ելեալ ի նախատինս։ Եբրեզ նախատի վերկայ
փառս ցեսս ըզհատուցումն բարի յարարչէն մեր
յոն։ և այժմ աղաչեմք ըզքեզ և վասն մեր
բարեխաւսեա։

Ամեն սուրկաւագ և առաջին մարտիրոս որ
քեզ պատակեցար։ և յերկնաձեռ մյուռագաս
տին պայծառացեալ երկրեցար։ աղաչեա զաղեծ
նորհել մեզ ըզկեանս անվաղիծան։ Որքոյին
համբերութեամբ ըզդրոնաերկնից բացեալ տեսեր
և զորդի ընդ աջմէ հաւր։ աղաւթիւ։ ի։ ամ։
բայդ քարձեալ զանողացն։ աղա։ Եկեղեցիք արդ
արոց։ և ժողովք ուղղափառաց։ այսաւրս ըզյի
շատակս ընդ տանեմք։ և արտասուս։ զքեզ հայց
եմք։ իբրեն ըզշմարիտ վերկայ։ քեզ։ աղաչեա զաղեծ։
Ընդ այսաւր եկեղեցի այզբոնկայ եկեալ տա
հանք զյիշատակս։ ով։ ամ։ ամ։ ամ։ մեծ և պա
տուական անուանդ։ ի վերկայս։ աղաչեա զաղեծ։
Նախնաշաւ։ ի։ բարեացամ աշխարհի և լուսազա
րդ ճանապարհացն։ եղեր ժառանգորդ։ ով։ ամ։ ամ։
Ամ։ այնի զինոս։ վառեցար ամ հոգւոյն։ տեսանելով
տերկինքն հայրենի։ փառս։ ամ։ զորդին։ ով։ ամ։

Կանոն սբրոցն առաքելոցն զ։ հարսանի կրոն
Ընդ այսաւրս առաքելոցդ։ մի ամ։
Կամ։ ամ։ առաքելոցն։ հրամանոքն

[illegible] զարդարեալ [illegible]
[illegible] ամարտնացէր ոչ անկին։ Որ չէ՞ ու թէ՞ անձա
ռ էլ ոչ միաձգեին, յայտնու թէ հաւրի վէրքս
դաւանէա ձ։ ու նէ էրանկանն արժանանցէ
շնորհի։ Մ։ վկայանուանէլի իրրաց դրժոխոց։
Որ անմարտնոց դասոց հրէշնաց հողէղէն բնու
ու թէ գէրա զանց էաձ։ ի բարձրացէալ էր
կենայ ին խորա։ Մ։ Ոնան անձաւ բանի ն արժ
անաւ որէալ։

Որգէրագոյն ընտրէլոց աւ աքէլոց ընդ ասուց,
անուանէցէր լինել զէրանէլին ըզպէտրոս մ։
գլուխ սքհաւատոյ հիմնէկէղէցոյ։ Որ յառա
ջագոյն կոչմամբ աւ աքէցէր զանաւ թն ընտրո
ւ թէաձ։ յայտնէլով աշխարհի զանձաւ սն
աւրինու թէ քո խորհուրդ։ յանհնաբանու թի
կոչէլ զհէթանոս։ Որ էրկոքու մբք ընտրէլ
ովք լուսաւորչաւքն աշխարհի ձ։ հաստատե
ցէր զէկէղէցիքդ։ Մ։ մաղթանաւք
սոցա խնայէա ի մէզ։

Որ խոստացար տալ ըզփականս արքայու թեն
էրկնից։ էրանէլոյն պէտրոսի որ հրաւէրացըզ
մէզ էոյս կենաց ընկալաւ իսուենից։ աղաչանաւք
սրան կէցոյ զմէզ ամ ամբ ամբ հանրց ան ընդերոց։
Որ ընտրէցէր ի մարդկանէ հաւատարիմս զա
ռաքէալ ընդ սուրբն։ որոշէլով յաւէտեան

Յամ։ զի մանանալի լուսոյն ծագաւ ընդ իսաւ
բինքսատէրցս։ զգրիգորիոսաքէ հայրապէտ մանէկ
այքվէրնապատուէցոքդ։ Յամ։ զանապական
հոգոյն պարգևաբաշխաւ զորդոցն թորգոմ։ յորդի
սլուսաւորչաւ ծընէալ։ Յամ։ զծանանն
բանին պատմողն ի հայաստանաշխարհի։ աշակէր
ուէալ հրամանակոմ։ Յամ։ զէրգէկ
էղէցիորդ ովքիւ։ որ ովքընդ հրէշտակս։ յիշատակ
լուսաւորչի։ Մ։ վասն զքէ բարձունս։

Յամ։ զտաւանէ։ էկէղէցիս։ զաղ թ։ զգի
շատակս։ զբ։ գրիգորի։ որ ովլուսաւորէալ պայծ
առացաւ։ վայէլչապէս։ հանդէրձ։ զայսոսկէ հուս
զարդարէալ։ պրսակէալ։ աւ։ զհնէցիքս։ մանկոմ
նք զբ։ ստոյգ։ ագաւորն։ Յամ։ զցընծա։ ենո
ւրա ծնեալ։ զորդէ։ լուսոյ։ յիշատակաւ։ մբ։ լուսաւոր
չին։ որ ովհրաւէրանի։ հարանի։ անանապական։ մ
ունէլ։ ընդ։ վեսանէրկնաւորի։ ի յաւ։ ագաւ։ ընդ
սէղէն։ աւ։ Յամ։ զքահանայ։ զհոգի։ որպա
տարագին։ զապանաւ։ որ։ զբ։ պատուէն։ զզգ
հանանէ։ պէտ։ ընդ։ որ։ զերկնայնոց։ զքահանաւ
թեցն։ հաղորդէալ։ զոր։ զերապոստոլ։ զ
մեռանէ։ զբ։ զաբրոց։ զիշոբարէ։ զ
աւ։ տրվանքն։ մերաւ։ զհնէցէք։

Երինք։ զ։ Յամ։ զցնծացէք։ ընդ։ մ
ծայրագոյն։ աւ։ զաստուածասէրն։ զերաղանցելին

քանզի ինքն մաքնակէցաւ. սրբնդրի գորիոս սիրելոյ
սոյ հայաստանեաց եկեղեցոյ. որովհետև անի
փառաւորեալոնի. Որպէս աւետարանիչն
ասէ. ինդ այքան զարարատեանն բարձրանալ
քանզի ինքն մահանգաւ. սրբնդրի գորիոսն ապանն
ապրեցու ցիչի հոսանաց մեղաց հայաստանազանց
որովհետև ի հոսանաց մեղաց հոսանաց. Զեղապան
ծ լուսաւորէ երկրեալ զուարճանալ ի ստեպոհոս
հանգուստնոյ. յորում եկաց կամարն ամենեղեն
սրբնդրիոս գերայ հրաշալուսով զարդարեալ նման
մուսեսի. որովհայ ի ներքոյ ինորհացն հոգոն.
Զաւրաւոր հրեղինացպարպակեալ պահիլ ասն
հանգստանն սրբնդրի. տեսլեամբ կայրմեղայ
զորս պարբապեկաս. քնկենդանի. մարդայիցալաղ
աւ թէ սրբ լուսաւորչին. հաւրնհոգեւոր. զորոնս
ունիմ ի միշտ արեւ խաչս. Համայնմանեալամ
ուսաց ինեսայիայ կայծանն այնմաքուրսրբ մարգա
ր ինն սրբնդրիոս. վերցնելեն արոբերեցկրգիչ
կենդանեաց ինեղև տեսանողհոգովկենդանին.
զանդ ընդ այսորն զնորներկնից կամարյորինեաց
Հնորհայբաշխաքովնի պատուեցաւ լեառնսե
պոհոս խոհպանիրայլ ահերմանի յորմերղիսե
ացաղբերնլուսոս Ջուրսբարի համանվասակայոր
դաեսաղաց հոսանաւք. որովցնծաւերկնրսերբ
սարմատաց. Ծրնընդեամբ սրբկուսնյայրնբերդ

ղայհերմ. յորդորեցան դստերքնայի լինելկուսուն
իմայրքի. յորումծագեաց խորհուրդն. պայծառ
յերկնանմանլերինն ի յարնմանեա. մայրարակաւվա
ր ի քորովարբիմբեմ ի շուրյաղաղայմեղաց. Խորհո
ւրդ ի սաչելոնն գերարհրաշտեղուն գոնգոնայծանծ
կապերիմեն լերինտեսանի. զինն արքակնապա
նմանընգործիկենացարքայինիկենաց. գործինքե
ւերեալորովփրկեսցի զմեզյաւիտենից մահու
անեն. Զխորհուրդսեպոհոսեպհականփառաց
հոգովնսրբովմարգարէինծանուցեալ. զորև հար
ցանէրզխորանն. Եզելեառնոնն Ոնովքնակեսցի
զորև տեսեալ. սրբնդրիգորկաստարեալ.
Ամբիծնվայրի քարդաբնհոգովանիրճշմարի
տեսսրբնարոնիսրգրիգորիոս. յորոմցանկացան
զարքնարոբերեցբերաքնհրեղենյերկնից. ի ներկեր
խոնարհինիսուսմարմնովճգնողին. որեպատե
տեղուանուսմբնկոչի. Հրովինհակողնճշմա
րիտեւ քաջհովինպատկերինհովիքնեղենհետեւոչ
զմրամիտեցին. զմարմնընմաքուրմերքնյայրնմա
նեսմեզդեղեսխաչի մաքրուն. որովմրբիմբհոգ
ովի Ոնիանի ցվերշապէն.

Կանոնվեցկերգ. Ի. ՀՈՐՈՄԱՅ.
Ի ՍԲՂԽՈՐՀՈՒՐԴ ԳՈՒՐԱՅԼՈՒՍՏԵԱՆԴՅԱՆ

աջապոյն գուշակեցեր. մարգարէին քնիլ զորս
ընարեցեր յեռամուխ. որբ խաչսեցանհոգով

[illegible]

Զանհեղեղ փառ ածքոցերն ու անոր լինելոցն յերկրո
րդ ունին. Եւ տես դաւիթ յառաջագոյն ծանուցեալ
խաւ ազգ մամբ հոգւոյն. Թէ յայսմ ապէս ամ գանցէ
[illegible]

11 [illegible]

[illegible]

և զորդի ընդ անդամս երկնից եկեալ բարձրարարէք

Ասուածածինս այս դառն քան զերկինս որ ի
մեզ ծագեցեալ զոյս ընդ մեծ և գերազանց ողորմ
խառնարանդ մեր հանեալ ածեցուս. սրովբէական
անձանցն զանձինս զբնակարանս հոգևորս զերգումն
ծանուցանէր. Զմարդեալ լուսաւորս զանձրն
ընկալեալ ի գերեալ յերկնային ծովն զորս հոսեալ
ցերեալ երկիր ծարաւուս. սրով. Զարտեզ փակեալ ա
ստուածեալ ի մորու ծառ ընկալեալ ի Զրարեստեր
ի հոգոյն ոսկեգեալն մահակն պարտուկն ելեալ զեզ
տիրեալս. սրովբէական անձանցն

Բոլորմոլորեալ՝ քան զբեղեցիկ մարմին նորոգ
գեցեալ զհնացեալ լուսաւորեալ զմեզ ծագեալ
էրեսատեսեալ որդի քան զմարդ. Որ երեսաց՝ քան զանմարմնոյն
զմեզ ծագեալ զմեզ. Որ յարեալ՝ քան զերկնաւորս
զմեզ ծագեալ զմեզ. Որ զարեալ՝ քան զերկնաւորս
զշնչարարս. կոչեցեալ զերեզմանս. կոչեալ զմեզ ծագեալ
որ հրաշալեալ մարդ յարութեան. զոր վերակ
ացուցեալ զարարածս զարարիչն. Զոր վերակ
ացուցեալ զարարածս զարարիչն. Զոր
խրեալ մեռեալ ընկալեալ ի գերեալ զարարիչն
սատանայ ի գերեալ յարութեան. Զոր ժամ փառաւոր
հայրենեաց ծագեալ ի երկնից և յարութեան զմեզ
որ եալն յայն ժամ դասեալ ընդ ալիք բոլորեալ

բարեալ կոչեալ զմեզ ի փառս ընդ
նոցս դասեալս. Զոր ժամ հեծեալ
ի ոսկի յերեսեալ զկալաւորեալս
զոր ի յերեսեալ զարարածս զարարիչն
ողորմեալ զմեզ ընդ արդարոցն. Զոր ժամ եկեալ ի
ի հարանացեալ միանալ ընդ փեսայ հոգ. ընդ իմաստուն
ենալ կուսայ զոր ի ներանցն ժամանցոյ սուրբ ագա
տինն ըզմեզ զարարածս զարարիչն ընդ նոսին երգել ըզփառս սիրաբ
Հանս. Զարարածս զարարիչն

սուրբ ածս՝ ըզբնամերս ողորմեալ

որմեալ. Երբեք մանկունքն ի հնոցին երգեին հաւ
յրանալոցն. զբնաբնակ պարծեցեալն Հինգբամբ
ի զանգերամագաւ զանգնեալ հովանի ելեալ ի հնոցս. մեր
հոգեալ զաղաչեալ երկրպագեալ ընդ ձեզ զամենայն
Զարարածս զարարիչն զարարեալ զարարածս զարարիչն
հան. Օրհնեցեք զանբնաբորբ ի ամենայն զարարածս զարարիչն
ցին. աւրհնեցեք զամենայն զարարածս զարարիչն. Ընդ զա
ւրարարիչ շատ կացցի հաբանականաւ զարարիչն. Ընդ
բարեբանեցեք զարարածս զարարիչն զարարածս զարարիչն
Ընդ երեսամանկունանց համաբանակեցք զարարիչն. ան
դադարեալ զարարածս զարարիչն զարարածս զարարիչն

սուրբ ելեալ զարարածս զարարիչն

Բնակարանս յոյս ապարեալ զարարիչս. Զնորհեալ
զարարիչս զարարածս զարարիչն զարարածս զարարիչն. Զոր ի ելեալ զարարածս
մագաղ զարարածս զարարիչն զարարածս զարարիչն զարարածս զարարիչն
ողորմեալ զարարածս զարարիչն. Որպէս զարարածս զարարիչն

[illegible]

ա Տ[illegible] [illegible]

քո։ Շնորհեա մեզ զքո [illegible]

[illegible] մերոց։ [illegible] զքո փառս [illegible]

[illegible]

Օրհնեալ ես տէր [illegible] հարցն մերոց։ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

վէմքն փառաւորէմք։

Տէր Հոր մեր Լուսաւորիչն աղաչէր զաշակերտսն՝ զի
մինչ։ Մի՛ խնամեալ իմմէ հանիցէք զարտասուս ապաշ
խարհութեան։ Զի կիսոցեալ ապաշխարութեամբ
ցայցի հանդերձեալ գոյացեալ ամենայնի։

Արիւնաց ուրեմն թափեալ ի մարմնոյ Տեառն
ամենակալ ի գետինս։ Զանմարմնոց
զինուորս թափեալ աբանէն ի զբաղեալ զիշխանն հայրենեաց։
Հորեալ կերպեանս կենդանեաց ընկալաւ։ չաղաղակեն
առ քեզ զիշխանաց ցկեցորդին։ բանդ ասեալ։ Զիշխան
ուրեմն թափեալ ոգոյ վերն ի զբաղեալ զամենայնս հոգիս
բոլորեցեալ։

Արիւնք ասեալ հարցն ի մարմնոյ և աւրիս
եալք անուն աբ փառաց գոյ։ ասեալ հարցն ի մարմնոյ
Քանզի զինուորս առեալ զարմեալ բանզամենայնն հեթանոս
վանանանս անարգեալ գոյ։ զոկեցոյ զամենայն։ ասեալ հարցն։
Արիւնք ասեալ սրոնք ասեալ գոյ։ զոյ հանեալ
դուք։ թագաւորյաւիտենից ասեալ հարցն։
Զարարարիչն ցիր ասեալ։ զբարձրարարիչ զնայաւիտ
եան։ Որոյ զնչէ արարչամենայնարարուածս։
զարդարեացքանիս։ Որանդ ադարարիչն
ամենայն արարուածք։ զիսհանայքառ։ և զոլեցեալ
և զբարձրարարիչ զնա։

Երեսուցեալանձամբ կարդասմառ զիհայրերկ
նաւոր։ ասեալ զնեանին ինչ զիս թիսորմ զաւ զիս ամ

ռեալ զնեանին։ Վերաւորեցեալ ոյթ
թիշնամոյն զբարձիս հանդուցեալ։ զբարձրեալ ազիմզիս
անդորութիսորմ։ Սորեցեալ սորպեսզոչեալ զբոլոր
սեալ զնդերեցոց։ խնդրեալ զիսրզմորեալ։ որ։

Արիւնք զանեզանեզանսկիզբն հայր։ անհա
սանելի և փառաւորեալ զանմարմնոց զինուորս։
Զոլեալ զարարչն զորդի հանրարարչ։ զոր
դաւզև կեանս զգիմարդկան թագաւորյաւիտենից։
Զի զբարեբանեալ ամենայն ազգիս մարդկան զիշխանն
ընդ սատանայ։ զբոլոր հոգիս։ զբոլոր հոգիս։

Սուրբ ասեալ։ զցընմերոց զարարեալ։
Էյա։ Լիսուս։ Զիարդ ասեալ յամենայ։ սս։ յանի
տեսիրկեցո սս զմեզ։ Զոռաեալ սս զիսառ
բեալ տեսիրկեցո։ Զիզարաւրհնեալ սս զարարչն
և բարձրարարեալ զնայաւիտեան։ Մինչև գիշեր
զբարձրաւրհնեալ զնայաւիտեան։ սս։ ընդ բա
հարեալ սս։ սս զարաւրհնեալ։ սս։
սգեալ սս զամարդ։ սս։ ամենայն
արարեալ։ նայնի։ ամենայն գործ զարարչն։ զբարձրեալ
զարարեալ սս։ զցեալ զնայաւիտեան։

Էլաբեալ զարարչն։ զիս և զոլորմեալ։
Զիարարեալ զանաւորհաւ։ զիս զարարչն։ զիս զարարեալ։
հոգիս։ զարարեալ։ զիս զամարդ։ զիս զոլորմեալ։
զիս զոլորեալ։ զիս զոլորեալ։ զիս զոլորեալ։
զիս զոլորեալ։ զիս զոլորեալ։ զիս զոլորեալ։
զիս զոլորեալ։ զիս զոլորեալ։ զիս զոլորեալ։

Զերկնեալսն զքեզ զմարդասէրսն ընդ
քո. Հաւրէրկնաւորեալ մարդասիրեաւ երկնաւոր
վառ ընդ մարմնոյ ցանկեալսն. Օրհնեալ քեզ տէր մեր.

Իբրեզ յուսացեալ պահեալ կեցցուցիչ զմեզ
անուանեալ երկնաւոր հայրս մեր զի ելիցեն յաւիտեան.
Եւ ելիցեն անուանաւորեալս. Վասն աւորեալանուն
անուանաւորեալ յայսմ հետ.

Ընդ ձեռն աղաւթիս մարդասիրութեանդ քոյ. և առ պէս
իսմեզտ. զբազաւորեալ մեր Յիսուսն Քրիստոս մեր.
Հովանացիս ի քոյոց երեսաց ի ղնուանց հոգոց.
Օրէրեկոյն աղաւթս մեր ընկալցիր բարեխաւսութեամբ
ծընաւղիդ. և առ պէս ի մեզտ. զ

Հոգեւոր յանձնարարութեանն զերկնեալսն

տ. զբանձ հանրցընելոց. Վասն աբրահամու սի
ոնոյ. մի մերժիր զմեզ զանձ հա. Որ առաւ
ելեալ արձրացեալ ի ձայնաւորեալոց գովեսս ի վառ
ելեալսն հա. Գործ ըստ ընդարձակ երկրաւորեալ
բարձրարարեալ ընդ նայեալ իսուան. Գիշերեալ ընդարձակ
երկնեցեալ Օրաբրիելն արարեալ ոգոյնս ազնուական
երկնեցեալ գովեցեալ անդադարձեալս ի բարձր.
Իսրաելն ընդարձակ երկնեցեալ Օրհնեալ որ ընդ ազգ
ուորացեալ զանձրնտրեալոց. քահանայքն ի ժողովուրդքն
եկեղեցոյ. երկնեցեալ գովեցեալ հոգեւորեալ գովեալ.

արհուրեալ ի ողնցեալ. սի մի ամենամեղանձ
նիմ. յանդգնիցի ոգբոցդ առաջոյանանց. յանդգնիցի անարգանաց.

Քանզի կամաւ մերձեցաւ սի. սմ մի ի մեղանչեալս
մեծ. արդկա՛ զնա ի մեռանելն անդ ի պատուհասն.
Զարդ անկեալ աղաչէ սի. սմ մի փերկեսցէ բարեբան
խնամեալ ի յեսի մեղանչորս. և ողորմեա՛ ինձ բազմամեղս.

Մեծակալ քաւեա զմեզ ողորմ. զիաբծեալ
խարողաց. Եւ զհոգիդ մի հանիր ի ինձ զիաբծ.
Եւ փերկեսցես զնոյս հանգիս հերոյն. զիաբծեալս.
Արարարար

Կանոն զաղաղոս Յարութեան

Յաւուրս զոլովիբէի Անիւաքի

ամենազաւրս հրամանաւն. Ձայնէ գ.

զաղաղոս և զողացեալս մահ. դիմի խրպարտ

ցաւ. ապականութիւն լուծաւ կենդանարարքս կենցուցեալ

Ի յաւուրս զոլովիբէի Անիւա. զբոզաշխարհս մեզ.

կենցոյցս զյարութիւն դիւրաւ ալագոյ ցնծանուցեալ

նապականաբարկոչմամբ զերբեքաւրեալսն Աղաղանկ.

Ի յաւուրս զոլովիբէի Անիւա. Էրուսեցւոցմանկունքն

ընքանչացեալ ասէին. զմարիամ և զերբայրսն Աղա

ղանկ յարութեանցեալ զդիմարիամու. կենդանարար.

Եկեղեցի Աղաղանի Աղաղանի

որեալ այսաւր. բարեկամն զաղաղոս պարզեալ զկեն

դանութիւն. Մեկնաբանութիւն արտասուելոցն

մարիամայի ընդ մարիամու. ողբակցերև որպէս մարդ

հարցանէրս. ուրեդ ի բերեալ զաղաղոս. Եւ որպէս զնա

բարբառ ովյարս ցանկ իմն ելոցն զերբեքաւրեալ

ն. և զայգ ընդ ածցն ձայնն մեռեալն էկնարտաքս

ածանին ձայնն գոչմանն ընտր (անապական.

սեցին դողալով կարապետն ընդ ելոյծ. և մեռեալն

էկնարտաքս անապական. Կացեալ ի դուրս այրին և

ձայնէ ազդարարողաբարբառ ովն ի գերեզմանն. ղա

զարեկարտաքս անապական. Ելեալ ի գերեզմանէն

երի զապինդ պատանեաւքն մեռեալն. հրամայեաց

լուծանել ի կենաց ընչաւորեալսն.

Այսինքն գոչմամբ ձայնարկեալս զաղաղոս կոչ

եցերի Աղամանէ. ածցն հարցընմերոց. Որ զարտա

սուս մարիամու և մարիամայի ոչանտեսարարերաբերար

Զ ընդ զարեքաւրեալ զմեռեալն ի կենդանութիւն անապական

կոչեցերի Աղամանէ ածցն. Գործ ընդ ընդ զարարաւ

հնեցեալ ի ա՛ն բաց ի ածցն զարարեալ ընդ ընդ

տեան. Գ ի ընդ ընդ զարաւ հնեցեալ Որ հաւրն

փառ. ակի ցերեալ Ադամանէ ընդ ընդ ասելոյ զարու Աղամանէ

ի զաղարու. աւ հնեցեալ գովեցեալ բարձրարար

ի ընդ զարաւ հնեցեալ Եւ լուծեալ զզաւրս Աղա

ղանկ ընդ ի ծոյոց ածանաբարկոչեցեալ զմեռեալն ելոյ ընդ աւ

այնի Աղամանէ աւ հնեցեալ գո.

Որ ի ընդ ի կերականկենդանեաց փառաբանին

ի բարձրանայսաւ ի մարդասիրապէս. ձ. ընկեցեալ

Աղամանէ Աղամանն ձնաւ ի երաղ ի կենդանացմէ ի ելոյծ

ողորմեամբ. Որ ի յարութեան մարիամանց գ Աղամ

ալարտասուեցեալ ասացեալ ցնոսա. ու ի. ձ. դիպ

ի սյարու ցեցի զարեալ ի ի զաղարու աղի ի կենդանացմ.

Ի ձ. ասի ի արարաւ գործ ձայնի ընդ ի ընդ Աղամանէ

կոչեցեալ զաղարա. ձ. ի. ոս. ցան ցարկենդանեաց մեռ

ելոցաւ ի ածաղի ի կենդանացմ.

Ղի ի ան մահու Աղամ ի ընդ ի ասելի ի Աղամանի կ

Նա գործ է ացը զշաբաթ մի Ղաղմանդ։ Կանխէ ալմա
ութամեայ նարտասու ալիցիսաւ ուշ էմամբ։ գոնի կէնդ ա
նացեալ զբարէ բարեզմեռ է ալն։ Յաճախ ամենայն
գոնէ մանն սարսեցին դողալով ի ծոխք։ և երիզապին
մեռ է ալն ի զգէ ցաւ զանմահութի։

Եւ
դ։ ամ։ Իսոյ սամիաժիննան մահու մեցպարգէ ա
տուն է բնէ ցաւ ըմ։ ամ զ։ խափանէ ացզաւրու
թիմահու։ Բոլնա մբարտասու ացմարթա
մու և մարթայի անկէալան ոսոնտա ամ դ։ն։
խընդրէին զնորոգուն մնէղբաւրն։ Բանի ամ
ենաճկէնա գործ է ացը զաշաբաթ մի Ղաղմանդ ամ
և էկէալ արտաքս անապական։

դ։ Ա։ Ռիէրկնիցիկէրբանդ աշճ մարդէղ էալիսբրբ
կուսէնյարու մէկիրաւ նէղբարէկամինքրու մղա
զարու։ փառ ըզգալըստէանդրդ։ մբրնամ ամ
գանորանմահ։ Յորմէդ ողանդ ապիրէշտակաց
մարդ ապրնակնարտասու էցէրողբանցէնվրդ
մարթանև ընդ մարիամու։ փառ ըզգալըստէան։
Ամրէրկէնացև անմահու մէնաճինէայնուդ
ղացու։ ցէրրզմահ։ և նորոգէցէրզչորէքանրէազմ

Կանոն Գալըստեան ոնոյէմ։

Ռ։ Ա։ Ռիէրաւ։ Ի։ Ինյանթոռ։ ընբէրովբէնց
ինվէրանրատիլա անանկնահանէցար։ բարէբանէալ
որէկերդինէցոնցանէ։ Ոնատիև մէքզյաղթակա
նաւ։ Ի։ նու մէնցնրզնայն։ մանու։ ցանէմբքէզթագ

ուորփառ ացընդ տողայանաւ։ Ի։ նաբանէլով։ բարէբան։
Ով սաննանրբարձունանէլն։ Ի։ բարէբանէանէ
կէալանու։ ամբ։ ոնանէլ։ Ի։ և աւ։ Ի։ նու։ մէորգա
լոցդէանաւ։ ամբ։ ոնանէլ։ Ի։

Եւ
դ։ ամ։ Յաւ։ զանրսկէզբընբանոյանթոռ։ փառ։ ացընդ
հաւ։ յերկրէրէ։ և։ ալտէանք։ քրովբէ։ ականձա
յնիւ։ ա։ Ի։ նէացու։ քա։ Ի։ նէալէկէալանու։ ամբ։ ոն։
Ամ։ յաւ։ յանանկբէրովբէ։ և։ տըզանբէրաէցոց
բարէբանէն։ ա։ Ի։ նու։ մէորդոյդաւ։ մի։ ա։ Ի։ նէ։
Ամ։ յաւ։ զոս։ արձացանտիէզէրբգալըստէամբանձ
որդ։ ոյնյէմ։ և։ գոչէ։ էնհընչամամբէրգով։ աւ։ Ի։

Ա։ Ռիէրովբէ։ ականաթոռ։ ընդ հաւ։ ընբստէրբանդ
աշճ։ այսաւ։ բիոն։ արհու։ մէնբատար։ մարմնու։ նոյյան
անակի։ ընգբէզբարէբանէմբաշճ։ հարցընմէրոց։
Ոբէարովբէ։ ացընբրբասացձայնէ։ անդ։ դարաւ
Ի։ նարբանէս։ այսաւ։ բիոդ։ ասա։ ցէրաէցոցորդէդաւ
մի։ փառ։ ապբանէցար։ ընզ։ Ոբէ։ Ի։ ռակէրպէնցնէրգա
բանէալ։ Ի։ ընչամամբէ։ Ի։ բարձունանա։ Ի։ նարբանէս։ ա
յսաւ։ բիոնէրոցև։ Ի։ ղաղոցգունէցարովամանաէրդով։
Ընզարաւ։ Ի։ նէցէրբարձրարարէրբզնայաւ։ Ի։ տանէ։
Ամ։ յաւ։ բրզգալու։ ատ։ բրկէնմէ։ ծրոյ։ ցընծուն մի։
տաւ։ էնորէրու։ սա։ դ։ ղէ։ մ։ ժողովու։ ոդբարբէ
հեռանուացբար։ Ամ։ յաւ։ բընդ։ մանկանցնէբրաէ։ ց
ոց։ զհինաւ։ ուրցնէկէալնորաբրախ։ հ։ ոյ։ ն։ մանկ
կունբարէկէղէց։ ոյբարձ։ Ամ։ յաւ։ բընդ։ ծէրոցն

ւորհնեցէք զնա․ ուրախութեամբ բարեբանեցէք զան
մահն թագաւոր որ եդ ի կեան․ զփառս նմա տաք նորոգեալք
[illegible] երգով բարձր աղաղակեմք․

Այսօր ուրախ լեր դուստր սիոնի եկեղեցի ամենայն ազգի
[illegible]
[illegible] փառաց ազատեաց զմեզ [illegible] եկեք նոր
[illegible] ամենայն անմահ[illegible] [illegible] ծագեալ լոյսք զա
[illegible] որ հարուցեալ անմահ թագաւոր [illegible] ընդ նմա․
Թագաւոր [illegible] [illegible] ամենայն [illegible]

Ս[illegible] ուրախ լեր [illegible] ընդ [illegible] [illegible]
ուրախ լեր [illegible] [illegible] երգ [illegible] [illegible] [illegible]․
Ընդ այսօր [illegible] [illegible] [illegible]․ [illegible] թագաւոր
որ [illegible] [illegible] յաւիտենից [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]․ Զօրն [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] թագաւոր [illegible]

Օ[illegible] [illegible] թագաւոր [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Ընդ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] թագաւոր [illegible]

Նորոգեցեր ընդ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] թագաւոր [illegible]

Յա[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] փառաւո
րեցաք․ [illegible] Ե[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] երգով [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Յ[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]․ Զօրս [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Ա[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]․

Կանոն Երկրորդ Զատկական․

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]․ Զ[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Որ ամենայն ընչս յերկրաւոր աղէտս մեք աղ-
աւաւելենք զբանս զամենայնիսն զանձինս
որդիս փառաւորեին։ Իսկ զանձինս ամենայնիսն
տարածանեին մանգոնքն ըստ հանդերձեալ բեանց
և ոստոսիցն որ ոչ բերեալ մատուցանեին։ Զնոսա որ
դոյնս ընդ Մագաւորին։ Զոստովքն տերեւեալ
ամենայնիսն զբերեալ ցոցմանգոնքն աւրհնեցն։ ու-
րախ լերուք մեք աղա։ Զեւ ցընծասցուք մեք ի նորոգեցի
գալուստդ քոյոյ։ զի նորոգեցիր մեզ
յաղագս անկանելոց զոր ի նորոգեալսն։ զի
անոյշ ամենեքեան։ Որ վասն մեր ոչ փրկուիր մեք ան-
ակնարտիր յանձնառեր։ ընդ մանգոնսն ընդ արբ
բանեալքն։ Մագաւորքն որ ի կոչեցեալքն
անշարժ պահեսցեն զերկրս պատգոսանոսանցդ
քոյ պահեսցեն։ Եւ ազատս լիցի։

Յաւրս լիցի յաւրս ուրգալ ասեսցեն փրկչին տա-
ծանեին մանգոնքն ըստ հանդերձեալ անդ-
դարձ հայնինեաւ։ հինեին։ հինալեալ անոսամբ
ոն։ Զոստոսիցն որ ոչ բերեալ մատուցանեին
ածորդոյնսն ճանապարհանեն անդադար։
Իսկ ի ոչ ոչ բերեալ։ հինոսիցն։ և խաղաղ ոչ
ոսբանոսիցն։ անդադար։

Զանոնց ի ինքեանս ոչ ասեն։
Ընդ ինքեանս ի ընդ ալոդոյ անդ ի ոչ
գոյացոյց զերեալ զբազերկնաւորն զերկրս որ

լիցի։ արարածդ զամենայնսն։ զքեզ առ սարդն
յանխոտենից։ Զարտակերանքն։ զոր փառացրն
հաւրն պատակեր բարերարութեան։ ոչ ոչ
մարդ կարէր բնաւ լինիս արար։ Լոյսն ի հաւրքէ լուսոյ
ծագեալ։ լուսափայլ զարդ արքացազարդ ամենայն
տիեզերեալ անմահ տընկոցն։ Երկրագործ ար-
կայքորդ։ զի մարդ կանանց յանաւրոց ոչ ասցուք զի
հաւրն ընդ վերանն։ որ մերկացաւ մեղաւք զի փառս
արարչին։ և զգեցաւ զմարդն։ ոչ ոչ ի ծածկոյթ փոխա
նականեաւ լուսոյն։ Գովեցէք զորդին այսպիսի
ցընծասցուք։ Զի որդի եղբաղ ամա։ որ ի նիսանդ իրեղծեալ
պատակերին։ և զբնութեանորոգեացի փառս սաս աջին
պատմուճանին։ Շնորհնորոգաւ զբնութիւնս մերոյ յա
ռիւորհուրդ հընութիւն մարդոյն։ զանպիտանս ընդ
սաս բնութեացուցեր զմարդն։ և զամենայնիսն
մեղացնորոգեալ ի կենանանմահ։

Զարարիչդ ի յաւրս հոսենից։ և առեղծ զարա
ծանանեն այնոյ ընչ զբեզ զաւրհնեալ հարց
ընդ մերոց։ Որ զմագաւորդ զմագաւորաց։ և զնոր
հեսբանաւորկենդանի մարդի հողոյ։ զբեզ զաւրհ։
Որ ոչ ոչ ի ոչ ոչ ի ոչ ոչ։ և ի նանամեսզյուսաց
ալբսիքեզ քոռեսցուցեր զբեզ։ Զ զորաւրհնեց
զբեզ։ զ
Զմագաւորն զանբնեն։ որն ամենայնոյ վայելեալ
աւրհնեալ։ Զի ծանոյ զմեզ

պանէլիխորհուրդ՝ թէ որոշուի թէ նուիրեալ
ուղիղ է՝ թէ ոչ։

Զոր ամէն եանգելոյ ծանօթ թագաւորութեան աղա-
ղում՝ ըզբէ զաղաչէմ միայն մարդասէր։ Որում
այսու բիւրափագէալ ցանգայր հոգուվն մարմնով.
մայրորդ ովքէ։ բովքիսընդրէր ըզբարձրագոյնըզ
փառս այէրկրինկէնդանէաց։ Մըւաղդ ըզկէանս
անմահս։ բէզաղաղակէմքէ։ միաբանհայցէմք.

Ընորհէա՛մէ զոր կէալ ընդ ալմէբումմէ։

Զբէզաբհնէմքորբաշխաղդէսբարում՝
և հայցէմքորպէսիմարդասէրէ։ ընդմա՛ ոբընդ
ոէլոյ զիմանալիաշխարհն։ Զիդումէսարյորմէ
հայցէրմայրընհաւատոմիհանդէրձորդովքսբ
բէցէլովք։ ընդյալմէքոզփառսանյահէկէընդ
որսևմէքաղաչէմք զիդասէացէսընդսբրբ-
Ալյոր՝ բարձրէալփրկիչորվասընմէրիսոնար
հէցար։ արժանիարարզմէզբմբէլզբաժակպա
տուիրանիկէնացբոցոր որովկացցո՝ բյալմէբ
ումմէ ի հանդէրձէալ բումգալ ըստէան։

Զբզանո՛ն ընծն։ Ալ՝ մ՝ ծ՝ լէ՝ լ՝ ի՝ ա՝ աղէ՝
լ՝ ժ՝ ա՝ ամ՝ ո՝ ն՝ ծ՝ ն՝ լ՝ լ՝ ի՝ ա՝։ Ալ՝ յսա՛ բընդ
զա՛ բսէրկընի՝ ց համանձայնէալ միաբանականձայն
ի՝ էրգէնասէլոմալամէլուիա։ Երկրա՛ ոբբ ընդ
երկնանինընհողէնէնբ ընդ հրէղէ՝ մ՝ հ՝ ա՝ ն՝ մ՝ ի՝ ա՝
բանականձայնի՝ էրգէնասէլոմա՝ ալ՝ լ՝ ի՝ ա՝։

Յանէիցգոյացուցէրզբոզարարածսիակ
ըզբանէ։ իպատակէրածումէ ըդբոստէղծէրմարդ
ի հողոյ։ ժա՛ ուանգէ նէրմա զանպատումըզկէանս։
Իսկպատրանա՛ բբանսարկուինէրդրախտէն ար
տաքսանգէալ։ էյաւ էժկէնդանս՝ մէ ընմահաս
ի մ՝ պէտղովմէ՝ ռէալ։ մէրկացաւ ըզփառ սանըս
տուէրլուսոյն։ Ալ՝ յոր ուփրկիչբարէբարորմա
ր՝ ն՝ ա՝ ց՝ ա՝ ր՝ ի՝ ա՝ ք՝ ո՝ ս՝ ա՝ ն՝։ և հէղմամբարէամբէր
քորբարձէրզյանցանանախաստեղծին։ փրկէլով
ըզմէզյանի՝ ի՝ ե՝ ց՝ ն՝ ո՝ ր՝ ա՝։ Որբատպարտէացնախ
ահաւորընյանձնաս ինյաւ ժարումէբմբէզբ
ամ՝ ա՝ կ՝ ս՝ ա՝ ր՝ ս՝ ա՝ ր՝ ա՝ ն՝ ա՝ ց՝ ընդքէզորդ ի՝ ք՝ ը՝ ն՝ զ՝ ե՝ ք՝ ե՝ ա՝ մ՝ ե՝ ա՝։
Ընորհէամէզոր ըզբամ՝ ա՝ կ՝ քոփրկումէ։ Ի՝ մ՝ ի՝ ո՝
սանգամքոգալ՝ ըստէանընդյորժամգասդասէ
զէրկնէր։ ընդնոսինդասաւորէաբզմէզի փառս
յալ՝ կ՝ ո՝ ղ՝ մ՝ ե՝ ա՝ ն՝։ որովհանցոքքէզաւրհնումէ
յանբսպասս յաւիտենին։

Կ՝ ա՝ ն՝ ո՝ ն՝ մ՝ ե՝ ծ՝ ի՝ ն՝ ե՝ ր՝ ե՝ ք՝ ե՝ ղ՝ ա՝ ր՝ ա՝ ծ՝ ի՝ ն՝։

Սաղատոնկոսանկբընպատրաստէալ

էղ լապտէրաց։ էլէն ընդյաս ամ՝ ի՝ ջ՝ ի՝ ր՝ կ՝
նաւորփէսամինվասէաս՝ լապտէրաբ։
Իսկյինմարդիկոսէցնունայնացէալ քէյիսղոյն.
անպատրաստգրտաս՝ ի՝ ն՝ գալ՝ ըստէանփէսամ
ինշէրքէաս՝ լապտէրաբ։ Վասնորոյն մէքպա
տրաստէացուքէղհոգւոր։ զի մըտցուքէյաս ա՝

-104-

զաստանմանն փեսային վառեա լապտերաք

Յորժամ լսէր երկնից փառաւորք զձայն քո ննջեցի
յանթառամ դասուն ղակայն. և քո ժամանել զարթնումն ա
մին. յանձանկութեան մեր ընդ քո մտանել ընդ մե
ընդ առաջ եկացն։ Յորժամ զոտանաւոր պատուիրա
նին աշխարհանձնեցեր ծառայիցն. ընդ կերկնաւորական
քանքարաց ... ցն. արժանացոյ ընդ մեզ զքո ուրախ
ութե քո մերկնա։ Յորժամ կոչես ընդ հրամ
իրեանն իւ կոչ զբանն աշխարհի. ժամ անդէն ընդ
աստուածալին. շնորհեա մեզ ընդ նոսին զարքայու
թե ... քո քս։

Բազմանեղելոց եւ իբր արձանն ուր և անհամ որ ի մէջ
երկրի. անմնացորդ ... հաւրցն մեր
Որ զհաւատացեալս ... զպահել և ընդ հաւրսն
պատժեալ. գործակցաւք ... զմեզ յանդո
ընդ ... ։ Որ հաստատեցեր ... կան
հրովփոր ... երկրորդ ... պահեա մեզ
ընդ քո ... ։ Ընդ ... ընդ նեցեք
... ... ։ Եցեք
Զթագաւոր ընդ յաւիտենից քո որ եկն և փրկեաց
զամենայն արարած ... ։ Որ արարչական
տեառն ... զփրկու թե որդ ... մարդկան ...
Նա ... պատուեալ ... իւրեանց
զերծեալ քեզ ... ընդ ...
որ փառ ... ։

-105-

ռեալ քաղցր արքայութե. ընդ առ մեզ որ զամենակալն
զերկնի։ Այնժամ վառեալ լապտերըն ընդ հինգ
իմաստուն կուսանացն. մտանել
ի յառագաստ ընդ երկնաւոր փեսային։ Փառք
Թագաւորք կենաց յառաջ ... զձայնն ... ամենայ
բարի ... զի մի մնասցուք արտաքս ընդ հինգ
հինգ կուսանացն։

Ընդ աստուածորդւոյն ... բանին. այսաւր ...
ընդ ... թե նորա ... ընդ ...
... ։ Որ հայ
... որ ... հայրենի. աշակերտաց
քոց ... զխորհուրդ ... քո
Որ ... ընդ ...
Թե. այսաւր ... խորհուրդ
Թե ընդ ... ։

Հաւատարիմ ... ամենայն ժամ
... յերկինս ... յերկրի և յամենայն ժամ
նակի։ Այնժամ հաւատարիմ ... որ ... զքո
զարարածս. հաստատեա ... ութե
... ութե։ Լուսաւորեա մեզ զքո ...
... յորժամ ... յերկնից
և նորոգես զքո զարարածս։
Շնորհեա մեզ զարքայութե ընդ իմաստուն կու
սանացն. և ... լապտերս ... յերկնից ... ընդ ...
... ընդ ...

յն զամէնն առէլուլէմէ զգիտէմզէէզ։ Յորժամ
մգասփառաւքհարդատէլըզտիէզէրս ամէնայն.
ընորհէամէզարկէալիյալմէքումմէ։ Բայցեմէ
զդուռնողորմութէրկնաւորփէսաեն և մըտցու
քէյանագասնընդիմասուն կուսանան։ Յամա
նէնցանքընդյանաչփէսաեն և մըտցանքէյանա
գասնորա։ զիմիմիանցանքարտաքսորպէս զմի
մարկուսանան։ Պայծառանցեն լապտերքէհո
գոցմէրոց։ և բազմէցուցէս զմէզընդհրաւէրէ
ալանիկոչնմնաքէյուրմէդէրկնէց։

Կանոն մեծ էջորէք Տաբարնի։

Բյանմոռ փառացքազմէալընդհա
ւրանըկըզբնակոցքանդ։ այսաւրքազմիալընդ
հողէղէնբոյանձնառէր։ աւրհնէ զմքզէկէալը
էիքրկուրմիաշխարհի։ Որզանձնառաձուրմէդ
ուռձէալզքոձառայնկանկէրպ այսաւրհնարէ
ցարաւձանէլուղիմէղաւորաց։ աւրհնէ զմ։
Որրկէնարարարմաղմանքդոգոշակզի։ զոյնձանա
ւցէրզաւձուամնայսաւրյուդանէնցայանէցան
խորհուրդնարձաթսերուրմէաւրհ։
Բխորհրդէաձմքընդհարբնհոգոյն
արարիդարակէրիրզմարդնառաջէն։ այսաւր
որդնէքմարդկան ժողովէալխորհին մառնէլիմա
հզրդինայ։ Յուդաձյսերունաշակէրարվոխա
նակէացզառէրուրմիառվարդապետին։ մառնէ

ընվ քահանայքնընդէրէսունարձաթոյ։ Որ
զամէնայնմնարիկնաբարկամարյանձնառէր
փրկիչընդմէղարարացա։ վասանձառխոնա
րհուրմէրդրնեմէզողորմէայ։

Բխորհրդոցեսարարձանմահզձիձկէ
ալխորհուրդչարինապականէալվանէաչզքէզ
աւրհնէմբարձհարցընմէրոց։ Որբզնախանոյն
ազբարհամոզհանդէս։ խորագոյնբաձանոցէր
աւէաւքարդոյնպատուէալըզքէ։ Որընոր
հէսձիձկէլոցյայսանկոգոլյուդասարձաթոյ
գանհանանէլդմառնէր։ ըզքէ։ Ըզոր աւրհէցկ
քէաւբարձրարարէքբզնայսաւխոէան։
Օքնակէանիվերին զաւրանձիձկապէս խոր
հուրդ։ քահանայքընհոլոնէալվարձառէինզձ և ա։
Որմրվանմէր համբերէացքանարկուինկա
մանվարձառիսրձքանն և ա։ բա։

Ըզքէնխորհէցանէարուրմիաբձյանխոէ
նէց։ որբանէզարարարձրսխորհրդովհիմիքէ
ցուցէր։ Ըզքէզորարարիդէսմէձուրմէար
ձաթոյվարձառէին։ յանձնառէրզամէնայնհա
մէրէլով վասընմէր։ Ըզքէզորմաղարարդ
մաղառորացիձառաէդանարարուէալզքէ
ըզմէզփրկէացէսէյանիձէցնարասայ։

Այսաւրէկէալկամարփրկիչէառիմառնէլ
յանառրէնժողովրդէնվասընփրկուրմէիմ
հուսաց։

Զ յամբարմասնի բանն ի բանս որհնութեան և
յառաքելոց դասուս պարտէր յանձնարինաց ժողով
ութեանն։ Զ յամբարհողն զարբնդամայպար
տէ և արծաթոյ վանքն ի արարի էնարարածոց
մկ Եթէ որ բաղանչէ ի բայս բառ անէմ ի բայշխա
բրեի ի մէջ հողերինաց։ արարածքարարչինաց
անուն մեր խորհինք զխորհուրդ։ Որ բանիւնիս
բովք զերկինս և զերկիր ի սահմանս էնաց յոչ ընդ
գոյացուցեալ վանքն ի մայրս բրդի բազին
ընդ երեսն արծաթոյ։ Ով յոր դասարան
սուն էլիերկնս որ վարդապետին սպանումն
խորհի զխորհուրդ։ մատնէ լովանս բինաց
զի ինչ էացի ի մէջ երկրի։

Կանոն ՀԵԴ։ Հին գ։ Ճարանեն

Որ հաւրդ։ Ի դիմն էարգործեալ
ի ամենայն ի բանս զհրաշք ասարարեալ
ըզկերպանկողոպտելիանն։ Ն։ Բ։ ա
նին զմարբեցեալոցն ի բովզորտալ անայ ի զիզա
նարհնութիւն ինուայոր պանորեացէ։ երրորդ
մեր ընդ։ Լաւ մեր վան։ Բ։ հաշիւ զմարմին
իսրև զարինն ի։ բուխանոն անեալն
մինչ։ տանկ կամաւորմահուանն։ մերձացելոցա
ինա։ ի։ պրբուն։

Զբերլ։ սոյն ճաւ ազայ թանչիլանելի

լոյս։ որ լուանայ։ ի։ ամ։ լայանձնառերզոտասաշակերտացն։ մաքրեաի մի ի զմերքեանաարինխորհրդ
դիցն լուսաւորեազմեզ։ Որ մարմնովն արեամբ
քոցուցեր զմեր ի մեղ։ զաց։ որ ի։ ամ։ շա
պատարագիս ի մեզ ան ծախագի։ սմաքրեաի մեզ։
Որ քաւիչ զայսուխոցուցեր յեստառաքելոյ։ մա
հացեալ։ ի։ ամ։ ցսիրաշակմանն նախահայ։ ի։ մա
։ Երեսդ էյերկինս և ի վերայերկրի այսաւրյն
ն ձնառերլուանալ զոտասաշակերտացն և զիսլու
ալքի մեզ ացիմոց։ Որ երարեբանի յիմանալի
զբարեթնոցն հաճեցար մարմնովպատարագիլ ա
ռանզիսարժանի ածան շնորհեր։ Որ ոյժարքո
քերովբէ ի վերինատուն ընբազմեցար։ կենարար
բաժակաւն զմեզ զիրկեցեր զիրկեաև զիոյսաւ
տենչացհրոյն։

Բնատուաջ որվասնի մեր ի սոնարհեցարիկա
մաւորշարբարանա լուացեր զոտաս աշակերտացն
այսաւրինք վերնատունն։ աղաչեմք զիրկիչողո
ր։ Ի։ Բիազմեցերսեղա նիսորդոյսաւ
ոցեր յանմահ։ կանբաժակն ի ոնրբոցքոցատա
քելոցնայսաւրինք վերնատունն։ մաքրեա
զմեսոսն զխորհուրդ։ զի ամենայնիրդ։ ի։ ամ։ ցատ
ուրեցեր սոսաւրինացն։ ամ։ յաւրկատարեա։

զ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Կանոն ՄԵԾԻ ՈՒՐԲԱԹԻՆ։

Յաւուրս իկաստորոնմանն այնինքն թ

[illegible]

[illegible]

Խորհուրդ Թեան։

Յաւուրս զորս երկնային լուսեղինացն ահեղ պատ

[illegible]

Վասն որոյ էր

Ամենասրբոյն գերապայծառն Մեսրոպ

որդի սատուծոյ հիշելի անմարմնոց ընդհրաբուն
ուիցն. պակուցեալ զարմանալին տեսանելովքն
տեսանելիդ մատնեալ կամաւ ի ձեռս ըմբռնողաց.
Ամենասրբոյն արեւկամքն Մեսրոպ որ ըստ հեռուիեղն
էբենբրիստոս. աւետարանացն ներեալ արբեալ. և ցու
ցեալ գերեալ պաշարեցին որբիդ ընդարձակ ի փարիսեցոյց
և շուրջ ի ղեն շունչ բազուկ զի ինոր ոբպիղատոսն
և հերովդէ. վասն որոյ էրկրպագեալ ասէ.

Երգ հրամանագիրն Հայոց

Սասանասրանձաւոր լուսաւորչին

Փերկուրեմ մերկատարուն. խոնարհեալ
բնատուն իսատուերականատանն ցլերուն. նախ
քան զերթիսն ընկորհրդոյ սփիւռ աւղենչ ակար
կաւ ինլուսոյ. և ի ջուրատեալ ծաւ այսաբարզատն
լուսանաշաւակերտացն. Բանին հաւրիսատացլուսոյ
պերոսմերձելոսոչներեր. այնրմ ձեռաց
որոյ ենգործ երկնից երկինք և երկրաւորք. որովկու
բացաբերբացանիսուչք և հնամերբարձակեցան.
որվերաձեացզինքնի ծոլ։ն սատատացալեացնե
լերեցին։ Գ։ըլեոյնընտրեալ հաւատնի փոքրաս
սատերզիսոր հուրդնոչգիտեղոյ. որովդառնայր և
հնազանդերզոտս ի ըզգուխամաքրելմաղիեր.
փրկիչոյասաւ չի ինչպիտոյլուացումն ի ջրոյզիլուա
ցեալ։ ոտիցդ պերպենմաքրուիեր յաւդիմիգուխ
ընասրբուիեր։

դիասուցիրոց աշակերտացզորնախ բանի վա
ղապետացայսաւրգործ ուիբզծայրագոյնեց
ոյցայինքեանզիսոնարհուիեր. ապաքորեալ հողենի
նացայնորանտեսնեն հրեղինաց. տարեալպաշտան
յերրծաւոտ ի ցնայնորպաշտեն ի սրովբեէից։
Եմեր տրասաքեեցև վարդապետբոլորից. զաշ
ակերտացդ ի ծաւոյիցզոտքսլուացի ի հնոյաղ
տից. մինեանցև դոքիհամբենուիեցոցցեքզ
նոյնեսոնարհուիեր. բարձրացելոյնի կործանուցն
ի ի անկելոյ բնուիեն կանգնուցն։ Օրմաքրեց
երյաւազանեն մաքուրձեռ աքզոտքսնոցեն. և
ուսուցերեսոնարհուիեր յաղիոր լինել ջարհը
պարտեն. և զինլուայզտեղմբն մեղացաղանչանա
ւքարբոյգընդեն. և ըզգնացուղեազոտեն
խոնարհուիեր ելի քյերկեն։

Որ թիւ ի ազատարան Յոհան Մեծին

Ելից զաւրենընմովսեսի զորեսաւեցանեսիսնաի.
ելերբզգառնաւրենակիւ ընզբաղարձնընդելե
գի. ըզհինեանորբարեսելով. զբաստուերնիլոյսձբ
մարտելով. փոխանգառենենքընգոլովգառն
այնուիրելով։ Ընդբաղարձենհացանելմոր
ետբզմարմնենիրզերկնաւոր. զկուսածենանաե
բնաւորզանապականն և զհոգեւոր. ընդոչեսրի
նարեանուխատենետմեզ զարիւնիրուխակբերկեն.
ետելեգանդանագունեն փոխանբզվարանձա։

Թո աստուածն արարածոց զհացն կենաց ետուր զաղցելոց
և ըզբաժակն ուրախարար որք յարդամամտ ըրամեցէ
լոց · այս նոր ու խառն ի մյ արեան փոխան հընայոց ժամու
արեանց · զոր յիշատակի մատնիցէք մինչև եկեսցես
միւսանգամ ։ Ժողովեալք ի քեն հայցեմք ընդ
ժողովեալ մե տասանեքն · որ զկենարար ըղ քո մարմին
բաշխեալ էտուր ընդ բաժակին · շնորհեա և մեզ
տէր ընդ նոսին հաղորդելոյ քումեղաւն · կենաց
հացի յոր փափագիմք և յիմբ ելոյ դ քումծ արաւիմք
ի յըն տրելոց աշակերտացն յուդա մեկնեալ իմբ
գառանցն · զբարձաւ ղմեղաց գառն · նոյ մատնէր
ի մահ ընդ արծաթոյ · և յըն Թրիսն ընդ հոգևոր մերձ
ի ժըռպիրհն և նենգաւորն · ու տեղոյ ըն դ վարդապե
տըն յանձն առ զխաբեբու Թի ։ Լոյս ընխաւսէր
ղերսալի խառն արեամբն վասն ըն դ արձի · միածին
ն ջանք էղեալ զխամատնելոյ առ ի մահ · պետրո
լուեալ զայն զարհուրեր և անկներ առ յոհան
նէս հարցանել Թէ ով էցէ դաւաճան ող վարդա
[illegible] պետին ·
11 Նամովսիրոյն յիսուսի քրէ լէ անցն ըզամէրտմու Թի
ընփարատէ այց · Թացեալ պատառ տայ յուդա
ի նըշանակ եացզզողընմատնիչ · զոր առ եալ և մեր
կացաւ յանծանի հոգոյն շնորհաց · մատնեցաւ
նախանձաւորին ընդ մատնու Թի վարդապետին ։
Ծո յր ագոյն լուսոյն զըրկեալ խաւարամ տենար

տաքս եղէ անս · տէր ըն յայտնէրբեռն ղեղոցն ըզ գայթ
ագղեալն ի գիշերին · պետրոս խաւսե որ ի խրախուսե
լի և կըշտամբէ իւր հաւ ախաւսին · զիւ ընդ յաշխար
հէ զփրկչին աւեր և ըզզարդ ուսո հոգոյն պատմէր ·
Լի դրոնեանց յայնկոյս ձորոյն ի վերն աստուածն ել
խորհրդոյ · եմուտ պարտէզ ընդ պարտիզին մոյծ
զադամ յադենէն դրախտին · մոն ծեռ և զմեզ տէր
ընդ նըմին ուսոյ հաներ նախ զառաջինն · զի ժա
ռանգել ըզ հայրենին արժանի ցուք մեք վերըս
տին ։ Հոգայր ըզկինգէն տըրտմաբար երի քն
եղեալ անձն աբար · փրկել զաշխարհ ի հոգի
յառ ժարբ այցէ բնու Թի մարմնոյս տկար · ոչ ունի
ու ժեղև զաւրու որև ոմն անզաւր վշտանկաւ
որ · այլ մի և նոյն գոլ միաւորկերէ րըզկիրսըն կամա
ւոր ։ Զայնիւ մաղԹէր աղաւ Թակամն վասն
ի մաս հայրի բէ ակամն · ծունը դընէր խոնարհա
կանոր ու մ կըրկնի ծունրա մէնայն · եԹէ փրկել
մարդկան հնարէ առանց մահու ի մորգրեալէ ·
բաժակ մահու այինէն անցցէ ։ ոչ իմ կամաւ այլ
քոյդ տեսցէ ։ Զաւղեալ երկիւղ քրտանց
հոսման որոտն ամձև կայլակսյր ժ մահ · ի զաւրան
ալ հրեշտակ մերձեալ զաւր ընակ ան գիրընլըցե
ալ · զի կատարեալէ ա զընու Թի անծ ընծանն
ըզմարդկու Թէ · պարտէր զէրկիւղէ զ տէրամ
ւ Թէ յիւրում ընկրէ լուսաւ բենու Թիւն ·

ՈՐԴԹԻՒ. ԼԵ. ստաւորան մաղթնոս Եւ անեցնոսս

Զառագայթ փառացէին որ ըստ էութեանն թէ ըմ
մարդ կային. տամ գնալ պէ ցարի գիշերին աղաւթ
էցեր առ հայրյերկինս. ծագէ արի մեզ զլոյս տեր
կնաթին և փարատեա զերկիւղ չարին. մասունք
հոգւոյս մերո և մարմնոյ երկիւղ գիշերոյ բեւեռե ա
ցին։ Մերձեալ յուդայս որ մատնելոց հանդէ
րձ դասուն փարիսեցոց. անկան նըման ստորանկ
ելոցն որք յառաջ իմանան չէին կանգնելոց. յուդա
նենգաւ համբուրելով առ իւթ մահու նըշան
տալով. փոխան սիրոյ զնա. մատնելով չար ընդ
բարոյ վըճարելով։ Յայն ժամու զուք թաւիրս
յապետ որ սուրզ ծառային անուն մաղքոս. և հատան
ւ ակըր զականջն նա քոյ որոչ լու ստ ... ոյ. ինկ
տէրն մեր արագ ապէ այսուն կըն մերձեալ բժշ
կապէս. առ ողջացոյց անծապէս զորոչ տեսին
կուրացն հանդէս։ Նոր հաւատեն փորձու ցըր
ուեալ քանզի զհովիւ ընկալ հարեալ. պետրոս
միայն ըզհետ տեր թէ ալ իյաղ կանէ վիմն շար
ժեալ. ներշանձեալ հաւըն խաւսերաւ իպետրոս
տրնակն արկէր. զլան ըն յիշէ տէր դառն արտաս
ուելի գլոր մանէն դարձեալ կանգնէր։ Շնոր
հեալ վիմին էկեղեցոյ զորպահեցէր իհոսելոյ. և
կանգնեցեր ի գլորելոյ վասն սըրտի ն արտաս
ուելոյ. կանգնեա և զի ... տէրն դնել մին ի գլոր

մանէ սայթաքողին. տալով ... ցայորդ արտասո
ւաւք քուր նըման ծովու գըլխոյս։ Ողկամաւ
զանկամ պելին կապեալ ըմբռնէր սարջական ողին. ի
յապարանսն տանէ ին կայիափա. և աննայի ն ծա
ռայն զերեսն այն ապտակէր, յորմէ սրովբէքն թև
ապաւողէր. Թուք արձակեալ պիղծ բերանովն
յայնորկուրին լոյս ծագէ ացթ... ովն. ~~

ՈՐԹԻՒ. ԼԶ. ԵԷ: ՄԱԹԷՈՍ. ՅԱՅՆ ԺԱՄՈՒ.

Զորկապանաց մարդկանն լուծիչ որ կապեց
որ ընդ կապելոյն. զիս արձակեա յինքն նա կապես
մեղաց կապից դըժոխ այնոյն. որ ընդ մեղաւք պար
տաւ որին կացեր ան մեղ դ ... ատեանի. յորժամ իս
ռաւք գան հայրենի միդ ... ատեսցես զիս ընդ նըմին.
Պիղատոսի ... անաւք հինն ատ ամ որձա ղեցար վաս
ըն նորա. ... ըզ ... զամաթ մեղաց ... որով զէ
բեսսի մ ծածկեցին. որներեցեր չար ծառային
ա ծ ... ձեռ աւքքեզ ապտակին. հարուածգնակի
զդեմ ... չարին որպես և զխաւէ հարուածգին.
Զահ ընկլուսոյ ... տին իյուր բ ... ն ըր
նոյ զատկին. կայր առ աջին դատաւորին. ծառայն
նըստէր իյատէնի. ի հարցանէ ... ն
ոչ անէր պատասխանի. զի կան ... ցի ըն ըլ
ցի էղէ էս մարդ որոչ խաւսի։ Որում կականդա
... զին ու որոց արկին հանդէրձ նախատանաց.
այն մորոյ զգէստէ լոյս փառացիբ ... զաւթոց

զինչ էամբ արկած. ի ծունր իջեալ կատակէին
զգլուխն եղեգամբ հարկանէին. պսակ ի փշոց
եդին ի գլուխն ըզփուշ մեղացն բարձողին. Եւ ո՞
կալինքէ որ մեծ իցէ առ նայր ինչ էամբ ըզփայտ
խաչին. մինչ ի տեղի գողգոթային յորում մեղեալ
մարդն առաջին. եւ առնուն զմէն զգինի զմուռսեալ
եւ կերակուր լեղի եւ խառնեալ որով զպղտորն
դառն ըն ծաղակ փոխեաց մեզ քաղցր ամբրոժակ.
Վերնական քըն զարհուրեալ տեսին ըզմորըն մեր
կացեալ. եւ ըզհանդերձըն բաժանեալ պատառ
ճանին վիճակ արկեալ. ըզձեռս եւ զոտսըն ծ
ակեցին ըստ յայտնութեան դաւթեանն ձայնին. ընդ
փայտ խաչին բեւեռեցին զմատունսն որ գրեաց
ի տախտակին. Որ Թիւ [illegible]
Մաթէ ռաւ. Ինք նոցա [illegible]

Որած եալ ձեռք ընդ ձեռս աջ ոտք ընդ ոտից
ընթանալեաց. փայտ ընդ փայտին դառն ընդ պտուղ
կեանք ընդ մահու փոխարկելոյ. ի մէջ երկուց ան
աւրինաց կայր մերկացեալ որ ողնաւ րինաց.
զորոշտեսին ազգ ընկուրացբ այցի մեղնսաւ ազա
կաց. Ի ողկեաց արեգական ըզլուսն որ որդի
շէր անըմա. ըզլուսոյ երնքաւ ղարկ մերկութեզի
մի տեսցէ անկանարժան. ի մէջ աւուր եւ նըւէմ
ցաւ յոր ժամանակ մեղաւք մեռ ան. ե յինն եր որ
դն ի յուդա արձա յոր ժամ մահու ամբ մահըն ըլու
ցաւ

Զօւղէ բարտաւորըցն ազգին մայր մն որ կայր
մերձ առ խաչին. յոր ժամ լըսէր ըզծարաւն ինեար
բարեկըլյ իւր միածնին. եւ առնուն քացախ խառնե
ալ լեղի այն մոր բըխեաց գետ յարդեն ի վիմեն
վըտակբ արբ արբ ույց տուհմ ին դառն նացողին.
Ի ծուծ եալ յերրորդ ժամու ան ձին զմետըսն ամ
խնոյ մաւրն եւ ային. ի վէցն անկեալ մարդն առա
ջին հաւանական բանիւ նորին. ի սոյն ժամու մորն
ի խաչին զի քաւեսցէ ըզմեղըն նոցին. եւ յոր ժամ
եւ ոդ ամ ըն հինեդ զան նգանն ի մէջ դրախտին.
փոխելի բարբառ ընդ իմ էլի էլի առ հայր գոչէր.
զհոգին կամաւ հաւրան անդէր զհոգի ի մարդ
կան նոյն ըն ծայեր. երկիր հիմամբք սասանեցաւ
եւ վարագոյրն ընդ մէջ հերձաւ. վէմք ի յինքեանց
պատառեցան եւ գերեզմանք մահու բացան.
Բ ործողի իւքանչելեաց ած մարմնով վաանի մխա
չեալ. մերով բնութեբ ըստ մեռանի ած անմահ
խոստովանի. կըրկնավըտակ կողին աղբիւր
եկեղեցի իւր հաստատուի. Ջրովըն մաքրէ զորի
նըմայէ զորդի ընդ հաւր փառաւորէ. ~~~
Կան ո վն մեծ ի Ո[illegible] Թ[illegible]
[illegible]
դայ զի բըզմեծ ըզվարդապետն ընդ երե
սուն արծաթոյ հըրէից ըն մատնէր. Ընդ որո
ւմ եւ համբուրեցից աւէ ըզնա կալարուք. ով

համբերութենն գոլ ու թէ նեղեան և առ ի թմահու
Մերկացեալ յինքենէ զմարմինն և հոգին. և ըզգե
ցեալ ըզաստուածայն որպէս հանդերձ արկեալ

զնա էաւ.

Գիշերին յորում մատնէր փրկիչն ընդ մերիմաց
խաչին. եկեալ առ ընդ ձիթենեացն լեառն թէ ո վզգա
ւ ասէր հայր անցո յինէն զբաժակս. Իսկ կանաւր
էն աշակերտքն թողեալ ըզգոնութ սիրոյն որում. և
փութայր առ քահանայսն մատնեն զինչ կամիք
տալ. զի մատնեցից ըզվարդապետն. Ժողովեալ
ն հերեիցն ընկերութեցին արծաթ երեսուն մատնեալ
տառն ապիրատն ամենիմաց հանիմաց զի

հայհոյեցէ առ ընոց.

Ըներեկնեցանցնէկ ըզբն որդի ի հողեղէնիցն
ութենէ մարդկան զչարչարանս յանձն առէր.
առ ընդ եկեղեցիէ լուսէ ընդ տէր նա ի մետն այն
յաւիտեան. Որ առաքեցեր բանին ընէն լամենայն
երկրի ի յերկնից յաւէտ ի կացեալ տեսանեն արա
րածք. առ. Յորմէ դողան զզբ արթուն երկինն
ց. այսաւ րեկեր կամաւ իսկ գեղարդ էածեն խ
ոցեցաւ. առ. Ը զօրաւ ընենց եք բարձր արար
եք յաւ խոտէան. Եւ զինա որ ըն գեղարդ էածեր
ըն յարձակեալ խոցեաւ [illegible] ցկողկէն արարին եա.
Ու սուր առ եր երկեն դանդա արարեբ ընեալ [illegible]
[illegible] ց զոր ի եգերս մեղաց. բարձր արարեք յաւիտ.

Կենդանի փրկութե թի ամպ ցի մարդկանն ծառ
ակ յանձն առնու մահն ի ընդ աստատան համբե
րելով վասն ըզմեզ կեցուցանել. Մահ նեան պի
ղատոսի որպէս մահապարտ յանձն ամեն կայիս
փայտ հատ ապարտ եալ. համ. Կացեալ յատեան
երկրորդ ադամ. վասն առ ամենայն ադամայ

տեսցըն թողութե. համբեր.

Վրզանցելի և տեսիլ նա առ որ զարարիչն էր
կնի և երկրի այսպէս տեսանելի խաչին. Մեծեալ
ըզհրն ի խաչին խաչաւ որ եցաւ արեգակն. և վայր
ագոյր տաճարին ցեղ հերձեր սմինչ ի վայր.
և ձեն ազդ երաւ իսկ եցաւ տերն մեղ ըի յանխարի
նաց. զերեցցի գիրն որ մահ թէ ընդ անաւրէն ըս

համարեցաւ.

Իթագաւոր դեն թագաւորաց քո ի ծառ այս
դատապարտեալ համբերեր ի վայր ընմեր. երկայնա
միտ տէ [illegible] ըբեզփառք. Որպատուական
խաչին ըղ դոյք և մեր պեան ըղ դոհեղման. կեցո
ւցանել ըզմեզ կամեցար. երկա. Որ մարդասեր
րաւ պես վասն ամենեցուն մահին այն համբերեցեր

նի մահու ըզմահ կոխեցեր. երկա.

Կա [illegible] հա [illegible] տեղեալ երկր[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Զորերկինք զօրքն բանիւ ինն տանէն. զփառս ... յա
պատուին հասարակ ու սովոր բարձեալ էլ ելեալ ի տէրն
կատարմամբ փրկմամբ ... նի խաչէլ ամէն. Հիացեալ
պետութեամբ երկնից. ընդ Թադէոսի մին անէին որդէ
րեգմանի. քանզի ... որ անմահին կենէ
Թէ վասն մարդկան ծոց փրկութեամբ ըզմաս ...
... հզօրագոյն եւ անմարմնոյ. Ողորմեա

Աւետ Յոհան Գիւտ գլխոյն
որոգայթ ... նախանձելոց որ գգէցոյց
երկիր ըստ փառաց արկաբերգ եւ ի գլխոյն որոց
քաղաքին կարմիր նախատանաց. մերկա
յինքն ըզգօրութեան միղացըզքորմացիր նար
ամենեքեան. եւ ըզգէցոյ զբարձեալն ըզպա
մանչնինն զանուանիւն. Երկնաւոր Թագաւո
րին ի ծոց ընդ իւր խաղաղանէին. ծածկեալ
ըզգլուխ կոյս մեծին եւ եղեգամբ հարկանէին
եւ զինմանէ կեանց մինչեւ գետոյն ի հնազանդեցե
ց չարին. մի Թողուցուս ...
ացես զնա վերբանին. Բամեալ ...
մինչեւ մեծին ... ոտն ... զն
արուամբ գանին վասն զգանիցն նախատեղծին.
զնոր ... մինչեւ ցգլուխ ցուցանէր զնման
հնարին. առ ողջացոյց ... որպէս զնո
րհաւք յաւազանին. Աղբերափակ զմեծնեան
զարդուն զոր զգեցուցեր անհարովնի. փոխանակ

ակն ի փերոց ետին մեծանաբայց դուն եղեն. ըզփառս
մեղաց հանց եւ յինքն զորոյ խէ հարին Թռչնամին.
եւ ողջացոյց զնոյն Թուամ վերին զնա պէտք մեղացն
քընքեացին. ՈրԹէ
Աւետ Մակաբ ... յագ եղեւ
Ի տօնի ըզմեծ քեզ ըզգեղեցիկն եւ ըզգեացանն ի
ծարաւեին. որբ երկամաւ զիջոյ ցրոսցին ճաշ
կալողոյն դառնագունին. ըզդառնու Թէ Թեւ
նաւ որին զորի մաուն հոգւոյս արկին. հերքեալ
բաց հանդէր զմովինն եւ քաղցրասցի սեղանին.
Սոփեսեալ ծառայս մանձ բերին այն մորբո սա
ի մեղ դրախտին. փոխանակ բարձեր ըզփայտեալ
ին ի գողգոթա հանէր տեղին զնման ի մեղաւ
կեալ զորդի եւ ծննդագոյն բարձաւղ բեռին. բար
ձեյուսոյս ըստ ոչ խաւրին հանիս երկնից յոյժ խոտէ
լոտեղին. Իյուր բեալ Թու ծամէրրորդին բեւէ
ռեցարար ի խաչին. ըստ ծեր զկապանս նախա
ստեղծին եւ կապեցեր ըզԹռչնամին. զխամրա
ցոյց ընդ հոգւանէաւ կենդանարարգոր նշանի. եւ ի
ծագելն յարուեղեց ըստ սա որեայ ըստ սովնորին.
Երանեալ աւազանին բացեր ըզդրունն դրախտ դրա
խտին. ըստ հաւասարոյ ... կատարեցեր
ըզխնդրելին. տուր եւ ինձ արընդ ներմին ... ըզ
նորս պատասխանին. այս աւ ըընդ փրկեցեալ յարդին
ի հայրենի պատուական ...

Որ թէ Աստուծոյ մարկոն է վարդապետն

Բարբառէր զի զելիլեն հիմունքէր կրիտատա
նէին. և վարագոյրն ի ներսինն վերուստի վայր
պատռեալ էին. երկրն ընդ վիմանցն որ շարժէին շարժ
եալ զանձն շարժ սիրտս իբարին. ընդ պատառեալ վայրն
գուրին զի մի պատռեալ էր ըստ գրոյն. Զի
գանկանն ոյսքան զարկեալ խաւարանայր մինչև ի
գերեզմանն ընդ բանայն մարմինքս ըրբոցն յա
նէին. ընդ խաւարն ի լուսաւորացն մարդիկ բնա
զգործ խաւարն. ընդ մեռելոցն որոյ ոչ էին կան
գնեալ զմեղաւքն մեռեալ ի հոգին. Նորս սիրոյ պա
տուիրանին գործ ունէր ի ներքուստ. հաղա
թելովն առ հայր յերկինս թողութիւն զմեղսորիկս
էին. ինձ որ հոգովս հաւատացեալ երկրի պատգե
մէզ միաձին. թող զգլուծումն հրամանին մի
մինչեցին մեղք առ ալին. Վարեցին սանդար
ամեաք ի յաւանդեանն առ հայր զհոգիս. որ ի դիպ
խաչի ալեր ի բանդ մահու և խաւարին. կա
պեալ զիշխանն մահուանն զիր հանեալ զհոգիսն որ ի
բանդին. և զիսահանցեալսն ընդ նոսին բանդ մե
ղաց աղքատ մարդ էին.

Որ թէ Զ
Եաւրան. Շուրջանն Եկեղեցի

Ղեերաց անապական որոյ ոչ մահ անմա
հարար. բարեալ ի քեզ վերակ կարկին ի նորոգո
ւմն կողաց ձեզ. բաց զգեցեալ ի մարմնոյ արբուցում

ընդ արեան կենարարին. լուսադարձեալ ստա
զանին թէ ոչ ընորհաւքն ալարտասու աւք.
Յան մահիդ մեռանելոյ զմեռեալ հոգիս կեն
դանացոյ. թաղմամբ ի նորոգ երեզմանի զթաղեա
լս ի մեղս վերացեալ. ի գերի ի նէրքնումն ի ալանելով
ի գերոյն մեղաց վերս բերեալ. ի սատուերմահուրդ
բնակելով լուսաւորեալ ի զիս հոգով. Սիրոն
մատրեզ աղաղակ բանդ որ ընդ հաւրիս կրեցեալ
նէ. որ կամաւ որ վասն ընդ մարդ կանկրեցեր մարմ
նով զայս ամենայն. ինձ լսելի արա ըզձայնս
քոս թէ ըդ ի կոչման. ընդ ժողովոցանդ անդր
անկաց աւր հնէ ըզքեզ միշտ յաւիտեան։

Կանոնք Մեծի Շնորհաբանին։
Արդ և աստուածամենեցուս այս

Աւրխընդ ի սարգեանի պիսկոպոսն. և արկաւ
հրզլոյս որպէս զաւրթոց հաւանի պատուիրեալ
սիփայ։ Կենդանաստուածամենեցուս այս աւ
դընի ինորգերեզմանի. և գանձն անմահուն
կենդի մատանեաւ քահանայիցն։ Ալարաձոյ
փրկուն թի քաւայաբերդաւ ինորս փորվիմի. զոր
աւ հեն զաւրբերկնից երգոլ պահպանի զիս
Էնդանին յաւիտենից քաւայաբերք։ Ով աց.
ենդ ի որպէս ամենաստուածն. և ամերկուն թի
ցաձկոյն ադամայ յանձն առնու պատիլ ի
յովսեփայ։ Ամենամուրթ ցուցող քաւայաբեր

Իհոգ մահու խոնարհեցաւ. և բնակեալն ի լոյս
յանմատոյց թաղեցաւ մարմնովն ի սիրուերկրի.
Զի բազմակն արդարոն թէ քո այսաւրեդաւ ի
գերի սատերական. և փոխանակ ընդհանրական
գայթակղութեանցաւ վիմովի մեջերկրի.
Ուսանիցին մարմնովք այսաւրդ ընդի եկոյս
գերեզմանի. և լուծիցին երկեանց դիժոխոցմա
սանեաւ կենդի քահանայիցն. Զի բնութիւնքն
վերինք արարիչն ամենեցունն այսաւրնչեն ի մե
զ մահացելոց. որպահենզի հանդրուանպահպա
նի ի զիւնուորաց. Ցընծա՛ Ով արարածոց քո
այսաւր արտասուի որպէս մեռեալ ի տրտմա
զգեցիցն. և բորոնի անմահութիւն խընդիս
գաստիցն ի ուղղաբերիցն.

Քեզաւրհնեմք թագաւոր յանիսոեանից
անմահաբար հարցընմերոց. Զորոյ ընտ
թիւք արարածոց զաւրծ տանի ուրմահուա՛
մբ սահմանեալ դընի ինորգերեզմանինքո՛ր
զիս ընդուանելովմա՛ ծրդ գովեմք ըզբերզարհա
Որ անփակ գրովհանատատեալ քարոն. կընի
քի՝ մատանեաւ անկորուստ պահելովզ
մեզ՝ զհաւատովերրորդուիթ՝ դ գովեմք.
Ի զարաւրհնեմ՝ զքո՝ թագաւորն յիմանալի զաւրանցն ահի
ցեալ. Զքո՝ թագաւորն յիմանալի զաւրանցն ահի

ապատուեալեւ բարձր. Զի՝ արհնեմ՝ զքո՝
հոգեալ. Զանյաղթելի զթագաւորն որպահի
զիւնուորացգանձն անմահութիւնեւ բարձ.

Ի բաշխողեսբարութիւնց և պարգեւ ամոս
արարածոցքոց. այսաւրհանձնեցարիրընդրիւ
իպարգեւ ի մասինիպիղատուսի զիւնմեզ շնոր
հեացեսզպարգեւսողորմութիւնքո. Որզանձա
ռ ըզլոյսփառացիբրեւ զաւթոցրզբեւ արկար
այսաւրանձամ խոնարհութիւն պատեցարիյոմ
սիփայ ի գերեզմանի տրքնեալ զիրզհրնութիւն
ղացմերոցնորոգեացեսի կեանսանմահ.
Որյենութիւնդես ընդհաւրանպարգրելիբանդ
այսաւրմատանեաւ քահանայիցընպարագրիլ
ի յանձնաւերանկողոպտելի գանձ զիրզմեզ փրկ
կեացեսի յանցանացմեղացմերոց.

Ովքեզ փնճրշմարիտեւարդարհայցերիպ
իղատուսզհանարակաց ըզպարգեւատուն որ
տրեաւ ըմեզ՝ զգանձանկողոպտելի. Պատ
ա՛ ի լեր կրտաւ ովք զմարմինընտերունական
զարկաւ զնրզլոյսորպէս զաւթոց որ զգեցոյցըմե
զ զգեստանկող. Եդա՛ ի ինորանփորիվիմ
և մատանեաւ կընքեցաւ որզնախաստեղծ ըն
կենդանացոյց. և զմարդկա՛ ի նկապանըսմահո
ւեղոյծ.

Ովքեզ՝ փքեզհանատացեալ ի պիղատուսնեաղեր

սէր. Զնորհէն զարթունէանդ մարմնոյդ. Զանա
պական զանձացեալ մարմնոյդ. պատուական
աւանդեալ զանձանդ. Որ արարիր զդէս
արարածոց. հանգուցեալ էր զրովքէս վիմով
կնքեցար յերկրի. Հաշտարարդ Յիսուսի
արեամբ քում ազատեալ ի մեռելոց
ալէլուիա։ Եկայք ժողովուրդք
ուրախութեամբ։ Յարուցեալն ի մեռելոց
ալէլուիա։ Ցուցեալ է մեզ զանձն
որ էաց ալէլուիա։

Որ ացուցեալ զարհնութիւն յարուցեալն ի մեռելոց։ Որ նորոգեաց զզաւակն զատիերայ. նորաբարհնութիւն երգեցուք յարոյ։ Եկայք նոր ժողովուրդք
նորաբարհնութիւն երգեցուք։

Ամենայն ազգք զարթարարարանք ի համբերեցեալ
ալէլուիա։ Ի մաղեցարիսի
ծրարեալ կրեալ բարեբան ալէլուիա։ Յարեալ
ազատեալ ալէլուիա։ Յարուցեալն ի մեռելոց երկնի
պարգեւցուք ալէլուիա։ որ փրկեաց զզաւակն
էրեալ ալէլուիա։

Ոմանք զարհնութիւն յարուցեալն ի մեռելոց։ Նայեցարք ի ժողովրդեաց մահուան
մէնի։ զի զարարքն կապեաց զոմանք։
Որ հզաւ զարարքն թէ ի բովանդակ ոչ ապա
տերազմի զոմանք զարհնութիւն։

Յարուցեալն ի մեռելոց քի զերգեսցուք
ընդ հրեշտակաւ զարհնութիւն ալէլուիա։
փրկողին տիեզերաց կենարարն յարուցեալ երգեսցուք։
Եկայք մանկունք առ ազատութիւն փնտրեալ։
Յարեալ ի մեռելոց կենդանութիւն ցուցեալ
գեղեցուք զանմահ թագաւոր. ընդ երկնային զարթունս նորաբարհնութիւն քեզ երգեսցուք. ալէլուիա։ Որ մահուամբ ըզմահ ոչնչացուցանեալ
ալէլուիա։ Մեզ շնորհեցեր կենդանարար քոյոյ մեռելութեդ. ընդ
Որ ի յերկինս համբարձար. և ընդ յաջմէ հաւրն
նստար յաղթող փառացեալ անդ աստուածանալ. ընդ
երկնայինս. և զարարթունն նորաբարհնութիւնքն։

[illegible]

Կանոն մեծի Յաղոթքի

Իմաստասէրի Մանկանէ

Կնաւորքէ զաւետիք ընդունիմ՝ հարանիւ երկրէ
էկեղեցի աւրհնեա ի Հայնցընծուն զաստուա
ծ քոսիովն։ Հայաւրանձաւ ղոյանիլուսոյ
լուսաւորեաց զմանգունքաքոլուսաւորեա՝ էր
ուսաղէ մքանզի յաւրեաւ ոչ աւրհնեա ի Հա
Հայաւրիսաւարանգիտուն՝ հաղանեցաւ
էրրեամկլուսովն։ և քէզ ծագեա՝ ցղոյագիտուն
՝՝ յաւրուցեալ ի Իմաստասէրն քան աւրհնեա
Հայաւր զատիկ մերզէնամ քի արասցո՝ ք
տանն ցընծուն՝ Նորոգեալքի հնուն՝ մեր

զոյ սաեղծվքն յարեաւ ի մեռելոց։ Հայաւր
հրեշտակ ընդ սաղմերկնի ցիրկ աղաւրինեալ
բեցո՝ յցեր պահապանն և բերանոցն քարոզեր
սաեղծվքն։ Հայաւր նորի նկոչեցեալ
քան ազատեաւ։ Լեսարեամբ գաւ ինն սաստուծոյ
բեանցոնքընդերկնայնոցնսաեղծ
Հայաւրմեծաւեսոնքաղանամ նախասաեղծ
ինաբեաւ սարիորնընկեսլուսաստուեղեքն
թուցեալ ընքնարեծ հարցընմերոց։ Հայաւր
ձոյնսաեղծոցյենայի գոչենլուսեղեսաեղծոցն
ի ուղարեալ տեսանքյարուցեալ ըզյարթնեալ ընքո
ընզքնարեծ հարց։ Հայաւր հրեշտակ յերկնից
ի կեալ տանն զաւետիս մարդկան։ յարեաւ խաչեալ
ընև յարոյցըզձեզ ընդ ինքեանարեծ հարցընմերոս
Հ զարեաւ հինեցեալ և բարձրարարեալ ըզնայաւտ
Հայաւ բարընամ ի յարեաւ եկայք պարեցոնքընդ
հրեշտակս յաղթականներգովաւ հինեցեալ և բա
Հայաւ բսիեն լուսոյ ծագեացոնք եկեղեցոյս
բուցեալն ի մեռելոցքն աւրհնեցեալ և բարձր
ացեալնանարեալ լուսոյ որմարմնովպարգ
եալանձաւ աբարձընար ըզբանն աստուածգլ
զ բարեբանեալ մեծացուցանեմք։ Ուրախ լեր
և բերկրեա մեր կոյս քանզի ծընեալն ի կոյս գերեզ
այսաւրվերեալ ի յարուցեալն ի մեռելոց։ ծընաւ ի կոյս գերեզ
մանեն զքեզ։ Յընծաւ զաւ արձացիր հարանի

յԵրկրէ Երկնից. քանզի այսուհետև երկնայոցն ի
Եաղտայինքէզ. զաւետիս յարութիւն միածնի
որդոյ քո զքէզ Եարէ։

Ղ Յաւուրս զգաստէք Եարչարանաց Եւ Եցիսրաէ
լի փոխեցէք ի փերկութիւն հոգոց զատիկ սէյար
ութիւնքդ։ Ի Յաւուրս ընդ արէանցն աւրինակի
նանքան գտառանց ընդ զէնմանց. պարգեւէցէր մե
զ գառնայ զարիւնն ընդ քո փերկական։
Ի Յաւուրս ընդ անդրանկանցն ազատութիւն ցաղա
ուէցէր զգէրեալն. պատուղկէնաց նըն ի Եցէլոց
և անդրանիկ մեռելոց։

Ղ Յաւուրս հրէշտակք էյերկին ուրախանան
ընդ մարդկան. որքի Եալիյերկնից տան աւէտիս
աշխարհի. ցնծացէք այսաւրքս յարեաւ իմեռ
ելոց։ Ի Յաւուր զաւարթութիւնի վիմ ինքնագաբ
ի ցաքկանանցն. փողեր ձայնի ցնծութիւնք պատ
մեն աշակերտացն ասելով ցնծ։ Ի Յաւուր վիմ ինն
հաւատոյն յոհաննու սիրելոյ. ընդ հակառակն
թացեալի գերեզման յարութեանն զորս տեսեալ
պատմեին քս յարեաւ։ Ի Յաւուրս մեք զուարճ
ացեալ. պայծառ ասցուք տաւնին. ընդ հաշտ
ութիւն այս մեզ անց արկցուք զերկրս սիրելի մի
բանգոյեցցուք փառքիբարձունս։

Երկրի փերկութիւն տիեզերացն

գաւորյաւիտենից քս զքէզ փառաւորեմք ամ

նունն ի հիերանուսաւ։ Եվ ի ամենասուրբ
զընդանացս ընդ հանապազ պարարակեցաւ հիերղամբ
արէանն ի սրոյ ծիսոտ գրկանոսն։

Կանոնն Յովհաննու ասացեալն

երկնչիցուք որդի միշտ էնանքէզ

անէլի ծնունդ հայրական. զորիվերոյ
ասա հնչեցին որդիքն որոտման. և յայտնեցին որ
դոց մարդկանց զաւանգ կապէս խորհուրդն։
Հանն անբակիզ բնիկուսէն սկիզբն աւրէալի
մէրկրի մանիսովերևեցաւ. զորոտեսի էքարոզ
բանին ճշմարտութիւն և ճանաչեցին տիեզերացս
աստուածաճանմարդ։ Հակապէս բանանաց միա
ցաւ խմարանի. անփոփոխ ոչ գոլով յերութիւն. որ
ոմ էրէն ակնատես որդիքն որոտման. և ընդ
հանուր քարոզեցին զբա։ Ընդ մարմինէրէալ։

Ղ Ամանմարմին խնաւրէ մարմնացարիկուսէն.
թանձրացեալ բանդ անբամբոնէրի. զորիմարմ
նէ. շաշափեցին որդիքն որոտման. և հնչեցին
ընդ տիեզերս զաւ։ Ի խոնարհէնաց։ Որ զանտ
ան յերից զլոյս ոդ անտանելի. պարարգրեալ մարմ
նոյ ծածկեցեր. զորիերի։ ն արտասփայլէ
տեսին որդիքն որոտման. և մաքրեցան անձառ
տեսլեամբ. զէ։ Ամենայն լուսոյն։ Ի Ջերնարար
բանիւքդ անմահացեալք. և մահու էրէնգ։ զամ
զանց. յանձէ առ։ ն ընկալէ զբաժակ էար

[illegible] զի ընկալցուցանէր զ[illegible]
ա[illegible]ն կէնաց։

Որ զամէնայն ընչոյ ընչէ արարիչ և ստեղծիչ
ըզմարդն ի[illegible]մահոս Լիր։ Իսպառակէր
[illegible]ծ ոլոր ընդ բոլոր զքէզանէմբ աշխարհ հարցընմէց։
Որ զանկեանսն իմանի, պատրանաւք բանսարկու-
ին կանգնեցեր իփառս առ աջին գալ ըստեամբ
ընդ յաշխարհս։ զգէ։ Որ կոչեցեր ըզտիեզ
երս ի հաւատս ըմբշմարիտս, ընտրելովք քոնառ
ապէլովք։ և ցուցեր աւետարանիչ զորդիանոսա
մանն։ ըզգէ։ Ըզոր սահեցէք։ ։ Ընբարձրար
արէք ըզձայն յամենեան։ Որ ըստակաւորոյս
ժարու Լիէն ի բրեանց զաւրացոյց սբ զառ ա-
գէաղն։ և հրաւ ի բրեաց յերկնից ապքայու Լիւն
սահեց։ Որ ըսկալաւ ի կէանս անապական ըս
զերկանիկ սբ զառ ապէալն և դաստեցոյցի ի որան
ըս ըստ սէղն սահեցէք։ ։ Ղ.

Որ ի որ որոնմանորդ ի վերոստ հնչեցին
ըզբանդ կէնաց ծագէալ ի հաւրէ։ և ընդ ի տիեզ
երս հրաւ ի բրեցին յահնաբանս Լիր։ սբ էրորդ
ս։ ՅԷդ։ բարեխաւսս Լիր սոցա որոնք էամեզ
որդիքն։ Բանդ մարմնաւորեալս։ ի որ քարոզ
ենաս։ ։ Ին։ աւետարանեցին յաշխարհի զգալ
ատիսաձնիդ։ բար։ Օգնար էարան։ և ընդ մանի
ընդ էզ յանճնաւոր ին։ հանդորդ ի վերոստ ացքոց

հարցընմէրոց։ Յանճնաւոր էրըզբարէարանս
կամաւորապէս։ և ըզմարմնաշակէցէրվանընմէր։
Կընդէցար վերոմ ի գէրէզմանի։ և լուծէրըզկնի
քմահոս յանցանաց։ զքէզի։ Ըզոր սարհնեցէք
բարձրարարէք ըզնա յաւիտեան։ Օյարութեան
իմեռէոց քարձրորընդմանի խոստանէաց յարութ
էանէ։ ի որ ով բար։ Զոր քանէնի յարութիւնքի։
ամենայն ժողովուրդք բարէբանէլով բարձր։
անճառ։ Եւ ծնարիսք։ Հայաւրդ։
անդորեհաւրդ ի ջէալ մարմնացարիկուսէն
խաչէցար կամաւ հաւրվանընմէր ըզմէղս սպա
նէրսբ արձողրմէամէզ։ Որ յարարարածոցէս
անբովանդակէլի։ ի հաւաքափայտինբ և էռէլով
ըզմահ կոխեցէր։ սբ։ Որ ի հանումընզանկէաղն
ի ձառայութիւն մահոս։ պատուական մարմնով և
արէամբ ըդրոնազատեցէր։ սբ արձողջ։
Հոդ լուսանանալի ա շաբաթի ինկանէցինկան
ապքն ի գէրէզմանն։ ի ինքնգէլ զանապական մար
մինն։ Եւ գոտին ըզվէմ ընբարձէալ ի դրացգէ
րէզմանին։ և լուէալ բարբառ ի հրէշտակէն։
Էր ի յարէաւ քրիստոս խաչիանէաց ըզմահ։
Եւ հանդիպէալ քոտրառ ապէլոցն և տուէալ ը
ղոյն կէնդանարար։ առ ապէցէրզնոսա ի փրկո
Լիր տիէզերաց։

Երկու Ղ[illegible]

աւրհնէալ էր դու քո որ յաբէարդիմէռ

այժմ առաւել ցնծասցի եկեղեցի նորոգեալ անմահ յարու
թեա՛ն · մէջ էր որ յարեաւն այսաւր ի մեռելոց·
պսակեաց զքեզ լուսազգեստ նորոգմամբ հարցն մեր·
Այսաւր ողջուն յերկնից ընդ երկրածին անունն մերոյ
մանկունք սիոնի յարեա՛ն · ի մեռեալ քննեցին կենդանացու
նորոգ յարութեամբ քրիստոսիւ նոր · Այսաւր ցնծան
մանկունք ամ(ենայն) ազգաց · քանզի քրիստոս յարու
ցեալ փառաւորեաց զմեզ եւ զաւրութիւն · եւ լու
սաւորեաց զաշխարհս ամ(ենայն) · Ընդ որ ուրախ
եղեւ ծնեալ բնութիւն մարդկան զի ընդ յարուցեալն·
Այսաւր զուարթացաւ եկեղեցի ցնծութեամբ ·
տաւնեցէք զուրախութիւն մինչ յաւիտեան եւ
անդրանիկ ծնեալ ի քէն· Եւ արձակեցեր զմեզ ի
մեղաց մերոց մարգարէն· Երկիրպագեմք յարու
թեանդ անճառ որ նոր · որ եւ արժանացոյց ամ(ենայն)
մանկունս ի մէջ ծնեալ բարձրացան·

Ըստ ձայնի · Ամենակալ · Այսաւր

Խնկաւ · Որ .. բարձրեալ նա(ւ)ր · Լրջե
լը(ո)յ արարեալ ամ(ենայն) ընդ ձեզ յարութեամբ ամենայն
հրեշտակք որ զաւրացոյց ընդ յարութեամբ որ
Որ յարեար ի մեռելոց քրիստոս եւ մեզ
ընդ որ հնեցեր պարգեւ անմահ եւ ցուցանող ·
բարձանց փառք յարութեանդ քո որ
Պատարագեմք նախամարտիրոս մերկացաւ
այսաւր յարութեան մեծ մեծանիր ընդ ցնծեցաք

զամ(ենայն) մարդկութիւն փառաւորեաց · Խաչեալն աւետեաց
ծնողաց զքեզ մարդկանց ի խաւար նկարեալ նորո
գեցաւ ամենեքեան փառք · յաւիտեան ·

Տերն նորոգեալ ամենայն ցնծամբ · Որ
բարձրացոյց ի խաչին վասն ազգի մարդկան ·
ազատեա զմեզ ի զօրութեամբ · ի պաշտաւնեայս եւ
յերկիր պագանեմ · Որ զամենայն ընդ յանձ
նաւորեալ մեր բարեխաւս · ի նոյն աւր յարու
թեամբ քո յարութեամբ քո ամենայն յերկնից մեր ·
Ընդ որ ուրախ եղեւ բնութիւն մարդկան յարու
թեամբ · Որ յանապական մեռեալն նոր բարեխաւս
նեղեալ ի հրեշտակաց կանգնեցաւ որ չարչարանաց
համբերեաց մահու խաչին մարդկան ցնծութեան · անդ ա
դարձուցեալ եւ գովեցէք զքեզ · Եւ ի խաչեալն գ
րեաց զմեզ անապական եւ անմահ բնութիւն զի նորոգե
ցէ ընդ ծնունդն մեռելոց մերոյ յարութեան
ի փառս անդադար աւրհնեցէք·

Եծացու · Մեծացուցէք · Մեծացեալ ·

Նման եղեն նահատակք կատարեալ
հաւատով · Ամենակալն ցուցաւ ի գերեզմանէ
բնութեան կենդանի · Եւ յետ որ ուրախ արար
առ յոյս յարութեան մեր ·
Նոր կանոն այսմ ի վերայ ...
տիրականաց նոր ... մեր ...
բա · փոխանակ ... բնութեան ·

փոխանակեալ առնուս զբարին զերանութիւնս զերանութեան
մեզ հանդիպեսցի յուսոյ զգիտութեան մեր մարդի
թարէլ զհոգեկան լուսաւորել։ Ընդ նոսին նաև
եռարեալս մեր քարոզել։ զի զ սցուցեալ ըզգոր ամենայն
միայն ըստ քանզի բնաւ լեալս որդիս մեր ելս ցամենայն
զաւրութագաւորանմամբ։

Եղբարս մանկունս աւրհնեալս բանեալս բարի
բանեմ զբարեգործութիւնս հարցն։ Որ ի ջերմեռեռ
նից լուսոյ մեր ի ներքուստ համբերեալ փոր
կեցեալ զամենայն հա։ Թաղեցարք ի նորոգեալ զ
մանի ի յարուցեալ։ Նորոգեցեալ զպատիւ զերանութ
Զաւրութիւնս զբարեգործութեան զարարչագործ
Զթագաւորանմամբ զաշխարհս զայս։ Զ
ամենայն ժողովուրդս բարեբանելով բարձրա
Որ մանիս ամենայն զամենայն խափանեցեալ յարու
թեամբ զյարու թիւ զամենայն զպարգևեալ։
բազմութիւն։ Որ զհոգ։ Որ զանշուշա
ի ներքին նարհեցարք ի ներքին ի ներքին ի ներքին մի
ածք ի նորոգիլ բանդ աղաչ։ ողորմեաց անկաւորհա
ստի։ Որ կանգնեցեալ զխաչ զոսիմ ի ներքին և
ելեալ բարձրացարք փրկեցեալ զպատիւ զերանութ
Թաղեցարք նորոգեալ զմանի ի յարուցեալ զ
որդիս յաւուրս ի ներքին համբարձաք ողորմեա
բանձնաւորեալ։ հաւ։ Եափառակիցք
ընդ ի մարմնով յանձնաւորեալս մեր։ մերոյ

ի ներքուստ աւրհնութեամբ ի հրեշտակացանհեալս։
Որ ի ակդեսն ընդ հաւրն անբ հոգւոյն խաչեցար
և թաղեցարք ամենայն հաւրն։ Որ մեր
գամ գալոցս հայրենի փառաւոր ընորհեալ
ածայպես զյարութիւն տիեզերաց։ յամենայն
յարարածոց յաւիտենից աւրհնեալ։

Ոյսդ որ ի հրեղէն աղթոս բարձրացեալ հանգ
էր։ Երբ սրբեանձայնիս իդ ասաց հոգեղէն
ացն։ աւրհնաբանի ածք հարցն մերոց։
Զաստուածաբանս հոգեղէնս ընդ մարդ
սիրապես զերանացարքս ընդ էամբ
ազատեցեալ զածք։ Փառս զիմիոյնս ցանց
նաւ բամենեալ։ ամենայն մեռաց։ այլ խաչեալ ընդ
ամենայն նորոգեցարք փառաւորածք հարց։
Զամենայն աւրհնեցեալ բարձրարարեալ զամեն
յաւիտեան։ Որ բազմաշնորհանգիս յանարու
եստիյաղթող զամենայնս ի յանձնեալ վան
ազգիմարդկանացեալ։ Եւ ի կոչեալ հոգ արեան
աղբերն։ նորոգեցան արարածք և անմահա
ցան։ ահեցեալ և բարձր։

զքեզ էր և էալ դուռն առ էզ։

Նաև ի զբանդ ի բանդ ի բաժանեալ ի ընդ
հաւր։ որ վասն մերմարմնացարի ուսեալ զ
մահնանչեալ ի յանձնեալ էր և թաղեցարք ի
ի յաւրն զանամահ և զանապականամարմնն

ան։ Կանայք որպէս մեռեալ ի՞ր։ Դէպ ի՞նդրեն
ին։ այլ հրեշտակին ձայնեալսան։ զի՞ խընդրեք
ըզկենդանին ընդ մեռեալս։ Հաբզի՞ ընդ
մինկապեաց ըզդիժոխսաւերեաց յարուցեալ
իմեռելոց քաջ պարգևէ ազգիմարդկան
զմեծ զոզորմութիւն։

Ոսկալիտեսիս հրեշտակին։ փառաւորեալ
բեզմանին։ ըզպահապանսընզարիհուրեցոյց։
իմ անալին մարմնական ձայնիւ բարբառէր
առ սբկանայսն։ փարատեցոյց զոտոգն զարը
տմութիւն։ Ով կանայք ըզգաստ։ ածասէրք
զամենեցուն զոյսն և զյարութիւնն ընդ մեռ
ալ ըս զի՞ խընդրեք։

Այլակնա ձև հրեշտակին։ ի՞ զեալ յերկնից
զարիհուրեցոյց ըզպահապանսն։ սբ զկանայս
ընխընդրութիւնքեցոյց։ Ի՞ զասէրկանայքն
ծայնէ բայսաւ։ յարեաւ քան մեռելոցն։ ոյս
մեծ աշխարհի ծագեաց։ Հաւատիս ուսուցեալ
սբ։ հրեշտակին ընդ անանկինսառ։ աջակերտս
ընպատմելով նոցա զյարութիւնն։

Թագաւորընփառաց։ ցքս որվանքնմերմար
մնացեալ։ խաչի համբերելով
մեռաբանութիւնբերբանեցուք։ Որ
ըզնաղուն մեռելքաւրեալ յանձնեաս յարուցեալ
ալիմեռելոցի՞ շխանութիւնմեռաբա։ Կարող այ

ակնբզդրուն ընդ ի՞ժոխոց խորանակեացեկեղ
ցեցոյ։ զի՞ ուրուք զգեցոյց զմեծ վայելչութիւն
մեռաբանութիւներգով։

Կանոն Յովհաննու կարգապետի։

Ահա այս ի՞ սեանբանի նպատմող
աստուածքեցայրշխարհի՞ սբ յովհաննէս մեկնբարի։
աղաչեաս զքաջ զհայրցքնմերոց։ Որ ըզհրեշ
տակաց անուանանելին։ յարգանդի՞ կուսինսե
սեալ։ զոսեր երկնքպագեալ։ աղաչեաս զքաջ զ։
Որ ի՞ սուրբոգոյ ըզյիշատակքքոյսանեմք և
անդադար ձայնիւ ըզքեզ ունիմ ի՞ բարեխաւս։ աղ
ըզմարգովեցեք ըզարքս մեր։ զոսեր յարեան։
Զմեծին ի ծընունդ ասկանանց զկարապետին
և զմեկ ըստ էին յովհաննու զառաքինութիւն ըզհան
դեսատանելով այսաւրի ձայնհընչման գովեր։
Խայտացեցեն յորովայնի հոգովի ծընընդեան
ընքի։ որի փարեկութիւն աշխարհիայսանեցաւ աջ
բանն գով։ Յանապատի՞ քարբառոյ ձայնի
ըզմեկ ըստ էին յովհաննու զյաղթանակմարտիզգ
խաւտանն կատարեմք այսաւրըզյիշատակգո
արապետ արքաութիւն երկնից սբ յովհան
մեկ ըստ էորեղև աշխարհի՞ քարոզ փարեկութիւն
յանտառնից աղաւթիւքսորատրեալ։ զմեզև ողոր
մեա։ Որառաւել քանըզմարգարէս մեծ ի՞ ծը
նունդ ասկանանց։ որըզքեզ մեզ յայտնեաց ած

և մարդ էր կրեալ։ Զայնքան բարբա-
ռոց յանապատին և կատարիչ խորհրդոց զգալ
խաւսեալ սկսաւ։ Թիւ էր ութեւեր ամ։ Բնակիչ
իրաւանց մարմնոց աղաւնի։

Երկնաքաղաքացին յովհաննէս մեծի ծնող-
նդ ըսկանանց։ քարոզէր յանապատին ազդարա-
ր աւրա՝ զբարբառ ովն ըզծագումն ըն լուսոյն
ըզգականն արդարու թիւ։ Զշմարիտն մար-
գարէ և ձեռնադրողն ոգոյ։ յոր աւ ընդ թաց
կարապետ և պատմող ածայնաւ։ ինն ամսոյ
դէր ճանապարհ Թագաւորին յաւիտենից։
Յանաւրէն գինարբուն ընմոլեցեալ հեր-
վդիսդ։ Իպարզեալ ի մանկանէ ի դրէ ըզգլուխ
մարգարէին ի ջուցանել զարբուսեակն և զան-
ուղաւթ լապտերն։

Կարդացուր Սուրբ Կիրակէ ինչ ասեն թէ
Որոգէ ա՝ Կիրակէ զգիր գաւ ածն Կիրէ-
ցիք հրեթանոսաց։ Իգալիսոցիրանց գոչմամբ
ձայնիւ։ տուք ըզփառս այլ և պատմեցէք զբա-
ջութիւնս։ յարուցելոյն ի մեռելոց։ Երկնաւոր
փեսայն հարանացեալ էկիրէցի։ զարդարեալ
ի նոր ի հանդերձ ըզբոյսակիր հուր ըսպասակեալ
զի հանգայաւ էզքս փառս աց Թագաւորն։ Ամ-
խաց էալ որդիքս ի ամենայն ի Թագաւորիքս։ տանել
ցիք ցընծումն զնաւ ակառս ի հոգոց մերոց։

նորոգեալ քի հնոյ։ Ի ընդ հրեշտակս աւ-
դեալ։ զհնութիւնս զքս փառս աց Թագաւորն։

Քանզի էր ի խորհուրդ տնարկեալ Թէ զ-
քս։ որ ի ջերմեռեալ ի խորհրդոյն էկիրէցոյ զոր
ընտրեցեր որովհետ աբանիքս անմահ Թագաւ-
որն։ Երկնեցարյարուցեալ էկիրէցոյ զքոհի
մանց։ յորմէ Թովմայ հրաժարեր ոչ հաւատալ զքէ
զոտեսողացն։ որոմ ցոցեր զայսոսիրփառագաւ-
ղին զվերջնմարմնոյդ։ Լսարսէ ըսվ Թովմայի
շատ շատ էր ըզվոցուած տիգին և զբեւեռացն
և գոչէ ըսվ վերս ձայնէ։ տէր և ածդ աստուածս
ըզյարուցեալդ որովհետ զէրանիս ոչ ոչ տե-
սեալ հաւատացեալ։

Երեսուն արհեցեալ յանձնառ փառացիս։ ա
անմահ վերկնաւոր։ ի խորհարանքս էկիրէցոյ
զոր մաքրեցեր սուրանին վերըստին ընդ ընդ-
մէ։ ահեմքս ըզբեզ ի ճրագ հարցնմերոց։ Որ կեն
դանարար նորոյ արու Թէ ընդ ոնորոգեցեր զհնա-
գեալ ըսմեղաւ։ որոմ ըզնծայայաւ։ էկիրէցի
ընդ նորոգումն ընբնու Թեամերոյ։ աւ։ Ամ յաւ։ ր
մանկունքս աղաւատի պայծառ աց։ գեալ էվայել
էս։ տանունեն ընդ զաւրս հրեշտակաց գնաս ակ-
տես փերկու Թեամերոյաւ։ հնութիւնքս։ ըզբեզ ի ճրագ
Ըզտրաւ։ հնութիւնքս և բարձրարարեալ։ ըզնայ-
ւիտեան։ Նորոգեցարուք նորոգու Թիկեան

ցնայսաւր յարուցեալ ընդքի նորոգողովուրդք. և
նորին կոչեցեալ քիչս նորահուն թիս վերաս
ապէսցուք. նորոգաւղինատիզէրացց. յարուցէ
լոյն իսեռէլոց. և բարձրար.

Ի որ խորանիդ արեգական արդարութիւն նոր
ահուն թիս տացուք. և անդադարբարեբանեսցո
ւք. նորոգաձարիդ անձաւ լուսոյնորիհաւրէ
նորերգեսերգեսցուք. և ան. Զնորեսաւ նարանըդ
հրաշալի նորեսաւ ընմանբանին և մարմնոյն. հո
գեւորերգով բարեբան.

Ի ր. Լերբսատին նորոգեցերըզմեզիհնուն դեսդ
հենանադամայ. և ըզսկիզբնանապին գեղեցկու
թիբն նըկարեցեր նորաստեղծեալ հոգեահրաշա
փառապես. աղաչեմքըզքեզ ողորմեա. Որ
զբարձրագոյն նաւակատեաց խորհուրդ հան
դերձելոցն այսաւր ծանուցեր. կենդանարար
և սքանչելի քոյարութիւդ իսեռելոց. աղաչեմք
ընդքեզ յարուցեր յուսով յանմահութիւն զմահա
ցուբնութիւն. որովնըստարընդաչմէ հաւրգլու
խդեկեղեցւոյ. հրաւիրելովզանդամըզբոլոյն
մեռութիւն աղաչեմքըզքեզ.

Յաւրնորոգողովուրդքընդերկնայինոցլուս
եղիցնացընհամանձայնեալք նորոգողինաւգիսա
ղրդկանվերերգեսցուք. որվասընմերմեռաւ և յա
ռեաւ ասելովիսառաւորեալքոյարութիւնդ.

Զ յաւրորոդիքաիմովնի ծընեալքաւազանին
նորհաւքյորդեսանաստուծոյինաւակատիսա
ճարեբնութիւն մերոյ. գոլեցեքզփեսայնելեալ
յառաջատեսնորգերեզմանեաւ. Զ յաւր
մանկունքհանաստոյկատարելովզնաւակատիս
վերինեմի. նորոգեցեքզբազպատմուճանհոգոց
ձերոց. և ընդորոդոցլուսոյնորսիրովնի. բարեբա
նեցեքզքրիստադաւորնայեալվա.

Ի ր ե կ ե ր ի փ ը ր կ ո ւ թ ի վ ա ն ա ճ զ գ ի ս ա
ր դ կ ա ն զ ք ե զ ա ն դ ա դ ա ր բ ա ր ե բ ա ն ե մ ք ա ճ ա ծ հ ա ր
ցընմերոց. Յանձնառերըզչարչարանսև
խաչիհամբերեցեր. զքեզ. Կընքեցարվիսոկ
յարուցիչերդմեռելոց. ըզքեզանդադարբ.
Հզարաւրհնեցեքբարձրարարեքըզնայսաւր.
Որանմահընմարմնով վասընփրկութիւնմերոյ
ըզմահճաշակեացև խաչանեաց ըզմահուն
գաւորութիւնբաց. Որյաւրքանդանու
թիւնահաւաղէնև սրութիւնձանմար
մնոյնպարգևեցմարդկանև և սառաւեբ.

Ուրբաւրորվասընմերըզմահճաշակեցեր
և յերրորդաւրյարեաւրողորմեա. Եթեաւրոր
ըզդիմոխաւերեցեր և զգերեալանփրկեցեր
ինամանեաղող. Եթեաւրորիյերկինքհամբար
ձար. ընդաչմեհաւրնըստարիքարձոնա ող
ոպէցարիհաւրեբանդաւրծիփրկութիւն

ազգիմարդկանաւ։ Իսկ մեք զգեզ՝ մեր ասեցք։ Իսկ
զգեզմանիկն Յագուն որանմանն է։ Հաւրն ոչմիկ
նեցաւ ասեն։ Իսկ զորդի յաւուրս յարեաւ ասեն
և զիսկ զկենդանս հանեալ ասեն։ Ոչ յարուցեալ

զորդաւ։

Հ ԻՎ։ Զիսաւ մեր ոչ փրկուցեալ զիսկ զորդիս
ասեն որդիք՝ փրկիչ մի զգեզ։ Զիսաւ
զցանմեր։ Իսկ ասեն բան ի ներեցեալ ամենայն
զոնեալ մարմնով։ և զուցէ զկապանս մեղաց
քո փրկիչ։ Ոչ զերեքաւրեա թաղեալ մեք զոմ
ոչ ուցեր զգեզ։ և յարուցեալ զդրոկն ապրեցեր
զաշխարհս առանց զերեալ քո փրկիչ։
Հ Զաւրաւ հանեցեալ բարձրարարեալ զգենեալ
խոսեան։ Ոչ զասպանն զգեզ թաղեալ մեք ի ներուով
և յարուցեալ ի ներուով մեզ կենդանս պարգեաց։ Մինչ
բան հաւատացեալք ասեն։ Ոչ ի սոսին զդաչմ
հաւր ծնաւղ ի ներոյ և մարդասիրապես ի նչնա
մի զարարածս։ քանհանայք հոգև որերգովք։
Ն ոչ ապրեկեանք և յարուցեալ զմարդկան
ող որմեա։ Դոյս յարուցեալ։ Նորոգեցեր զ
տիեզերս ողոր։ Յոյս յարուցեալ մերոյ աղբեր
կենացն փրկուցեալ ողորմ։
Ա ասուցեալ տրնի զերեզմանն մեռաց ինն
որպես փայլակն և լոյս փառուցց ծագեաց յաշխա
րհս։ և երկինք և երկիր ցնծին։ Մեծ է յա

ուլ մեր ծագորդոյն զի զոր ինքն զիս զերկնից բացեալ
երկնից հոտանոյ զբուրեաց յաշխարհս։ և լցցոյ
զարարածս ամենայն։ Զաւրբ երկնից ի զեալ
ինն բանակեալ շուրջ զգերեզմանաւն և հոգք
ղեն բարբառ ովքերգեին։ տրտնջեալք զոյարուլ մեր։

Ն

Ն ոչ կիզբ ընբանդ մարմնացարի կուսէ։ Հ
Հայանձնաւ երկամաւ զխաչն և զչարչարս։ Ի ա
նաչ ի ծ հաւ ողոր։ Ի ոչ ի հաւրեւ հոգ
ոյն բանդ աստուա։ Ի ոչ ի գերեզմանի զեր
մեր ալուվանապակ։ Ի ա ի նաչ ի ծ։ Հայրեալ
խմեռ ի ներոյ յաւուրերորդի։ Ի ոչ լուծ անելով
զիշխանութիւնս։ Ի ա ի նաչ ի ծ։ Հարց ան։
Զաւրաւ հանեցեալ բարձրարարեալ զգենեալ
խոսեան։ Հրաշալի ի զյարուլ մեր։ Ասաուծ
որդոյն։ Ողորմեա ի ա։ Յերդ բարի բանիլով բարձ
Մինչ բանգովեցեալ զյարուցեալն ի մեռելոց։
քահանա ի ա։ Յոր հոգև որերգով բարձ։

Ի

Ի զոյերկնից որդիս և մարմնացարիս ի սրբոյ
կուսէն։ որոն մեկնելոյ ի հաւրէ ողորմեայ։
Ի կերիս զարչարանս ի ասնամ։ որ ապիսաչ ծ և խա
չեցար վանազգիմարդկան։ և ի գերեզմանի զեր
ան ապակինն ողորմ։ Զմահ լուծեր և զիշխ
ութիւնս ազատեցեր կարողապիսաչ։ և ի մեռելոց
յարեաւ ի շխանութիւն ողորմեա։
Ա քանչելի հրեշտակն ցնծութիւն ի զեալ

Ա

[illegible] բարեգործանքն ընդունելոյ
ընծան։ Բ Հնարեցին զվանդակն պահանջանքն զանազան
հանուրեցեալն ի ողորմութենէ որպէս մեռելոց
Հայրենիքն ի հրեշտակէն բարբառեալն ի ներքուստ
խուլն ի տրյարեալն ի փոքրէ յարուցեալն ընծան։
Դ Բարեբնութիւնքն զանազան. երևելի մարգարէութեանցն
ցն և անաստ ի բեռաղաղուն ընդ Հեզ։

Յայտ Հոգեբ Շաբթիս։ Հանեալ ի

Ե Բայց Ոչ ոք փառացն ընծան ընդ հարուրն
բանի՝ սերնոցն զբերովբէից աւրհնեալն։
ածն հարցընն մերոց։ Ոչ ինկիցի փերկեալ զգնախա
հայրն ադամ։ Ի՞նչ հանեալն մահաբերպուղոյն
անն։ Ոչ փոխանակ ծառոյն գիտութեանն։
զգեալ էր ոտ։ Նարբուցերբմն՝ զիկողահոս աղ
Զ բերեալ աւրհնեալ։ Հաղորդաւրհնեցեալն բարձր
արարեալ զգնաձ յուրեանս։ Ոչ ելոյծ զգվ
տանկաւորերկոնն ընանեալն։ ծընանելով
իսրբոյկուսէ՝ զերոն հաւրհնեցեալ և բարձր։
Ոչ էարձ զգիշաբերանի ծադրութեան բուսա
բերին բնեռ ելով վերանալ՝ զերոն նահ։
Ոչ ճանաչեցաց զգերեալ դառնութեան վանազգի
մարդկան։ և պարգևեցաց զմարմին և զարիւն
Ի զանապակա՝ զերոն հաւրհնեցեալ և բարձր։
Է Բեռնարհեցարյերկնեցի հայրական ծոցոյ։ մի
ածին որդի աստուծոյ և առ երամարմնի սրբոյ

կուսէն։ վասն ընդ ոյժերկութեանն ողորմեայ։ Ընդ
մեզ ամենայն շարչեցարանդ մեղաց։ և կոխեցեր
զգալու և վերշապինն։ զինչ անյայտ ոյժ ամենայնաբերին
և փերկեցեր զգոնեզերս ողոր։ Բնեռեցեր զգմ
ղամերիվերայ խաչին և համբերեալ մահու ի զբերի
գերեզմանն կենդանու։ Ի նորհեցեր ընծաստեղծի
խաւարին և զարուն։ Ի յարեարողորմեա։
Թանչանք զգ յարուն։ Ի ասուած որդոյն։ ա՞
յս աւրուն։ ա՞ մեռեալ ապերոցն։ բազմուն։ Ի զբերեզ
տակացն։ Երգեցեն։ Երգնոր անլերելի Հայնեն։
Հայնահեղգաբերեալ։ ի՞ փոքոյն։ ա՞ յսաւր
գոներ աւերատարաներ։ աւերոնեալ։ ի՞ աստ։
Լոյսն ծնահաւոր։ ա՞ յսաւր ծագեցաբերեալ
ղեցոյ յարուցեալն։ Ի մեռելոցքերգեցուքերգ նոր։
Նեղանելի՞ ծ։ Ի զերերկնեցիս ղականքս։
և անձառելի ծագմամբ։ զընաւրինեցարյարգ
անդերկուսին։ աբեգանարդարուն։ Ի՞ հերքեզ
քեզ՝ ծ հարցընն մերոց։ Զինմեկնելի՞ դիհաւրք
երկերկամաւ։ Ի մահերաչ։ և ընդ զարագործս ընդ
պատուեալ։ Ի սպանդ վարեցարալի ծոցոյ հաւրոնէ
Ի անեցար։ ա՞ Զնմահու։ Ի ցուրաւղքերի
Ի հողմահու։ կատարելով զողբուն ընդ հոգերգողեն
Եդարերգերիներ։ ամենակարկելով քոյդ
Ի ոսկ հաներ զերկապեալս ընդ քաջու։ Ի և որնեն
Ի ենի տապան։ ա՞ Հաղորդաւրհնեցեալ բարձր

արարածոցն յաւիտեան։ Որոնք ապական
Թաղմամբն եղեալ ի ծանր ի ծերկրի։ ի Լանէ մինչեւ ստո
ր ինն աստուն Թ։ Զնորհեաց նոցա տէր ոգնի խաւարի։
Որ կենդանաբէր յարութեամբ ի բրով աստուածացեալ։
մեանն ի կենդանանամն։ Եւ ի մարմնով եւ արեամ
բ ընդ հրաւիրեաց զամենայն երկնեցաւորն։ Ամ

Գ Կերեսուն ու Թ անտեսանելի աստուածն եւ մարմին
զգեցաւ ի ընթրեալ կոյսն։ Կեցուցիչն մերկեցոյ զամենայ
ն։ Աստի համբերեցեր վասն զգիմարդկան։ եւ մեր
ով ընդ ամենայն երկեալ ի մահուանէ։ Կեցուցանէ
Եղարիգերեզմանի կենդանի աշխարհի։ Եւ յարուցեալ
ՆԵ։ Յերրորդ աւուր զմարդի կենդանի փոխեցեր կեն

Գ Ի գեւոցն։ Զբնդ հրեշտակ կայաղնական
աւրհնեցուցեալ։ Որ մահուամբ քոմեռուցեր
զմահ։ Եւ յարութեամբ պարգեւեցեր հոգանի։ Թ ընդ
նուն Թ։ Երգ։ Որ ցուցաւար մեզ ճանապարհ նորոգ
գման։ Եւ մաքրեցեր զաղտեղութիւն յանցանացն զոր
պարտեաց Թ ընդ ինամին։ Երգ։

Ամ Անխնդիր կանայքն ի ուրբաթ ի գերեզմանն
եւ տեսին զյարութիւնն։ Բացաւ դուռն ի յարու
թիւն գերեզմանին։ Կենդանի ելոյ։ Լոյս ծագեաց տիեզերաց։
Յարեաւ տէրն ի մեռելոց։ Հնչեաւ զաւրութիւն
հաստատեաց զհիմունս երկնից։ Յաղթեցոյ սատանայ։
Ամ Ապաւորեաց ցածի վերայ հեթանոսաց։ Եւ լու
սազարդ եալ ի ծոցոյ ցոնց զերկերեցի։ Ժողո

վուրդ ընդ քարեբանեցեալ։ Զ գեցաւորն զա
ւրութիւն ընդ մի ի ներսածաւ։ քանզի ի ներոյ զինայ
Թոցմահուն հաւատն ի ներսովն ընդ։ Ժողովուր։
Յարեաւ ծ եւ տիեզերամենայն նորոգեաց
զարդարեցան։ Եւ մանգունք հաղորդեցան մարմ
նոյ եւ արեանն երկնաւորին։ Ժողով

Բ Երկրորդ ի ներ անընկեալ բան

Եւ լոյս։ զբնդ զամենեքեան աւրհնեցուք զանբ հարց։
Որ ի խաչն ի ներ եռեցաւ։ Հեղեր զարիւնդ ի փ
ր։ Որ ի գերեզմանի դ։ Որ ի գերեզմանի դ
ար։ Յարեաւ ի մեռելոց քոյ։ Ուրեր ի ներ
Ը զատ աւրհնեցեալ։ Ծ։ Ուրծ։ Ուրարարեալ զնա
յաւիտեան։ Որ ի խաչն ի ներ եռեցաւ։ Եւ ի գոր
ծոց ձեռացն։ Ի ոցապատակեցաւ։ Եւ կերակուր ընդ
գաղաւ ընդ ի ներ։ ամենայն արարածք ի գովեցին
Վանորոն։ Յարեգ ակն ի խաւարեալ։ Եւ
ընդ ի ներ գոյ տաճարն ի ներսն։ Վերն ի ստի վայր։ Վերն ի
պատառեալ։ Երկիր շարժեալ։ ամեն։ Ռաղեցան
ի մեռելոց։ Եւ ի ներ ի ներ ի ներ։ Ամենայն արար
։ Ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ։ Ի խաչն
անգամ։ աջի քոողորմեայ ի նձ։ Ի խաչն
ի ներ եռեցաւ։ Եւ ընդ մարդ ի կապանաց մահ
արձակեցեր։ Եւ զիսմիսանուն ի ներ որ մեղաք
եմ մեռեալ։ Ծ։ Ագումբն հաւրյանմատոյց լու

այն․ որ իջեր ի գերեզման կենդանի նմացուցեր զարքայ
ածըլըպէտ․ և զխաւարեալսն [illegible] երբ զմեզ
գերեզմանքն [illegible] կանոնքն [illegible]
վէրս զա և զխուռնեալս բերին․ ի [illegible] պատուիրեալ [illegible]
[illegible] ըզհողացեալ ըստ վէրս ծէրքէն [illegible]
խամնակս զոյն զհանն [illegible] բեծ և զաղաչանս ըստ մեր
ընդունեաց կանոնս ընկալ․ որք զորջէն կենաց
յարեաւ յարուցեր ըզմեր [illegible] երեացըզ ըժողս․ և զմե
ընամեն կապեացն [illegible] ծնկապանս․

Յաջս կիրակէս ... մատրեանն
երկրպագեմք զքեզ որ նստեալն ...

բղխեաց [illegible] ծանուցեր մեզ [illegible] ըստ
հօրն մերոց․ Եղ [illegible] ըստ ըզբեղ գաւ
բեկոյն․ ու [illegible] որ [illegible] ըզքեզ [illegible]
բու Թէ քու․ զոր [illegible] ցերկրներու․ վերին
[illegible] ր․ Եկայք ժողովուրդք որք ինձ [illegible]
[illegible] Թէ [illegible] զհանականն [illegible]
եկեղեցւոյ․ բարեբանեսցուք զքեզ [illegible]
Ըզքո [illegible] և [illegible] բարձրաբերեց
Ընդ [illegible] զքոյ Թէ [illegible]
[illegible] որ [illegible] եկեղեցի․ ամենայն [illegible]
[illegible] Եկայք [illegible] ըզքեզ [illegible]
Թէ յեկեղեցի [illegible] զքեզ․ [illegible]
[illegible] Թէ [illegible] և [illegible]

Յարութ հրեշտակաց բազմութ Թէ ըստ [illegible]
[illegible] քանզի [illegible] որ Թագաւորն [illegible]
որ [illegible] եկեղեցի․ Ընդ [illegible] և զլուսաւոր [illegible]
նացեալ ըստ եկեղեցի․ քանզի ըզքեզ [illegible]
ընդ [illegible] և հաճեցաւ [illegible] բըզնակ [illegible]
[illegible] որ [illegible] եկեղեցի․ քանզի
[illegible] [illegible] ծագեաց․ և [illegible]
[illegible] որ [illegible] ըզգամնկուն [illegible]

[illegible] որ եցոյց ի կոչու [illegible]
Թէ [illegible] Եկայք ժողովուրդք [illegible]
նոր․ Ե [illegible] զանուն նորա [illegible]
Թէ յարութն [illegible] Թիւնոր․ [illegible] քեզ
քո ժողովուրդք հաւատացեալք․ [illegible]
[illegible] Թէ [illegible]
[illegible] Թէ քո․ [illegible]
[illegible] որ և [illegible]
[illegible] Որ [illegible] եկեղեցի [illegible]
[illegible] որ [illegible]
րդու Թէ․ որ [illegible] Թէ [illegible]
[illegible] լուսաւոր [illegible]
[illegible] ամենա [illegible]
[illegible]

[illegible] բազմութ [illegible] որ իջեր [illegible]
[illegible] ցին․ [illegible] ցեր զերկինս [illegible]
[illegible] Թէ [illegible]

Միայն . [illegible]

Որ ի բաբելովնի ազգոց հրոյն չի կուցէր. և զմանգ-
անակարէ։ ծառայուն ցէր. և նորա էրէ էան
ընդ գոլէին սասէ լոմ. աբրհ. Որ յարգ անդիկուսն
բնակէցար. և ծընարորպէ։ ծառամ էնուկորէզ
մահկոսէցէր և զյարուլմէ գոցոցէր. աբրհնէա։
Ը Զ ամրարարհնէցէ և բա։ բ ծ բարարարէ։ ի
յաւիտեան։ Օանըսկիզբ ընդ զամէնամբ զէրրորդ։
լմին. որնոյնինքնիւրանէ բնուլմէ ընդ գոյացոյցոյ
ինչ զամէնայնարա։ բնծ սեզ ընա հոգէորէր
գովաւ։ Օհամագոյականէ ուլմէ բաննի հաւրէ.
որ ի ոյ մէծ ծագեացանձնաւէլի ծագմամբ որ հան
ուսատեացզէրկինա և զիմանալի զաւրս հրեշտա։
կացէզ։ Օանմահ զէրկնաւորզ ճագաւորուլմէ.
որ արարչէա գործ ստեղծմամբ վայէլէցոյց զէրկինա
և զէր կէր։ Իսարուամէնայնամբ էրրորդ ուլմէ նէրէ
սբրբէան հրեշտակաին աբրհնուլմէ զընա
Ը ռ ա ի։ Հաբատուղառաջինն ծառոյնզնախա
ստեղծ ընմահացոյց։ Իսկորդինմեծ ինէկև փիր
էացզմէզ։ Զ էարէարա։ հաւյանձնաւէրզ
խաչի յարուցի ըստմեռելոց։ Ի ընի ի զձեռ ագի
ռիմոյ յանցանաց։ Կէնդանուլմէ։ իգէրէզ
մանիէդարվանի հողոյ ստեղծեալ մարդոյն։ զմ
ղաբ մեռեալ զանձնի։ կէնդանացոյ։
Ը կինի գէրէզ մանն առաւաստեանաբ կանա
ոէ։ յաւծանէ խրնգէ զանապականմարմին։

Գ ոչ ունի հրեշտակին բաղալերը ինչոսաստեալ։
ցընծացէ յարեաւ որպէս յարաւ ի ասաց։
Լուեալ հրեշտակէն զաւետիս յարուլմէ ընկատ
մէ։ ինաշակերտացն էլմէ յարեաւ քրիստոս։
Ի ռ ի ծագաւորդեաս յաւիտենից տրեւարարիչ մէ
նայն լինէ ուլմէ։ աբրհնէ ալեատրարծ հա։ բ ցընընմէ
Որ սպասաւորեալ դեսիսերովբէ ի ցեւ փառաւոր
եալ յանմարմնական բաղմամբ ուլմէ։ այսաւրիդ ամ
ծանցն մերկացեալ ի զինաւորս։ յրաժանեցարվան
ընմերոյ փրկուլմէաւ։ Ա յաւրըզկէնարար
ընմերոյ զաչէնաւրհնէացուք քանզի ի վերոյնորա
բաշխեցաւ մեզ պարգև քանմահուլմէ աբրհնէա
Ը Զ ամրարարհնէ։ ամ ցէր և բարձրարարէ ընզընա
յաւիտեան։ Ա յաւրհնշանաբ խաչինեալ
ծ ի կրթերն ենալաւր։ Ա յաւրընդ դեմ մերընա
մոյն։ զէնանպարտէ ծ ի ցու ցաւ մեզ աբրհնէ։
Ի ռ կամաւորխաչելուլմէ բոտրբարձէրզմեղս։
Ը զ բեզ բարի բանեմբամենեցուն յարուլմէ։ Որ էրէ
բաւրեալ ղամամբ բոտր մեռուցէր զմահ ընզբեզ։
Որ լուսափայլ յարուլմէ քոտ կենագործեցէր զաշ
խարհս։ ընզբեզ բարեբան։
Ա մենաւորաւորհրեշտակինզբարձացոյցզա
ռաւաւոտեան կանայսն։ զբի պատմելով ընզյարուլմէ։
Մինչուսահատեալ ընդուտմուլմէ այլ ցընծացէք բեր
կրբելով։ խընգաղզեացք ուծայնոյն։ փոփաղաղ

ըէ յարուցեալ. փոխանակ արուքի գալիք է աւետ
ուրանէցէք աշակերտացն. եմեալ յարեաւ քրիստոս
և խնամեաց ըզմահ։

Յ Յաւուրս եռեալ քրիստոս էին և զինեալս ոչ
խոցեալ զանարատն ըզկողն տրաբեալ հարցընէր
Իսկ ըստ սովորութեանն ոչ լուաց ըզոտիս զերբս
յանդիմանեցնելոյ։ Պարգևատու բարեաց
ցնորս ողորմութեամբ։ Ը զոր ամենայնգոյ ծածուցեալ։
Ոչ էր գոյ ցոյց արարաւ ընդ երկերպանմբ զգա
ստացեալ աւրինաբանիչ քեղաք ամենայնգոյ։
Որ զոտակնիկ մահուամբ լայ ի բովանդակ
էացեալ մարմնովն։ ըզհողացեալ մարդոյն ամենն։
Որ զառաջնաձաշակ ընդ աղցրաց ցոյց ճաշակ
մամբ դատեալ։ զի հաղորդեսցուք մարմ
նոյ և արեանն ընդ ամենայն։

Յ Այրանն ակիզբն որ վերաբերեալ հնաբանդ
ուցք երովբէից։ ըզքեզ զաղաչէ մոնորմեալ ցոյց
հաւատացելոց։ Բանդի հաւրն որ յառաջ
ն զյաւիտեանս որդի։ փառաւակեցիս։ ողորմ։
Որ ներաստիս եղբարք և տեսչութեամբ
զարարածս ըստ։ ճշմարիտ ի հոգի։ ողորմ։

Յ Յաւուրս զոր արձուցանէ տիրեալ ամենայնճշ
մարիտ յարութեամբ։ քանզի զդրժոխս աւե
րեացն գերեաց զարգելեալսն։ և զնոսա։ Ը զ Յաւուր

Լուսաւորչեալ մեծ ապայծառ ծագմամբ հրեշտակն
ապառնիվերայ վիմին։ կանանցն աւետարանելով
խնդրեալ ըզկենդանին ընդ մեռեալս։ Ը զ Յաւուր
բերկրեցանկանայքն ի դիմաբերք։ նոսաւ յարու
թեամբ ածորդոյն դարձան յանդ աբեալն ապրելով
յարեաւ ածն։

Յ Ը զբերանացար ի ներ մանգունանն ի ներ ի ներ
ի բորբոքեալ բոցոյն։ ըզքեզ մի շոտ հեմբ ածն հարցն։ մերոց։
Որ ողորմեցար ազգի մարդկանն ի ներ մարմնացար
ի ներկուսանն։ ըզքեզ։ Որ երբ աւրհնեալմամբ ոտ
շարժեցան հեմունքերկրի։ ըզգերեզմանաբնացեր ըզ
մեռեալս ընդ յարուցեր։ ըզքեզ։ Էր էք որ պայծառ
ացոյցն ըզփայտեանն տարածանեալով զերբ զանարա
տ բաղուկան։ և ետ զեն յաղթութեան արարածոցն։ ի
ամենայնգոյ։ ի քաւեցեք։ Ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ
երկրի և դողացեալ տասանեցան դրժոխք։ քանզի ոչ
նմա։ արգելեալ քաղաքակիցն։ ոչ ամենայնգոյ։
Եւ զարդ ելեալն ի բնութեանն մահու ազատ
ցոյցերեալ քաւ։ յարութեամբ։

Ո։ Ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ։ Ի ներ։
և յարեալ ի մեռելոցն անեալ ի ժողովուրդ ըստ ի ներ
ն մարդասէր։ Որ ըզդրժոխս աւերեցեալ և ըզգեր
եալն փրկեցեր։ և մեզ կենաց շնորհեցեր։ ի ներ։
Որ ի երկինս հանեալ արքայ և ընդ աջմէ հաւրն
սուր։ ի մեր ամենագամ քոգ ալաստեանն։ ի ներ։

Զբանչէլի կանայքն անդրկիղէկինի անեանն
ըզգերեզմանն զիկատարեալսն երբն մերժեան զէր
կիղն։ Էկինիսընգէլ ըզ՝ատրունեանն մարմինն
և տեսին յարուցեալ գերեզմանէն։ և վերըստին
ելս ընծագեան յաշխարհս։ Փարոզեաց հրեշ
տակն զյարութիւնն։ և բացան գերեզմանքն
նընջեցելոցն։ և յարութիւն յաղթեաց մահու։

Ի ըզարդարեալ ընորհացուցեալ զարարածոցդ
ցութիւնս համանգոյ հաւրև հոգւոյն։ ըզքեզ միշտ
բհնեմք աչք հարցընմերոց։ Որ կամաւ որխոնար
հուն ընդ երկոյանն ինաւեր ըզբարբարոսն։ իսնչին
բեւեռեցար ըզ։ Որ զմահացուս մեր բընուն։ թես
վերայաստեղծ երկնդանուն։ հրաշափառ քոյար
ութեդ ըզ։ Ընդարձակ բհնեցիք գովեցիք և բար
ձրարարքքզնայն իսուան։ Որ ի ինիգերեզման
նն աւերեաց ըզդրժոխս մեծ և հզաւրզաւրութ
և յարքեաւ իմեռելոցն։ Լոնաւորիչն աշխար
հի որ ազատեցիմեզ ընց զոտիեզերս ամենայն նոր
ա հրաշալարութենիւրոով։ ամէն։

Կերեալ զարարածն ըս զարարածանացընլուծիչ և
եռեցարի խաչին։ լուծեր ըզկապանս մեղացմերոց։
ց։ քոյոյս յարութիւնմերոյ ողորմեա։ Ի ինիգերեզ
մանաւերեցեր ըզդրժոխս։ և յարութեամբ տերորդ
աւուրզամենայնս ելցուցեր ի ներքնոց։ մեռեր
առ աշակերտսընքա ինչ ելեր ի զնոսա։ և խոստացար

ինչ ընդ մեզ զամենայն աւուրըս։ կենացմերոց։ քոյոյս։
անխոտեալ աբկանանցն ընդ առաւաւ ինիգերեզ
մանն։ և զահաւորյարութենն ըզնայնն ի հրեշտակէն
լուեալ։ թեյարեաւ աչք։ Ոտղեալ ըզտրտմու
թիերկանիկ և աբկանանցն։ և խընդութիւնընդա
նանն պատմեալ աշակերտացն։ Զբանչէլի և
զհրաշագործ ըզյարութիւնքի։ առաքելոցն ըս
տոգաղէս տեսեալ։ ընդ հանուրբարոզեին։

Ագաւորին յաւիտենից մատուցուք զարհն
երգուելի։ որ ի կուսէն մարմնացաւ հաստատեաց
զաշխարհս։ ի հաւատս անսասանելի։ փառք ըզնըմա
յժամ և յաւիտեան։ Որ կամաւ համբերմամ
խաչի աչք։ բանն։ և ի հեղ զարիւն ի ներքին բարի
տիեզերաց։ փա։ Ընդարձակ։ յարութեամբ ազատ
փորիվեմ։ ի ներքնոց զարդեաց զեկեղեցի ի ներքին։ փա։
ռս։ և ի գովեստանուն։ ի։ քոյ։ փա։

Երկրորդ զինուորութեանցընդ
միշտ երկրպագիցք։ Ագաւորընդ հաւրև։ ամենա
գովեալ։ հրեշտակքս։ տրաչք հարցընմերոց։ Որ խոս
նարհեցար յանձամ։ փառաց։ և կեալ։ ի խաչանուն
ի մահ։ հաւ։ ի։ դրեալ։ ընդ։ ի։ ի։ ի։ փա։
ռաց։ քոց։ աւրհ։ Եւ հրաշափառ քոյ։ թեընդ
կենագործ։ ի։ զմեզ։ աչք։ մեռեալս։ և համբ
արձարփառաւ։ քի։ ի։ երկինս։ Ընդարձակ։ քոյ։
Ագաւորընդ։ քաղցրաձայնեցիր։ բհնեցիք։ և

բարձրացուցէք [illegible] ըզնա յաւիտեանս ։ Որ պատուո
կանխաւ [illegible] հրաշագործեցեր ըզ մերկութ
յաւիտենից նմանեցեր ըզ մեզ քո ։ Զ յարուցեալն
իշխանութե զփառս անկից հայրենի ընդ հոգւոյն ընդ
վեց թեւեան սրովբէք ազգս դասս գովեցէք և
Է Ծ Թեւեան Ս որ մեծ ինձ արար [illegible] ։
Որ յերկնից իջեր բանդ աստուած և փառքն մեր
մարմնացար խոնարհեցուցանելով ։ Որ խաչին տա
րածեցեր զանձն և վասն մեր ։
հեղեր զարիւն քո ։ Որ եղեր զմահ ի տեղ արան
մարդկան ։ և յարուցեալ նորոգեցեր զաշխարհս ։
Որ յերկինս համբարձար անձնանկարալի ընդ
աջմէ հաւր նստար յաթոռ փառաց ։
Ը Բ յարութեն ընդ փառս ըզ վայելեալ երկնայնոց
... Օրհնեալ է քո յարութն ամ ։ որ զմահ
մահու ծանուցեր քո կամաւ որ մահու ամենեցուն ։
Գողգոթայ հրեշտակն ի վերայ նորա զարդարեալ
աս կանգնեալ յարեաւ տէրն ի մեռելոց քո յար ։
Թ Ն Նոյն քեզ ամ և ամենայն զաւրութք բացեր
ըզ մնացեալն որդւոցն ի փառս ... թեմ ... հանե
մէ ըզ քեզ ած հարցն մերոց ։ Ծնար հաւր
անմահ միութե ի կոյս անկան որ ոչ այն ես և
լմարմնով ի փառս ։ Որ նոյն աւ ի քո ...
մարմնոց վերստին հանես սուրբ աստուածայնոյ ։ համ
բերելով հաւր ... անուանցն հաւրս մարդկան տոր

կեցցէր ըզ զարմանս ... յիշատակ ։ Ընդ ... մեծա Ժ
յոյս ... ըզ գովեցէք զյարութե ... մեր
մանեն անապական մարմնով ։ Զ քահանայ հրեշտակ
կին ... ընծայեալ ... առաքեալ
... յարեաւ ամ ... աս
Եւ մեք ընդ նոսին երգակցեալ ... հաւր
հնո ... ի փառս ... յարեաւ ամ ։
Ք մեր ... մարմնացար ի կուսէն և զհոգին
բնութե ... ցեր ի մեռելոց ։ Եկեղեցի
... ընդ ... երկնից ... մա
տէր մեռելոց ։ Եկեղեցի ... ի փառս ...
յամենայն ... զանձն կենդանի աշխարհի ։
Յարեար ... եղեցեր զփառս ։ Ի յերկնից
համբարձար և ընդ աջմէ հաւր նստար ։
Ժ ՔՍ յարեար ի մեռելոց Ընդ ... ԺԱ
ամենայն կենդանի ... ըզմարմինս ...
քո յար ։ Եւ ... ամենայն հրեշտակներ ...
ընդ ըզկենդանին ընդ մեռ եալ ... յարեար ։
փառք ... և պատ ... մեզ
... քո յարեար ։
Ո րզ ... երկրպագութ ... ԺԲ
ըն մեր ։ և ... ի մեր ... ին
... հարցն մերոց ։ Որ խաչեցար
համբերե հաւր ... և թագաւորեն է
... ըզ ... ամենայն ...

Որ փառաւոր յարութեամբ ընկերդ կանգնեցեր զննջե-
ցեալսն. եւ զերկրայինս համբարձմամբ ընդ քեզ հայրն
Գ ստար արարեր. Ը զօրաւորն ... ցէ ... եւ բարձ-
րացուցեր զմեզ յանխոնարհ. Հրաշալի յարութ(եամ)բ
փրկչին նորոգեցան արարածք միաբանութ(եամ)բ ար.
Գոհութիւն մատուցանեն ... ընդ ...
արարչին մերոյ միաբանութ(եամ)բ.

Ը Թագաւոր [illegible] երգեր յերկինս ... զօրութ(եամ)բ
աւետարանին ... փրկչին ...
յանցանաց նախնեաց ... ձ ... նորոգեցան
մեզ ... ի խաչին եւ ... ի կամս ...
փրկիչ ... զմեզ ... յանձն ... երկիր ...
... ի գերեզմանի եւ ... արարածք
փրկիչ ... զմեզ ... յանձն ... երկրի ...
... յարուցեալ ... գեցար սուրբ
նորոգ ... ցանկալի ...

Թ ... աւետեաց մեզ կանայքն ... փառք
... եւ ... գերեզմանն. եւ ...
... փառաւորեցաւ. Եւ ի
ձայնէ ... կանանց ... զուարթ
... աւետեաց կանայք ... խնդրեք
զկենդանին ընդ մեռեալս յարեաւ ... փառաւոր
... աւետ մեզ կանայք փառք ... յարութ(եամ)բ
... յանձն ... յարեաւ
յարեաւ ... փառաւորեցաւ.

Որ ... զմեզ ... խաչեալ եւ ... թաղեալ
... փրկչութ(եամ)բ ... մեռելոց ... սուրբ
... գերեզմանն ... հայր ...
Որ զերկիր ... համբարձաւ ... յանձն
... եւ ... համբերեցեր ... գերեզ-
մանն ... Որ ... փառաւոր
... յարութ(եամ)բ ... ցուցեր. եւ ... նորոգ
... եցուցեր զ ... ընդ մեզ.
Ը զօրաւոր ... ցէ ... ամենայն ... բարձրացար եւ Զ
Զխաչեալն ... երկիր եւ զերեւելն ... զմահ
Զյարուցեալն ... միաբանութ(եամ)բ եւ ... ընդ
... ամենայն ... ամ.

Ը ... հայր եւ ... միաբան ...
... խոնարհեցար ... եւ ... եր
մարմին ... գանձ ... ծնել
... խաչ ... Որ ...
... այսօր ... պարտեան
... երկրի ... այսօր ...
... ծնունդ ... յարեար ... Որ
... միաբանեցուն այսօր ... խաչի
... յանձն ... երկիր եւ ... թագաւոր
յարեար ... զ ... ընդ քեզ
յամ ... մեկեանս.

Թ ... կանայքն ընդ ... զ
... խնդրեք ... զ ... ն

շունչ եղաւ ծոմ ընկենուն զարմարմնոյ փրկչին մեր
քրիստոս։ Եւ հրեշտակն զաւրութեամբ գոչէր ասելով զաղաղ
ակէր յարեաւ քրիստոս։

Եվ ամենայն որոմ եկեր ի չար չարանս և ի ծառն ան
ապատակեցար։ աւրհնեմք զքեզ զաստուածն հարցընկերոց։
Զարմացեալ զքրիստոս ասաքն ի վերայ ինչ էին։ և ընդ
անուրեն ընտանարեցար։ Որ զմեռանիլ յանձն
առեր վասն արարածոց։ և ի զինաւորեալ զեղծեալ
եմք ընտրեցար։ աւրհնեալ Ընդ զոր Ընդ զնահոգն
որ երգով բարարեալ։ Որ ծոխաբարյաւ
ժարոն Ընդ եկեալ ի նորոգումն եղծեալ մարդոյն
և խաչի յանձն առնու ըզմահ։ Ընդ զնահոգն որ։
Որ ի ջնեաստորին կողմերկրի և դողալով սասանե
ցան դրժոխք։ այսաւր յարոն ցեալ վերածեացըզ
նընջեցեալսն ընդ զնահոգն որ։

Բյալ ծոռ փառացնըստիս բանդ ասաստեաց
խոնարհեցար ի հայրական ծոցոն։ ոչ երմարմն
ի կուսէն վերայ կանգնելով ի տեղի ըստորանգե
ալ ըստոյն զհողացեալ բնութեանն։ Որ կանգնե
ցեր ըզխաչ քոխմելի երկրի և սուվաւ ըզսրովբէ ի ափ
կոդուս ընդրախտին։ բա ցերնախասատեղծին
կենագործելով ի ճաշակմանէ մահաբերպ ըստոյն։
Եւ զարուն ընդ խաչի քոքրիստոս հեղեցուցեր զնա
ռն ի կենարարութեամբ կարան մերորդուն
ընդ ընդ լուսաւորելով ըզհեթանոսախաւմ կերկնակի
ծընընդեամբ

Զ զարուն ընդ ամենեքեանս հեցուք։ զի նա
մինչև ցաշ փառաւորեալ յաւիտեան։ Ընդ զնահոգ
գայ ընդ զարուն ընդ ենտեսանել ի հրեշտակին։ նայ զաւ
բանայրի պատմել ըզկենսաբերյարուն։ Զա
յն աւետեաց լուսի ինն առաւաւ ի ստեանն ի բանայրի։

Ի հրեշտակն դառնն նախնոյ բախտ ընդ ցառ
ատիեզերականի խնդութեանն։ Քեալսն
ի նքս երանելի կանանցն ուսեալ ի հրեշտակն։
ասեն երկիւղ խընդութեամբ և բերկրանաց ուրախութեամբ
ընդ ասենն պատմել աշակերտացն սուրբ։
Զոր մահոն ներկիւղ ընդ մեռեալսն համարելի կար
ծեաք։ նախկին ի շիրանոն ընդ ցարոյ ցեալ զմահն
ելոյծ զի շանոն ընդ և կենդանոն ընդ պարգևեցաց
զգի մարդոյ։ Ա Զ ի ի բացեալ ըզհրեշ
ակն ներկիւղին ըզկարծ ի նախայ ամանեցին ի
պատի այնորի կորմահոն ամենելոյծ ըզմահն
մահոն ընդ պարգևեցաց զգի մարդոյ։

Աւրհնեալ ի բարձունս տնաւրինեցելոյն ի
կուսէն ընդ ազգաւորինմերոյ։ ալէլուիա։
Աւրհնեալ ի բարձունս։ անսպասանելի և հաստ
ատուն հոսոյն մերոյ։ ալէ։ Աւրհնեալ ի բար
ձունս։ անբաժանելի և միանակամ ի երրորդու
թեանն ալէ լուիա։

Առաւ որ ի մի ըզգի զի արարծ հարցն
մերոց։ Որ ի ըզցաւ զանապատանն ի բեանդ

ցաւ զեցե՛ր որ ի եզերացն ելե՛ր յասպիս· առ օրհնեալ է
մինչ և փառս առ որ էմք· Որ թագաւորն մեծ է որ էք ա
րեա յարուցեալ ընդ նմա ծագեցեր որ ի եզերացն· առ
Ընդ որում օրհնեցէք և բարձր արարէք զնա յաւիտեանս
Որ ի բարձունս ելև գերեւ այց ընդ զերծ ու թէ· և ետ
պարգև որդւոց մարդկան առ· Եւ ի մէջ եկեալ
առ անձանց առ գնակն ի բանս նայ առ օրհնեցէք·
Յակեց նաբուքոդոնոսոր ուրու թէ եկեալ իշխարհս ծառա
զչարչարս ... նայս նմա ... երեք ... ի հնոցէն ելեալ
ի մէջ երեք ... գերեզման· Իսկ զա բերիցն եկեալ մի զեր եզման
փր՝ ծրկեցին· ըզէ ... զաւանոցն ըստ երիցն ի խնձնկէ
զանապական մարմինք· Եւ ետես ... ի հրէ
շուակ եներ ... յայժ ... ըյարեալ ի մէջ եկեալ
ձեզ կենանը պարգև ետց·
Իւ զառ բերեր և մեծ կանայք ողբալով ... ի փութ թագաւ
եկին ի գերեզման քոյր· ի խընդկել զանապական մար
մինս· Բարբառ առ ետ առ որ հրեշտակին որդւ
չէ ... երեկին կանայք ընդ զի խնդրէք զկեն
դանին ընդ մեռեալս· քանզի յարեաւ որ և ասէր
ացն զզեստ ... Գնացէք ասացէք ընծայիցն զյարու
ութի· ... ուրախացեալ քընթան
ի նայ ... յոհաննէս ի կենաց առ գերեզման·
Յառ առ որ ելեալ ի գերեզման որ եկեալ կանայք ի չարչար
առ մի ... հարց ընդ մերոց· Մ ... որ ... ցերզա
մեննա զառ բեազ ... կեցուցի ... յիստակ ... չէն

և երկիր ըստ ... ցեալ ... և ... զմաքրեր
բերիս յանձն փառս ազգաց մերոց ... հա· Եւ ... եան
արեգական ընդ զարմ ... ի վերա ... յիստակ
չէն· չհանդուրժեալ չարչարանաց ... արարչին
արեցուցեալ ... ի մէջ առ ... յանձն փառս ազգաց
Ը զոր առ օրհնեցէք բարձր արարէք յաւիտեանս·
Եւ զինուորքն գեղարդեամբ ընդ յարձակեալ· խո
ցեալ ... ցկողկեն արարին բարձր· Ու ... ան
բեր կենդանարար բղխեաց ... ցզոհ
զեր ի մեղաց բարձրար·
Յամենայնի բազում ... ի մեծ
...թէ և խնայեաց ... մեզ անէր· Եւ
խաչի ... ընդ կենդանարար պահեաց· և յարու թէ ըդ
քո փրկեաց և պարգեւեաց ... Եւ ի մէջ ...
ի գեր ... ի զխնորդեաց և ա
րեցոյց ... միայնեա·
Լյաւուր յարու թէ քրիստոս ... ցեք հաւատացե
այք ի մէջ ... այն մեծ ... Ան յաւուր և կանա
յք ... ետես ... Ան յաւուր և հրեշտակք ... երկին
ընդ որ ... ձայն ... ր·
Ու յառ ... և ... ամենայն կենդանու
թէ· ... հանդերձ ...
և մահու· զի ... օրհնեալ մեծ հարց ըն մերոց· Ոչ
ամենայն ... թէ ... և ի քրուվբէ ...

եղաթեն. Եդարիենորափորվիմի անապական մարմ
նով. զքեզ. Որ էակիցդ էահպարեալ աբեհոգոյն. իլ
էր եդիժոխս փրկեցեր զգերեալսն աւերելովզմահ.
Ի զոր երգովարհոմեն բարձրարարեալ յաւիտեան.
Որ էոյժ ըզաւրոմեն ըստիժոխոց խորհրդովանա
ռեն մեն իւրոյ. Քանզաւրփառացփառաւո
ռեամենի զաւրացզբարձնոց. Եկայք ժողովուրդք երգ.
Որ բանի գոյացոյցզարարածս. Եակից բաննիհաւրեն
քն. և մահոն խաչի զամենայնն վասն մերհամբեր
ռեալ յաղթեացմահու իշխանութեն. Եկայք ժող.

Գ Գրիգորաստուածորտարածեցերըզձեռ ըստ բիսա
ելին. և լուծեցերըզկնիքդ առնապարտութեն մերոյ որ
մեա. Ի խաչին բեւեռեցարև հեղմամբարե
անըդ քոփրկեցերըզտիեզերսի մեղացողորմ
թեամբ. Ի աղեցարիմ ի լերկրի և յերերոդաւորեալսն
ըզդիժոխաւերեցեր բանիողորմ.

Խաչանիշ փայտեն դեղերդեցանդը ի ժոխք. զաւ
րոն թեսբհոգոյն նորոգեցաւերկիր. ովեսայոր
խափանեցըզմահ. Հրեշտակնաւետերկուսինմ
ռիամոն. սայնիսկըզբանն բանն որյառաջ քան
զյաւիտեանսորդի. սայն թագաւորնորխափանե
ացըզմահ. Յարեա ի ննջեցելոցորդի. վասն
պատառեցանելերկիրշարժեցաւ. սասանեցանդը
ժոխք. սանկենդանինյաւիտենից քս.

Յոյս կերակնա. Երևմանն խաչին մեռանի.

Համաւորոն թեելերիչարչարա. ի նոտրեւիվ
բայնախանատեղծինըզմեռանիլ յանձինս ռերոտ
ուրծ հանցընմերոց. Ի նպարտականդմահու որ
պետմահապարտ. դատապարտելի խաչելերվան
ազգիմարդկանց. Ի նմահոն թեցտրեաւղբ
ուրծ. Իգերեզմանի ի ներյարուցիչ ելոց ոնոր.
Ի զոր մահեցեալ բարձրարարեալ զբազմենայնի վերա
խաչին. Որկանգնեացնըզքոն անգիտնսեղանն
խաչին. յաղթագործքոն ակողմանշխարհիպատարա
գեալ. յորմե սեղանոբիւրեացանու շահոտոտ
գին. Ի նբար. Որփոխանակմեղաւորերմահացու
պրոշոյնպարգևեացմեզկերակուրմարդարու թեն
իկեանս ընյաւիտենից նորոգելովըզմեզ. զբար.

Ոյս ճշմարիտորիհաւրեաւ ապեցար. ոռեբան
բանինպարագրելիկուսեանոչմեկնելով յանքննելի
ութեն բանդ ուրծոց մեա. Որանհասանեա
յարարածոցև քանզամենայնմիտ ըգերազանց
զորերկինքոչբաւեինտանել. յարդանդի կուսին
կրեցարբանդ. Զ էարչարանքս յանձն առեր ոսխ
տակերհոգեղինացսեղեր վասընմերոյփրկութեն
Իգերեզմանիեդար. անկորուստպահելովզարա
ծ ըս բանդ ուրծոց մեա.

Պոռաւորեալքոյարութեդ. Որոյարեա
ր դեմեռելոցյաւուրերորդի. քրիստոս ի ժամ
դեպ փառ. Որյահեղբարբառ ոյ յարու

Մեր բոտ երկիր շարժեցաւ վասն մեր պատուոյ
բարեխօսութեան։

Գ Զայնահեղ յարու Մեր բոտ զարհուրեցանք
նուրաց ընդ։ զբ յարքնափայլ հրեշտակին
ի ձայնմ ահեղոջ զարժեցաւ երկիր։ Զոր աւ
աւուրս ենք կանանցն դիտելով զգալիս փորձել
զմանն բերել զանոնք։ զբ յաւ։ եյաւ ժամն
կենարար մարմնոյ ի անապարագիր երակաց Մեր։
Եւ տեսեալ զգբերովբեն վերայնն ասելի վիմին
տարփողելով զբերանս։ զբ ի սարեր ողջոյն
տուրփողոյ ցն բանզի յարեաւ որոյն աջն ասաց։

Գ բարի երարարածոց բնաստ զբ յաւ։ բեխա
ինն բեւեռեալ։ զ զինաւորն ընդ երդեամբ
ընյարձակեալ զկոյ ի զբոխոցեցն տրաժ հարցն
կենդանի դյաւ։ ի ոտեն ի գբնաստ զբ։ յաւ։ բրիգ
բեզմանի դարեալ։ զ ապահնպանք ընպահեին
զգուշ Մեր զգե։ զբեզմանքն տրաբ հարցն։
Յարեարիմեռելոց բնաստ զբ։ յաւ։ բրիգ
դի զբոխս աւերեալ։ զ կենդանու Մի պար
գեւեցեր արարածոց գրոյով յարու Մեր դ տրաբ։
Ը զոր ըզնա աւրհնելով բարձրարարքն յաւ։ ոտեն։
Զորկարապետն յուսանեն մարգարեցնի դ զբ
խաւ։ ասարանի զբ զալոն ասարեգական։
արդարոն Մեր ըզնա։ Որու մըսպասեին արգելն
ալ ի մեղանակրբ անդ ինազատեցուցի զբ ասել

յուսոյ գալ ըստ ան ածորդ զբ ի երկնից ըզնա։
Որ ոչ ի կեալ կատարեաց զմարգարեցն ըզտեսո
ւրն։ աւ ի բերելոյ զ զարուն ըստ ի ժոխոց և զզա
ւրու Մի մահու ըզնա աւրհնել։

Ը ի երկնից ի հաւրն և մարմնացաւ ի կոյս։ ժ ասել։ դ
համբարձաւ ի ծոց փրկիչ։ վասն մերոյ զմահ ճաշա
կեցեր։ Եկիր ի յարքարանս։ յարքարանացն։ ժ ձեզ
խոյ ի ցամ։ ի ծ։ զ Մեղեցարեր արիգ ի գերեզմանի բ
ացեալ մեր։ Եւ յերրորդ աւուր յարեաւ ամենակարա
ւ ի զոր։ պարգեւելոյ ի ի վաղարհի զխաղաղու Մի։ և
ըզմեծ զորոյ մու Մի։

Ը բաշխելի յարու Մին ըզպահանանն զարհու
ցեցոյց։ և հրեշտակն ի երկնից ի ի ձայնահեղ
յարու Մեն ածորդոյն։ կանանց հնչաւ։ ասելով։ յարե
աւ։ ի ձայնն հրեշտակին զբ։ արձացանոյ
բոմազգեացկանայքն։ և դարձանն ի ընդ ոՄ։ ասա
ւ։ ասի։ ասա։ զբ։ ասելոցն։ եՄ։ յարեաւ։ ի նմանապա
տմելին։ Եկայք լոյ սազգեաց յարհնու Մի։ զոր
աւրհնեցուք զբ։ բանզի մարմնոն որ ի մեր ի
ասի հրեշտակացն երկրս պագու Մի։ ասնու իսրով

բեհ ցն ի բրովբեհ։

Ը ուք զբ։ ոսի բարձուն։ զ ագաւ որ ի ի
ասեն։ որ փրկեա։ զ ցզազգատորդոց մարդկանի
ծառայու Մեն։ զ Մի զնամոյն։ աւրհնու Մի։ ասա
զբոլի։ զ ի բարձուն։ Նայ ինքն ի ի հանու Մ զբ

բազմեցան իմաստասէրք զնոսին. կարեալ զերիշխանն
ընդ մեղաւոր զմահու գերեալսընդ յոյդ ամենեքեան
գոր ծեսացիկ եանանանմահուանրն։ Նախայայտ է
տեանորդին փառակից հաւրեւ սէ հոգւոյն. դ ընդ
ի՝ Նորգերեզմանին Նոր Նորոգել զիս ըզհընացեա
.ք ըսամեղաւք. աւր։ Հոլա Ամենեան սերովբէն
նըստէլ ի վերայ ամենեն. հարկանէ՝ ըփող յարո
ղեն ընտն պակուցեալ պահապանացն յանիկ ենէ
ղենորպէս մեռեալս աւր։ Հանդերդս արա ի
ըզամ ՝ զարընդարբոցքոց առաքելոցն. ոչ արժա
նի ի ղենտեսանել ըզքեզ ի յարութեանդ. արժա
նաւորեա տէս՝ ՝ ՝

Ա ՝ԱԽԱՅՍԻ ԽՈՏԱՆՈՐԻ ԻՄԱՍ ԱԿԻՑ ՀԱՍԱԼԻՆ ԱՐԵ
ՀՈԳՈՅՆՈՐՄԻՆ ԸՆԴՅԱՆՃԱՌ ՓԱՌՈՎ ԲԱՐԵԲԱՆԻՆ ԻՎԵՐ
ԻՆ ԶԱՍԻՍԱՑԴ ԸՆԶԲԵՂԱՒՐԻՆԵ ՝ ՈՐ ՄԻՇՏ ՀԱՅՑԸՆՄԵ
ԼՈՂԵԱԼՄԱՐԴ ՃԵԸՆՄԱՐԻՍՏԻԿԵՐԿԱՄԱՒ ԻՄԱՐԵՄԱՐԱՆՆ
ԵՎ ԲԱՐՁԵՐԵԶՎԻՍՅՈՒՍԱՀԻՄԱՆԱՊԱՐՏԱԿԱՆԴՄԱՀՈՒ ԸՆ
ԻՎԳԵՐԵԶՄԱՆԻՆԸԵՐԻՍԱՓԱՆԻՉՄԱՀՈՒ ԵՐԵՔԱՒՐԵԱ
ՅԱՐՈՒՑԵԱԼ ԸՆՅԱԺԱԳԵՑԱՐԱՍՈՒԵՐԱՆԸՍՏԱՑԱ ԸՆ
Գ ԸԶՏՐԱՒՐԻՆԵՑԵ ՝ ԶԲԲԱՐՁԲԱՐԱՐԵ ՀՊ. ՄԲ. ՎԼ = Բ
ԸԶԵՆԱՅԱՒԽՈՏԱՆ ։ ՕԹԱԳԱՒՈՐՆԸՆԴ ՝ ՈՐ ՎԱՍԸՆՄԵՐ
ՅԱՆՑԱՆԱՑ ԸԶՄԱՀ ՃԱՇԱԿԵԱ , ՍՑԲԱՐՁ ։ ՕԵԱԿԵՑ
ԲԱՆԸՆԻԱՒՐ ՝ ՈՐԵՐԵՔԱՒՐԵԱ ԹԱՂՄԱՄԲ ԶՂԸՀԺՈՒԱ
ԱՒԵՐԵԱՑԸ ԲԱՐՁԲԱՐԱՐԵ ՀՊ. ՄԲ ։

Ը ԵՐԿԻՂԸ ԸՆԲԱՆԴԱ , ԺԷՃԱՌԵԼԻ ԺԸՆՈՒՆԴ
ՈՐԱՌԱՔՄԱՄԲ ՀԱՒՐԻՆԸԵՐԻԵՐԿՆԵՑՎԱՍԸՆՄԵՐՈՒԲԸ
ԿՈ , ԺԲ ԼԹԵ . ԶՔԵ ՍՍ ՄԶ . ԸՆ ԶԱՂԱՆԷԷՔՈՂՈՐՄԵԱՔՈ
ԱՐ ԱՐՔԱԾՈՑ ։ ՈՐԱՆԵՂԱԾՈՒԼԹԵԼԱ , ԺԷ ՓՈՓՈ
ԽԵԼԻԲԸՆՈՒԼԹԵԻԿՈՒԱԷՆ ԺԸՆԱՐՆԱԽԱՍԱՏԵՂԺԻՆԿԵ
ՐԱՄԱՄԲ . ԵՎԵԿԻՐԿԱՄԱՒԻՄԱՐԵԱ , ԺԲ , ՍԲԱՆԱԸԶՔԵ
Ի ԽԱՆԷՆԲԵԼԵՈՒԵՑԱՐԿԱՄԱ , ԺԲ ՀԱՒՐԵԱԲ ՀՈԳՈՅՆ
ԵՎԻՄԷՐԻԳԵՐԵԶԱՆԱՆՄԱՀԲԸՆՈՒԼԹԻ . ԵՎ ՅԱՐԵԱՐԻ
ՄԵՈՒԵԼՈՑՔԻ , ԺԲ , ՍՍ ՍՈՍ ԶՔԵ ՍՍ ՄԶ . ԸՆ ԶԱՂԱՆԷ

Ա ԶԲՅԱՐՈՒԼԹԻԴԱՒՐՀՆԵՄԸԲՄԱՐԴԱԱԿԻՆԱՂԱ
ՂԱԿԵԼՈՎՍԻՓԱՒՐԸԲ ՔԵԶ ։ Ո ՈՐԱՆԻՐՀՆԵԿԱԵՐՈՎ
ԲԵՔՆԵՆԳՈՎԵՆՔԵՐՈՎԲԵՆՔՆԱՆԸ ։ ԼԱՆԴԱԴԱՐԲԵ
ԲԱՆՈՎԱՆ Հ՝ ԱՆԻ ԽԱՍ ԲԱՐԲԱՍ ՈՎԱՆՂԱՂԱԿԵ

Ռ ՈՒԱՂԵՒՄԵՐԶԱՒՐՀՆՈՒԹԵԼԸՀԻՆՇԱԿԱՑԸ Գ
ԵՐԳԵՏ ՝ ՄԲԵՎ ՝ ԱՍԵՄԸԸՔՎԱՒ ԾՈՒՔՅԱՐՈՒԹԵ
ՔՈՒՐ ։ ՈՐԽԱՆԷՑԱՐՎԱՍԸՆՄԵՐԹԱՂԵՑԱ ՝ ՐԵՆ
ՅԱՐԵ ՝ ԾՐԱՀԱՍԵՑԵՐԻՄԵՂԱՑ ։ ԼՈՒԲԲԱՐԸԾՈՒ
ՐԲԵՎ ՝ ՀԸԶԱ ՝ ԾՐԲԱՆԱՆՄԱՀԹԱԳԱՒՈՐ ։

Յ ՅԱՒԱՐԶԷՆԱՒՄԵԶԱԳԱՏԱՐԱԳ . ԱՆԱՐԱՏԱԳԱՌՆ
ԱՅԼ ՎԵՐԱՅԽԱՍԷԻՆԷ ԱԿԵՑՀԱՒՐԵՆԱԲՀՈԳՈՅՆԱԸԾՀԱ .
ԼԱ ՅԱՒԱՐԲԱՑԱՒՄԵԶԱՐՈՎԼԲԻԱՓԱԿԴՈՒՈՐԸՆԴՐԱ
ԽԱՏԻՆ . ՀՐԱՒԻՐԵՂԵՑՈՑ ԻԿՈՂԸՈՒՀՆԱՐՔԱԱԿԱՆԱԷՂԱՆՈՅ
ՏԵՐՈՒՆԷԱՆՄԱՐՄՆՈՅ ԼԱՐԵԱՆ . ԱՅՀԱՐՑ . ԷՒՀՐԱՇԱ
ԼԸ ՅԱՐՈՒԹԵՔՐՔԻԱՏՈՍ . ՏԻԷԶԷՐԸԲԱՄԷՆԱՅՆ ՆՈՐԱ
ՓԷՏՈՒՐԶԱՐԴԱՐԵԱԼՄԸՏԱՆԷՆ ԻՅԱՌԱԳԱԱՏԸՆԴ
ՓԷՍԱԻԴԷԻԱՅՀԱՐՑ . Ը ԶՀՐԱՒՐԻՆԵՑԵԼԱՌԱՒ Գ
ԷԼԲԱՐՁԲԱՐԱՐԵԸԶԵՆԱ ՅԱՒԻՏԷԱՆ ։ Ո ՍԱԴԱՄԱՆ
ԻՆԸԶԳԵՑԵԱԼՄԱՐՄԻՆ , ԻԲԱՒԱՆԳԻՆԱԷՂԱՆԻԱՍԷԻՆ
ԲԱՐՁԲԱՑԵԱԼԱԷՐՈՎԼԲԷՔԱԱՐԱԷԱԼԴՈՂԱ ԻՆ . ԱՌ .
ՈՐԸԶՑԱՒՂԱՆԱԱՊԱԿԱՆԱՐԷԱՆՆ ԻԿՈՂԱՀՈԱ ԱՂԲԷ
ՐԷՆԱՐԲՅՑ ՏԻԷԶԷՐԱՑ . ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՔ ԻԷԼԹԱՆՈՍԱՑ ԱՌ .

Բ ԲՈԸԲՈՄԱՀԱՂՈՐԴՔՈԷԱՐԷԱՐԱՆԱՒՔԻԱՀԷՆ Ա
ՉԱՍԵՑԷՐԸԶՄԱՐԴՆԻԱԲԲՈՄԱԶԳԵՑԷՆ ՅՍՏԷՆԼԷԻՄԷ
ՂԱԱԾԱՀԱԿԱԲՈՂՅՆ ՔՐԱՐԾԼԱՄԷԶՈՂՈՐՄԷԱ . ՈՐ
ՄԱՀՈՒԱՄԲՔՈ ԿԷՆԴԱՆԻԼԱՄ . ՈԷԼՈՒԼԹԲԸՅԷՐԿՐԻ
ՆՈՐՈԳԵՑԵՐԴԱՐԱԾ ԵԱԼ ԶԱՇԽԱՐՀԱԼԶՀՈՂԱՑԷԱԼԲ
ԽՈՒԼԹԻԱՔ ։ ՈՐԵՐԵՔԱՒՐԵԱ ՅԱՐՈՒԼԹԲՔՈԼԻԱՀԱՄ
ԲԱՐՁՄԱՄԲԸԴՅԷՐԿԻՆԱ . ՎԵՐԱԾԷԸԸԶՄԱՐԴՆԱՌԿԷՆԱՑ

փոխանակ անմահական ճաշակելոյ։

Եւ իւրայոցկնաձեւ զբարձոյնի վիմինն հրկէզ
գեալսն խրնկացզգեցեալ կանայս։ յանփարատեցն
ոյց զերկիրս ալեցուցրոյս։ Զահանապանքընդ
կուցեալ ահաբեկլինէին։ և կանանցն աւետարան
եաս։ զմահմահու յաղթեցեալ ի ծանուցաւ մահ։
վարդապետաբէլովանն երկանիկան պէտքն։ փա
թացարնուքի գալիլեա։ յերեսանիցի զկենա
գործաւ։

Ցանձնաւ փոնացիոնարհեցարն ըզգեցարըզ
հողերկնրբնու։ վերսաներ զանկեանի գործմա
նի յանմահականիկեանս։ ըզգեզաւ։ հեր։ մի
անապականրբաս։ եղ։ մեռաստրեաց։ ամենայ
տականրդ մահու դատապարտեալի վերայեաչին
որփոխանակդատնու։ մի պատղանարբունցերմեզ
խոսիգ խոցկողեդ ըզգբ։ Զոնքեցարիդ ի
խաց ոյցանելոմ ըզգաւրու։ մի ածուլ։ զախե
ցերըզգլուխ խարդախող ինչահափանեցերըզան
ուն։ մի մահու ըզգբ։ զանմահիվ։

Ոնամեծուլ։ զքոքն ամաւորեցերանբ զկենդ
ցի։ պահեաբզանանշարժյանիսեան։ Մանեմ
այսուրեմ հանատացելոց բաղմուլ։ զնաւ
կատեանբեկեղեցոյ։ պահ։ Բանցանդրու
նբ հանատոյ հորսիոնի։ ընդունեալ զանմահիվ
սայդ յատ։ ազատարարեալ զմարմինքոն զարի։ նպա

Բ։ Կամաւ հաւրիխաչելա

Նեն վանանազգիմարդկան։ Թագաւորփա
ռացքրիստոս ամենքբանաւրհնեաց։ Ոսուբ
Որմահնուխաչի համբերեցերվանմեր։ անմեկ
նելիդիհաբրե։ Թագաւ։ Որերեքյաւրեաթա
ղմամբ պահեցարկենդանի։ յարնուլ։ մեռելոց։
նբ Թագաւորբ։ Ըզտրաւրհեաց։ աջեքնբարձ
բարարեքբազնայաւիսեան։ Որիվերայիսաչեն
հեղզարիանիրբն։ փերկեացզարարանձսիմեղաց
ահեցեքնբար։ Որբզմահկոխեացզդբմոխսաւ
երբեաց։ յարնուցեալիմեռելոց։ ցաղատեացբզ
իւնսիմ Որոց։ ՃՀրմանփերկեբ։ Մեզաւ
Որկամաւհաւրբզբարբարանբս յանձնեաւերբա
նդաբձոզոց։ Որհանայանարաբհոգոյնբզգերեա
լանփերկեցերբ։ յարնուլ։ Ոզոց։ ՃՀ։
ա։ աբանանակեցհաւրորդիորվասքնմերեան
բեցաց։ բզդբմոխսաւերեալ յարբարյաւոնբեր
որդի։ փա։ հբ յարնուլ։ Հրբշտանկա
պեանիլուն որբզպահանպա։ Հանիրկեղի։ զար
հուրեցոյցաւդրանընգերեզմանին։ փա։ Եւբա
քանբելի։ մեկանանցնաւետարանն։ Թաղելոց։ զ
յարեաւ։ քս յարնուցին։ ընմեռելոց։ փա։ հբ։ յար
Ռեարեքանեալդեսիդասոցքերուլբեցանմա
հ Թագաւոր։ ամենհնեաց։ ելեւ գոլեալ յաւիսեան։
Որեանարհեցաբյերկնեցեւ։ ամարմինզեսան

ստեղծին ատամասն աւր։ Որ նըստիս ի վերայ չորե
քկերպեան կենդանեացն աթոռ· աւրհնեալ ես։
Գ Գործք ըզձեռն ըզտէր աւրհնեցէք, ... բարձր
արարէք յաւիտեան։ Գիշերք ըզտէր աւրհնեցէք·
... ք ըզնստեալն ի յաթոռ փառաց ըզգեստա
որեալն ի հրէ շառաւիղ ըզնա անդադար
իսրայէլ ըզտէր աւրհնեցէք· ... Որ յանէ
փառաց մարմնոյ թագաւոր անպատմելի նըդ
Դ Խա... ... մարմնոյ երկնից·
ցեալ ի կուսէ նկատմամբ հաւր և հոգւոյն ի փերկո
ւթիւն զգեցեալ մարդկան։ Ի գերեզմանէ դար
անապական· զի զմեռ ելոյ ի թէ ըզմեռ բարձրէր ըզ
գերեալսն փրկեցեր ... ի ձեռն ադամայ։
Եւ յերրորդ աւուր յարեար ... ի յերկինս
համբարձար ընդ աջմէ հաւր նստար· փառաւոր
եղեւ ի հրեշտակաց և երկրպագեալ ...
աւրհնեցէք։
Ե ... կանգնեցէք· ի թագաւոր մենակ կենդանի
ատենին ըզգենաւն ... մերժեալ։ Մեծ փառա
ւոր ըզգերեզմանն և ... աւրհնեցէք· և ...
մեծ ... յաւիտեան։ Մայր ... ցեալ
զի ... հաւատ ... փառաւոր ...
Զ Ի քերովբէն կերպեան նստեալ յաթոռ յարե աւ
... ձայնիւ աւրհնեն ... դասուցն
գնդերգով ... հարցն մերոց։ Որ ի վերց

Ժ

եանն որ ... ըդ ... ի ... զմեզ ... զարարա
ծոց· ն ... ըզմեզ ... ցերածս։
Որ նստիս յաթոռ փառաց ... բարձր
եալ գովեալ ... Գ
... մենայն գործք ... ըզտէր աւ
րհնեցէք· ... յերկնային ...
ըզ ... արարածք ...
... ի գերեզմանն ... ըզտէր
... յերկինս համբարձաւ
ընդ աջմէ հաւր նստաւ ...
Խ ... ըզմեզ ... Որ ... Ե
նոցի հաւր ... յ ... ըզ ...
... Որ ըզ ... թագաւոր
թէ երև ... փրկիչ· ըզ ...
... Որ ... թագաւոր
... փրկիչ ... մեր ...
... ըզ ...
Հոգին ձայնիւ ... ի վերայ ... Զ
ցուցեր զարարածս ամենայն զերկնայինս և զերկրա
ւորս ... թե։ ... հոգին երև ... հրեշտակին
զաւրհնութեանց ըզկենդանութեան ... զի ...
կենդանին ընդ մեզ ... զաւրհնութե
ան որդւոյն· զաւրհնութեանց ...
խոցն ... համբարձ ... ըզ ...
... ի վեր։

Ժա

Է Յորժամ խոցէին բեւեռօք եցոյց զքո անձդ եւ զձե
ռամբ նորոգեցեր ի նմանութիւն ստեղծ բնութեան. աւրհ
նեալ ես տէր աստուած հարցն մերոց։ Որ ի սպասաւորէն
ապտակեցար. եւ ի զինուորէն գեղարդեամբ խոցե
ցեցար. աւր.։ Թաղեցար ի մէջ երկրի. եւ յերրորդ
աւուր յարեար ամենակարող փրկիչ. աւրհնեալ
Գ Գործք ձեռաց տեառն զտէր աւրհնեցէք եւ բարձրացուցէք
զնա յաւիտեան։ Գործք ձեռաց տեառն աւրհնեսցեն. Որ ի նե
յէութեան ի բարձանց. եւ ի հաւրէ առաքեցար ի խոնարհ
ր. վասն մեր մեղաւորացս յերկինս զմեզ տար։ Ի նէ զտէր
աւրհնեցէք. Որ բանիւ քո բարձեալ [illegible]
այն արարածս. եւ ի խաչին վասն մեր բեւեռեցար.
Ը Նեղեալ կեց բանիւ հաւր եւ եղեր ըզ պատճառ. որ
ծնունդ արիւն եւ ջուր [illegible] անձն [illegible] մերոյ
մեղաց մարդկան։ Ամենայն երկիր զտէր աւրհնեսցէ
[illegible] եւ նորոգեցեր զմեզ ի խաչին բեւեռ
եցար. Կենդանութիւն աղբեւր եւ պարգեւ տուող
[illegible] որ յարեար ի մեռելոց. ըզքեզ։
Ը Որ վերստեղծ քո զմեզ եւ զխորհուրդ. համբա
ռնալ եղեր [illegible] պարգեւ ի հաւր առաքեցար վասն
մեր եւ մարդկան ցուցեր [illegible]։ Աւրհնեսցեն
թէ ած. [illegible] յարութեան [illegible]
[illegible] ի ձեռն [illegible] եւ վերստին
[illegible] նորոգեցեր [illegible]։ Որ [illegible] մարդկան
ած [illegible] համբերեալ [illegible]

եր զերեք աւրհն եւ յարուցեալ նորոգեցեր զանձն
Է Ի մահ [illegible] զաւետարանն [illegible]
ըստ [illegible] մարդ [illegible] բարձրացաւ [illegible]
պայծառ [illegible] աւրհնեալ տէր աստուած հաւ
րցն մերոց։ Կամաւ որ [illegible] չարչարանս եւ
ըզ մահ համբերեր [illegible]
[illegible] եւ ըզ [illegible] նորոգեցեր. աւր
[illegible] որ [illegible]
[illegible]
[illegible] արեամբ [illegible] նորոգեցեր
Գ [illegible] Զտէր աւրհնեցէք բարձրացուցէք
[illegible] յաւիտեան։ [illegible] նորոգ [illegible]
ի բեւեռ [illegible] մարդ [illegible]
ամենայն գործք աւրհնեսցեն [illegible] զտէր [illegible]
[illegible]
[illegible] յարեաւ [illegible]
[illegible]
[illegible] ած [illegible] մարդ [illegible]
Ը Կրկին փրկութիւն [illegible] եւ ըզ մահ
կեցեր փրկիչ [illegible]
մեր եւ ցեր ած վասն մեր մարդկան եւ ըզ [illegible]
[illegible] զերեք աւրհն [illegible]
[illegible] փրկիչ [illegible]
[illegible] նորոգեա [illegible]
Ը յարութեան ած [illegible]

ամէն։ Ընդ ամենայն կանանցն խնդութիւն
պատմէին զաշակերտացն նոսա։ Վասն որոյ և մեք
ընդ հրեշտակին գոչեսցուք զայրուն Թէ ընդ քեզ։ որ փրկեալ
կեացն զամենայն զի ձեռնադցմահու։

Կանուչ մեծ։ համբարձմանն։ մեկ
ամբարձաւ տէրն մեր յերկինս։

Առեալ զաշակերտսն ծգն Ներսէս զանուն քեզ աղաչեմ
երուսաղէմ։ մ. մինչև զգենոցս քո զաւրս Թէ
եբարձանց։ մինաբանեալ ամենայն զբնմին
խորհեմ միակրան ծն. մինաբանեալ ամենայն մեր
տոնեն և ակնունկիս գալստեանն հոգւոյն։

Յանկարծ ակիս հանին մանուն Թէ սոյժ սալմանծն
և եկեալ բնակեցան ի նոսա արեան։ լուն։ մինչ զդեռ
Ներսէս ի ներբերանոսն։

Ամբարձաւ տէրն մեր բերիսանոս։ աւ։ հինոս Թէ ընդ
ամպս երկնի ծգ։ և ամ։ զբ լոցն երկրպագեալք արձա
կեալ երուսաղէմ։ մ. մինաբանոն Թէ վերս։ զբ ինչ զա
ղաւ Թս։ Սրբոյն Յերկինս ասեն։ բան։ որ զաւրս։ բաբ բա
զմոն Թէ հրեշտակաց ծգ։ որ բաղ։ ընդ ակնինն։ մ.
աւ։ հինն։ ալ ի ամենայն։ Ներսէս։ ընդ ալ
մի ծնաւ։ ինն։ կամարեալ զանոնս զեալ պարգև
ծն։ մինի Թարիչ։ ի հոգին գալս։ ձեզ։ աղերս։ բաց։

Ուցանել զմի ծ զողորմս Թէ։

Սրհնեսցի սրբոյ ակ աղցս Թէ։ ի տերս։

զամեն յերկրի։ այսաւ։ հինամբարձարփաս։ աւ։ յերկինս
ան հայր հրեշտակացդ։ ասուն։ ամենալուր։ ամ։ հարց
ընդ մերոց։ Հիացան վերինքն ընդ մարդկացն։ զի ոչ
հարցաբանեալ։ զի զյեսուսն։ ոչ։ սատիմեալ։ ի
կրկ։ արին։ նազարեստեալ։ աւ։ Երգեցին հրեշտակք
զդ։ աւ։ Թեանոն։ ամենասուրբ։ բարապարն։ ընդ։ բանցերկնից։
սանեն։ համբարձեալ։ ի շնանք։ զդ։ ընդ։ ամենայն։ վերն։
մեծ։ արքայ։ աւ։ Ամենայն։ հնեցիք։ զ։ բարձր։ Գ
արարիք։ զգնայս։ խոսեան։ Որ։ ի։ կամ։ սիրեն։ ընկ
ձեցցի։ շնանն։ ի։ մահ։ սա։ Որ։ դյամաս։ զգնացս
իւրն։ վերասացցուս։ ասս։ հայրն։ երկինս։ սրհնեցիք։
Որ։ ի։ ասուն։ ընդ։ ալ։ մահ։ սրհնեցիք։ ասս։
Ամ։ Ողորմս։ Թէ։ ի։ հնեցիք։ զաշխարհս։ և։ ի։ ալեալ։ զ։ Ը
կեցեալ։ ի։ յանիծեցեալ։ ասս։ այսաւ։ հինամբարձարփաս։ ա
։ զ։ յերկինս։ ասուն։ Ճ։ զողորմ։ ։ Ամ։ մեզ։ ասս։ զ։
Որ։ ի։ ի։ բարձրադիտակ։ ասս։ ալ։ Թեւն։ ասն։ ի։ ի։ զ։
ծեալս։ Թեփրկս։ Թէ։ այս։ Որ։ ի։ զ։ բարեալ։ Թաղմա
մբ։ զոդ։ ասուն։ պարտեցեր։ զդ։ ասուն։ ի։ ի։ շնագն։ այս։

Շնանս։ Թեզ։ զ։ զարիս։ ի։ ի։ ի։ ի։ Ը
գեղեցիս։ ընկերս։ ընկերս։ սարեալ։ ի։ ի։ ի։ ի։
Թագաւորս։ ասս։ Այդ։ մարմնացեալ։ բանն։ ծ
որ։ ի։ ի։ զ։ զ։ ասս։ և։ ի։ ի։ ի։ ի։ ի։ ի։
գայ։ յերկինս։ ասս։ հնեցիք։ զ։ Թեւ։ ի։ Ը
գեղեցմանն։ յարեալ։ և։ ի։ ի։ զ։ զ։ զ։ զ։ զ։
համբարձեալ։ ի։ ասս։ զ։ գայս։ հայրս։ ի։ ի։ ի։ ի։ ի։

ԺԲ Յինամբարձանայսուրածայնիշխանութիւն
Ինայրականի կամս. սպասաւորելոյ քո՝ վերիրեշտա
կանկանդասուցն. որբնաբագեալ հանաբար
ձելոյ քո՝ քիշխանք զարդուն ձերիվերն մացեալ
Թագաւորիս ուց. Հիսուսանվերնականիշխա
նութիւնն Թիրնեասակալի ձայնին. աղաղակելոյ հան
մեմեանոնովանա Թագաւորիս ուց. Եկեալմարմ
նովանգանելի զամբարութիւն համ. Եղանանկելի վե
նականպէսութիւնքնիրանշալի ձայնին. երգեցեն
գնոյ բանաբերվանի սայնքնի Թագաւորիս ուց
փրկիչաշխարհի ազատիչազգի մարդկան համ
բարձելոյ քո՝ քիշխանք.

ԺԳ Յրբաբնակեցելաքնամանութիւնմանուբոոր
դիասուծոյ. արժանաւորելամեմ զկեր
պարանակեցլինելելեզիս ուցԹագաւորքե
զելոգեսցենեկելեցիքսրբոցզբանիրգ ընհոգև
որս. Ցինմարդընխաչակեցքեզարարերնընզխայլոց
մեղս. ցընշիկուցեր. ազատեցերզմեզ զկեանս
բարիայտիանյորոնմմածարնշիմքարանքոարբո
ցիհնչզոսի եզերքի՝ վասնգրթուութիւնդ
քոածայնիմարդելուութիւնդհաւասարելզմեզ
մարմնոյքոնարեան. պատարագնդհաւրինոյ
անուշնց. զամարմինդ ենդասիմնել. և համբարձարու
սափայլամպովքայլանելցարիշխանութիւնն պէսոր
ութիւնոր քիենցեալհարցանելինեմ այս ովերդի

մեամ լգայլերոմանանելցեալ յքոհասանզբա
զմանպատուկզիմամասուութիւնքեզ՝

Ե Ագումընմենանի որդոյոյքոյերկնից. անբակիզ
բնանելմարմնացաւ. խարբոյկուանտնանրինաբար
պարհնեալտարաբ հարցնելոց. Որվանբնյանցա
հացնարդամանանախասատեղծին. ելերայիսանինզանա
որբնգեղարդեամբ ընբանայրբազկոնհոսաղբիրնա
Որբզմանկոխեացքարաբ. և մեզկեանբարպարգե
եացհրաշալի յարութիւնեբովաւ. Զմարաւ
մեմ՝ մենայնգործբբաեամ ունբզարարհնեցեբ
զմյասուրեոցեալնիտիգաղեն. համենմարմնով
ընբաղցրացոյցբզճաշակացնբզդաւ ընուութիւնա
զմյասուրպակլուսոյսենգործեալ հրալեցվիմն
պահանայանբընպակուցեալ հրակիզմանելուսոյնա
զմյասուրհրաձև փայլակնացայսոր. լոյսանազդեաց
բզգաստիցնի հրաշազարդբյարութիւնն.

Ղ Զբեզաղաչեմբողորմեա մարդասէր. Որբեցս
եակփառակեցընդհաւրև արարչակեցհոգոյն
խոնարհեալիմերբավերչուեր մարմին. ըզ. Որզվա
ղուեանաւուրընդառնութիւնեղոյնբաղցրացու
ցերբզճաշակ. դաւանեալբզբեզարարչ ազակին.
և մեբ աղաչեմբողորմեա.

Ճ Առաւորեալանձառեալ յարութիւնբեր. Որկա
մանհաւրև հոգոյնիվերաբառանթեւինպատար
ագեալգառնայ. փա. Քանմահթագաւորեան

[illegible]

[illegible]

նման նման. փառաւորեալ.

Ե [illegible]

[illegible]

Զ [illegible]

[illegible]

Ը [illegible]

[illegible]

[illegible]

Ը [illegible]

[illegible]

ԺԲ [illegible]

[illegible]

Կանոնս երկրորդ ծաղկազարդին [illegible]

ԺԱ [illegible]

[illegible]

-190-

Երկնայնոցն ընտանեաց. և է ինքն բախտութե։ ի հրեշտա
կացն սկզբնէ եղեալ մինչ ի յանթիւ ամենակալն տէրն է։ Իսկ
ի չորրորդ ընդդաւն պաշտօնեայն էր էակ լուսաւորչէ
ն. ի դասն է ի բարձր թագաւորութե. բախտութե սատանա
կցութե։ զոր հարցմամբ ինքն մանէ ստեղ է կանգնեալ մար
մնով հրեշտակն։ Եւ չորրորդ մեծ այս խորհուրդ
ի փրկութե բանաւորաց. հրեշտակաց և մարդ
կանց հաստատեալ կատարեալ. Երկոցունց ևս է
խաւարի յաւիտենական թե։ Եւ զի շարժեալ նախանձ
ու. Երբ եղաւ զոյն զաւակին. ի դժոխս մտորեալ և կորս
ուեալ անձն աւելին. հրամայէ նայ ընդ վերին ուրա
խանձն ի մեծ մեծ։ Վասն որոյ ի մեջ հանդ իսկ ...
ընդ նոսին երգեցու ջարբ ... թե հաստատ ...
րկողին. որ եբարձ. զխոտիւ թե և հաստատեաց
զխաղաղութեան։

Այսաւր ցնծայ այսուհետեւ երկրաւոր և երկնայ
նոց. ...
...
...
...
...
...
...
...

-191-

...
...
...
...
...
...
...
...

...
...
...
...
...
...

...
...
...
...
...
Թեուցաս Եր։

[illegible]

Լսէրուվ բէ հոգէլինն մարմնաւորբէրովբէ. որ
զանտէանինոցունց յորովայնի բուն կրէցէր. ա-բ-
Ի բանի բանըդ հաւրդոյացու. ցէր զիմանալին.
Իսպաշուա՝ Ն փառ ացբոցն է ակեցփառ ակցացդ. ող
որմեա մաղթանք բոցայ էրկրորդ բանաւորացս։
Որ անճառ պարգեւ աւք. քն զան ա ինն ընդունու.
ւնի ձեռ ընկոցա որ իսոնարհ քան զնուաւոր։ Վասն
որոյն մէք հանդիսացեալ ընդ նոսին։ Որովհետ
էք վերջացեալ քս յամենասուրբ ոչնորհն. ճոխան
ամբք նորաւ գերիվերոյ քան զարժանն. որոմե-
վասնորոյն մէք հանդիսացեալ ընդ նոսին. տա-
նէմք ցնծումն զհնարակոցքզփրկումն. վա
յելեալք յանհախանձ յանծայնի բարգեւս։

Ահանոյա պէտքն ալինք. հանգիստ անախտ
բնութեան. բազմաչարչարքովբէք. վերցեալ ան
սերովբէք. բարեխաւսելու քաւ սրհանդիսակից
ձերոնաւնողացս։ Զոր մեր ընդ վերին. զան տու
մեր հրզաւ ոչ. Իշխանութեամբ վերին հագոյնքն. քահա
նայապետքերկրորդ. բարե։ Հրեշտակապետք
ոկնաւորք. զի հրեշտակացզինու որոնց մեր. պետու
մեր բարձրացեալ. ի քահանայապետու մեր երրորդ.

Որ բնակեցեալ ի փրկութեան. ի բաղխումն յայտ
նութեան. անբանհաւատիցն հովուացերգակցելով
աւրհնէին. ընդ նոսին հաստատ ձայնեալ երգէ մեր
մեք փառք քի բարձունս։

Ի զամենազգաւ զգաւրութեանդ

ցուցցերի բաբելոնն. փրկիչ զերիմանկութեանի
հնոցին զքեզ աւրհնեմք ամենայն ծ հաւրցքն մեր։
Որ զբազմազգ զերեղներն. ի մեղանչ դ ցուցցերզաւ
ցերկնաւորաց. տարածելով զբազուկս քոյ ի խաչին։
Որ զբազմագութ ողորմութեանդ ցուցցերքաղ
ցրեալ մարդկան. ի մաղթելով ի խորտուրկրի զիզմահու
բարձ ցեալ զերկնաղզ։ Ընդ զաւրաւ աւրհնեցեք բարձր
արարք զնայս խաչեան։ Բանն անանց զամենայնն
աւրհնեալ հողեղէն գոյացուցիչ. համբերեալ զարբաս
նացզմահ խաչի էյանձնեալ բար։ Եւ ի քեզ ի գե
բեզմանն ապականեալ. զբմարմնով. յարուցեալ ար
քորդ աւրհնեալ ցոյց ազգացս տիեզերաց։ բաղ։ Իսկ
հրեշտակապետն ի քեզ ի բեզմանն ընկենաստու
ն. աւետարար մեկանայն տրյարեաւ խմեալ ոնց բա։

Սարեարքն ի ցաւ ոչ ոչ ի ոչ ի մեզ փրկիչ
ողորմեա։ Փրեզքեզ ի Ադամաւ որ խանմահի։ Երկիրպա
գանեմք և զարու ի քեզ ի փառ ամենայն։ Կիսաս
ի փրկողի դեւ մինձ ի ի անմահի։ փրկեա զմ
ղովս դ ազգս զոր ըստացար պատուական արեամբ
ի քոյ։ ամեն։

Զոր ժամ էկն ի գերեզմանն Յիսուսաբերկանացն
և բերին զխունկն զոր ի նոսին զանուշապակեանն մատա-
նեն։ Յայնժամ հրեշտակն աւետարանէր յա-
րեւամբն պատմելով զարշաւն զոր զայրն Թիւ
ընեն։ Իսկ նոցա զարհուրեալ վասն ահագին տես-
լեանն պատմեին զարշաւն զնա հանգիստ։
Զայս արքն ածէր ի նոսանէ զբերկրայարս Թէ քո՞ր
ամբն հարցն ի մերոց։ Զայս արնորոգեցան ոմանք զեր
ամենայնայրն։ Զայս յայս հրեշտակապետն ասէ
տարանէր զայրն Թիւ։ Զարմանարիեցեալ բա-
ղմամբ զոր ի ժոխոսաւորեաց։ Զայս ասեն Թէ ոչ
զայրն Թիւ զպարգևեաց զարածն։
Զրզկերպարանն ասեն հացն բերն Թիւ զգե-
մարդկան։ յանձնատարն ածեալ զանդ ի սակիցս հաւրն
ի սկիրկամանն։ Զրիվերանալ ասատոնց ի ինքզմ-
ռանի։ յանձնատարն։ համբերելով զարշարանացն
խաչին բարձրացարբանն զդ գոյակիցս հաւրն ի ինքն
ի գերեզման։ Ելոյ զորոդ աւուրս զարզմանս
ի ծերգեղխանս Թի։ արձակելով զամբոն ի նոսանէ
ինանանէ ամբդ փոն ակիցս հաւրն։ Ենդ ասարանդ
ամենայն հաւր։

Զիրեղտակն զերկնից աւետարան զերկանիկն

ամբ կանանցն ընդ արոգերս ամենայն։ Զանձ ասի զվերբաստն
զոյսն ընդ ուգեալն զարարս։ Զայս աւետարանն
հեղակերպ հրեշտակապետն մերձ ի գլուխն
զինս որոնցն։ զայս աւետարանն ի կերպարանացն
ընդ ուրիս ասեալ մեռանելոյն։ Զայս զընդ ոչ
էր ընդ վերին։ զայս զընդ զայսոքվ էր մարդկեղեցի։
դանդ ի վերկինս ընդ մերոյս ասեալ։ և աւետարանս զզոր
ժոխս։ և մեզ վերբաստն զոյսն ընդ ուգեալն հաւրն։
առ աւուրս ամենայն։ ընդ ոսանս։ զբրեալ հարց
ընդ մերոց։ Որ ի բարձունս ընդ ընդ ամենակալս։ և հայիս
յարարեալ ընդ քոյ քաղցրս Թէ փա։ զ Որ ի յերկրի
երեւեցարն ընդ մարդկան։ զբրեալ զարարն
ծգաւ ի հրեն։ ցեղ։ և բարձ բարարեալ զեկեալն
ի վերս Թի մարդկան։ Որ ի ակեցն հաւրն մեր
հոգւոյն ի յերկրի երեւեցաւ սմեն։ Որ ի հրեշտա-
կացն անուանեալն։ ն։ ի վերս ի ինքն ասաս սմ։
Որ արարեալ ի ցնանահանեալն։ ն։ ի գերեզման
եդաս սմ։ Որ զբարեալ ի ցնանամանալն։ ն։ ի
յերրորդ աւուրս յարեալ սմ։

Եւ ի Որ զոր ամ զարձեալ ասասցուս։
Որ ի հաւրն ասն ազգացարանս զակիզբն որդի և ի զբ-
բոյկոսն ի ծնարոզն։ Որ ի խաչին բեւեռացար
ազգս ածդ բանդ և ի հաւրն ոչ մեկնեցար զոզ։
Որ ի գերեզման ի եդ արձագարարանամն և ի զբ

որդաւ ուրյարեաւ ողոր։ Որ եկերկին ըստ համբարձա-
ման ամենակարողն ընդ ամենայն հաւրենն բաստատ ողորմ։

ԺԱ. Բուշակն ընդ ապն յերկնից եկերկիր վայրաբերել
ալ իսպասորդ ոնայ։ Հրեշտակին ձայնիւ. ցեն
ծայրկոյսն ոնք և ընդ ամենայն աշակերտս ընպա-
տմեր։ Կենդանին յարեաւ զերկոնն ըստ ամենն
եղոյծ և կեանս ըստ պարգևեաց աշխարհի։

ԺԲ. Որյատ ալ բանզարեալ անոնք զերկրի երկնից
արանց ընդ մարդկան շրջեցարարաբ ի ծնունդն։
Կամաւորապես անշընչացարեալ ի ծոցն հաւրանդ
դեցեր զբանն զիդեալ։ Եւ ըզհրաշալիսն
ընդ բոնմարդարեն վերագոչեաց. հոգի երեսաց
ԺԳ. ըմբռնարարեալ։ Ըզծոր մեր ամենաբանող Ռեբաւ
ինն ի ծնունդ ի ներ և հատաւ ի ներ։ Ի ներ ամենայն
արարածքն ըզնայն ի ներ։ Զայրոցն ցեալ ինն ոչ
ոչ քան և զկենդանին յաւիտեան ի ներ։ Որ ըզդ
ոնն ընդ ի ծոցն փրշրեաց և զարդ ի ներ ինն ամ
կորզեաց ի կեանս։ Որ ի վերոյ ընկնէ ի ներ
բեան և դրան ի ընդ ամենայն աշակերտ։

ԺԴ. Ի երկնից միաձին անմեկնելի դիտաւրեն հոգ
անցեալն հոգոյ ի ներանդ մարմնացարեալ։
Ի կերկարարարանս չարչարանացը նոյն ծին
Ներ զորզերկինս արարեալ ի ներ։
Հանեալ ի ներ ի վերոյ ի ներ ի ներ։
Ի ներ յանձնեաւ ի երկնդանեաւ ի ներ։

ԺԵ. բեշտակ քոնարարեալ ի ներ ընքարարզ։
Զ պահապանս ընդ զարիս ի ներ ցոյց զկանայս ընդ
սաւորեաց սակ։ Զի ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ
ընդ մեռեալս։ Ի ներ ի ներ։

ԺԶ. Ներ ակի զեն բանդ որյանցն ի ներ ի ներ
ի ներ։ զի ի զատեաց ի ներ ի ներ։ զանարարարեալ ի ներ
բկոնն ի ներ ի ներ։ Զի ի ներ ի ներ։
ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ։ Զի ի ներ ի ներ
զինն ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ։ Ի ներ
կոդ ի ներ ի ներ։ Որ ի ներ ի ներ
մեռանել յանձնաւոր։ Ի ներ ի ներ։

ԺԷ. Զարարարեալ ի ներ։ Զի ի ներ ի ներ։
նայնոյ ի ներ։ Զի ի ներ ի ներ
ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ։ Զի ի ներ ի ներ
ի ներ ի ներ։ Զի ի ներ ի ներ։
պատարագեալ։ Ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ
ալիկողն։ Ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ։
նայնոյ ի ներ։ Զի ի ներ։

ԺԸ. ամենի ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ։
ի ներ ի ներ։ Զի ի ներ ի ներ։
ի ներ ի ներ։ Զի ի ներ ի ներ։
ի ներ ի ներ։ Զի ի ներ ի ներ։
ի ներ ի ներ։ Զի ի ներ ի ներ։
ի ներ ի ներ։ Զի ի ներ ի ներ։

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Կանոնք գանձատանաց հոգւոյն

[illegible]

[illegible]

Ենդ անարարաբաշծ մարդասէր հոգեւոր զծողով
[illegible]

[illegible]

Հոգեւորական [illegible] զարդ արէցէր
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] յաւիտեան։ Զերկնամանկան
գովութեամբ վերաբերեալ ծնունդովանին
ընդ հորոգաղանկէն. անարարարահն։ Զյաւար
ուրախացեալք հոգով. խոստովանիմք ածզին
գին մեր բնաւորութեան լոցուցիչ զամենայն. արհ.
Ընդարձակահրանք։ Ծնունդ քրիստոսի։ Ամ։
բարարարեալ զանայիսիսեան։ Զերկնաղանկան
ոբանն ընտրութեամբ արհրանք։ Ծնունդ։
Զյաւարանն ի ժողովուրդք ցերծացեալ։ ընդ
գաղութատ հոգոյնարբոյ. մեծացուցանելով զե
լաղանիսարի։ Զյաւարցանծ։ Հանապա
եալ քն. զարդարեալ ի ներհաց հոգոյնարբ
բոյ. մեծ։ Զյաւարզարծացեալ ի ներարածք
ծնունդ։ տգիալոստեամբ հոգոյնարբոյ. մեծ։
Բոյամենայնիեսածոլմի. ևիճայնիրանչման
ի ներբոյերկնից ի հոգի ողորմեամեզ։ Որզամե
նայնը ընտ սգաւրոլմեբով. ևի դասատ աքե
ղոցնի ի ներբանակիցի հոգի ողո։ Ի անբաժանե
լիեայածոլմեն ևի հրեղենլեզուսբաժանեալ
հանգեարյատ աքեալսբնի հոգի ողորմեամեզ։
Ոիբոովբեականկան սրդհանգչիս։ այսաւր
ի ներբոյերկնից ի դասատ աքեղոցբնի հոգի։ արհ
նեալեն ածագաւորանմամ։ Որգընամիվերայ

ածոց հողմոց. այսաւրի հրեղենլեզուսբաժան
նեալ հանգեարյատ աքեալսբնի հոգի։ արհն։
Որիանամենատեսչութեամբ զբոզարարածս։ այսաւր
ի կերբի հատատեալ զանկեղեցիքս հոգի։ արհ։
Յողովեալ ընտրեցեալ մեստամանիցն։ սպասեալ
մեծայինաւետեցն հաւրհաւատովիվերնա
տուն։ Ամ հոգիներևեալ սրբոցընդեղեցոյ
խնդութեամբ հոգի աքեալսբնի։ Որբարի
բինբզիուրբնկենդանի։ ընդածացեալ։ Լարբու
ցին տիեզերացոր բարբինընկենդանացան։
Ի հարաշարժեյոՀՀ զեբ։ ի ներյուռալ
բերեալ ատանիհատաբարեյոՀՀ։ դուրոյտի
բարպէս հոգինայսա։ ուր։ ի ներբկնի։ գ։ սա
ծատիկ հեղեալի դասատ աքեղոցընդեցուցիչ
բոլորի ցերզբնաւ։ ա։ արհն։ ազոց։ բերկը։
պատգեղոց։ վ։ Որյանբակիզբնի մեշոյ
ՀՀն։ Նոյնագոյբնութեամանորի։ բա
ժանմամբ ի յոՀՀ։ դուրոյարարչակից հոգի
նայսա։ ուր հրովբաժանեալ։ ի զոն։
բարոզեցն։ ի ներյատ։ զաղգեսմարդկանբա
ժանմամբ պէսպէս։ ընորհաց։ ըզբն։ Որի վերա
ի ներբոյՀՀ։ ելով գոյացոյցզարարածս։
անանն։ ի բպէսոնի հաւրի։ ի ներյոՀՀ։ դուրոյ ի ներնա
նակիցի հոգի նայսա։ ուր։ վերածնեալ։ մաղարա
զգսամենայն։ ի ներոյկենդանարոյ։ ի ներեալ աւրուս
աքեմ։

Կանոն Երկրորդ աւուրն
[Ս]ոյն և նման հաւր և որդւոյ. Հո-
գիդ անեղ և համագոյ. բղխումն մ[illegible] ըն-
կալաւ առաքելոյ [illegible] ի վեր
հաստատեալ [illegible] զհոգի շնորհաց քոց արբու-
ցեր. աւ(րհնեա)լ եղիցի [illegible] թե ի բարձունս
աստուածութ(ե)ան. Ե[illegible] ոգոր
[illegible] Հոգիդ [illegible]
[illegible] գթութեան [illegible]
[illegible] աւ(րհնեա)լ եմ. Սուրբ
[illegible]
ց. որ [illegible] առաքեալսն ի
[illegible] որ [illegible]
բանն քո [illegible] աւ(րհնեա)լ եղ(իցի).
Ս[illegible] հոգւոյ նման [illegible]
[illegible] երկնաւոր [illegible] Հոգիդ դա-
սուն երկնաւորաց. որ [illegible]
զաւր [illegible] աւ(րհնեա)լ [illegible]
[illegible] ընդ [illegible]
[illegible]
դարձ [illegible] և ընդ [illegible] դասա-
սանաց. բացեր [illegible]
գև [illegible] որդւոց մարդկան. աւ(րհնեա)լ. Ս[illegible]
[illegible] առաքելոց [illegible]
դեաց. [illegible]

քո հաստատեցաւ. [illegible] զնա առաքելոյն
և [illegible] շնորհաւք քո զարդարեցաւ. մանկ(ունք) օրհ(նեցէ)ք.
Ս[illegible] և անպատում հոգիդ
[illegible]
և համագոյակից որդւոյն միածնի. [illegible]
[illegible] Որ [illegible]
[illegible] Որ [illegible]
[illegible]
[illegible] Որ համապատիւ հաւր և որդւոյ [illegible]
[illegible]
[illegible] երրորդութ(ե)ան [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] շնորհաց. [illegible]
[illegible] առաքելոյն հոգւոյն [illegible]
[illegible]
[illegible] հոգւոյն. [illegible]
Ս[ուրբ] առաքեալ ի հաւրէ հոգիդ անեղ և համագոյ.
աղաչեմք [illegible]
[illegible] առաքելոցն. աղաչեմք [illegible] զքեզ
[illegible] Որ [illegible]
[illegible] հոգւոյ նման [illegible] և [illegible]
[illegible] առաքելոցն. աղ(աչեմք).
Որ [illegible] աստուածութ(ե)ան
զհոգիս [illegible] առաքելոց. [illegible]
[illegible] որդւոց [illegible]

արար յանգուցեալ։ աղաչեմ։

Որ յերկնային զաւրսն անմարմնոցն նախնիներն
առ առապէս հոգիդ ծրշմարիտ։ զայս ոչինչ զքեզ
բաղդիցէն մասամբ թող լինել փառս աբանիցն
երրորդութիւն թող։ ընդ նոսին փառս աւրհնեմք զերրորդ
ակմեն թող։ Որ զկերպարանն ածայինսն
ծնաւ երրորդութիւն թող խորհրդակցութիւն։ զար
դարեցեր փրկմամբ շնորհաց քոց կենդանարար
ընդ ծնեալսն առ ինքն։ խաւսեցար աւրինա
գիր։ մարգարէիւք։ ընդ նոսա։ Որ յերկրորդի
լինելոյ թեւ յերայարութիւն քոյ մեռակցին։ մերոյ
իւրեանս տուեր դրան։ զբնփակելովք շնորհիւ։
ասատ առ ալին փրկմանն զգրեզ մեռասանիցն։
առ աքերոցն ասաց առ երգ հոգիսն։ ընդ նոսին

Կանոնն երրորդ։ զերրորդ աւրհնեալ։ զաւրն երկնային։ զանարմանացան

ընդ երկրաւորացս նորոգման։ քանզի նորո
գաւղեալ ցհոգին ի ջնաբերեալսն։ որովնորո
գեցա՝ ի դարձ առ աքերոցն։ ի յաւրհողանն
վերաբնութիւնս ցընծաբնդ հաւրհաշտութիւն։
քանզի որ երբ զհոգին մարդկան մարմնեն
ղերոց։ դարձեալ վերասին ի զնոյնս պարգևէ։
ի յաւրանման կոնդակ ղեցոյ տանն ի ներ ցընծութիւն
զգաչս աստ հոգոյն։ որովզարդարեցան ի զգեստ
ընտրաւափայլս ի գերապայծառս։ երգեն ընդ սրո

վերինս զերբեր սրբեալսն։

Որ զհիւրընկալեալսն յաշտարակին բաժանմամբ
լեզուացն ընդ բակեաց։ այս ասեալ զգաբաժանեալ լեզու
ացն մի ի բանեաց դարձեալ ի վերնատունն։
ամենայն հոգիքս։ ի հնեցիք զհոգին։ Որ ի ջիր
գին տնեն առ ալն որդեացն երկոտասանցեղ ի ցնելի
իսանապատին։ այս ասեալ երկոտասան առ աքերոցն
առ ալն որդի իսյաւերաբանն։ ամ։ Որ ի վերոյ հոգին
ամենայնի ընդարտարարապետորանին։ այս ասեալ
շինի զամարդիկ խորանաբերրորդութիւն։ ամեն։

Որ ի ոլորիցն ի սպանմանէ։ ի ցանպատմանէ։ ի
որոցպատմանէ։ հայրանցին։ ի անբակիզ բնորդ
ոյպատմանէ։ ի ժամանակն ընդ ամբ։ ի հոգոյն
ի ընդամանանքն։ ի աբարատ։ ի հնեալ ի հաւրց
ընդերոց։ Որ կամաւ հաւրն։ ի հոգոյն անեղ
կեցեանդ։ ի ծ ի հայրական ծոցոյն։ ի երանեալ
աքերոցն։ ի գաբրիել։ որ զհոգին ի երկեալ կուսին։ յորմ
ի ծնաւ մարմնով։ անծ։ ի աքարի հոգոյն սրբոյ։ ամ։
Որ մարգարէիւք ընդ ոլորեցեր հոգիդ յառ
ի ի գոյն զգաղուստքս մեռակցին։ ի ի յորդանանն
կայեցեր։ աղաւնակերպիկ մամբ։ ի վերայ մարմնացեալ
աղբանին։ ամ։ Ի զծրաւրհնեցեր։ ի արարարքս։ ի արարքս
ի զնայսիսառեան։ Ի յայս։ ի համագոյակցն ի հաւր
ի որդոյ հոգին։ հրամայեալ ի ագամամբ։ ի ի ի ամենի։ ի
նամուն։ մերկերոտեցի զզարանոն։ ի աքերոյն ի հուրն

անկիրեալ ըզմտաւ. Զայսոսիկ բարեբարեակիցն ընդհանուր
նորոգութիւնքն. բնութեանն հոգեւոր Զոր ոչ
գոյանէին մեր մարմնաւոր Զի մարդ ոչ ցրեալ
զոր

II Զի վերին բարեխաւսութեամբ զաւականին յեսուսի հանդերձ
գալաւ Զնարփեանն ընդ հաւք. հոգեւոր սատանայ
ծոյլ խորհրդոյ. հոգեհեղուն Զի և զաւրութեամբ
հոգի եմասուն Զի և գիտութեամբ հոգի երկնի
ուժ պարգևեալ Զի. աղաչեմք զնորին և մեզ ողոր
մութեամբ մեր բոցպարգևաց: Զորոգոյ շնորհեալ
ընդ ոգեայսն էլեցաւ ի մեզ ի մարմնոյ ապի
հոգեւոր ի վերայ մարմնաւորս ոգեւոր Զի ընդ ոգեւոր
բնութեան Զի ընդ Զերց ի ոգեւորս զանազանութիւն
բերին. աղաչ: Զորզաւ ոգոյն ի հայրն ի վերայ
հոգեւոր բանին յաշխարհս. մարգարէին ընծանող
զերծիցեն մարմնոյ. ոգեկոչեալ ընդ ոգեւոր մարդ
կութեան Զիս սրբոյս ոգեւոր զիս և հոգեւորաց:

Ի Ընդ երկնայնոց հոգեղինացդ սատուցն. հոգեւոր
սատեղծողին երգեմք. փառք. ո՛ւ սուրբ ալեգալու
սատ հոգեւոր ընդ երբոյ: Ընդ սոսոգ ոգեկոչեալ ի ցնծալ
աւրգոս սրծոցեալ ի վերագոյնէ հոգոյ փառք
Զատանաւ բերեալ սատանն սեռ ի երոգ ի երկնորոյ
երգեցեալ ի ձայնի վերնոցն. փառ: Ի ձայնցն ընծ ու
Զի ամենայն հոգեկոչ ասացուք զամենայն նորոգողին զ
փառս փառ սատուցեալ գալոյս սատ:

Կանոնն Զորրորդ. զոր ի քնարերգութեան

Երգ՝ կնարդարութեան Զի ընծայ գ

գեղեցկայ հաշխարհս հաճայ ի ցերկնաւոր արքն
անգիտութեան Զի. ելեալ ամենայն հուսայրութեան համբար
ձաւ առ հայրն ի ծագեցաց. որ ի կերպագեղ ի երկ
նաւորացեալ ի երկրաւորացն ընդ հաւրենեաց հոգեւոր
վանորոյն մեր. զի ի կերպագանեմք հաւրն հոգ
ոյ ի ձրշմարտութեան Զի: Զի փոխանակ կծոցանն
բանին որ ի մի երկին. առ աքեցաւ աւետիքն հաւր
ի բարձանց հոգեն ձրշմարտութեան Զի. մի խիթարեր
ել զոսայադանատրութեամբ ցեղոցն հրաշալին ազգն
սրեալ դասատաւ աքելոցն. վա: Զայսոսիկ բարեբար
մականեր գեղեցիկ ի ներքինն ի ծանեալ ի ուրեք ծնանեալ
նմանութեան. քանզի ի ոգեցնեալ ընդ մարմնոյ ի մանկ
ի յապականութեան Զի. վերընաւին ծնանեալ հոգեկոչ
լուսոյ հաւրն երկնաւորի. վանորոյն մեր սմք:

II Զիմամագոյդ հաւրն որդոյ. անծանոթ աբարբ
զնոսա ի մի շաղ. ամենայն հաւրբ բղխեցեր ի ոգեկոչ
դանեալ ի երուսաղեմ հոգի ծայողոյ բանն:

Զարարբ ակեցդ հաւրն որդոյ. որոնք ի ոգեդանա
ծնեալ ի ոգեբարձրաբարձ. ամենայն հաւրբորդեալ ի ան
նախի ի ոգեց. հոգի: Զի փոխանակ ակեցդ հաւրն որդ
ոյ. և քնեալ զարարա սատուծոյ ամենայն բարձագոյն
խմասոց զամարա աշխարհի արարեր. հոգի ծայող:

II Յանբնին ի ոգեայն Զի համարձոյ երրորդ ու Զի.
երբ ամբեանմի տրու Զի մեր ի ոգեու Զի ծնու Զի.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Կանոնն Հինգերորդ Հոսանքն.

Այն ըսկըզբնաբարբըղխում մինչև

44

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

անապատաց մաքուր կուսութեան փառս ընտացու-
էկ Ե. Եղանելիս ածեալ ելիցս ակ որս առ աբեղն
յաշխարհս զանազանակից քո զհոգիս ի փառս ըստեղծ
նի որդոյդ։ աւ բիհնեալ աստուածն հարցն մերոց
Ծ. ածոյ մեր հաւրն անձառ ծնընդեանմբ որ ի
ոչ բամբեալ արիչ առ ապրելոց քոց սրբոց զհոգիս
քոյ տերակից գոլով։ աւ։ Հոգեայ անեղ ուրեմ
իկատարեալ անձնաւորութեամբ և կատարողքոյր
ի ցընդ հաւրն ընդ որդոյ միաւորեալ ուրեմ
Գ. աւ։ Ընդ ամենայն հոգիս զհոգիս ի գովեցեալ
ցեալ զանակոյ ցընհաւրն որդոյ։ երեքսրբեան
Հայնիս։ Ընդ հոգ ընդերկնային զարկեալ լեանն
յերկիրս անաւ որ։ որ մերկ ի ստեաց այսաւրս զաւ
ելանի ի վերնատունն։ ամեն։ Օրհնեալ ընդ
հաւրն զանաւ տաբերս խաղաղեալ ընդ մանուն
ցոր խաւսեցան ըզհինն զնորաւրեն նամանուն։
Ի ստրոգորմութեան։ քոյ աշխարհս։ և զամենայ
ալ բնութեան վերս փոխեցեր։ Ելեր ստ
փառս աբքան հայրեայ երկինս։ և մերխեալ արիչ առա
ջեցեր զոցնան ուսեալ զբեր սրբ զհոգիս։ Բ։ աց ելեր ստրա
յաւ։ ըզգաւեալ դերկնային։ և բաշխեցեր առ ատա
կեսպարգևս աղքատս ընութեան։
Յ. Յաւ բաղեր զգեստս թեան բշխեալ ի սրբ վերնա
տունն։ յորմ ելցան տեսեալ զեղբ գնացեալ զգեստոցն
հոգեմամբ։ Ալ յաւ ի ելեալ ի երկիր հաւրաւ

տեղն ի բարձանց։ տանալ ի տիս ադամայդ առնալ
յերեսմբերբատեն։ Ալ յաւ ի ինդ այնոր սեռեալ։ որ
դուք ի ինքն ի ոչ զոր ծ ընաւ։ աւ ծամամբ հոգոյն
նորոգեալ յորդ ի ալ ուստոյ ի տու ընկեալ։ Ալ յաւ
ի ինչ այն գոհութեան զհոգին ընդ հաւրն որդոյ։ հոգեբ
ամենայն աւ բիհնեցեալ զերեք սրբ բանն երգեալ։
Ալ յաւ ի ցընծամբ երկրաւորք ընդ գալ ըստեան
երկնայնոյն։ և պարելով ընդ հրեշտակսերգեմբ
ըզփառս սրբ բարձունս։ Կանոն վեցաւորք
Համահաւրաբար ժամակերգեալ։ Ի
Ի ցեր հոգին։ զորարբեն ի վերնատունն
ընդ ամենայն աւ առ ապրելոցն։ աւ բիհնեալ սուրբ
հոգոյդ ծընշմարիս։ Ալ առատապէս ծաւալեալ
ի մեզ հուրբ ի կենդանի։ զանազի ապրեալ առ ապրե
լոցն և աբբ ուցին ոտիս զերեցաւ։ Ալ յաւ ի
ծ ապէս ցընծանեալ ի ցեր հեթանոսաց ըզմայլեալ
ուրախութեամբ։ ի կենդանարար ծամակ։ ա
ւ բիհնեալ սուրբ հոգոյ։
Ի ընկերզեն ասատուածն հոգի։ զմարգարէութեամբ
հայոց զոր։ շակուն ի արտաքս փայլեալ։ ի սուտ զար
դեցեր առ ատապէս հեղեալ յառ ապրեալն։ Ալ
ժամանակորդի մի ածն։ ըզխոստացեալ պարգևս
ունեոտացն ի վերնատունն ի ապրեալ ի ցեր։ ա
Ալ մենակայ հայրերկնաւոր։ զանբ ի ժանեալ ի ուսոյդ
ըզծագումն հոգեղինացն ի ցեր։ առ ատա։

74

Կանոնք Եւթն Աղուն.

Հայրն Շարժայ Աղբերէն Անհատակ

սրտվրա. կենդանարարութիւնոգի անհեղեալ
ընդ ամենայն. Այսուրեալ վերնատունն էկն
ալեաց ծրշմարիտ. հրաշք զարդեացզոր ապէան
ելոյս փառացրոցիոգի: Հրբոնոր ողականիընդ
ութիւն. աշակերտացընկեցեալ. փառաւորելովն
գովնաւ. հինեալեալ ոյսագերազանց:

Համբառնալեանն Յերկինս և ինքսն ընդ
ալմէհաւ. զոնարածացեալ սուրբոցներկրր
պագելով. անհինընզհայրզան սրոգիոգոյն:
Հայմահաւ աբեալ գոնդ ընդ սրբոցնիվերնա
տունն ընկալարհրդոյ. համբարձմանմանչացսպա
սելենոգոյն. աւ: Յանկարծահանհրնչմանմ
հեղեալկենդանարարաղբիւրոյ. անմահանկ
ենացլուսովզարդարելով. ոգիանհեն.

Ոգին սրբոյ միշտև է և եղիցի. ոչ սկսեալ
ոչ դադարեալ ծ. այլ միշտընդհաւ. և ընդորդ
ոյկարգեալև թուեալ. և միշտաւ. հինեալ. յաւե
տեան: Երբ միշտընդ ունող. սրբոյ ողև ըցուցիչ ծ
ացուցիչ ծ. և միշտընդհ. սրբոյ ողև ըցուցիչ ծ
ի. ինքնիշխանինքնազաւրամենազաւ ծ. ի. վասն
զի շնչէ ուրկամ ոչ բան ախորժէ յորժամև յոր
քան. և միշ. Ինքընչինքեան. նոյնև միշտընդոր
ընդամենացաւ անեալ. ոյ թանժամանաւ ծկանայլ

այլ ելիանփոփոխելիոմ և միշ. Զոնանցորքան
ութիւնառանցորպիսութիւնծ. ինանցառնու
թիւնանշաշարելի. ոմ և միշ. Մի՞ առ ապիչորոշի
ս տանծարատենիինքնիութիւնծ. առ ալնորդ զաւ
րացուցանի որպիսև կամիրաժանի ըզշնոմ
ր հս. և միշ. Կենարարև կենդանարար. լոյսև գոյացո
ւցիչ լուսոյ ցինքընբարի աղբիւրբարու թիւնոգի
ողիղաւ աչնորդակա՞ ոմ ն. և միշ. Հոգի զա
ւրութիւն և երկիւղի. որովհայրծանաչիւնորդի
փառաւորի ծ. որոցմիկարգմեպատուի միերկր
պագութիւն կատարե ութիւ՞ ոմ ն. և միշտ.

Կանոնք Յովհաննու Մկրտչի.

Բեգանկանն արդարութեան ծ

մանն արուսեակառաւաւտեալ. նոր
ընթացծանապարհորդոյն անապոծոյնաւ
գինուութիւնսրբոյ հանանէս. առքարբիսաս. սեավան
անձանցմերոց: Բարձրելոյն անձառխորհրդոց
սանողիմաստութիւնոգոյնիյորովանի մաքրեալ
տեսարանոծոյնբնակարան սրբերդութիւն. առ
Զաբրիել հրեշտակապետն առաքեալառ զա
քարիա. աւետարանել ըզհրաշալի ծընունդքո
սրոյ. մարգարէոյնելոիսաբելութիւն. առքա
Զարիա. ապետնելինիցզաւրացնելելեալ. քահանայապե
տին. յորժամմատանելիսարդութիւնսրբոցընկ
կարկելովբաստաւ. ինացնիտեսարին. առքա.

Եւ տեսեալ զանհնարին տանջանս ի ձեռս մարմնոյ յոյժ
մեղանչողին․ պակուցեալ յերկիւղէ ահաւոր սոսա
նելով հառաչանօք բանիւ հրեշտակին․ առ քս։
Զգերագոյն փառացն ըզգենու թէ լցեալ զեղանակն ծնն
դեանն ընդ քո․ սոսկացեալ հնչմանն զգաստութեամբ եւ
հանդիպեցեալ պատմէր պայծառապանծ եկեալ լեզուաւ առ․
Հանկարծաբանն հաւր իջեալ յերկնից ըզգենու ձայնիւ
ու ասէր գաբրիէլ վերաշու պէտ զկոյսն մարիամու
ամբողջ թէ յղացեալն ըզքեզ յորովայնի․ առ․ Ընդ մա
մանէ ձայնիւ ողջունի մարիամու․ առ․ եղբայր էր
խայտացեր ձայնդ ընդ առ ամբերանին սասանեցոյ
յորովայնէ ամենեցուն երկրպագէլով․ առ․ Թագա
ւորըն բոլորից պարս ծածկեալ յարգ անտրելուաց
զործոյ այդ հաւ առաքեալ լուսեալ հոգովն ը
բովլ բեր անիրով մարքո առ ընտրանին էր․ առ քս։
Ժառանգ որ հինաւ բին ացն ապրո արու թէ
ընդ մարգարեիցն․ եւ նախաշաւեղ հետ եւ տուեցան
ձոկ ձանապարհի նորա բինացընդ առաքելոց։
Իջանապատ հրեշտակական վարուքն ընակեցար
ընտրեղեաք․ կերակրելով մարմինս մեղըրվայրէ
նի հինեւ նորա պատուիրացն աբինական․ առ քս։
Լուսապայծառ շնորհաւքն հոգւոյն զարդարեալ
ըմբռնեցեր զքեզ մարդոյն․ ինկ արտաքս սաստանմ
կանաւ եւ ովըն ծածկեալ ըսա տեխրագոյն զգեստ
նախանհաւրն առ։ Խորհրդովմպէրագոյնի առ

դարապէս արիացեալ․ իյաւ ընթանակ մեռ էլու թէ գա
ւառի մաշկեղէն ընդ մէջ ածեալ քոեր եւ էցար․ առ․
Ծնընդեամբ հոգւոյն ըրբ ոյզորպայադամ որդիս
աստուծոյ․ ելքէն ընկեզքն եւ աբինակեղէ ալէյոր
դանեան մըկըրտու թէնյապաշխարու թեն․ առ քս։
Կարապետ թագաւորին երկնաւ որի առ աքեցար․
պատրաստել ըզճանապարհն որպայոգիս մարդկան
ըստեսանեալ քարոզելովն առ։ Հուրկիզանողզմեղ
ըս մարդկան գոշակեցեր զառ ապինգայու աստըն․
ինկդաստողական հեծ անու ցառ մաքրել ըզկալ առ
խորհի ըզմի սանգ ամգալըստեանխորհուրդ բինառ։
Ձայն բարբառ ոյ յանապատ զքեզ զանուանեաց
եսայիաս․ եւ հրեշտակ անուանս աբինառ աքելով ան
նոյյ հոգւովըն մաղաքիաս․ առ քս։ Ղեւտական քա
հանայու թենյան հարովէն եքեզ կատարումն․ եւ
ձըշմարիտ քահանայու թեն որ ի քրիստոս եքեն
ընկեզքըն հաստատու թէ․ առ․ Ծրագաւ բինաց
ըն մովսէսի լուսաւոր տանն ի պարաէլի․ եւ խմանայէ
արեգ ակեանըն յառ ամբընթացառ եր երկիր ծագ
մաննին կուսէն․ առ։ Մըկըրտեալ ըզքրիստոսին ածն
առ քէ զեկեալ հրամարեր․ տէ աանէլով զգերա
պայծառ լոյսածոց թենընդ հոգէզենբենու թէըն
պարու նակեալ․ առ։ Յորժամ եկի յորդ անանհո
երածեքեն մըկըրտութե․ վերնականն շնաանու թէ
ընզան հի հարեալ զմարմանային նորա հրաշաւեալ․ա
մէ։

առ․

Զոր հեղեղս նախ գալըստեան պարոնց ըստ հետեւն
յն որ յերկրորդին․ արժանի է ղեկ լռել հայրական
ձայնին ըզգեստ ծնեն որ այլ որդի իմ սիրելի․ ասէ․ քո։
Հնորհ նոտին արարած որ որ հայր է հոգին Տէր
մարդն․ ասա նախ կերպարանս մեքէք զերբե Հգաւ զսն
ու թէ ինչ իբր անկցեն յայսմ եւ աշխարհին․ ասէ․ Որ
ըզխորացուան ծառէր տնաւորեն ու թէ ընծէ ոչ լու
ծանեիր․ զհամարձակեր որ որդու թէ անձն ա որու
թէ տեսանէր յորդանան արժանի էղէր․ ասէ․ քոյ
Զարիչխանն ընխաւարի յաշխար հականս մեղաց
ծովէս․ հալածեցան զորովէն յորդանան մեկեր
տեսին իբր է ն ըզգլուխ վիշապին ին մախորտակեաց
Պարան զլուխ մարգարէիցն աւրին ասէր է զգան
նաւ րինակին․ խոկ դու ըզձեր շմարիտ ա ծեանէր
քրիստոսանն անէ ցեր զան նայլ է բարձաւ ղ մե
ղաց․ ասէ․ Յուր մաքրու թէ իբր է ն մեկեր ա եղցն
յարբ ու մխիմաստից․ ապըստամբ ացն յերկնից ղն
տմամբ տապարին եւ խոն արհացն խորատիմաս
տու թէ․ ասէ․ Ոչ ան հլու սոյարդ արու թէ եղեր ան
Ծու կծեանս ապարհին․ ասէ․ այն որդ էց եր որդ ացմա
րդկանէ լանել յերկինս անմարմնականն վարու ցքոց
աւրինակաւ․ ասէ․ Սերոյան մահ եւ երկնաւոր ամէ
փեսայէն էկեղեցւոյ․ փեսաւ էր եւ հրաւիրական
քեցար հարսին որդու ույթ ազա ւ որին․ ասէ․ վարդա
պետին տի եզերացաւ անդ եցեր զքո զաշակերտե

ալան․ եւ ըզլոյս գիշերային ծրագի քոյ բանին համ
ապայծառ արեգակնանն ա էտարանի․ ասէ․ քո բա.
Մ կրակնն ամէ աւրինացն եղեր բարոզ ասէ աւրին
ազանցն․ որով մատնեալ բանդից եւ կապանաց
մոլէ զն ու թէ էին հերովդիա․ ասէ․ Ըստ մեալ լռին
Ոյս արբեցու թէ յան ու ր ծնընդ էանմահաբերին․
զպէզորխայտալով ծընոտ տոտորակդ անապատ
կոչ աւ եղովխընդ դրէ ացիմահ դ ուստր հերովդիա
դաւ․ ասէ․ Զընծ ու թիւ աւետաբերն էղեր հոգւոյն
որ ի դ ըժոխս կարապետ կրրկին իջ մանանխատ
որ ին կոչ մերկրի որով լուծ անէ րկու նըք մահու ա.
Իրեշտակն մարմնով յերկրի յաշակերտաց քոց պա
րանծ ածկեալ․ եւ անձնին թակն հոգովընդ քրիս
տոսի յարքայու թեն երկնից վերափոխեցար․ ասէ։
Փու թացեր մերձ յաւ գնու թի ան իմ լրու ստ մէ
յովանեսէ․ ասէ․ ա պէ այլ եւ մարգարէ եւ կարապետ
եւ մկրտեց որդ ույն աստու ծոյ․ ասէ․ Բահանայա
պետին իքի որ ի խաչէին պատարագ էաւ․ քահանայ
ինքն անձ էր մատոյպաղատանս էրգան բանիցա․ եւ
տաւ նողացս շնորհել զքաւ ու թի․ ասէ․ քո բարե

Ա Բաւեստան որքան մ գալըստեանդ․ ասէ․ պէտ էր ժէ
զհրէշտակապետ ըն գաբրիէլ․ աւէտարանէ լզա
քարոզաւ էր տեան քծ ընտանի յատ ա քըն թացա
րապետ ինքու մյովաննու․ անդաչանա քարոզեց
ոյգմէ զտրացածը հաւ րըզընմերոց․ Ոռյարգանդին

Զյսա՛ւ ըզքնձ անհրեշտակքեզ ի երկինս յիշատակ
կաւ հողանին Թէ ահրեշտակի ժն. որքիամատդա
սեալ Հայնին բարբառոյ. ԵրգէնզաւրիհնուԹի
ըսհաւրիբարձունս։ Զյսա՛ւ ըզքնձ անհոգիքար
դարոց։ Նահապետացն մարգարէիցն։ Հայնակից
լինել մեծինի ծնունդ ըսկանա՝՝ նց։ Երգէնզաւր
հնուԹիս որդ։ ոյնմինաժնին։ Զյսա՛ւ ըզքնձ ան
դանաքան աքէլոցն։ տանանախըմբէլոզ յիշատակ
մեծինմըկըրաչի ժն։ որատ աքէլոցնէ սկիզբնեւմա
ըգարէիցքնլըրո՝՝ մեծն։ ընդնոսինեւ մէքբողնէ
ցելոնինհաւրեերգեմբզվատ սիբարձունս։
Զարգարէից գերագոյն։ մեծինծնունդ ըսկանա՝՝
նց։ որզանանա՝ ըրենուԹինա՝ որդ։ ոյնինյարգանդինա
նեարհոգով։ աղաչեա զնա՝ զ վասընմանկանցկեղ
ցոյ։ Յորովայնի յորովայն։ երկրպագեալքի։
որըզհոգ ընաՐձ մերովբնուԹիս մըկրտեցերնյոր
դանան։ աղ։ Կատարուհնաւրինացնենախասակի
զբընձնորհնաց։ որհոգ։ ոցնկոդրժ ոխքարոզեցեր
ըզփրկուԹիգալըստամբնքի։ աղա։
Զյսա՛ւ ըզքնձ ասկեղեցի։ ի հոգեւորհարսանիս։ զ
որպատրաստեցնձայնբարբառոյ։ հարսընմարդ
երփեսային։ Զյսա՛ւ փեսաւերնեւ բարեկամնընդ
երկնաւորփեսային։ մի՝ աւորեցզկեղեցի։ փոխա
դրելովիյերկինս։ Զյսա՛ւ շնորհեցա՝ մեզդեղկե
նացնկընշխարք։ որինոսկերաց։ ի՝ձեռ ընդելուսաւոր

լեցեալ հոգւովերկրպագեցքեզ յորովայնարբոյ
կուսին։ զորեամենաւ վերագոնեցձայնբարբառոյ
յանապատ։ որպատրաստեցզկեղեցի հարսընն
մարդուս փեսայիդ։ Որբոցեղեն հոյլբերով
բեցնոնիշխին հնացելի փառս սատուածոնԹեդ։
սայհողանին ԹեագոնովքնուԹիս մըկրտեցզքեզ
մարմնովիջոնրընդյորդանանու։ աղաչանաքոր
Զաւրամնհիցեքբարձրարեքբեզնայաւխտեան։ Որ
աւնտաբերգալըստեանբանինատ։ աքեցաւ Հայն
նյանապատ։ ըզ։ ՈրսընբերնԹեցսբկու։ սածինոր
դինիյամերդ։ ոյնհայցերմարբերյորդանանաւ։ ըզ
Որզնծկեալխորհուրդ։ աբերրորդ։ ուԹենկար
ապէտինյայտնեալհոգինաղաւնակերպիզմամբ։ ըզ
Ի՝կնաւորփեսայանընտուերլոյսիմանալի։ որ ի
յերկնեցիջերեր։ ի՝ խորհարսինքրոեկեղեցի։ ցոյ։ զոր
խաւսեցաւ ի՝ բերեզ։ բարեկամնեւ փեսաւերընքոյ
վանեն։ որինմաղՀանծաւքոնղ։ մարեա։
Քառակերպի՝ ցանհանեւանատեսիսերովբէից։ սբ
բուԹեցսբեւտ։ ծրբոնղոցեց։ խոնարհեցաւ երկնորդ
մամ։ հանն։ հայցելովիծառաւ։ ծեն։ մաքրուԹիզոյ
իլուանալ ըզմեղսադամա։ սոր։ Ոչյամիորդոյն
վերկայեցարգառնանտուծոյ։ աքաՐձաւղմեղաց։ զոր
գերագոյնանարդարոց ծանուցանոնոցերմեծծնոմ
ընդակամամանց։ ի՝ Ձրագաւրի՝ ծնացն։ որեւերը
Ժոհաբզփրկականգալուստընքոքարոզեաց։ սոր

չէ ընդ հայհոյութեանց աշխարհին ։

Կանոնք Յովհաննու [illegible]

գձ Մարգարէ բարձրելոյն և գթած

աւորին զինուորն որ և ի ծննդեան [illegible]

[illegible]

գհ [illegible]

[illegible]

գթ [illegible]

[illegible]

[illegible]

գի [illegible]

[illegible]

ղա [illegible]

[illegible]

գժա [illegible]

գժբ [illegible]

[illegible]

Կանոնք սրբոյն Գրիգորի [illegible]

վերջ [illegible] սրբոյ գրիգորի [illegible]

ընպաշտաւնէն. և մա ամենորդ բանն որ հա-
սին: Ըզգէ գոն ի մեջ բարէ խումս մայն մեծ
նն. և աղաչեաղ վասն ընկրոն խոստման որոգս: Կամ
խեռ խընդ ըրէ աըզթողու թեան ցանկացանաց. ի քէն
աղաչեմ երանէ ոգս:

Վերանեալ սրբ գրի գոր ըզգէ գոն ի մեջ բարէ
խումս. աւ քո փանանանք անցմերոց: Որ իմոլութեց
բերն ման որինն ոչ զնան գիտեցեր. ըզգէ: Որ ընդ ան
մարմնոց ըն դամ վերան կարգեցար. ըզգէ գոն

ԻԴ Իմ ամ ծըշ մարիտ ած այնուր ի ծածկացն և
հաստատու թի հան մաղյապէ մարդկան սրբ
գրի գոր. ի մաղթողական աղաւ թաք հայցեմ
վասն մերի քրիստոսի: Ընորհէ [illegible]
[illegible]
[illegible] սրբ: [illegible]
քրիստոս ած մեր. և [illegible]
[illegible] սբ գրիգորի մաղթանօք:

Որ [illegible]
[illegible]
[illegible] սբ գրիգոր [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] սբ երրորդութեան սրբ սբ գրիգորիանոս:

Որ [illegible]
պաշտաւնէին ըզգէ գրիգոր. և ի ձեռն նորա լու-
սաւորեցեր զհայաստան աշխարհս. ըզգէ զմիշտ
աւրհնել քո անուն հայցըն մերոց: Որ [illegible]
[illegible] չարչարանաց սրբոյն գրիգորի.
և նորին [illegible] լուսաւորեցեր զհայաս-
տան աշխարհ: Որ նորին սբ աղաւ թիւք [illegible]
[illegible] հայաստան աշխարհս
[illegible] սբ երրորդութեան. ԻԵ
Ըզգէ [illegible] ԻԶ
[illegible]
գրու թիւ սրբոյն գրիգորի. [illegible]
[illegible] ամենեցուն. Ծնունդ [illegible]
[illegible] հայրապետին մերոյ. և ընդ
նմին [illegible] զթագաւորն
մերքո. [illegible] պաշտաւնեայք հոգևոր
[illegible]
[illegible] և [illegible]

[illegible] բարեխաւսութեամբ [illegible] ԻԷ
[illegible]
[illegible] սրբոյն գրիգորի [illegible]
[illegible]
[illegible]

Ամենօրհնեալ [illegible] ԻԸ

մերոց տրամբ գրիգոր. Եկայք հաւատացեալք ի Հռոմ
նորահանցուք զայդ գոհութիւն. Մեծ խոստովանողն
քի և զչարչարանս յանձն առողս մեր տրամբ
գրիգոր. Եկայք ի հաւատոյ ալք ի Հռոմ նորահա-
ւատք հայաստանեայք պատմողաց ի հինաւուրց
տրամբ գրիգոր. Եկայք աշակերտք ընդ նշմարեր

զեկացուցիչ քիչ բարձրանայ։

բայց փառաւոր ի մեր ազգ հայոց տանն ոչ
ոք զգիտուն զի զարկուն հայոց տանն ցաս
կը զբնաւորեալ ի պարզ ի ականմ ղասպարտաղ
գենլուսաւորիչն մեզ ընորհեցեր. վասն որոյ բարեխ
խաչասուն զի սորա փրկիչ կոչեցոյ զմեզ զայժմ ընկեր
յիսնհաւորգաղ ասեն. Հրաշալի զարմանս
մբերանելին տրամբ գրիգոր զանտանելի զչարչարանս
ի յանձն առեալ. Երբ զհնգամեայ քի մեր Թունա
ւորացն ընբնակեր. անդ ընդ այնոսանկանաւ քնիվ
բարին. վասն. Հրաշագործ քոբ անիւդ մեծ ողոր
մութիւդ. Եկեալ ի ծովն զկերզեցիս հարուածեալ
աբախասատիցն. Երկերպագուսառնելով զամենե
սեան տրամբ գրիգոր. վասն որոյ.

Ովիւ քաջ բանաւոր հաւատի տրամբ գրիգոր. հաս
տատեցեր զհիմունս եկեղեցոյ ի հայաստաներ
ի։ Ի վերայ հիմանն առ աքեղոցն. Հովիւ
բարեբարեալ առ ի ընորդ կենացն ի յաւիտենից տրամբ
գրիգոր. հաստատեալ զանձինս ի մեր հաւատով

ճշմարտութեամբ ի Հիսուս Քրիստոսի։
Հրդեհաւոր էիր զգեզեցիս հայրապետութեան։ բա
րեխաւսեալ քեզ մեզ կեցուցանել զանձինս
Երկնաւորի։ Ովերանելի տրամբ գրիգոր. և եղեր վերակ
ճշմարիտ քեզ մերոց վասն ժողովրդեանդ
հանգիստ ի տեղ զգաւառս։ Որ համբերեալ ի
ընդ ստացիր զքեզ ժողովուրդ սիփհակ։ վասն
և ընդ ընդալար. և ընորհափառ զարդարեցեր ի ընդ
ընդեամբ աբ աւազանին. վասն։ Որ մոլորեալ ոչ ցի
սարի։ բացեր զդուռն ընդ լուսոյ ճշմարիտ ամ գի
տութիւն։ և արժանաւոր զարարիչ զամենեցուն
ընդ որ ի լինել կենացն ընդ յաւիտենից։ վասն ի ժամ

Կանոն ընդ որդոց և Թուականացն ոչ գրի

Բազմայոյժ ամենայն գրիգոր հիմ

սուսական ազանց ի ագեցեր. և ի խաւարչ կոս
պաղատութիւն վերաց երբ զամենեցին ընդ լուսա
ւորչին. աւրհնեալ քեզ զաբեզ ճշմարիտ հայրն մեր։
Որ վերբաստին զարդարեցեր զկենդանի հայաս
տանեայց. արփիափայլ ճառագայթիւք լուսա
զարդեալ շնաւաւորեալ քսորբոյն գրիգորի. աւրհ
Որ բազմանիք ի ծարոգեցեն հաւատոյ ի ոց
յանդիմանելով զբնութիւն Թագաւորացն ի վերայ
բանաց այնոքիկ աւրինացն նահատակեցան. աւրհնեալ
զաբեզ աւրհնեցեալ բարձրարարեալ զբեզ ամենայն

Որ գերագոյն հընոյա՛ր ինաց քահանայու թեանը
ըազարդարեաց. եկեղեցիք հեթանոսացըզնորոգա
ւղբնութեամբ՝ սուր. Զքահանայապետընճըշմա
բիտ ըստակարգին մեկ եպիսկոպոսի. իսի շատակի քահա
նայապետացուցանի զայնոյ քահանայք հոգեւորականք։

Եր հրաւերեցեր զերդեամարդկանցորդեգրութի
հաւրքո որդիասուծոյ. և կոչեցեր յաբբայութե
քոյ ասանգութիւնը ընտ հայրապետացն ա
ղաւթիւք սոցա՝ որոց՝ թոնեա։ Որ լուսաւորեցեր զ
կեղեցիս հայաստանեայց լուսովքդ՝ և զարդա
ր զնորա ցոյցերս պայծառ ծագմամբ շատ աւ
ետարանքս՝ գրիգորի։ աղ։ Որք զընթացսիս
ուանցկատարեցին ըստհաճոյից կամացքոց քոց։
նահատակեալ ըքծգնութիւնդ դեմթըշնա
մոյն և փոխեցանկերկնից յարքայութիւն։ աղաւթ.

Յսաւրընդերկնային զուարթութեամբ՝ ողով
ութիւնքս հայաստանեայց։ տանի՝ զոմանք
հայրապետացն շատաւետեղացսըբոյն գրիգորի։
աւրհնեցեքզերկնաւորս։ Ա՝ յսաւրորդեք
թորգոմայ՝ ընտալեաւ՝ աջեաւ՝ յորդիս սիոնի՝ ի
շատակի հարցընսրբոց որդոց մեծի լուսաւորչին
գովեցեքզերդինամեծին։ Ա՝ յսաւրերկնաւոր
քահանայութիւնդ հաղորդեքքահանայքդ՝ եկեղեցոյ
ընդքահանայապետաւծայնի՝ աւրհնեցքպատ
ուեալ բարեբանեցեքզհոգին ճըշմարիտ։ երգեցուք զ
փառս միածնաւնն։

Ստուածայինհաւատոյ հարցընսրբոց դ
դաւանաբանեցեք։ ճարտարեցարարք ընդհան
ուրլոյս հայաստանեայց՝ որոշ ըստակի։ անդ
ադարբարեխաչեաւ վանանանձանց մերոց։
Բանաւոր հաւատինքի ընտրեալ հովիւ ծանեցեալ
հինաւրէն լուսոյ ըբղխեալ շատաւետարանի՝ որ ի
դանէս։ անդ։ Գովեսաղդիվերկայս հաւրընմեծիհա
մաւծանեալ։ քաղցրութեամբ զանաւրինացխորհո
կեալ զպատուակերս՝ որ՝ ի՝ սրբոյ։ սիկ։ անդ։ Դ։ սանակց
եալ անմարմնոցնմարդ՝ ի՝ կուսաւծանեալ։ ճըշմա
ր՝ ի՝ քահանայապետ վերկայ՝ քի՝ ի՝ գրիգորիս։ անդ։
Երկնայնոցնիսերկրի հաղորդ ճեգնաւծանեալ։ յա
նդ։ իմանալ՝ զերկրաւորն կատարեցեալ՝ զերկնա
ւորն։ անդ։ ընտանի՝ դանիել։ անդ։

Կանոնն Ներսէս Հայրապետին։

Որ՝ զոյս անճառ՝ շնորհացաւ
ինքն գիտեալ։ ճարտարեցեր յաշխարհս հայաստ
ան՝ յց գերեալ հայրերկնաւոր գերեալ
ի՝ մեղոցեալքս։ Որ՝ ընտրեցեր յորովայնէ
զմարբեալ հոգւով զմարընկերս։ ժառանգել
զերկնաւոր հայրենի՝ հովեալ զարդ՝ արուեալ։
Իրաւամբք։ Որ՝ ի՝ նաւ՝ քճըշմարտութիւն՝ ըն
զարդարեաց զեկեղեցի։ կարգաւորեաց բարեպաշ
տութիւն՝ սորին աղաչանաւք խնայեա՝ ի՝ մեզ։ քս։

Յերկանիկ ընտրեալ սրբոց հայրապետաց

ընն ՅՂՈՒԼՈՅՆ. գէրագոյնփառաւաք պատուէցաւ
ամբ ընն Նէրսէս Մ. դաս անհաւանաց զհոգին ճըշ
մարիտըն դհաւատս ուրեւորդոյ։ Որ զՅաճկէաղ
խորհուրդ ապագայիցն ժամանակաց. յայտնէ
ցէր սբրբոյն Նէրսէսի. որ ինաղաչէանաւք։
Որ վերայ պատուիրանաց Թագաւորինէրկն
աւորէ. ըզբաժակմահու ընկալաւ Թագաւո
րէն և փոխէցաւ ի յէրկինս։։։ Նյա
ռ ազատաստն։

Յաւուրսն էկէղեցի ըզյիշատակ սբրբո
յն Նէրսէսի հայաստանեաց լուսաւորչին սրբ
ւն քաջհովանաւորին ընտրեալի գլուխ հաւատին
քի աղաչանաւք սորա կէցոյզմէզ տիրաւորեալ հաւրց
ընմէրոց։ Որ յարմատոյն աբրահամու վերայ
բուսեալ ծաղիկ հաւատոյ. սբ ընն Նէրսէս սիւն
հայաստանեաց շատ ուսիլ արմատ ընկոյն.
պատուղ լուսոյ սբ լուսաւորչին։ աղ։ Որ սահի
ի հրեշտակաց անլռելի ձայնիւ հընչմամբ
շնորհեցեր մեզ դէղ կենաց զանմարմնական
վարին. մաքրեալ ըզհողանին Թնչխար սբ
բոյն Նէրսէսի. աղաչ զանաւ քոսորա կեցուզմ.
Ըզտէր սահեցեք բարձրարարք ըզնայուսոն.
Որ յայտնէացն այսաւր զգանձն ծածկեալն հայ
աստանեայց սբ էկէղեցւոյ. ըզհայրն էրկնաւոր.
Որ ծնողեացն այսաւր ըղսխանարէլոցն

դրոց հաւրն ընլուսոյ զորդին մեծին դուէցկէ։
Էկայք մանկունք սբ էկէղեցւոյ զարդ սբ ալ
իշնորհաց հոգւոյն զհոգին ճըշմարիտ բարե
բանէցէք բարձրարարք։

Յաւուրս զոր արձացեալ տան Նէրկնա
լուսն ընդ մարդկան. պարակեցէղ աբրա
կոս Թէ մերոյ. քանզի յայտնէցաւ մեզ հո
գեւոր գանձ ընլուսոյ արեգական
ընծաւ սգ այլ սբ ընն Նէրսէս։ բարեխաւ
սու Թէ սորա տէր մեր. պարգեւէսցէ զիսաղաղ
ութիւն հայրապետանեաց աշխարհի։ Ի յաւ
վերբասանն հորոգեցաւ քահանայապետն
գաւազանն. զէ ղեցկանպէս ծաղկեալ ոլոր

ծառուն մէջ. քանզի ինորհեցաւ հոգւոյն ընկալ
բանաւոր որհնութեան յարմարողն լուսաւորչին
բողբոջ բուսեալն ընդ երկրի. բարեխաւ-
սուն մէջ սորա առ Յն. հայուցանեսցէ զիշխանութ-
ւեն. հայրապետական ամենայն ողն. ամենայն
ուրմեծայպէս փառաւոր ցնծալ մեզս ո-
բակնանգամ ազանն. ընդ հաշտութեան սիրոյ
մի հայրապետին. քանզի հանի յանգնութեան
աւրինաւորաց ընդ մեզ որ ունցմարտանա
կեց զիշխանութիւնդ սատանայի ընդ երկրի.
բարեխաւսուն մէջ սորա առ Յն բարձրա-
ցոյ զիշխանութեան մեզս որ ամենայն
Յաւուր ցընծայ եկեղեցի ընդ անմարմնոց
ընդ ամենակցեալ տանն երկնից. զիշխանական
քոյր մի ընդ երկրի հոգւոյն սրբոյ աղաւնա-
կերպ լիցեալ. բարեխաւսեա
ամենայն քան զամենայնմիտոց. Զահիանայապետ
ընտրեալ արժանապէս շնորհաւ քի հոգւոյն
բաշխեցեալ. Ի զիսբրկական մարմնոյն զարդ
նընդ ամենայն հրեշտակն էրերկնից լեալ
զ ոգ աղաչէ մեզ զքեզ լուսաւորիչ հոգւոյ
մեզոյն ընդանել. մոլեխնի նախամարգար
էին մեծի. լուսաւորչեալ գիտաւ քան ծա-
հրաշտեսալեամբ. բարե-
ընտրեցաւ Յայսմ ծոյ. հովիտ բանաւոր

հաստատ ովերանքի սրբնեբուն. արժանաւոր
ամենամեծ սրբնեբուն հոգւոյն աղաւնակերպ լինելմամբ որպէս
յորդանան. վասն ծանանելոյ զոր ընդ ոգոյ զերդ ինքն գրէ
եբրեաստոսի ընդ ոգոյ. Որ յարմատոց բղխեալ
ալբարեաց. ծաղիկ կոչեցեալ հաճատոյ ովերանքի
սրբնեբուն. լուսաւորեցեալ ի բիմաստուն զեկեղ
ղեցիս հայաստանեաց ըստ սրբոյ հայրն լուսաւորչի
էին վասն. Որ յանդիմանելով ընդ ագարեանս. հանգոյն
մեծին յովհաննու ովերանքի սրբնեբուն. ի
վերայ պատուիրանաց ընդ ամենայն ամենեսեան ընդ
ամենամեծ ընդ սաս վերակարգեցեալ. վասն ծ
Ցյսմարմատոց հարցընասրբոց մեզ գաւազան
բերեալ ընդ ամենայն հայրապետ ոնհովուել
ընդ հաստատիչ. Որ ընդ ամենայն անգիտութեան հայ
հաստատեցաւ ըստ ծերոյ. զիմաստութեան ծագեալ ընդ
լուսոյ սուրբ որդոյ ոգոյ Ծարգոմայ. Որ զիանդերձ
ձեռնալ խորհուրդ որ ստեղեալ սրբոյ ոգոյ ծանու
ցեալ ոյ զիշատակի սորա ընկալ ընդ ոգոյ զաղաղ
Լաւոն սրբոց ոգոյ փոխիմաստաց.
Ի ձեռնք նեբերեալ ի երոյն բերեալ
Երկնաւորն հանգստակերպ կոչեցեալ մանկիկ
դէ. ի պարծանս ընդ ի բարձ բացեալ ոստանն. մայրսիոն
դ ընտրեալ ի ոգոյ. Ի աբրահամ ի երկնաւորն ոչ ի
ցինզ ի կիր. քանզի հոտանոյ ի ցեր ի ոգոյ ի ոգոյ
Լակեզ ի բանաւորն զոհ ի փերկոյ. և որոնք ի

արտաքինն այնպէս։ Գէղեցկութիւնքն
նոր պայծառութիւնքն ձերոյն մարեցան զնա
ւորն և պակասն հեղանոյ։ Եղեղեսպրանքն
ածառոյ կոսաւանացն։ տարփացեալ զնա արդ
հանքնդ մարդկան տանեցին։ Դարձեալ վերս
տին արարչագործ զաւրութիւն։ և դարձեալ գեմ
ածառունկ զարդարի։ քաղցիցառ ընկենցան
կեցցուն եղբարտին։ բերելով մեզ պատուղ զերանե
լին հուսիպեմ։ Երկոքեանքդ մահաբերքդ անիծեցին
լուծան։ և ապամ վերըստին ածակերպ ծոխանայ
փոխանակ։ այդ ելատերքդ էնորա։ մայրտերութիւն
ամանքդ ընծայեալքդ։ Զամբրքդ հրեշտակացնդ
մարդկան տաւնեցին։ և կանանցքդ յերկին ըստրեցան
զինաւորք։ կուսութիւնքդ մահու պատերազմեալք
յաղթեցին։ խաչակիցքդ լինի լուսաւորչին
Եկ զարմացուցանի։ զիրաշ։ խորհրդոց
և բանից հրեշտակացն։ մարդկան։ քանզի ինքնաճ
ամենաշնորհ զաւրութիւնքդ խոնարհեալ տերանդ
ըզհանդիսակուսանացն։ Ընկերքդ մինամիոքդ
ըմիականկենցաղոյս։ նահատակք հաւատարքդ
հոգովն մեցանք։ մինաբանքդ ընդացան իսուղիճա
կաւոնն։ զինուցան հաւատովն և կացին յանդիման
Թուլացան կորուն քհաստատ գրաղեանցն։
և տրկարկանայք ընվառեցան զինուն։ Դարդա
որ ընպերճացեալ զաւրութիւնքդ և փառաւորքդ մա

նուկերկուսին պարտեալ ամենեքեան։ Ժողովեալ
բազմութիւնքդ աշխարհաց և ազգանց։ ոչ զարիկինամ
ենահատակ։ քանզի հասեալ ի Թիկունս ան
բերոյ աւգնութիւն։ խորտակեցաք յաղթանակ
ըզգաղտնի պատերազմն։ Իսվերջոյ մոյ պատու
ական մարգարտի։ խնդացին ցընծալ ամենա
յն հեղանոյ։ արև մուտք յարևելքն Թագեալ
հասին։ քարոզին յայտնապէս ըզբնաղտութիւնքդ։
Լուսանն Դաւթի։ ոչ ելցանի ընդ ոչ։ որպէս
յանձնատին ըզգաղտնիս։ ոչ ոք գիտի։ պարգևեալ
իրերացիսոյատանայն բանիք։ և ծածուկ հնչակարի
գոչանալ։ ի մեռանց։ Որ հոգիդ հոգևորք
յերոնք։ ընդ յայտնի։ ի երկուսն ընդ փարեալ։ ոչ
խարհեցեալին։ քանզի կամբ վերին հրամանին գա
ղթացեալ։ ցին։ ի վերս։ ստ ըզպարգևս փրկո
ւթիւն։ Ցանկս ասանք ազգս բաղում։ և մեր ընդ
մանկանց ըզհրապարակս ծերոց։ ի գիրս սրբոց
։ Ի աղաւ։ ի ցև պահոց։ աճեցին հաւատովն զար
գացեալք։ Կանայք պատուականք։ քաղաքաւ
և ազգաւ։ վանաւ ականք։ ոչ ատրանայ յայտմար
գարտին։ Եղին զանձին ըստրուն ականս բազմաց
և եղեն փրկանք։ քանզանաւ թաշխարհին։ Հոգ
փոխմ ի ծծ։ որ հոգ։ և անուն ցանկալի։ ընտրեալ
ի յերկրի։ և դասեալ։ ընդ հրեշտակս։ Եղերեալ։ ի
ակսրբոյ։ ի կուսանաց։ վարդապետս։ ի

արանց արդարոց․ Զեզ նշմանէ կարասցին
ամենայն հոգւոց․ միացեալ ընդ սրբութե և սիրո
յնքի․ զի մահուամբ ձերով մեզ ծնանարն հոր
դեցէք․ Եւ անէ ամենայն մարդոյ առ ամ․
Ղեկավար ընդ ծարաւոյ հոգւ որ հեղմութե․
Թե Թեւաբերն ընդ մարմնով և մտաւ քաղեցէք․
ընդ երկայն ատապարէզս ծովածու փկենցաղոյս․
ան վերնոյն նաւեցէք և հասէք առ քս․ Ծնողմարի
որթոյնքի շառաւիղք․ և ողկոյզք ընդ ծովեկաքեր
նաւորմնշակին․ կոխեցայք ծնգնութե ի հընձան
ըսձեր․ զի ուրախ լինիցիք ան մահական բամակ
ան․ Սերմեցին ընկարիս մարմնական կենցաղո
յս․ զի ծանեանե թե երազէ և սուտ պատիու ծննդ․
ոչ նէ շոեցան ի գերագանց փառակուլթե․ ի մացան
էթէ անօտիէ անցաւոր․ Մեծութիս․ Յանդ
ատանն ընդ հոգւ որս առաջ թեց և պահոց․ վասա
կեան ընդ յուսով զամենայն ժամանակս․ ժուժկալ
եալ ընդ փոր նուրթեց և պէսպէս ըլանաց․ և եղէ
ալ ճաշ աննգութ անթառամ պսակին․ Նախան
ձէին յաւրինեցին զառաքաստ կուսութե․ նոր
նորոգեալ արեամբ և հրով․ մաքնեցին զանձինս
ուսերացեալ ջահից․ և անշէջ լապտերաք ընդ նե
ռեեան մրտին յառագաստն․ Ընտ ամ երկնաւ
որքն ի յերկրի հասատաւ․ և արժանի ընդ նոսա
ընդ քէն երկին ըստ կանգնեալ․ ինքն անք ելին և այ

ոց ցուցին ընդ ծանապատ հրացանակալ զմեր ինն
եմ․ Ովլ զգաստութե ի մաստունկուսանաց․
որոց ոչ յաղթեաց հե շգութե և քուն․ այլ արթո
ւնք և պատրաստ ընդ մեն առ ով երկնաւ որ հարսանե
աց զի մերցեն ի յառագաստ ան մահ փեսայ ին․
Զուն ի դքինաս ամնուն չարութե․ և ոչ նահա
տին ընդ յիմարկուսեան․ քանզի մտով պնդութե․ հոգո
յն արութե․ միաբան քաջացան առ հասարակ ցըն
ծանցէն․ Պարկեշտ ընդ քաջազէն ընդդեմ
Թե ի յերկիր է ի յերկին ըստ արդար մեղանացին փառ
ըստեայք․ ինքն անքելին և մեղուոսացին․ բազո
նելոյթե մրմանէ յայն հանդիսան․ Հերմեսա
նդնաւաղաւ Թեւքն սերովբ առամբ հայցեցին ըզ
հրեղէն փերկութե․ բառն նալով ըզլսաւ արդե
ւապաշտամորութեց յաշխարհէ․ պայծառա
ցեալ ընդ լուսով նորին արև ծագեցաւ․
Ոանհ ըստ յուսով առաքինութե յայտնեցին
որդւոց մարդկան վերանալ յաշխարհէ ան ըստ երկ
ւր հոգւ որ ակայն վարուք ելանէ ի բանական երկնա
ւորս ան մարմին հրեշտակաց․ Սրբանք քարինըդ
մեք հիմնացեալ քի յերկրի․ զորկանես ու տեսեալ գո
շակեաց մարգարէն․ ինքն ին և թոյ շինեցան կամք
ւոյկէ էկեղեցի․ բարձրացեալ փառաւք ի պարծա
նըստքն․ վասն ձեր երանեան նահատակք զա
ըստ հրեշտակաց ան մարմին զուարթնոցն․ ինքն

Հ ա ա ր
Հ

նեցեալ երկերին եղան. և մարդիկ խաւանեցան ի գունդ
ըսպինու որոց քինն։ Մանանեցուք բասու գու թէ
ի հրեշ անշանոցին. զխարբեալ ըք լեցու քան մահակա
ն բաժակաւն. քանզի բաշխեն ըզբժշկու թի հոգւ
ոցն մարմնոց. և զպարգևն սերկնաւ որըս սիրողաց
իւրեանց։ Ուրախ ոն ոյն հրամանաւ աներև ոյթ ա
զդամանէ. յարև մնալոց յարև եղեկեալ շնաւ ին. զի
լուսոյ հրեշտակական վարուք կուսութե փառա
ւորեցին ըզխաւարի դևն աւազակ մոլորութեանց.
Յաղթու թե տաւնեսցուք ըզդիւղապտանկրանոցունց.
զի և նոցին հաղորդեսցուք փրկութե. խնդրեսցո
վ յարար ըզն ըզպարգև սերկնաւոր. և զդաստի
ընդ նուսին յարկացն լուսեղէն։ Իւ ձեռաւոք մա
ղեցան յուսացեալք իմե ծու թիւ. և կանայք վէր
ազինք գերաւազանցեալք յաղթեցին. բարովաք
ուկէ ղէնք. ըս ոսկոգոյն վառեցան. ըմհազգեստ
եալք իքս և դասեալք ընդ հրեշտակս։ Մաւրաց ի
փառ ըս բարձրացեալ պարծիս. հպարտի և ի փա
ռս երևս ոն և եթեանքն. քանզի լսեմ է թէ եր
անեալ կուսանաց. որք անթառ ամպչռակեցան
յանվախճան յաւիտեանս։ Փեզորցուն ծու թե
էսքրաքծ. և ու րախու թի ամենայն արդարոց
քաղցր առացին վասըն մեր աղաչանըք սըրբոցն.
Ընորհելով թողու թի մեղաց մերբաշխումանցամ
հըս կիզըբըն բաննամծ որ վասըն մերհամբերս

հոգւ. բառն աւլ վըզդ ատակնիք անիծ իցն աւ
մէն ըգերամպանմ մարրութէ ըզմարդիկ վէրա
գրեաց. խաչակեցիւր և վըկայկամաւ որմահու
ամբնիւրեանց։ Դիմարտզըն վաբբեոցն ընդկո
ապարիշտապաշտամունան. երգանիկծակատմարտք
յայտնեցան անպարտելիք. զի զամծ բոլորեց տիրա
բարսիրեցին. և ակցին հաւր հեմնևեալ ատացան ըզ
թագն պարծանաց։ Ընթրադրեալք զմահու խոր
խուսին ընդ դեմեղացըն վառեցան. թողեցան յեր
կունոգանից գերիվերոյ քան ըզբնու թիւ. ժողովս
լեալք փոյծ բանդից գեղարանաց և կապանաց. իմբ
րցմունըս գազանաց սրոյ և հրոյ մեն ամարտեալք.
Լըկանաւք և քերանաւք զարեանմըտակաւըն հոսե
ցին. խորհըրդ ոցն ոչխոտորումն և ոչփոփոխադրու
թիբարուց. ծաղիկըք նիւթեղէն յաննիւթ ծաղիկ
ընդ յաւ դեցան. կատարեալք քաղու թէ զչարին մո
րհակաըն կապուեցին։ Հոգւոյ հոգոյն զինու վառե
ալք ըզհալածիչս ըն վանեցին. ծանեցան զէնմամբ
սրոյ իբբան աւ որոշ ջակիզուն. ղամբ արմամբ լու
սոյ կենաց զխաւ արմեղաց փարատեցին. ծոխաբեր
հետև եցան լուս ամ շաւ իղ ընդ պողոտայն. Մեր
ժեցին կործեցին ըզմահ հոտըզմեքէ նայն. յաղ
թեցին կարեացմարմնոյ և հեշտալիք զըրգանաց.
նաւ արկեալք հեծմամբ բարընդ զրահեղեղ կիապա
շտութեամբ. շնորհաւ զաւրութ փայլմամբ փայլեալք ի

յերկնայինն ա՛ն հանգստեան․ Որոշեալ է ի կրից
կարեացն ի քաղցրահամանացն է․ Նա որ նա որ նոր-
անաւ է զգործն մարմնոյ ընկալաւ եղբ․ պատուի
տեառն նշանագրեալ զերեկեանն զդատաստանն կեղծ
․ ․ Իրք զկենաց զդատաստանն տեառն է եղբայրն եղին մեզ
յարբուցումն․ Ոչ ինչ գործ է եալ է ի մարմնոյ
յանձանկերտ խորանն․ սրբեալ փայլ զգեստուք
ըմբռնեալ է ըստ զարդու նոր սիոնի․ վերնատեան
վերնայարկ ընդ մարգարիտ հաւատոյ․ տեղեկա
ցեալ անձանց լուսոյն վերա սրացանի կենդանի
հա․ Որք բունեցան ընդ հրաշալեաց զգուշութեան մեզ
աշակերտեալ է․ ցանկացին մերձաւորութեանն
ցանկալի բանն հաւատակացն․ և եւեացին թերեւ
հոգւոյ ընդ հիւսիսյ պսակ երկնից․ փայլեցին գործ
ընթերցեալ ընդ լուսաւորիչ մարտիրոսն ․
Եւ ի պսակ որդին զարդարեալ թագն երգման զթագն
բանեալ նահատակացն մատուցք ի յընծայ
մեզ․ զի ի հանդէս թագաւորեալ խոնարհեալ ընկ․ այլ սպասաւորեն
ի․ Թորոս թէ ընծայեցաւ մերբ աղաւնոյն նմանի․
Է․ Յաւուր զանգակ թէ և սրբեալ հոգի վարդապետն մեզ
միջնադուռն մերձեցաւ․ եւ բարեբանեալ
ընդ անմարմնական զինու որոց ի թագն ընդ․ ․ ․
հարցն ․ Յիշատակ ընծայեցաւ յերկնի
․ ․ ․ թէ ընտրեալն հոգևոր մարմնով է այրք
մեզ մարտնչեալ յաղթեցին անհարին․ խոստովանե

ումեղ զգեստ թագաւոր նոր ընդ․ Ասէ նոյն պայծառ
ացեալ լեկամ ․ ․ ․ ․ հոգեւոր մարմին․ և
հիւսեալ և կրկնեցաւ պատուականն ․ ․ ․ ․ որ եկ
մեզ ․ ․ ․ թէ ․ ․ Ընդ զգեստ թագաւորն Է․
․ ․ ․ ընծայեցաւ զգեստ նոր է ․ ․ ․ ․ Որպէս
ծառ ազգեաց վայելչութեամբ պսակաւ․ ․ ․ ․ հոգե
ւոր և զգայեալն․ ․ ․ Որոց վարդ ․ ․ ․ ․ ․
մեզ ․ ․ ․ ․ նորոգեաց զաշակերտացն իմաստ
ընծայեցեալ․ ․ ․ ․ ընծայեցաւ նորոգ․
Ըրեալ ․ ․ ․ զնա ընդ․ ․ ․ ․ Ը․
բոյն հոգևոր խոստովանեալ զգեստ․ ․ ․
․ ․ թէ ․ ․ ․ ․ ․ Յաղթող
․ ․ թէ պայծառ ացեալ․ ․ ․ ․ ․
․ ․ ․ ․ ․ թէ․ խոստովանեալ զգեստ
թագաւոր․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ բարեխօս
․ ․ թէ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․
․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․
Ընդ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ Թ․
․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․
․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․
․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․
․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․
Ի ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ Ժ․
․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․

և առընդունութե զանձն փառս առ որ եւ ցուցէ։ Զու
արձակեցեր հուփ խմբեալք բռնութե ընկեր առ քեզ. զի խոտ
ռնեալ զմեղս արեամբ ներողութ ապաշխարեն դառնալ ցանկացաւ
նենգ ընդ մեզ. էկայ։ Իսկ ամենայն հուփ փոխեալ եացմէ
ծ վերկայր հեռաց. եկեղեցիք սրբեցայցն ծառայ
ցեալ վայելչութե տանն եկն այսաւր. էկայք հա։

Յաղագս կան սրբոյ կուսին Սանդխտոյ։

Ն ազար ծի այսաւր մեկեղեցի ով վերկառնեմք
սանդուխտ. որ զհայրականն բռնութե զայրացեալ
ն. վասն քրիստոսի գ . հեղեր զարիւնն քո մե.
Չ՝ շնորհեալ ցարան ամենայն թագաւոր. և հայ
առ ամբ ծեր մարմնաւոր հասարակեցար ոչ խառնեալ
ով ընդ հե ծանուցական պաշտաւ նն. արժանի եղ
ե գ . . բ վերանան հայր։ Որ զմեծ թե
ընդ բռնութե ըզփառս. և ծի այնն փառս աղբր ընդ զար
դարեցար. այսաւր դասակցել ընդ զոր արթո
ն երկնից. վասն մեր առ ես գ . բ բերեմք առանձ.

Կանոն. Տապանական մեծ թե.

Զգեղ քառասնութս և տասն արանց
պականն. ծ արդար և լուսաւոր ցանկալի խորհրդան
փառաւոր ընդ պսակեալ լյթ հոգին. և յաւէտ
ուրախանալ ժառանգեալ։ Իսկ ծագեալ
ի հանդեպ ց ուխ վարդապետ ... արեգակն. որպէս
անոր ոչ փառաւորեցեր ըզեն ... անզգամ
թ և հասարակեցար զհետ անուանեալ. իբր նահատակն.

առաքելոց և մարգարէից։ Զգեղ կանանի եկեղեցի
ամբողջ և քաղցրեալ աղբեր | անապական. որ յորդա
նար վտակք արբուցանէ յանիմաստ եզերս զմեզ
կատարեալ ճշմարտութեամբ ամենայն։
Վերին վերն հաստատ հիման առաքելոց և մար
գարէից. շինեցեր զքո մեկեղեցի և խաչ մեր
ծայն ..ե եղեն մարմնաւոր հրեշտակաց. փառաւորեալ
մեզ երկրորդ ութեամբ։ Նեղեալ պաշտօնէից և ժողովրդեան
բանաւոր հաւատ. ըստ ակնարկ հրեշտակակցն ամենայն
հանգիստ վարդապետաց և մեղաւորաց քաւարան. զար
դարեցար առաքելովք և մարգարէիւք։ Բանն ամ
և ծածկեալ խորհուրդ յայտնեցի. ի ծնեալ յերկ
նից մարմնացեալ կուսէն եղանակ յերկրի և թագաւոր
աղի նորոգեր զմարդ. և յարուցեալ յերկրորդ աւուր
զի զմարդկային սրբութե նկատարեցէ։
Յաւուր ցընծայն դաւառ հրեշտակաց. ինա կա
տարեալ մեկեղեցւոյ. բարեբանելով ըզքեզ
անծ հարցն մերոց։ Յաւուր տաւնէն դասք
առաքելոց. ըզտաւնն վերինն ...յն նման աղ տաւն
րին մատուցանէ զերգ հոգի որ երգով ա
Յաւուրբ երգս առ եալ ցծնէն դասք հաւատացելոց.
մեծ աւետն թէ արժանի արա ըզմեզ զի տաւնաբերդ
սրբութե փառամբ զամենայն զերրորդութե.
Ըզտուր ցեղք... առ աւելի բերանով արարեր ընդ
յաւիտեան. Որ ըստ ... որ եւ զանց թագ ... մայր

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Կանոնք մեծի Զատիկի Պետրոս Թեոնի

ընկերին Անտիոքայ եպիսկոպոսի

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ուրախ հարցընէր զ-
Սոկալի հիացմամբ զայ
լակերպն Մելքիսեդեկ. այսպէս ասէ առ աբէլեցոց
ընդ ամենայն զգեստաւորեալսն. ասեմ. Հովանացէք
ալի վերայ ոչ սեղանոյն. և Հայկէ յերկնից հայ
բարձրագոյն դաւանորդի իմաստիրելի. ասեմ հարց
Զգոյշ ասելոյ գիտելոյ բարձրագոյնդ ընդ նայեալ
ուրեան. զոր վերոյ զարմանալի զանազանելիսն
ի Դաւթայ ասելիսն. և ոչ. Հայրն ասեցէ զայն ինձ
Մելքիսեդեկ երևումն աշակերտացն յայտնեալ բա
անձաւ էին ասելոյս ասեմ. զոր ասիցեն ոչ
բարկութեամբ ի բերանս մոլորեալ մարդոյ մարդ
կոյս. այլ հոգեւոր Մելքիսեդեկ մեծ ացոյցն ցանեմք.
Իմանալոյ լուսոյն զարհուրեցանդ ապրաս ա
բէլոցն. այլ ոչ զբովանդակ կրեցեալ զգիտնականն
Մելքիսեդեկ մարդեալ մայրն. Զոր աբէլոցն հովանա
ցեալ ամպլուսեղէն գերագոյնքն զհոգեւորսն
բոյն զաւրութեամբ արձակելոյն հովանաւորեալ
սքաստուածաձայնն. աւրհնութեամբ.

Դաւթայ ասելոյն. Հաւատացուցեալ զբանս Մելքի
սեդեկայ գոյացուցեալ. ընդ որս և մեք զնծութեամբ
երգեմք զքաջ զողորմեալն մեզ մարդասէր. Զշակեր
տն զքահանայն արքայն Հիսուս զգիտնոր հուրդ խոտագ
նապէս զբարոյացուցիչն ասելոյ. Սքանչելի մեծ քահա
նն հուրդ զերբ որդոյն Մելքիսեդեկայ զաբրահամայ
ընծանուցեալ բարեբարոյ. ասելոյ. Սոկալի հիացմա

մբ զայլակերպ Մելքիսեդեկ. առ աբէլոցն ընտեսեալ
յաւ ինքնէին զբեզ տաղաւաւոր. ասելոյ. Հովանացեալ
ամպլուսեղէն զբեզ այրական ընդ ընդ ուսեալ զբեզ ամենայն
Եղեալ դաւանորդի իմաստիրելի. ասելոյ.

Ինչ ասոյս ասասցուս ասեմ մեք զնդ պէտ
լոսի ի ընդորդոցն զի էր Մելքիսեդեկ. արժանաւորիցն
զբանս ասելոյ. Համբարձցեալ զբեզ մեզ զոր
ասասցէ զանազգալի զԴաւթաւ բարեկանն զբեզ ասո
ընդ ի զբեզ ի ծրեալ յիմանալի հորանն. Վասն որոյ
և մեք զբեզ ակոսեալ զիս մեր յարմարեսցուս զբեզ հոգե
որական տաղանս արորպ ասելոյն մարդասիրելի

Յայսմ զբեզ հորհուրդ զոկ զբոկնական զբեզ
գալիս ասելոյ աշակերտացդ ոց յայտնեցեալ զքեզ Մել
քիսեդեկ. Զ Յայսմ զբեզ զբոկական զբովանդակ
խարհիզմահ զբեզ Հայկայ. զբեզ զբեզ ցանս մոսկ
հեղինաս. Սքանչելի զբեզ զբեզ ցանս զբոնայ
ցեզգայարանս. և զնորհեալ ասելոյն զբեզ զբեզ
սեզ զբեզ հայրական զբեզ Հայնն Դաւթայ որդի իմաստիրելի

Երեսնեալ ցընծացեալ ասելոյ զբեզ զբոնորդ զբեզ
ցարիփ ասասցուս զոյ հայր. զբեզ զանգամ զոշ
կեալ զբեզ զբեզ. Վասն որոյ ասասցուս զոյ զբեզ
զ զարդ զբեզ զբեզ հրաշալի. Հայնք. ընդ զբեզ
հայնք. հանդերձ ի զբեզ զբեզ զբեզ զբեզ զբեզ զբեզ
բաւ զբեզ. Զորս ոչ ասեալ սոսկալի զանազգական
լուսոյն ծաւալս. յայլակերպ զբեզ զբեզ որդի ասա

տուն ծոյ. ասա աքէլոցն ամարգարէ ցընդ պանկու
ցեալ ըզայրհուրեցեալն. վա՛. Որ զանձառէլի
խորհուրդ սքեերորդուն Ոեդ սիմովնի վիմեն
ծանուցեր. երբակի տաղաս արացընայուրինամբ
և սիրելի հաւրն վրկայեալ ՝ ըշամրիտ ամենածին
որդի՝ վանորոյ աստուածային.

Յայսրիկերին ընթաբաւր. ցոյցեր ընարեցոց
բոցի փառացբոց որդիսատ ուծոյ. աւրհնեամբ
զբեզի փառ ընհաւր. որեամբ կենդանեացն մեռ
ելոց. և յայսաւր յայտնեցար աշխարհքեոցն. իեսուս
ան ընմովսէսի և ելոի այի վանեալեց ընբոց յերու
սաղեմ որդի սաս. և Զայսաւր և բարբաջեալ ի պէրո
ւսա. յաստուծոյ հաւրն. վասընբոն հընչեցայ
ռաքեալն. ասէ դանէիմորդի դըմալըարուքաս
Երանայեր սրբասակ կուսի մեր. ցոյ մրգանա
յայսաւր. որդիդ ՝ զբոզ զհայրեմ. մ էնէ
փայլեցեալ զփառս անբնայ մեր. յանձնընա
բեզ սմ ՝ զանձինս մեր. Ընբմանմովսէսն
ողիս աստուածանանն որ ցընծանեմ աբա
մ ՝ զիս հրեշտակն ընբմանյաս. Եսայիասընդ
զեմ. մ ՝ հաս մեզ ՝ մեզ ՝ ի հայրյա մ

պոյն. զբոզ զորդի ՝ ի մ ՝ մարդասիրաս ՝ ի ցոյ

Կանոն Երկրորդ աւուրն
ասասարգոյ փառացհաւր որդի դ

մեռ ծնեն. որ զլոյսն անվայրապակամարմնովպարա

գրեալ այսաւրիմաբանրփառաւբփայ
լեցեր. Որանտես արնվբեցանհասեվերբան
ըզբանն. ծառայիկերպի պարտ ծառայեալ ըզլոյսն
անբաստուեր. այս. Որ հրեղինացանամերձենալի
հուրածուեոդ. ի հողեղենախոնարհեալ ընդ
արփեակն. այսաւր.

Որդերանգոյն փառաւբպայծառ ացոյցզանդ
ամնատալին. զոր ճաշակմամբ պրտղոյնմերկա
ցաւ ըզփառսանպատուս. այսաւրվերբատին
փառաւբզարդարեաց. Որինանախնուտիներնկ
մովսէսամպոքեխսինեա. այսաւրլուսափայլամ
պաքիմաբաւրայտնեալվրկայեաց. դաւթիմորդի
դըմալըարուք. Որինչերկինքսվերբացոյցհրեղէն
կառաւբզհեղիա. այսաւրվայրաբերբեալիմա
բաւրհանդերձմովսէսի. խաւսեինզելի՝ցն որ
յերուսաղեմ.

Յայսաւրըզբնորհուրդանձառելի ծանուցեալ
ըդբրեատոս. ըզծանկեալնիակըզբանեն յայտնեց
երաշակերտացնիմաբաւրլերինն. աւրհնեալոր
ծրհարցընեմերոց. Զայսաւրզառաքրմբնամբ
գարեցնիքենծանուցերառաքելոցն. ըզմովսէս
և զհեղիա ծաբարկոչմամբ իմաբաւրլերինն. ա
Զայսաւրանտանընյուլեն հայրիբարձանցերև
ելով ըզծընեալդ ի սրբոյ կուսէն դաւանեալորդի
ի՝ սիրելի. աւրհնեալոր ՝ ի ՝ ծառայ հարցընըմե

Զատրաւ հնէ ցեղ բարձրարարքն զնայաւ իսուն
Որ փայլեաց նայաւ բիկուսածին մարմնոյն զգերա
պայծառ լոյս ածուն ի զատր։ Որ յայսոնեաց նայ
սաւ բիմաբաւ լերին զմիոն (թի) աբերդուն
Որ զմիւսանն գամեորհուրդ գալ ըստեանն։ բոյ
տրպաւ որեաց ծագմամբ արփիական լուսոյն զատր։

Զգաճառագայթս ածայինս ցուցեր այսաւրմամբ
գարեցին։ որոյ ցանկային տեսանել զանտեսդ սի
ոմբերեցի։ լոյսդ անծառ ելիս ողորմեա։ Որ զդաւ
անուն մինպետրոսի զգերեզորդի հաւրանատոն ծոյ հա
յրի ցայոնմարոյն։ վերկայեալ այսաւրորդի երդաւա
ներ։ լոյս։ Հեորհեաւր։ Ամեզմեղաւորաց սիմ
սանգամբ գալ ըստեանն։ տեսանել զերեզ
հայրական փառաւաբ։ Ինորոգել զամենեզեր։ լոյսդ։

Ընծայայսաւրփառաւաբ մեծանին։ լեառ ընթա
բաւրհանդերձ հեր մոնի ժ։ բարձնցեալ զերգ գո
յն սինեաւ։ ի։ էլ բայդոսուերկնից իսա։
Ցընծանայսաւրլերինքայ։ արարողինելեալ բնդ
առաջ զլ։ պարանցեն յաւիտեանական լերաւ։ ի։ ցն։
դասքառաքելոցն մարգարէից։ Ցընծայայսաւր
լեառ ընվերին սիոնի։ հարսնարանանամահարքայի ժ
ն։ տեսանելովզերկնաւորփեսաւ։ յն։ զարդարեալ
լուսով հայրական փառաւաբ։

Ուրհնեցի զմանկունքընդերկնայնոցն ըզհայրն
երկնաւոր։ որմարմնացեալբանին։ վերկացեալ յերկ

նեցայսաւրի մաբաւրլերինն։ զոմվեցեալ ընդ
սերովբեանն զորդին մեծածին։ որփայլեաց մարմ
նովզոյս ածուն ի այսաւրի։ Բարեբա
նեցեալ ընդքերովբեանն զհոգին ծըշմարիտ։ որ
լուսաւորեալ զամենայն հովանացեալայս։

Կանոնն Երրորդ։ զաւուրքն աւրին։
յանաւրորէնն ի յերկինս բանն ածեալ։

Նուռդ հաւրմեծածին։ ըզծաղկեալ ի ծոր հո
ր դ յայսոնեալ աշակերտացն։ ծառայի ըզկերպա
բանն ի ծաղկեալ ի ամենայն։ Ամենայն հրճեցեալ
յաղաբեալ ի հայրական բարբառոյ երկնից։ անդ
դաւ որդի ի մարեալ ընդորհաճեցեալ։ որ ըզբնուն
ածեալ ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի։ Ամենայն
ուրվիմեն հաւասոց յայսոնեալ զհորհուրդ երրորդու
թեան։ երրակերպաւրինմամբ տնաղաւ արացելհորհեր
դոյ։ որոմ ըզմեզ մաքրեսես ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի
դուն։

Բյանարուեստի յաղոռ բազմեալ ընդ հաւր
և սբ հոգւոյն։ անբակիզբնաբնդ բանդի հաւրեաւ
քեցար։ ծառայի զգեցար ըզկերպարանն ծածկե
լով զանծուն։ Ամենաւրցուցեր ի ի ի ի ի ի ի ի ի
տանելի լուսոյդ փայլումն։ ծագեցար աշխարհիս
դարուն։ արեգական։ յայսոնելով աշակերտացն ըզ
պարագրեալ ածուն։ Յորմի ահիս զարիս
ուեալ ընտրեալդ աստուցաւ աքերոցն։ երրակի հոր

դ

հերովդովս այն · որ ինչ խնդրէր [illegible] · որ · որ ով զմեզ

[illegible] զհոգւոր ·

Այսօր զխորհուրդն անճառ զծածկեալն

յաւիտենից և յազգաց · յայտնեցեր [illegible]

[illegible] նահապետացն մերոց · Այսօր [illegible]

[illegible]

[illegible] թագաւոր ·

[illegible] առաքելոցն ·

[illegible]

[illegible]

թագաւոր [illegible] · [illegible]

[illegible] յայտնեցար [illegible]

[illegible] · [illegible]

[illegible] ·

Որ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] · Որ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] · Որ [illegible]

[illegible]

[illegible] առաքելոցն [illegible]

[illegible] յերկինս

[illegible] ·

Այսօր [illegible] ·

[illegible]

[illegible] · Այսօր [illegible]

[illegible] · [illegible] առաքելոց և

[illegible] ·

Այսօր [illegible] ·

[illegible] · [illegible]

[illegible] · Այսօր [illegible]

[illegible] ·

[illegible]

[illegible] · Այսօր [illegible]

[illegible] · [illegible]

[illegible] առաքելոցն և [illegible] ·

[illegible] ·

Որ [illegible] · [illegible]

[illegible] · [illegible]

[illegible] · ընդ որս ·

Որ [illegible] · [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] առաքելոցն · ընդ որս և զմեզ

[illegible]

Սրբոյն Եղիշէի. քանզի քանզի

քանզի Երկնից այսուհետև յայլ ոչ սակաւացս զբաղեալ էր
եւ զամենայն զամենայնս զամենայնս ի
փառս աստուծոյ։ Եւ զայդ յոյժ դիւաստուրեամբ
ուրեմն։ քանզի Երկիրս Երկինքս Երկինքս Երկնայսուհետև
տիկնոջն Նորոգմամբ։ Եւ Յաղագս որոնք Երկնաւորք
ծնեցան։ ընակիլիք։ Ընդ դասս Երկնաւոր
զաւրացն ընկերաւորեալ տանեմք զքեզ այսուհետև
զանդադար փառս ասելոյ։ ուրախալիս հարանք

Անարատ անբծնենկոյ խորհրդով։

Որոնք սրբոյ Կանգնեցան սրբ Եղիշէի
եւ քեզ Յաղագս որ Էիր պատարագեալ Եկայք
հաւատացեալք Երգեցուք քեզ Երգնոր։

Դարձեալ հրաշալագործն վայրի Լալ Երկնից Երգ
գեն ասելով։ հրաշալի ճայնիւ Նշանակին։ Եր
գեն զերգս սրհնութեան Երբեակ սրբասացն
ին։ Ուրախալիս բերկրեալ հանրանացեալ սրբ Եղեղ
ցի։ պայծառացոյ զմանկուն ընդ յաւրհնաբանու
թեան։ ծագողին նըշողս սոյնքեզ մայր Եկեղեցի։

Ուրախալիս այսուհետև սրբ Եղեղ։ եւ տանեմք զ
տանդ դուստրս սիոնի։ քանզի քեզ հաճեցաւ
բընակիլ տիրոջն ըստ երոց։ Ուրախալիս դ
շնոյդ դուստրս սիոնի։ եւ ցընա վերինդ երուսաղ
էմ։ քանզի քեզ ալքայներ Կնից գայսուհետև։ սուրբ
Ուրախալիս սիոնն մայր Եկեղեցի։ քանզի քեզ

շնորհեցեալ է հաւրեն լուսոց ծագեալ տրաբեր հաւ
Ընդ սուրբս հանեցէք բարձրս արարէք ընդ նայսուհետև։ գ.
Որոյ սանկեացն այսուհետև սրբ Եղեղ։ նրշանաւ
խաչեալ նիւրոյնզ։ Որ վերնոյն ծընդեամբ սրբ աւ
ազանին։ լուսաւորեաց զաշխարհս որդոց մարդկան

Երգով ընդ սուրբս։

Ի հաստատեցեր բանիւ։ զԵկեղեցիդ քոյ սրբոյ
ոչ ծանի վերնայսուհետև ապէլական վիմի։ Երգելիս մա
ծ զերգս հոգեւորս։ Կանգնեալիս մասն ի ղան
սրբոյ։ բաշխեալ զմարմնոյն զարդ ծանի։ Ն
տախանակ մեզ նորոգուեալ։ Թողուեալ ծանի մեղաց
մերոց։ Խնկեալ հոգւոյն սրբոյ։ աղաւնեակ երպէրն
ա ծ մեր։ Ի վերնայ մանկունն։ Ն արքանան։ Ի բոլոր շնկու

Թիւնն հոգեւոր մերոց։

Ուսաւորեալ զարդարեալ զամուրս քոյ։ քան
զի մերն Էցաւ առ քեզ փեսայն երկնաւոր փրկո
ւթիւնքեզ։ Նորհեալ պսակեալ ծոցաքանչ Էիր առ
ա քեր։ Ա յսաւրս ծագեցաք զ դ ուրշնոյ
դ ուստրս սիոնի։ արդարութիւն արեգակն ք ն։ Ն
սիոնեցան ըզքեզ։ նորհեալ սրբ հոգւոյն մեծ
ապ սպարգեալ։ Ա յսաւրս ցընծայսուք սիոնն մայր
Եկեղեցի։ փայլեցոյ զմանկունս քոյ որպէս զարեգա
կն։ զի անծանծ խընդութիւն լցոյց ըզքեզ քրիս

տոս։ Յաղագս որոց։

Ի մեծ ինն հաւրեն։ Ն լոյս փառս ցընդնդման։

ձա՛յնէ հընչէցին անդ արանմէջ անդընդոց։
Մէնէ՛ լըզլոյս մեծ հայրապետին գլխի գորի։ պա
տմէ։ ըզբնծուլմբ հաստատցեալ արքային։
Եկայք զինեսցուք զմբ ըզլեռնրանն ընդ սուրանի ի
սմա ծագեսցմէ զլոյս յի հայաստանաշխարհի։

Կանոնք փոխման ՀԾԱԾԿԻՆ։

Յսաւրժողովեալսըրբոցն Իմաստին

Երանելի առաքեա՛լ Լբնեւ՝ աբկուսանքն։
Լսեսաջգեսատ՝ զպայծառացեալ լուցանկինըզ
լապտերսիւրեանց։ Եւ միա՛ ձայնեա՛ լսակին։ ա՛ռ
ըհնեալեսամէն։ աւրհնեալդ ի կանայս։ Հ՝ յսաւր
դնելովըզբկոյանառդրանընգերեզմանին։ սպա
նիկնեւ ակնունկինտեա՛ ռնիսկինքինգոլով գե
րիվերոյտեսեալ զարարիչն ի կեսեալ բազումիրեշ
տակաւք։ Եւ նոցամիա՛։ Հ՝ յսաւր տեսեալ ըզմբ
կոյսընթռուցեալ յաւդ։ Եւ ասելովն կառաւք
իվերս համբարձեալ ի երկինս։ մըտանելով ի երկնս
ի խորանանընդ իմաստունկուսանսն։ Եւ նոցամի։
Հ՝ յսաւրընդ բազմանալ աքրովբէանն։ ընդ վերց
ըմնեանսրովբէանն։ մըտանելով ի երնաստղեղ
անխորանան։ տեսանելով զանանզանանաթոռանզ
բպատրաստեալն քեզ։ տրոնոյդ։ երգեմք և մեք ա
սելով։ ա՛ւրհնեալեսամէն։

Յսաւրզաշտիչընյանցանացկեսխամաբն
ըզկուսանմբ ցմայրն։ փոխադրեացբանեսաստը

ասելովն ի երկնայինսընդ ասելովյաշ ի աղերսոր՝ անա
նեւ՝ յանապատումն ի կեանս։ վասանորո՝ յիրբ ծնո՝
ղնկան ձայնս։ քեզ երգեսկեղեցի՝ աբըզբնո՝ ը
զաւրհնեալանուն։ Հ՝ յսաւրտիրամայրսըր
բուհի կոյսն։ ա՛ւանդեալ ըզսրբանեալ հոգին ի
ձեռն հրեշտակական դասուցն։ որպէս գերար
վք փայլեալ ահեղեցն։ ընդ ամենեալ հրեղինայդ դասո
ւցն։ վասանորոյ։ Հ՝ յսաւրվերամբարձեալ զմարքրական
մարմնին ա՛ծ ամաւրկուսին։ անմարմնի՝ պ՝ն զբնարհ
նոցն ամենեալ տեղի գերակայեցն։ յերնեւելիս
գայուլմեցան ծառեցն։ ոնենեսիաղորդս։ վասանո։
Հ՝ յսաւրյուսապատարեալ ընդ ուլմբ։ նյա՛ ի ա
բարհընչմամբ։ նրա ագեմք քեզ հողեղեն։ նրա ընդ
հրաբուն սեռեցն։ տաւնեա՛ խրմբելով զայն շաւոնակ
կուսի աղաղանոյ։ նմաւրքն։ վասանորոյ։

Ի՝ ընզնախամաւրընդ զայնցանա երկանցն։ նբար
ձ։ Եւ զորդեր քոմեաձ։ Ն մա բնոմ ծընաւ։ այս
աւրատեմ։ նի՝ վերին զաւրսընդ փոխեցեր զնա
խասատեղծեն ծընունդ ընդ զորմի՝ շաւունեմ՝ քբա
ր՝ խանասատ՝ քեզ զարարեալ հայրցընդ ամենեցոց։
Որ՝ ակեցդեսհաւրենեբ հոգեոյն։ մարմնանա
լեյանձնառերեսըրբոյկուսն։ Դ։ ա։ այսաւրդ։ փո
խադրեալդ ասեցերյերկնայինխորանանըզբ
ին ծընաւղընզորմի՝ շաւունեմ՝ քբա։ Որ՝ յամենայ
նիեալ ցուցեալ բարեխնամեբ հոգի։ այսաւրպար

գեւ աբիանգոցերյանպատուիկեանը զկոս-
տուն ձեր զմայրն ընզոր։ Ը զտրաբիհնեցի զբարձր
արարիչ զզծնաղանտանելիբանին զմիշտ
կոյսն։ Որիկուսակնդասակցուն ձեց նիսը
բոց ճշգնաւորաց փառաբանիս սրբբուհի։ ու
ստեւմեաբ հաւատացեալքս վերապատուեմ
ք զփոխնմնդբոնիրկին։ որառաւելբարձ
բացեալդեպյաւիտեան։ Զբարեբանեալդ ան
դադարմիշտ վերին զաւրացն։ զվերապոխ
խեալդիդասառաքելոցն։ զեւմարգարեից ընդ
դորսեւ մեաբ հաւատացեալքս վերապատուեմ
ք զքոնիծամայրզիանգբասուծ։ զոտաւեւ
որառաւելբարձրա։

Որանայրիկամարանիմանյաւրինեցարբ
կոյսածածին։ զանհասանելիզբանանաստուած
բնաւորապէսանսերմնաբարկրեցեր։ իքումյոր
ովայնիդ։ անդադարերգովզքեզմիշտմե
ծացուցանեմք։ դոռոնիրկնիցզծագումն
անճառելիանապականորի հաւրեառաքեցաւ
իգերկրպրոբարձեալկրեցեր։ դիեցուցանելով
մարմնացելոյդիքենզկուսականքոնբզկոմձն
անդ։ Մեղապոխեալզքեզվերնական
իկատ։ զքերովբէականասատուածամայրսպա
սաւորեալդիսերովբէիցեւերկրպագեալդյան
մարմնական զաւրացն։ անդադարերգ։

Բունիշխանուն մեր մահոնեւկենաց։ քանզ
գաւորփառացողոր թմեամեզասատուած։ Մաւնե
լովզայիշատանքիկուսիածորդոյմաւրհրբծու
ինհրեշտանքիյերկինեւցընծ ամենդապրատուս
քեզոցմարգարէիցընդկոչականտուանս։ ողոր
խեզմեայնոյմաւրեւկուսիմաղթեմքիսայցելով
իքենբարեխաւսեա անդադարապատուոդիդ ն
ամենեծ մեր։ փրկելզմեզիփորձութենեն։ յամե
նայնվրատանգիցմեզ։

Ընկիրզենածյանհասանելիբնուն մեր
գուցեալիհրեղենկառս։ վասնորոհաւրհնեալվաս
եմքնեալեսհայրանրկիրզնաբեծ։ Մարգար
տասուսիլեսիրանազգեացհրաշափառագոյն
կոյս։ զորառեալորդոյ վերապոխեալդասեաց
յանպատուիկեանս։ վասնորոյգովելովասեմք
ամենեալորդիդմեածինաբեծ։ Ո՛վ հասանելի
հոգեոյնզաւրոմեորովփարեալհամատարածս
լոյսնզկուսականանձնամբն։ վերապոխելովյան
պատմելիյանհասանելի։ եւյանանցելոյն։ վասնորոյ
բարեբանելովասեմքաւրհնեալեսհոգիդ ծիշ
մարիամասուսածածին։

Հոգատառամածաղ։ Համեղամածա։ քաղաքա։

Կանոնն Երեքորդ ի նոյնն։

Յանարգանձատեալի ինքնդեանդոտի

ընդանարիարհրեղոյ։ ի հողանեալգոյացուցեալ

փոխանորդեցէր կայ երկինս։ Եւ ձայնաւ բազմութեանն եւ
բանն բարձաւ ընդ ըղձ երկրէն հողեղէն. բարձրա
ցուցէր խոստովանութեամբ զերանելի կայ մեծ ի կայանս։
Եւ ձայնաւ բազմապատկան կոչման որ ընդ քեզ զմարտիր
կանթեղ երանեալ բանակրեանց. ի զգայական փոխեալ ընդ
ուխտ անեղծ յերկնային լուսոյ ընդ խորանս։
Ե ՍՈւրբ անհասանելի ծածկեալ ի ծոց հաւր. որ ծա
գեցաւ ի բէն մայրն կուսէ. այսաւր ի Յիսուս Լ մար
մնական դասուք հրեղէն ազգն փոխանորդեաց ընդ
քեզ լուսափայլ անձկանք. ի քոյն անըստուեր։
Բանն անմարմին որ իջեր մարմնացաւ. եւ ի գիրկս
քո բարձեալ կրեցաւ մարմնով. այսաւր ելեալ ի
բազմութեան զաւրաց հրեղէն դասական. մերձեցոյց
ընդ քեզ հրական երկնակառաւք. Խնամ Յիսուս հրաշից
փառաց միածնին զուարճացան դասք առաքելոցն
եւ ընդ մերս ի զուարթութեան ընդ հսկման ձայնեալ նոր
աւրհնութեամբ զերանեալ. առ ընդ նե ... կանայս.
Ե Մ Ի զմիածնի որդւոյ քո զընտրեալ. զնախամայր
ըն երկնից բարձանց այսաւր դարձուցեր ի փառս
առաջինն ընդ քեզ զբարեբանել ... հայրց ընդ մերոց։
Ո՛վ զմիածին որդւոյ հաւր լուսոյ ընդ ծնողն. որ մարմ
նով ծնեալ ընդ քեզ զմայր փոխեցեր ի կենանս ան
պատուական. Ո՛վ զփառս անճառ հաւր հոգւոյ
ընդ աստուածայրն. զաւրհնեն հովանացեալն այսաւր
հանգուցեր ի լոյսն անմատոյց. ընդ քեզ զբարեբանել։

Ընդ քո ընդ որդւոյն միածնի. զմայրն ամենասուրբ նորին Գ
մարմնով փոխեցեր ի բարձրագոյն բարձր ընդ զինուորս յաւիտենից.
Եւ ձայնաւ ընդ մերին զուարթնոց ... որք
վայելեն ընդ միածնին ի փոխումն միածնի մաւրն
երգեն ... ի Տ. ... եղեցէք ընդ հայրն երկնաւոր. բա.
Եւ ձայնաւ ընդ դասուց ... որք պարտ
կցեալ ընդ երգեցեր զմայրն ... սրբոյ կուսին
նալ ... ի Տէ. գովեցէք զորդին միածին բար։
Եւ ձայնաւ ընդ հրեղէնս ... որք ընդ քեզ
բեն հողեղէն մեր համբարձին ձայնիւ փողոյ
կեն. բարեբանեցէք զհոգին ճշմարիտ բարձ.
Դ Ս ուրբ ամպ ... որ. որք ընդ քեզ
կենաց հեղեր երկիր բանն. որ. և զնախամայրն
Հիմն պարտիզաց ... հայր. ... ձայնիւ
զբեր բարեբանեալ ... երգովք ...
ցուցանել ... անհասանելի բանն ի ն. եւ երկիր
վայրափակ յուսով ... ի ... արժանի
արժանաւոր ... Զ ...
բոլոր մարդկան ... ընդ ...
որ ... ընդ ... հրաշաբան
սեղան փոխանորդեալ ... խորանսն։
Ե Բանն մարմին բնութեամբ ... քոյին. միա
ցաւ մարմնով յարգանդի կուսին անեղ ...
գոլով. այսաւր փոխեցեր զտիրամայրն երկնից և
երկրի յանստուեր ... սրբութեան ...

ողորմութեամբ զորդիս մեր։ Որ անապական
մարմնով ընարեալ կուսին. Եւ խանձարուրս ապա
տեղաւորեալ զողջոյն Եւ մարդ հանգեալ. այսա
ւրըզկուսն Մեծ զմայրն հանգուցեալ սեղէ
նեալ ուրանն։ աղ։ Որ ի բովէանական ամ ոռնը
տեսանող հաւրև սբ հոգւոյն. հանձեցաւ բառնել
մարմնովի գերեզման կուսին և կամ ամ ոռնեղեր.
այսաւրքրովէին ի բովէ համբարձեր յամ ոռ
փառացըզհողեղէն քրովէին։ ա՛ ղաչանաւք։

Յաւրզուարճացան հրեշտակքն ի երկին։
ընդունէին զմայրն զանմարմին։ զմայրն բանին։ զ յիմանալիս
ամենասանմահից։ Զ յաւրցընծացան դասքառա
քեալ ի ծոցն։ տեսանէին զարբնաւորացն խոնարհեալ
յաւանդումն ամենասքն հոգւոյն մարդ։ կուսի։
Զ յաւրև մանկունքն էկեղեցի։ ցոյց։ ուրախութեամբ
ունէին յերկրի ըզփոխումն կուսին յերուսաղէմ քա
ղաքն վերին։

Վասն հրաշափառ կոչմանն հոգ
ոյն ժողովեալ սբերոց առ ապէնոյն և խմաստունսն
սրբոյ կուսանացն։ պայծառացեալքն մարմնովն
ի երկնաւորն փոխումն։ զ ամենայն մարմնոյ։ Եւ համ
ա ձայնէ անմահնոցա։ ի՛ հինն։ ի ենգամ ենահեալ
սբերուհին։ Զ յաւրտեսեալ հրակերպդ ասո
ղքն վայրի ի ալ յերկնից զորդի ն մինաթին։ ա՛ր

փիապան հրաշալի փառաւք։ գերապայծառ
մարքեալ հոգւոյն յաւանդումն ամենասքն ընաւ
ղեալ։ ի։ Եւ համա։ Զ յաւրզբնական հոգ
ոյն սրբոյ վերնական հրաբունսն ի ցընփոխադր
եալ յերկին։ մըտանէ՛ ովի վերինն երուսաղէմ ի
յառագաստն անապական։ զանմըտանելին ի ղա
կանացս ընդ ի բրորդումն։ Եւ համա։

Յաւրզնախամաւրն երկանց բարձաւղ ն
կուսական ծնընդեամբ զանհարանաքեալ մայրն մի
ածին ի ի ալ փառաւք փոխադրեաց յիմանալի և
յանպատում գերագոյն բնութիւն։ վասն որոյ մեր
վերնական ձայնիս գերգեմ զբարեբարութիւն
ըզմի շտ զփառաբանութիւն։ Զ յաւրզհողեղ
էն բնութիւն տեսեալ հրեղինացն ոսկեայ լուսաք
մա բմին հրանեալ։ կառաւք յանմարմնոց վերս բ
ութեան յերկնային։ և յանմատոյցս ի սեղենեղ ուրանն։ վ.
Զ յաւրտուանկիցն հոգեղինացն գոլով հարանացեալ
ամենեկեղեցի սուրբ։ տաւնէ՛ ուրախութեամբ ըզյիշա
տականապական աներատակութիւնն։ վասն

Ըզզատակն ի բ երկանցանիծ ի ցնախամարն
հոյժ։ մի ածն ի որդ։ ոյ ծնընդեամ։ մ ի կոյս ի մարիամ.
այսաւրյառ ի ալ ի ի յանպատում փառս ընդարձուցեր
սուրբ։ զնախաստեղծ ընդ զորմի շտուն ի մ ի ք բարե
խառնութեամբ զմարմնաւորն հաւրցընկերոց։ Որ ի հաւրն
անմարմնաբարձ ընեալ զորդի նախքան զյաւրեռուն։

ունմարմնովնքնա։ Բեռբբոյկուանէ։ այսաւրեմոնա
բնեալ մերկնանինընփոխեցերզոնաւրենունմէբ
զբնակարանընզոր։ Զորմաբրեցերեբենունմէբու
մէակցինհոգիդ ծըշարեա։ և լեցերանձառելի
և թնարփեանշնորհաւք։ այսաւրգերագոյնհրեղի
նացընդասեցերզհողելինբնունմիընզորմիշա։
Ը. Ըզծարարհնեցեք։ բարձրարարեքզզծագաղիմա
նալիլուսոյնզմիշակոյան։ Որյանմարմնոցզենո
ւորունմեցևիդասոցհոգելինացվերհամբար
ձարայսաւրաստուածամայր։ ուստիև դապքհողէ
ղինացփառաբանէմքզզծ։ Որեվեցմնէանա
ռովէեցևիբազմաէապրովէեցփառաբանիսա
րգովածաձին։ ընդորսև մերքհամաձայնեալբարե
բանէմքզզծագաղաղ։

Ի. Հաստատաձին գերագոյնէրկնեց ցոցցարխո
ւրանև առագաստ։ քանզիծագեալլոյանիհաւրէ
բնունմեցեցանտանելին պարագրեցաւիբուա
յորովայնիդ հոգևորերգովզզքեզզամ։ շատմեծա
ցուցանեմք։ Դիտոնընփակեալզքեզզեկի
ելյառաւլագոյնծանոյցկոյսանարատ։ ընդորեմուտ
անտեանքեցբանանամարմնորիհաւրևեմարմ
նովանեսանեալեմնանլուսունմեդ հոգ։ վերափո
խեալզքեզիբերկնայինխորանն այսաւրորդինքզ
միածին։ ուստիև դապքառաքելոցնևիմաստոն
սքկուանացնմիաձայնեալովգովելինզքեզմայրան

հարանացեալ։ հոգև որերգով։

Ի. Բնունարհեցանոյերկնեցանմերկնելիդիհաւրեն
որդիա։ ծ։ և առերմարմնիսքբոյկուսէ։ հայցմամբ
ծագաւղիենլուսոյևմեզողորմեա։ Որմանհու
ամբքոկեցուցեերբզմեզ։ և յարուցեալհամբարձաւ
առհայրիերկինս։ այսաւրեբերկնաւորզաւրքնիլ
բիփոխումընմաւրքոնկուսի։ հայցմամբծա։
Որեիմանանալիխորանսրբարձրացոյցզքեզմայր
ա։ ծ։ անձառելիփառաւքմիածինորդի։ նառնա
մինշաբարեխաւսեա վասանանձանցմերոց։

Ը. Երախելիմայրանձառ լուսոյսքաղաղինքան
զիառիքնծագեացմերզլոյսիլուսոյև զիսաւարքնան
գիտուելիփառաստեացանբաստուերլուսովնիւրով։
Ուրախելերկոյսանարատմայրանհարսնացեալ
քանզիորիքնծընաւորդինմիածին։ վայրելիալե
ալերկնեցայսաւրվերածեացզզքեզզքանզիքնիփառաւք։
Որերախելիհարսնեերկնայինկոյսանապականն։ քան
զիերկնայնոցնզզքեզայսաւրընկալեալտաւնէին
ուրախուելիք։ ընդորսև մեծքերգեցցուքքեզանհու
ելիմայրան։

Կանոնն Նուազակաւորաց Մրդ[illegible]
Վերայ Լիմնհաւ[illegible]

մբ զեկեղեցի ըզսայպահէաթիւառաղաւորեալ։ Որ
ընդհանրացեր ողորմութիւնքն ամենայնիւ հրեշտակաց
և մարդկանն քաւարան. տուր սրբոյ զանձարժ քո
զխաղաղութիւնդ։ Խոտաճարի փառաց սրբոյն
քոյ զերգն մանկունք. տուր սոցա զաւառատ քո
զողորմութիւնդ։

Կայք ժողովուրդքն խոտաճարի փառաց քոյ սրբոյ
տէր. տուր քաջութիւն անարհնութիւն իբարձունս։
Քանզի թագաւորքն պարակեացն զոսա պատանէին
փառաւոր քոյ։ Խոտամեւ զանարքն հրեշտա
կաց դպրութիւն որեալ տաւանեն զոսա։

Նորա հրաշնաւակատեանն նորոյ երուսաղեմայ
ծառ աղգեացս վայելեալ ցուցցաւ խաչ քոյ սրբ
աբեալ ծնարցն մերոց։ Կայդ ի խոյն դաղմն սբ
եկեղեցի յոսկի հուռն ընպասակեալ նշանաւոր
քոյ։ Եւ նորա ծնեալքս մեկերոտուն սբ աւա
զանին. այսաւրտանեն մեր բարեխուն նշանաւ
ի զարաւրհնեցի ձբարձրարարքդ ի ներքոյ
քանզի քի հարանացեալ սբ եկեղեցի երկնաւոր
փեսային պարակեալ զասխաչնեն յաղեւ յահեակ
Ոռուցեալ զեղեռնոսս ծառ անգեղծ զբարբ
Եկայք ժողովուրդք քրիստոսեան. երկրպա
գեսցուք ծածայնի նշանին. բեւեռեալ քնդ
Եմանուէլ։ Ընդ գաւորեալ ծղքբարձրար
Խորանի քոյ սրբոյ. զորընարեցերդ

լուսաւորեալ քրիստոս։ Խոսանիս ձայնեալ աղաչեմք
զքեզ լուր ձայնի աղաչանաց մերոց ընկալ։ Եւ կե
ցոյ զմեզ։ Ի ձայնի լուսոյ քոյ պայծառ քան
զարեգակն լուսաւորեցեր զքո սբ եկեղեցի։
Ի ձայնս և հրեշտակք որ բարեխանանն ընդ պայ
ծառուն։ Եկայք սբ եկեղեցոյ։ Խոսանիս
տաճարի սրբոյ։ Փառաց քոյ զոր ի
յերկնից լուսաւորեցեր ծածայնի ծագմամբ ի
սանս զքեզ անդադար արբարեբանեսցուք։ Որ
զերեսորհուրդս սփրկականս ծագիտուն։
Նորհեցեր մեզ ի ձեռն ընկրհանայ պէտնքդ և
վերկայի։ Նորին աղաչանաքդ ի ներնաեմի մեզ։ Օրհ
նասցեալ ժողովուրդս սբ երրորդութիւնդ և զա
պաւինեալս ի խորանս փառաց քոյ պահեա անխար
ուիխաղաղութիւն։

Եղանիս զարութիւնց։ հաւատովկանգնեցան
ի խորանի քոյ մեկայք ժողովուրդքն երկրպագե
ցուք։ Ի մպատուական ի խորանի քոյ մեհեցո
այսաւրեկայք։ Իսանամատուցան ծբշմարիտ
պատարագ և զեռնիանապական։ Եկայք ժ

Կանոնն սրբոյ խաչին։ Երկրորդ աւուր

Զանարատ բազուկս քոյ ի խաչին տա
բաժեցեր զքոյ սբ։ Ի նշանս յաղթութիւն թարգ
մեզ սովաւ զգեկանս մերս պահեա։ Որ զաշխարհ
հանեցոյց բազկատարածութիւն խաչի քոյ սբ։

-268-

գաւազան զաւրութեան էստուր մեզ. սովաւ։ Որ
ըզմեռեալս ի ճաշակմանէ փայտին յանցանաց. կե-
նաց փայտիւ ըն կենագործեցեր. սովաւ ըզկե-
Սուրբ խաչն աւգնական հաւատացելոց. կան-
գնեցաւ ի յերկիր յաղթութեան մերոյն. եկայք ժո-
ղովուրդք երկիր պագանեսցուք. Աւրհնեմք զքեզ
բարձրացեալ ի խաչին. ըզմեռեալս մեղաւք
փայտին ճաշակմամբ. ի սմանէ որոգայթ կեն-
անմահից։ Ի մի սանդղամ զաւրութեան ամենա որդւոյն.
մեր խաչն երկնի լուսաւոր. զոր նախ երգին հաւատով
Ջ Յաւուր պատուական խաչի քո այսր ցուցեր
ցուցեր ըզժողովուրդ ըսքո. որէ գաւազան զաւրու-
թեան փայտ կենաց. աստուած հարցն մերոց։ Քանզի ան-
մահացաք կենաց ըն փայտիւն ի ճաշակմանէ մահու
բերպտղոյն. որ կանգնեցաւ քառանկեան ի միջոցի
ն դիմոլ ... հարսն. աստուած. Եւ հաւ մեր արձարկամ
ամ ի խաչ քո քո. տարածելով զբազուկս. ժողո-
Է վուրդք զքեզ աւրհնեմք. մարդկան առ քեզ աստուած հարց։
Ըզխաչ աւրհնեցէք ամենայն բարձրացուցէք զըզհա-
յախոսեան։ Աւրհնեալ որդին միածին. զանարատ
զուկս ի տարածեաց ի վերայ խաչին. առ աւէ
Քանզի յաղթեաց մահու հզաւրըզաւրութեամբ. եկե-
ղեցւոյ ըզքո ... փրկութեան. եկեալ ... խաչ
նոց. առ աւել բարձրացուցէք.
Ա Այր և կոյս ... Սրբոյ ... Փ(առք) և հաւ ...

-269-

Դ Փայտ կենաց որ փոխանակ մահացու պտղոյն ըզքո
պտուղ բերեցեր պարծանք պահեա զուխտս հա-
ւատացելոց. Քեզ բացաւ մեզ ճանապարհ ծառոյն կենա-
ց. խորհուրդ անպատում պահպանութեան. Քեզ ամենա
տեսաւ նախահայրն ի ճաշակմանէ պտղոյն. և քեզ
երկիր պագանեմք հաւատացեալք. պարծանք
Ե Նորանեալ փայտ զխորհուրդ ըզմեզ ի կենաց նա-
նեալ առաքեցելոյ. որ ծննդեան մայրն և այս
որ եղեւ զնախահայրն։ Ի սկզբան փայտի խաչի քո կենա-
տու. գաւազան զաւրութեան կենաց մարդկան և յոյս
հաւատոյ. առ աստուած որդին և մեզ կենաց
ի փրկութեան։ Եւ սուրբ մեզ ըզհաւատ յաղթող մեզ զխաչ քո
զի տնաւ մերոց ... առնել ... յերկրաւ
ճանապարհեն. որ ... երկիր ... որդիք
ԶԿ Յ յաղթող ըզնոր ... արքայ մարդկան.
ԶԶ բարձրանալ երգեսցուք. Թագաւոր որ ի խաչ հաւատացեալ
ժողովուրդք. Որ եկն ի լուսաւոր եղ զըզնոր ...
զեկեղեցի. և այժմ ... խաչի նորա ըզփառ
երգեսցուք. Աւրհնեսցուք զմեր ...
ամենայն խաչին. և փառ ... մատուցուք
փառք և պատիւ յաւիտեան։
ԷԿ Այսօր երկիր պագանեմք. և զյաղթող
... պաշտօն ... և մեզ զայս ... ի
փառս ... եկայք հաւատացեալք երկիր պա-
գանեսցուք քեզ մերոյ ... խաչին

[illegible]

[illegible]

Կանոնք Երրորդ և Չորրորդ ամսոյն

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

սակ զկնայաղթութիւն սրբութեամբ որդոյն այ. և ա.
Սակ ամենոր տրունոյն. և իսմանէ բազմութիւնքն որդին
այ. և ա. Սակ սերնանս ընբռնութիւն. և իսմանէ պա
տարագութիւնքն գառնայ. և ա. Սակ կարապետոյն
ուրգալնոյ տեանփերկրէին. և պրսակպարծանանց հան
ատացելոցս. և սովաւ յաղթեա.

Կանոնն Զորրորդ առաքելական

Եկեղեցեաց ի սրբոյն Լեւոնի զփիր

Կուրեն. սովաւ ամենեքեան ըզքեզ՝՝՝ ծրբ
բանէմք. Որոյ հարկ լուսոյլոյս ճառագայթեա
ծ ելիցէրկրի և գառազան զաւրութեան հաստատեցեալ
ցս. սով. Որ լուսափայլ ճագմամբ հրաշափառ
պէսըմբ՝՝՝ զցուցաւ էյաւ գնութիւնդ դէ ծմ
թիւնամոյն. սով.

Ոյաթոռ. Որկանգնեցեր. Եւ զաւրութ
ամբ ունելի սերբոցընտրեցեր եկեղեցոյ մբ
ըզխաչքոտր. քանզի հեղեալ սիրբ ճրգմամբ անարատ
ձեռինքոնիսմն. համահաւասարեալ զնամաւ
րեն սեռ ըսբանականեկեղանեց. աղաչեմ զքեզ
տրպահպանեա ըզմեզ ընդ հովանեաւ խաչին
Մեկ ընանճառեալի խորհրդոյն զորոյառա
ջագոյնցուցաւ լուսաճին մբ ենբշանն. քանզի սերոմ
բեն բոցեղեն հրանիմ պարունակերիմ ի պան
ծալին վայելուչ էրրա խոտին. աղաչ. Երկնաչա փ
ցուցաւ սանդուխքիմանալի ճանապարհառնելոյ

որդուոց մարդկանընդդուռընկենացմբոյն. քանզի
խորհրդեամբ ցուցաւ ընբանչէ ընդյակոբայ. երկ
նաւորզաւրացն էնքեւ էքարարանն. աղաչեմբ.
փայտեկեանցըզսայ հոգուոլընվերայգոչեացգէ
բահրաշէիմաստուէն. քանզի արարիէարարածոց
բարձրացաւխսմա. և կոչահոշիմբանապականն
արեան ըզկողաձեն ի ընկեացզյանցանս. աղաչեմ.
Հռաքնոն ըդցուցաւ սիւնառեսիփայլմամբ ժողո
վերդեանն ի սրաքէի. գառազանասատհերձմամբ
ըզլեռնացեալկուտակումբն ի ներքս. ի կարծրու
թիւն փոխարկեալ վիմեն. աղ. Ներգործեաց ընբաշ
ըսխաչանիշհամբարձմամբ ձեռացընմովսէսընդ
դեմամաղեկա. ի մարտի պարտ ըզգբեալ. և ձո
ւլարդոշմբն ձուլիքբենիադրեալկոր զէր. աղա
ղաչեմ. Ընշանաւ խաչիքոտրասրսեանհալածեցաւ աշխա
ռիհակոչիլսատարն. քանզի ըզմեղուցեալ ըզմարդ ըն
յանցանաքփայտինկենաց. խաչակեցաւ առնելովամ
սակեցերամենայաղթաբենընշանաւն. աղաչեմ զբ.
Որի վերինոն ամենաւորն համառաւտելոնծանն
ժողովեալ զերբզկարծեցեալ ճանծանն. և ամենեղա
հրաշճառագայթիքցոլանայ յերկեցգերահրաշենբ
շանն. և հեծեալկոծինամենայնի ոկքանհառաստեցն. աղ.
Սրբոյհոյ ածաձենինքարեխաւսութեամբ ընկալարդ.
ըզմաղթանքեմ. յորժամյարևելեցլուսաճագեմ
անճառ հրաշիք. կարապետառնելովզյաղթանաւ
սբենընշանն. աղաչ.

Հայրցն զշողակաթին առաքելական

Կանոնքն՝ ինչ երդորդ գլխոյն

[illegible] ԿԵՂԵՑԻ ՔՆ ԱՐԸ այն

[illegible] Ընդ դասս երկնաւոր

որան սրբոց։ Դասք հրեշտակ։ Որ՝ զահիկ

[illegible] սիրելոյ՝ ի սնանկ

այլինչ նորհիմբ ԿԵՂԵՑԻ։ Իսամ ըզքեզ զաւրինեմք

աստ հարցն ընտրոց։ Հայրապարանապարանց արդարոց

ցեկեսամ շողաց ծագեղեն հաւրեն լուսոյ ծագելոյն

[illegible] տրտուր սրսամ զանշարժ քո

զիսանդանոն։ Ընդ զարաւրինեցեալ և առաքեալ

բար ՀԱՐԱՐԵՔ ԸՐՁԿԱՅԱՒԻՏԵԱՆ։ Ընդ անմարմ

նական բազմութեան ըզքո ծագաւորնորեկաւորք

այսաբիմբ ԿԵՂԵՑԻ։ ամենայն ազգինքդ գովեցեալ

Եկայք հաւատացեալք քրիստոնեութեան։ յԵկեղե

ցիս աւրհնեցեք զքոյ։ արարչդ տաւնս ուրախութեան

մեր։ յանկիւնս ասեղանոյ։ և առաւ։

Զոս ընտրեալ ՊԱՏԿԵՐԵՔ ՈՒՄ ԼԱՍՏ ՂԾԵՑ։ Նորոգելով

քեզ տաճարացս։ զնորոգեալս՝ զանորոգեալս ի զարդ

ՀԱՍՏԱՏԵՑԻ։ ԲԱՐԵԿԱՄԱԿՈՒԹԻՒՆ

Որ՝ զնորհեալ մեզ կենացս։ զոր՝ զկենդանագործ

ծառ այսկանկեցարի բերեալ։ զովք զբոլորիցս զգեցեալ

զբոլորիցս զգեցեալ։ զարդ փառաց սբ

երդ՝ որդոյ։ Կեցոյ զորի ծառայի քոյ զոր

ի հուսոյն գահիցն վերայ պատուեցեր։ որ երդ

ինքեզ՝ մարդ՝ հաւատոյ՝ զՀՈՐ ՀՈՐ։ ՀՈՐ։ ՀՈՐ։ ՀՈՐ։

մանաբ ԿԵՂԵՑԻ։ Որ՝ զբեզ՝ զարարչդ՝ զայսահրաշ

զարդ ԿԵՂԵՑԻ։ զայսանգնալի։ քո՝ զարարածոցդ։

Որ՝ ընդ հիմանդ փայլեցեր։ զպանծալեալ զբեզ փայ

լեալ զբեզ՝ զանոնանաւ՝ զՀՈՐ ՀՈՐ։ ՀՈՐ։ ՀՈՐ։ ՀՈՐ։

ընդ քան զբեզ՝ անկիցն։

Զարդարեաց մեզ՝ պայծառ փառաբանքս ԿԵՂԵՑԻ։ և լուսաճեմ

դասս՝ զանակարան կարգեաց խորանս

դասս՝ ՀՐԵՇՏԱԿԱՑ։ ԸՆԴԵՍ՝ ԱՄԵՆԱՅՆ ԱՐԲԱ

ՐԻՆ ԳԱՆԱՐԻՆԵՑԵՔ։ Որ՝ ի ինքն ագոյ հրաշալիք ընդ

հանեցոյց։ զիվերայ հիմանաբանաւ աքերոցն։ և զնորհ

ացքաւ՝ ՈՒՆԻՄ։ սամ։ որդ՝ ոգեմարդկանն վերադասին

ընդ վերի՝ ՀԵՆ զբեր արարածնան։ ըզբնա։ Որ ամենակա

լոցդ զաւրութեանդ։ զանդ՝ զանդ՝ զանդ՝ զանդ՝ զանդ՝ զանդ՝ զանդ՝ զանդ՝

ապիսաւ ասաստեանս։ զանազանեաց ազգի մարդկան։ և պար

գևեաց շնորհս անապական ըզգեստս ըստ պայծառ

ըզգեստս։ և բոլորեալ ալբասակս յանմահ մոյցն։ ոչն

յաւարութեան ցընծաներ կընիցբ ազգն

Ոչ՝ ինքն ակատոս ԿԵՂԵՑԻ։ ոչ՝ քանզի ինորհ

ցաւ մեզ բահանայապետոյն։ խոնարհեցիլ աւրոր

էզկանձուղիկ ԿԵՂԵՑԻ։ փառ՝ ՀՐ՝ ՀՐ՝ ՀՐ՝ ՀՐ՝ զ

անբոտոր։ Հայաբսինեալ՝ ոչ հովանեցեալ՝ ընդ՝ զ

իբարձանց։ քանզի ի ծագաւորն երկնաւորի

ԿԵՂԵՑԻ։ և զայ՝ ՀՐ՝ ՀՐ՝ ՀՐ՝ ՀՐ՝ զ

տաւնեն ընդ մարդկան։ փառ՝ ՀՐ՝ ՀՐ՝ ՀՐ՝ ՀՐ՝ զ

[illegible]

Կանոն վեցերորդ ուրուրբ

Ն պատուոյ մեր կատարանն Լիսորոյ

դոյն ընդ Ներսեսեանն Հովհաննէս յարքեպիսկոպոսն սրոմբ-
էցն անտեսաբար։ Հիւպատոսեան։ Եւ զի
երկրորդ գոմբ յաւելումի մեզ ի մանէ այլ
ասելիս։ Զ Եպիսկոպոսն ընդ ասանն պատուոյ
զարուն ընդունարանն Հովհաննէս Երեսնեան
երկրորդ յաստիճանս մատուցեալ զարուն
գարեն զաբար զաբարիաս։ աշտանակոսկ ևն
նալ հեան ու սուվպայծառ աստեալ երկրի
Հովհաննէս։ Եւ ի երայ գոտարա
ծեալանն ի զոյն գոյացեալ մեր ընդ
ամենայն զի մարդկան։ զի զերկրորդ պագեմ ի յա-
Ներսեսն ոմն ի գոմ ի մանէ Հովհաննէս։
աստեալ։ Եւ ի յահէ գոմ մի կորեան գոնդ ի զա-
ռացեալանարկուին և ընդ յառնէ պատանոյն զի
ևն աղբերահոս։ Եւ զի մի երկրորդ գոմ
ուլմեն

արձացանհանատացեալ։ Եւ զի ի
կրի երկինք և ի երկին ամենայն բարեբարեալ
խաւսովոն ի ի պայմանս։ Ի պայմանս որ
ի հրաշքայոփայլմանն ընկայրապետգոլովանա
խագուշակ ամենարդարոնն։ Եւ զի
ամենայն։ Որ ի ամենայն ի ցփայլեսանձան
ուսովորեալ զհանատացեալ։ Ներսես
տեսազազգն հրէից անհաւատից նովսոն ի ի
ամենայն։ Եւ զինքս ուսաւորեալ զնաւարեալ
զարքեպիսկոպոսն։ Եւ զի ամենայն ձան
երկնից ամբայոմի։ Եւ զի ամենայն դարարուի
նաբանիսեւ քոնեն փառ ի բայաւիոնեան ամենն։

Ի համագոյդեսիս։ Որդաստու։ Որկենդա։
Հայրն զաստուածանակինաս։ Ի բարարաքն։
Յաստուցն ընդ ամենայն հրեշտակացն ընդ հանատա
տեալ ի երկրի։ Ի ամենայն։ Ի ամենայն երկնանը
մանեկեցի։ Ուրախալ։ Ի ամենայն։
կան հոգեանի մերոյ։ Զոր արձացի հրամանն
նարատեալ զարքարկեալ։ զարդարեալ։ Ի ամենայն։ Հանդերձ փառաբերեալ ընդ առ ամենայն
ուրիշ։ Ի ամենայն։ Ուրախալ։ Ի ամենայն։ զամենայն
պիսանն գայառ։ Ամենաւոր նորոգեցաւ
մեզ։ ազանամենայն։ Յարգանդ մեր։ Ի հոգ-
ոնն յաղագ։ Ամենանելի։ Ի երբատինզհանատացեալ
ամենայն։ Ուրախալ։ Ի ամենայն։ ոգեկոչեալ։

Կատուկեվեց Երրորդ Վանքն

Հանապարհն սբ Զխանաշէն եւ Հեղինեանց

որ Երեւան ի Քնոր եւ ազգակիցն յան ի Ինեանց մեր
Հանապարհ Բ. որ Ամենայնոյ մեզ սովաւ մնում
Նեալ ընդ դուռն անեղաշէն դրախտինն։ Բանալի
արքայութեան ի Տեառնէ հոգածին մարդոյն։ ուստի յառ
ի Քեզ Հաշակմանէն արտաքս անկեալ էր ի կենդա
նեաց ի Տեառնէ։ զգաւազանն ձեւ երեւեալ
Դիպոնականազգին։ ցոյց ցանէր ովքզգաւրութեան
սբ բոյսն էին յափշտակեալ ովքզգաւազանն դեր
ի Նակ Բ. որ։ Դ. բոշմբզգայութեան։ ի Ինն
կեալ ի ի բոյսն մոց դրանցնոցա։ անէրկեր ղայ հե
լով զգաղովուրդն յանդրանկաց նախաատականէ որ
Երեւեալ աղեւանանքմանակն պատուական ի ձեւ խա
չին։ հերձանէ ովքզգաղովրդն։ առ ի Քնորդէն ով
ղովքրդեանն սեամբ ամպոյր ընդանանմէնեն որ
ընդշանաւ ամենայն աղեխաչի։ Բ. զբերեաց։
բաց Բ. բ ի զդատապարտութեան։ զգիմարդկան
Ոչ ընորհեցեր մեզ յաղեանակ ընդ դիմամարտ
ութեան։ վասն ի զգաւրութեան։ ի Ն ընդանոյն։ Սո
վաւ զգենանքմերեսաղաղացոյ։ մեր։ Գ. ի ի ի զ
Ցուն։ ի ի փերկեալ յամենայն վոր։ Բ. ի ի ի

Դ.

Յաւ բ զենարգաւ ի ատուն ի ոյ։ վասն ի ի ի ի
ենց ի ի ի ի

ու մաղթեն · զոր [illegible]
հրամանաւ : [illegible]
[illegible]
[illegible]

Կանոն [illegible]

Որ ծածկեցեր [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] · Որ զանդ[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] · Զողորմ[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Զկենդ[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

զոր և կուսին · աղաչէ [illegible]
[illegible]
[illegible]
նոր յերուսաղէմ ժողովուրդք · բարեբանեսցուք [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] · ժողովուրդք [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] · ժողովուրդք ·

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] · Որ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] · Որ [illegible]
[illegible] երուսաղէմ · և [illegible]

զայնն դարձ սանդարամետին. է։ բաբ.

Յայսմ երեքշաբաթի Յիսուսի երկրի պայծառ
ացոյց զլուսի զիր. զի նշանն Յուդայի Մեսոր բզկանչ
բոնի. ապրեցու ցանէ զմեզ ի պատրանացն Սատանայ
մոյն. վասն այսոր ակնացկանգնեալ մի զոտի զերուց յոյս
ն ապաստանագի մարդկան. սա պահեսցի զմեզ
յամենայն վտանգէ մերոց. ապրե. Յաղթողդ
ուրու Մեսիայ զոր պահեա զմեզ զքո ուրբ. որ ի ստրա
ծեցեր զգնոնքս զոր ի սա. և լուծեր զգնդակն զոր դատա
պարտու Մեր յանցանացն մերոց. ապրե.

Սանչի զոր քո երկրի պանգենարարուծ գամենայն. որ
ի քեզ երկու Մեր մեզկանգնեցան. սա եղեցի մեզ պա
հապան յաղթող. ապրեցու ցանէ զմեզ ի պատրա
նացն բանարկուին. Իսմա բարձրացար բարձ
ուղ անիծեցորփոն աւ որ ի ադամ ընդ հաւր. Ցո
ղովի Սրգիսոս ացեալս ընկենուն բերի փայտուն.
Սովաւ լու սաւ որ ցանարարուծ գամենայն. սա
սպասեին արդ ի լեալ զքեզ ի մեղասերբ անդ ին.
որ ազատեաց զմեզ զիպատրանաց բանարկուին.

Բոնանակեալ պահեին յանեղանց զիր դրախ
տի ի զրզծանապարհս ծառ. ոյնկենաց զրոմբ
ակաստ. զհոյլ զբնբոցեղեն սրոմբեին. այսպէս
արտաքինայլեալ ցու ցարյերկրի ծ ազարդ փայտ
կենաց ի փերկոն Մեր. զբեզ ազարիսին մանկոն ի զբեզ
եկեցեցոյ. Սաբեկայ ծառ ոյն վերս բերի աղոյ

յողջակեր զափոխանակի սահմանի. այլ ի վերս
զբոզենաւ զառնանարատի հաշտու Մեր հաւր
ի բառնալ զմեղս մեր. զբեզ. Պարծանք զպա
ղեստանդաւ անեալ զբեզ ծայնոտեալ զենարան
քանզի զբեզ. ապրեցար ի խաչ ի անողի յանմար
մեն գազանէն. և ի վերս քոհեղեալ զեր Մեր անապա
կանարեանն զկողաց ծեն ի ջրեալ զեցրզմեղս. զբեզ.

Ուրբ զնաչ քոնորհեցեր զենեկեղեցոյ քոմարդ
բոյ. որ ի ոսոնպարտեալ պարտեցար Մեր նամեն.
Սովաւ պահպանեա զծողովուրդ քոյ. որ ի վերս
կոչեալ զքեզ հաւր և հոգոյն. Ի բեզ ապահ
նեմք. քոր զաղոցդ ի խաչ. որ պարտեցեալ զմ
մեզ յանմահ ուրբ յահեղաւորեն.

Կանոն վարագայ խաչին Հոգոյ Մեր

Ընդունաւ ամենայն յաղթ ի խաչ ի ընդ քոյ
պահպանեա զմեզ մարդասէր յաներև ոյնթ ընդ
մոյն. զիդոն մեր ի նեմ ի ազաւորփառ ացաւ ի հնեալ
յաւիտեան. Որ ի վերս տրա տարաձեցեր զա
նարատ բազուկքոյ. և հեղեր զարիւնդ ի փերկու
Մեր տիեզերաց. զի. Ի մի սանգամ քոգալ ուստեան
ընդ երև ի ի ընդ նշանին. արժանի ապ զծառ այսր
վերս ատին նորոգման. զիդոն մեր.

Աչ քոեղեցի մեզ զապաւեն բոցանի ի ի ի ալամաբն
ի ի ի. խորտակեաց զմեր ընդ ամենն և ի ի ի ի
կենիկ. անուանեալ փայտ ընկենացի փերկու Մեր տեր

-284-

զերանց · Վեր առեալ զօրն ծանեան երկինք և երկիրս որք
խաւարին · ընդ յայտնել աշխարհի խաչին ետ ականածէ
փառաւորեալ բեն · որ զամ չխաւարեաց լուսաւորեաց արեգակն
նաւաերգ ձայնաւագալթեքք · Յորժամ ցան երուսաղէմ
բեւեկնեցան հաւատացելովք · Նորա հրաշագործութեանց
անքննելի զխոյեւմն զյաղթողն ըշանն · արարածքամէ
նայն հրաման յայն ծառայան ·
ԺԷ Որ զգեստս անձառ էլ իմ ծո թե բոլորէ քոց ի վերայ
խաչին ծածկեցեր այսաւր ի լեառն ընդ վարագուն · սորա
նեալ բարսամն — ծածկեցեր մերոց · Որ զանձն
իւր և զմեզ սանձ ամենայն գալստեան նկերեալ ·
ծանուցեր այսաւր ընդ շնորհաւ խաչիւ քո ձայն աւետեաց
թե երկրի երկիր · այր · Որ եկեալ ըզ շնորհ երկնաւորն ամենայն
և զնորոգութե ընդ մեզ · պանծալ ըզ նորոգ
հաւատացելոց անմարմնոց մարդկային նորոգեա ·
ԺԸ Ըզ աւր այսաւր հնեցեք բարձր ամպովք ըզ նոյն յաւիտեան ·
Որ զաւր այսաւր ըզ նոր շաւիղ աջին · երկնից
ի նոր սուրբ այն ծառ քանզի բարեկ ականը զամ · Որ այժմ
նեացն այսաւր ըզ փրկական նոր շնորհ · հրեշտակաց
նի խնամք ի լեառն ընդ վարագոյն եզ · Եկայք փառք
[illegible] ամենայն խաչին · քրիստոսի փրկչին մերոյ խնամ
երկրպագել ընդ նորա բնն ·
ԺԹ Մայր լուսոյ մարմնացելոյ · որ զգեստն աւետեաց
բե ծննդ մարմնով · և եղեր արև էլ քո արեգակն
արդարութե · հոգ և որդոյ ըզ քեզ զօրութեան ·

-285-

մեզ աստուածանեալք · Բերող էից զերագոյն եղեն ամբ
ոռ · և ծառ կենացն մահկանացու զոյն նա
պանման կենաց բանին և սափոր ակն երկնային
մանանային · հոգ · Բե բացեալ դր · ունել ապաւէն
դռնփակ դրախտին · և քեւ ուրախ մեզ փոյ ան
անմահութե · զորին մե զեն եալ անմահ այսաւր
յերկնից լուսաւորեաց · հոգ և որ ·
Բեզ քեն կաթողիկէ եկեղեցոյ շնորհող զյաղթա ԻԲ
կան ըզպատուական զգեստ ընկալ մերն ըշանաւ · մատու
ցանեմք զաւրհնութիւն նորոգութե մի շտ ի բարձունս ·
Սանկամ բարքն և թե աւ ք ամենազաւր բոք հո
գոյն · և դասու ք հրեշտակացն ուրախացեալ էկա
որ իջեալ ընդ վարագու բնակիլն մեր · Եկայք
ժողովուրդք երկրպագեսցուք ամենայն մերն
շանիւ · համբարձեալ մի բանն ըզ քեզ ըստ մեր
բութե · և ըզ բնակէ ամենայն մայրն փառաւոր
իմ ամփոփ ունելութե կաթողիկէ եսցուք ·
եկեղեցոյ անուան · զոր ծառայն մահու մահուամ ԻԳ
բարիթ զոր կենաց · և մահացուցիչն խաւարեցին
մահու ամբ զոր շնորհաւ յարութե · Պարգև
զերագոյն պարգև այսաւր հաւատացելոց · և
մահացուցին կենացն սուրբ զաւրըն վերելէ
կա · և թոռացել վերայ բնակին [illegible]
բութե · Եկայք ժողովուրդք ըստ հոգ էզնաց
ընդ պատուով որ եսցուք · երկրպագեսցուք [illegible]

Ինքն է ներշնչիչս. փառս առ որ եբեր ի ընծայ զշնորհս շարագրութ

պարգեւ ամց տուողն.

Կանոնն Գ. [illegible]

[illegible] փայտի

Չիք ուստեք գովանս ամենայն զաւրութ[եան] թէ ի յերկինս եւ

եւ եկայք ժողովուրդք երկրպագեսցուք.

Զոր հրեշտակք ընծայեն ամենայն զխաչն թագաւորէ ի ընդ գահն ընդ

փափագ մեծ թագաւորի յորժամ փայտն կենաց յայտնեցաւ.

Սակս զի նա յաղթութ[եան] համբարձեալ է. ամենեքեան եւ

կենդանի յաղթողին դատաւորին թագաւորին. եկայք.

Նշան եղեւ երկնի եւ ի մէջ երկրի եւ յերկրէ երեւեցաւ. նշան

ընդ յաւիտեանս ի նշան խնդրեսցուք զպատուական փայտ

խաչին յորում մեռաւ ի յանձն եկեղեցին. Մեծ աստուածային

մահուամբ ընծայեալ ի նմա հրեշտակք. զուգանեալ ընդ մարդ

պատուական փայտ խաչին յորում եղեւ մեր փրկութ[իւն] մեր

արքայ արարածոց. Ընդ յայտնել սուրբ խաչին ի նոր

ուխտն սրբութ[եան]. բարձեալ անուանեալ հաւատացելոց եւ

ըստ այսմ զերծ մեծ պարգեւ առ Քս.

Որ զնշան խաչին առաջի մահու փայտն կենաց շնորհէ

մեզ. եւ ետուր յաղթութ[իւն] մահուան բնութ[եան]. խաչն

բանիւ հաւատացելոց պահպանեսցուք. Որ զանճառ

սուրբ բարձրացեալն ամենեցուն հրեշտակք. երկրպագէ ամ

դէպ նշան երկնային ձայն ազգաց. խաչ. Որ ահաւոր

հրաշիւք ցուցեր մեզ խաչն յայտնեալ

աշխարհի յաղթութ[եան] պատուական. ի սմա բանն.

Ի փափագել սուրբ խաչին մեծ եկեղեցւոյ քաղաքն էր

ամենայն տէր ըստ ազգի. խնդրեսցուք զփայտ խաչին. որ բարձ

ձեռն մարմնով մինչեւ ցայգ հայրցն մերոց.

Յորժամ զաւրհնութ[իւն] առ քաղաքին բարձրութ[եան]

հրեշտակք յայտնեցին ըստ նոյն. աստ մեծ միայն Քն հոգւոյն

ցուցանէ պատուական փայտ խաչին. որ բարձեալ

Սուրբ խաչն զաւրութ[իւն] անուանեալ հաւատացելոց ի

ուխտն սրբութ[եան]. ցուցանէ եւ աւետեաց մեզ

յայտնել սուրբ խաչին ի նոր ուխտն գովութ[եան]. որ

ընդ մեզ [illegible] ցնծալ բարձրացեալ ի յերկինս

յաւիտեանս. Եւ յաւուր ընդ դէմ թագաւորին զնշան

պատուեալ [illegible] ցուցանէ մեզ. ամէն. Եւ յաւուր ընդ

շան սուրբ խաչին [illegible] երկնի եւ երկրի. աւրհնեալ

բանն ամենայն տէր [illegible] խաչն. [illegible]

[illegible] խնդրեսցուք զփրկական ծագումն

ընդ մեր փառս [illegible]. եւ քարոզէ ընդ մեզ զմարդկութ[իւն]

[illegible] մեծ ցուցանէ [illegible]

կենաց. Եւ խոստացեալ մեզ [illegible] հաւատս

[illegible] եկեղեցի գովութ[եան] հաւ

աստուծոյ. եւ քարոզէ ընդ մեզ [illegible] ընդ որ եմք

բանն աստուածային. մեծ. Եւ համբարձեալ զխաչն

ընդ յոյս [illegible]. խնդրեսցուք ընդ սուրբ խաչին ամէն

նեցուն մեզ խաչն. Եւ հաւատով գովեն. եկայք եր

կրպագեսցուք ամենայն ներշնչիչս. մեծացուց.

Յաւուր խնդրեսցուք պատուական փայտ խաչին առ

անդ եմ ընդ գողգոթայ ի ձեռն ճանապարհ ելոյ ինչ
էկայ քահանայ ի երկրորդայ գողգոթայ զանձ
մի ընդ ամենայն գողգոթայ զանձ
կան ի երկրի վերայ ի ներքուստ ամենայն շահուտ ի ընկաւ
ի ձեռն ներանելոյ դայ էկայ։ Զայսոսիկ ի ձեռն
ընփերկանն ի ներսն ինչ կենագործի պատանին մեռ
ուլ։ Եւ ողբայ ամենայն զկործանումն ինչ էր ի
հանապազ։ Երկրորդ։

Պատմութիւն քրիստոնէական ի հրեայս։

Զի ոչ ոք ի հրեայս ոչ ոք ի դեմ ընդ ամոյն։ աղա
ղակ զայս հանապազ ի ողբ ի դեմ ընդ ամոյն։ աղա
ղակ զայն զանձն զի ինչ մեր։
Բարձրեալ ի ոգեաց որ ոչ վասն մեր ի երեսաց է։ Եւ բա
ղձերս ուստի զայնցանս նախասահման ի դատաստանս։ աղ։
Զլուսաբեր հաւատոյն փայլակեն ամենայն մարդկան յայտ
նեալ։ զոր տեսեալ այսոքն ի ողբ։ կործանեցան
անկագնելի։ աղ։ Դիտացարար ընդ ամենայն ընդ յա
յտնեալ ի ոգեաց։ Եւ ի յանհաւատիս փառս ացնորակործա
նեցաւ յանդուն դատերկրի։ աղա։ Երկինք ի ոգեաց
ինն։ Երկիր ի ոգեաց։ ամենայն։ զանձ։ ի ոգեաց։ ամենայն
խաչն։ ի ոգեաց։ ամենայն։ զոր ի ոգեաց։ աղ։ Զամենայն
զարիս։ ի ոգեաց։ զանձն ընդ կամաւ։ ոչ ի ոգեաց։ զոր ի
խաչին։ ի ոգեաց։ զոր զեղարդ։ ամենայն։ ընկոցեցաք։ աղ։

Կանոն։ Սարգարիտն։

Զանձ այնոքիկ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր
զեղարդ։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։

պարգև։ ի ոգեաց։ ամենայն։ զամարգարէ։ ի ոգեաց։
բարեխաւսութեամբ։ ի ոգեաց։ Որ մարդ
զերբնակարանն։ ի ոգեաց։ զամարգարէն։ Եւ
աղբերս բարեարհեղեալ։ ի ոգեաց։ զանոցս զանապական
զերկնային։ ի ոգեաց։ Զոր հաց զոր ի ոգեաց։ բարեխաւ։
Որ յայտնեցեալ զանձ։ ի ոգեաց։ զոր։ ի ոգեաց։
Եւ անձառ։ ի ոգեաց։ զայնոսիկ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։
ամենայն։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։

Բառաբերեալ։ նախ։ ի ոգեաց։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։
սերզմարգարէն։ աւետարանեալ։ զերկրացս։ զի զոր
ի հայրական։ ի ոգեաց։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։
երեսաւ։ ի ոգեաց։ Որ խոնարհեցար
յանդամաւոր։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։
տարուն։ զերամարգարէ։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։
անձառ։ ի ոգեաց։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։
զոր։ ի ոգեաց։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։
զոր։ ի ոգեաց։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։
Ելոյանանբաստուեր։ բարեխաւսութ։

Յերկինս զինուորս։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։
հրեշտակս։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։
հարցն։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։
Որ շնորհեցեր։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։
բանեալ։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։
կոչեն։ հա։ Որպարգև։ ի ոգեաց։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։
փոխեցեր։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։ ի ոգեաց։ զոր։

Զգոյշ առհնէցեալ զարթարարեալ զանձնայսոսիս.
Եկեղեցիս հեթանոսաց կոչեցեալ ի քրիստոս յաղթեալ
ցնելի աւրհ. փահանայքն պաշտաւնայքն ընդ
վերին զբարձունսն հոգեւոր հընչմամբ երգով
գովեցէք զզոյգ. և զբարձր.

Զգոյշ ածեալ ի խորհուրդ կենաց առնաւրէն
ընդ հանուր բազմի մարդկան յայտնեցեալ մարգարէութիւն զգաղտնի ընդ ամենայն
նարդարարն. Որք ուսուցին զերկրորդ պատգամ
քուն մոգորդն. և յայտնի քարոզեցին զգիր
կուն հեթանոսաց. զմեզ գայ մեսիա թագաւոր
որ իսրայէլի. Որք առաջարկ հրամանուն ցուցին
զյարգանդ աբեղոնին. ուստի ծաղեալ
մեզ հաց կենաց անմահ. զորս աւրհնէն անդա
դարաբերկնային զինուորս.

Երգս առեալ մարգարէից ընդ հրաշալի ձայնիս ան
դադարաւ հնչեալ զմարգարէացն ի բերկուսին
որք ի նեցան մեզ փրկուն. Զնեղուն զեւ զգա
ղարանս յանձն առին կամաւ որ պատ. Ժուժկա
լեաք համբերեցին վասն անուանն. որ. Լներ
կեղ քարոզեցին յաշխարհի զգ զբազմարիւն մարդեղու
թիւն մարմնացելոյն ի բերկուսին. որք ի նեցաւ մեզ
առաջարկ ի Լանեալ ի ստորինս ածեալ առնաւրէնս
յայտնալագոյն հրաշացուցեր զտեսողս. մարգա
րէից. ի Լանեալ ի ստորինս ածեալ առնաւրէնս

Որք զզոյգ ածեալ հաւատոյ հիմնեցուցին զնորին
ուղղափառ հոգոյն. յորմէ ոչ բանն աղեալ ի նարփեան
ճառ ուղղութիւն ի նա. Երեւեցաւ յաշխարհիս զ
մարդեղութիւն զորս քարոզեցին մեզ հրաւ ի
խոսք զնն համագոյ հաւրն հոգոյն. լուսաւորեալ
զզոյգ ի ներքուստ ածեալ առնաւրէնս.

Յայտնալագոյն ընդ երեսանս աբեցեր յաշխարհ
հանեալ զմարգարէն աւետարանն զզքոգալուստ
անն թարգմանելիս առնաւրէնս. սոքաւք զնոր
հեթանոսաստուն էկեղեցոյ քոմսրբոյ. Որոց
ետուր ի նշխարանս զբացատրելոյս մինքոյաշ
խարհ. աստանաւրկատարեցեր զմարգարէութիւնս զ
տեսուն զթ. սոք. Որ զզմահ գերի առեալ մահու
ամբ զզմահ կոխեցեր. արձակելով զերամս մարդ
գարեցեր ընդ ան ըստուերքս հանգիստ. սոքաւք.

Հանգրեալ ի մարգարէին. այսպէս

Ի ընդ հողեղեն բնութիւն մերոյկան ի ներս զ
բանական հոգին. ոչ ի զաւրութիւն ընդ ոչ ի զ
ածեալս զհոգեւորս զնորհիւ ի վերուստ
եալ ածեալ հաւրցն ի մերոյ. Որ զնորհեցեր մարդ
ի հոգոյ յերկնի մարգարէութիւն. որոյ ի ածեալ ցեր
յայտնալագոյն բազմապատիկ աւրինակաւքն
ճառեալ ի նորին հոգոյ մարդեղութիւն. աւրհնեալ.
Որ զանեղգոյն ի ներս ի նեղութիւնս զեղեալ
ին. յայտնալ զնորոգ ակն մեր ընդ ոգաստ ի պաւորեալ

հոգեւոր ըզկերպարանիւրինգերագոյն հրաշք է
վերքան ըզբան. ահ. ըզսրաւրհնէցէք բարձրար
ամարէք ըզնայաւուրեան. ընդարձեալ սաւորանայառ
լագոյնփրկութեան մերոյ ծագումն հարէք զկերպ
էքհեղանոսաց. աղաղակելով. ըզսրաւրհնե.
ալ ընդ տեառնողաց մարգարէացիսնիլ. քահանա
յքնորոյ ուխնչ ասպանաւորք ըզսրաւ.

Որ բաւեալ սորքս մարգարէն. և էկեալ հոնարհնոյ
յաշխարհ ըզսքմարգարէն. և էկեալ հոնարհնոյ
ոնքնորաւրինաք զիերեն ըզցերի գերս աւրինաց
և մարգարէից. բարեխաւսելոնք սոցապրողոր
մեզ մեզ. Որկոչեցեր մարգարէնք յառաջա
գոյն ըզհեղանոսքզնորոշողովուրդ. և ըզգու
տրքսիոնի զկեղեցի հեղանոսացհարսնի
ալ ի անմահ փեսայիդ բար. Որբզփա ասաս
ճարիս զոր չինեցեր չինաղդեցի
եկեղեցիմի. բարձրագոյնքանզան ալինն և
գերազարդ վահէ չուոնքնոնքնձանա
ցին ի մասանիք հոգոյն. բարեխաւսելոնք.

յաւրոշողովուրդքորքնեղանոսաց. հը
բաւեալք յառաջագոյն մարգարէի ձքգա
ասանձն աբրահամոյ յերկրբպագելոնք
աւրհնեցեք ըզսրայերկինաբնդերկնաւորացն.
և յաւրորդիքդեսատեւ ի ինոնի չինեալք
ի ալերահիմանասաքելոցն մարգարէի ձ.ոգ

և ընդեքզասասաքոնվերսակքհոգոյնեղաղբեր
ացնելեյեկեղեցիս սրբոյ ՝ ՝ ՝ ց. աւրհնեցեք ըզսր
յաւրհնելոնքոր. և յսաբրվերինզաւրացն
համաձայնեալդասքնահապետացն մարգա
ռեի ՝ ՝ ՝ ց. երգեցեալ զերգ ըստհոգեւոր ՝ ՝ ՝ ասի
տակի սրաբերգեմքն մեքըզփառսքարձունա.

յաւրցընծայզուարձացեալ եկեղեցիս
ոնանոսաց. տաւնեալ զյիշատակմեծի նահապետ
ինն և հաւրընհաւատոյաբրահամու. աւրհնեցեք
ցեքմանկունքսիոնի զհայրընդուստյանլեռ. և
և յսաւրնորիեկոչեցեալ մարգարէնքանաս
ուծ. տաւնեաց ցընծումնքընզտաւնհովուացնիլ
առաջնոյ. գովելով զրզգլուխանկեանեկուց
որմոգյարմարումնի. և յսաւրի գլուխ ընլերանց
տաւնայ հասատաւեալ որեյաւիտան. ոգիսյամ
պոցհոգոյնածաբուղխառատահոսանքքնաք
բարեբանեցեքզաղբերընկենաց զարբուցանող
ղընծարաւեաց.

Կանոն. Սրբոցնարգմանչանցանհայ
ընքզարդարեցինտնաւրինաբարձիմա
ասանեղին. հաստատելովյերկրբեզգիրկենդա
նիհովուելըզհաւատնորիսրաեղիերդովքաղցրու
նքեհընչմամբզածաւրհնեցուք. Որքզերկրա
որմեծուն նքփառացեալաւարկոչեցին. ապաւի
նելովյոյսանմահփեսային անձանքբանին ար

ակ

ժանիկեղէն. երդ. Որ զաւրութեամբ հաւրն մասամբ
եղեալ անեղին. հաստատեցին զամենայն սրբոյն
գրիգորի թարգմանութեամբ ընդանի գրութիւն. երդ.
Որ ներսիսն փիւռոն բանի զարդարեալ ցայծառա
զգեցանէ կեղեցիք հայաստանեաց ի ձեռն ընդարձ
բոյն սահակայ. երգով քաղցրութեամբ.

Ի թագաւորացազգացն ազանց գերեալ գոյն
ցուցին արփիափայլ զերգն հոգևորս ընդրեալ
դասուցվերին սիոնի. անմատոյցն սոյն երկրպա
գեսցուք. Որ ի սոր հրդեամբ ճշմարիտ լուսոյ փա
ռացանեղին. ընկալան գրեցաւ մեզ գերկենդա
նի յարգանդ մաքուր մեծին մարդոյն. անմա
Որ զծածկեալ խորհուրդն ածգիտութիւն սրբոյն
նաբարայ ամենաղանուցին հանգոյն սրբոյն մե
ծին մովսէսի. ան. Որ յաւրինակ ճշմարիտ սերոյն
առաքելոցն. աղբերաբարիձեալ ացաւ հոգի շնոր
հաց բղխումն անբասիս. անմա. Որ երկոքին վ
սբ լուսաւորչաքանանչն որգոմայ. հաստատե
ցին զեկեղեցիս հայաստանեաց զլոյսն մատ
մեզ ազգեալ. մաղթանաւ քոցոյ քոյ խնամա
քանչելագործ աբեմ որոցուցեր ըզ վամեզ
քանչելի սքոյ ազգի մարդկան. ան. հնչեմ զբազբեղ
սուրբ աբեմ հպարցեալ մեզ. Որ ի ձեռն ներսիսի վա
ռապետին. արարեր ողորմութիւն ազգի մարդկան. ա
Որ սովաւ լուսաւորեցեր ըզտիեզերս սուրբն

բարեխաւսութեամբ պահեաց զմեզ ամենայն
ըզամենայն գործ քոյ և ամենայն ար արանդ
աւրհնեցիք սբ և խոնարհ սրբութիւք գովեցիք
և ուռանեալ լեարձ արարիք ըզնայ ի ետան.
Հրեշտակք երկրի և երկնի վարուն ի երգ
հաճոյական. յիշեն ի ներ ըզմեզ անդադար երանե
լի սբ վարդապետ որ ընդ հրեշտակաւ բնեն
զանձ յանի ետան. Ստացաւ ղեղեր պատուիրա
նաց սբ հոգոյն. և ապրեցարի հաղբից հրապուր
ողի նկատարեցեր զառաքինութիւն և փոխեցար ի
հանգիստն ընդ ետնից. Հրդ. Կայ քամենի
ան միաբան ամենայն ազգ աւրինակ ըզգնութիւն զերա
նելին. զինամանեացոյ քվարուցնորան փոխեցոյ
քի կեանս ընդ ետնից.

Ըզզնորհս ածդ ի ներսէ վերս տուիր ի ազգ
կենից. պարգևեցեր հիւսիսական ացիձեռ ընդ սբվա
ռապետին. աղաչանաւ քոյ ողորմեա մեզ զասա
ցուած. Որ զանմարմին պարս նակողբանին զգ
բաւորականն զիմաստ հոգոյն. շնորհեցեր ոդ
Որ զոմայայոն ի ամենայն ձեռ ընդ սբվա
ռապետին. աղա. Որ զգիտութիւն զերկնա
ին զհոգևորն զիմաստութիւն. առ ի ստանալ
ցառ աղեցեր ի կեղեցիս հայաստանեաց ի ձեռն
սրբոյ թարգմանչն աղաչանս քոյ ա
նձառ ի նորհաւքն ցեղ քի ի հաստակ

[illegible] վարդապետին ընդ
սամբ. Եւ զգնալն Յիսուսի վարդապետին ըն
կալաք զի սիրասամբ հաւատով բարեխաւսութեամբ
սորա տիրոջ. Դիտասուք զի ամենայն անմարմնական
բազմութիւն Յիսուսի սիրեցին զսրբասակեալն
ոչ ընտրին բարեխաւսութեամբ տիրոջ.

Եւ զանազան մոլեսիր վարդապետ բերեալ
զի զգիր աւրինացի հայաստանաշխարհ որոշ
զի զլուսաւորեցին զգորդոցն Թորգոմայ. Գնան
զինն արժանաւորեցաւ կալեալն ի ճանապարհ
ելանելոյ. Եւ ընկալեալ զպատգամն ի ներքոյ
նիստ տայր ի սրտի. Եւ զանազանին որոշ զի զլու
սաւորեցանն զգորդոցն ցյակոբայ.
Զի զարդ աղաչեմք զքոյին հեզութիւն տիրոջ
պետ բարեխաւսեալ զի առ հայրն երկնաւոր
զնոսն զի տանողացս քանզի զի զլուսաւորե
ցանն զնոսն զնոսքն ի ներքոյ հոգոյն.

Կանոն զանազանութեան եղեալ

յաւուրսն մեղաբանութեան կանոնքն հոգոյ
կա՝ Ներհատակի. Նախանձախնդիր չար չարանաւ
եղեալ զի զկայքն զոմարդեղութիւն. տիրոջն հա՝ ոչ
ընդ մեզոց. Դեռ ոչ բոյսքի մաւրի նորաբողքն
ի հատակի. Ներհատակեալքն պատերազմի ի ընկալ
ան զչարչարանս վասն զի համբերելոյ տիրոջն.
Զի զարդ բարեխաւսաւորքեզ ունիմք զի բանեալ ի նա

հատակն. որք վասն զի չարչարեցան ի բեղեալ
Ներհատակեալքն վասն. Զգնդաբերհնեցիք զոր
զոնդ զի յիշատակիս զոցն բարձրարարեալ զնա
յաւիտեան. Մատաղաստուն ներհատակքն տղա
սակա՝ Ներքոյ. սրախողխողեալ զերկնամ
ոցն ընկաստարեցան. զոր բանաւորգաւառ ինքիսա
նէ՝ Ներփրատայ. որք մատուցան ի պատարագ
ի հերովդէ որպէս զաբելն կայենէ. Զոր զլուսաւոր
յաւուրսն զի այդ ստնդեալ կոտորեալքն հե
ռուվդ. զայ. Եղեն ծշմարիտ զի զնոնդ ենդ
ատ. բարեխաւսութեամբ զոցա փրկիչ զոր՝ ոչ ոման
զի յաւուրս կատարի. բանմարգարէն զոր զնի
ձայն գոչեցին հոսանք զի զոր զի ի ներ
ուն. բար. Դարձեալ ի զի զի հեղմամբ բա
ներն ի զոյն. բերկրեցաւ զի հոգաբերանոն շա
հոտպատարագաւք. բարեխաւս.

Յաւուրս ընդ դատահոգ զի զնացերկնաւորքս
ուրացն. վերառեալ ոչ զի զյիշատակս բարբ
բոցմանկանցն. որք կոտորեցան ի բեղեալ զի
դատեցան ի դատաւորին զոր արարածոցն. Սրտամբ
տեալ ի բերոդէ ցնամամբ մեծաւ ի սպանեալ
զ քանզի ձայնն ուրեալ զարարչէն ի բեղեալ զի հրեա
ատանի. զարհուրեալ ողացաւ ի նորածինքն
գաւորին. Եւ բարկուեալ զայրացեալ ոչ ի
բեղեալ. Ի զանաւրէն զի հրամանն պատուիրեր

զաւրաց իւրոց կոտորէցէք զամենայն
հանամանկունեան։ Եւ փոխանակ զինուորացն
բռնակեցանէք զմեզ։ Եւ շուրջ կատարեալ անողոր
մկոտորեցին զերկիր մեր։ Եւ զամենայն
լուսաւորչական դրանցն արեան մանկանցն։
Խաղաղ մինչ մանկունքն որպէս զգառս մեռեալս
հաւասեց զի զվարդագոյն արիւնս իւրեանց փոխա
դրեցին փոքրկին արեան։ վերծանեալ ընդ զուարթ
թունս պշնակեցանէք։ Իշխորդին մեծին ան
ժամանակն աշխ։ ըզվրէն զարուն չարն մահու։ ա
ծեալ վերահերովդէին։ և զանձին լսէք մանկա
նցն էնթադրեալ զոգնաբարհամու։
Բռնել մանկունքն որպէս զգառնս հա
տակքեսուն զանձինս իւրեանց մատաղ։ Հփոխա
նակորդոյնց։ Եւ դիակս մանկանցն որ
պէս զգաղիկն ընդ ենեաց հարեալ կարկտ։ մ
ի և անկեալ ի բեղեմ։ Եւ հոգի քա
մանկանցն որպէս զերամս աղաւնեաց ի ծուցեալ
ալեյերկ ի մի։ նաև դաստեղն ընդ զարարածոն
Երկնից
մոլորեալ։ զբոլոր հայրապետն մանկանցն
մովսէսի։ բարձաւ զխաչն ի պարծանաց
ընդ դիմամարտն հանդիսի։ ըզքեզ ունի բարե
խառատ հայրն երկնաւոր։ Ի ոգ բանիմ
ի հոգոյն անապատ կոչեցար առ երպատիս մեծ

ի մեր ընդ մանանայ։ ի ինչ ոչ ասանս։ երդակցեալ ընդ վերս
նոցն։ ըզքեզ։ Կարողեղ երգաւորս ի զարմա
նագործ նշանիս։ նրման մեծ ինչ պէտորսի հովիս
ընդ բեալ յայր ընդ բեալ հաւատինքի։ ըզք
Երանեալ զաւրքերկնից ընդ քոմեծ ինձ զնու
թեամբ։ որ ի մարմնի կատարեցար նրման վերինզբարձ
նոցն։ ըզ։ Բ։ ըզիսմամբ քոմբ արտասուս ացկենագոր
ծեալ ի ըզմեռեալս։ նրման փոքրկին ի կենագործ
ողին ղազարոս։ ըզ։ Ա։ յամբ ձայնս ցընծութեամբ
տանեմք զքոմբ զիշատակս պատուական։
քեամբ հայրապետ ըզ։ Յանձն առեր
բազմաչարանս վասն ընդ ոյանն տապանին։ ի հրեշ
տակն ընկալար զփայտ փոքրկութեան աշխարհի։ ըզ։
Ուրբ ասեալ։ ի մեր ըս հանգուցեալ։ բարեբանեալ
եմ։ ի վերին զաւրացեալ։ ի սրբոց։ ի
աշխարհս։ զամենայն։ Զարմանանս հաւատս հոգեւոր
ամենցանս։ զքոմ հրամանի։ բարձեալ։ զամենայն
բարեխառս։ Ի մեր։ աղաւթիս։ քոսրբոյն։ յակոբ։
Ի քոնս հայցեմք զաւագնութիւն։ ամենասրբոց։
Ի։ ազգնեաս։ զամենեցուն։ Ի մեր։ ի։ ծրոնս։ բարե
խառատ։ Ի մեր։ աղաւթիս։ քոսրբոյն։ յակոբ։ ա։ տ։ ի։
Ըզ։ զոր։ ի։ հնեցիք։ Զքոնս։ ի։ ձագաւորն։ յիշատակ։
սորա։ բարձր։ արարէք։ յաւիտեան։ Որ։ ընդ։ դեսաց
զերանեալ։ ըզհայրապետն։ ի։ սուրբ։ զամ
ենակոնս։ ի։ սրբոց։ զքոնս։ Որ։ բաշխաւորեալ

-300-

-301-

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Քանոնք սրբոց հայրապետացն

[illegible] սրբոց հայրապետացն ժո-
ղովեալք ի միասին. եդին հաստատութիւն [illegible]
նըս հաւատոյ. ի վերայ հիմանն առաքելոց և մարգա-
րէից. [illegible]
[illegible] հայրապետացն. [illegible]

ածումեմ. հարմիր եկեղեցոյ ցուցելի ձեռն ընդ
հայրապետացն եւ. Որ իմանալի ածին ծագմամբ
ի ընտրեալս հոգոյ ողողեալք. լցին զբազմութիւնս ըստ
սատուկ երդումեմ. աւրինեալ սուրբ հայր.
Զոր աւրինեցիք զ բարձրարարքս զանայսուիսոյ
էկայք ընտանորեալք ժողովուրդք հեթանոսաց.
ի ձեռն ընտրեալ հայրապետացն. աւրինեցիք զ բարձ
բանիս զանազանիս հայրապետացն. աւրինեցիք զ բարձ
բարարքս զանազան երկնաւոր. Որ զանհամանելի
ամենաւրինումեն երգործելոյ անի ի յաշխարհ
ծանուցին տիեզերացանհամագոլով յարարածոց.
աւրինեցիք զ բարձրարարքս զքնարածագորն.
Որ հրաշալի զաւրումեն հոգոյն սրբոյ ըզխա
ւարն անգիտումեն յաշխարհս փարատեցին. և
ուղիղ հաւատոյ հիմամբ հաստատեցին զեկեղե
ցի. քահանայք և պաշտաւնեայք աւրինեցիք զ
բարձրարարքս զհոգեն ծնշմարտումեն.
Ցայնմ ծանուցեալ զոր ի հաւրէ մեզ ծագեցար
և լուսաւորեալ զոր ի ներքս զաստիս ընդ հայրա
պետացն. աղաւնի մեր քոյցս ողորմեա մեզ.
Որք անբաժանելի զմեզ ի ներքոյ դումեմ ընդ
հանուր քարոզեցին ուղղափառ դաւանումեմ. աղ
ի զանազանելի ամենաւրինումեն ընդ քոյսորհուրդ. ու
սուցին ազգի մարդկան զերազոյն քանզքնումեմ. աղ
անդիս ազգ ազգ ընդ երկնայնոց այսաւրսանն

եմք զբազմաշատակս հայրապետացն որք ածանա
ռատապետս ընկալեալ ընտրեցեալ հոգ բաշխումն ընդ
հանուր ծաւալեցին յեկեղեցի սուրբ. աւրին
եցիք զբազմ ընդանմարմնոցն դաս. Որք բանի
զանազանելի ամենաւրինումեն ի ներքս զաստ
ցին. և լուսաւորիմանալ զաւրդ արեցին զբազմ
ի զբարեշնորհս սպանծալիս երկնաւորին. զ
ուցն. աւր. Որք անձնաւոր բազումք ի ներքս
ցնին հաւրի հոգոյն սրբոյ դաւանեցին. և նոյնա
գոյ ամենումեն հաւրև որդոյ հաւատարեալ անորին
բաժանմամբ հանմագոյ յմիումեն. աւրինեցիք
Ազգաւրինապատ նմգերազարդեալ փառա
զարդեալ ամենայն ազգաց. բարձրաձայն
հրճանմամբ աւետարանչացն սիոնի յառաքելոց
հրաւիրելով զմանկունս երկնաւոր. զ փեսայն.
Զհրաշալին նախահաստատ մեր շնորհաղորդ մար
տի. որ ի գոյս մարեցայ ի նիկիա գումար դատ
զերլանիկոսն ողոնցընդ ի զաբանից. որ ի մարբ
ցեալ զորումն ապականի զ հանմանեցեալ
տուր ի ամենակալն համանգամայն ազանց.
Մեսրոպ ի ներքս մատեալ բանն ի ագեալ հաւրի.
դաւանեալ ի ներքս զ ոչ արարեալ. մի շնորհ
մագոյ ակնցընդ հաւրն հոգոյն. և լուսազարդ բա
նիս ի հերքեալ զհերձուածս ճան. ի ներքս զոլեցին
զարիոն և զաղանդ ի ներքս. Զ ամենատանի ծից

կերկինքն ի քրիստոսմակերդոնհահոյիչ գայլապարկան
է յարձակեալքո՝ ի ձեռոցերազնդերնիհաւատ
գառանց. և գահավիժ ցընդրամբխարդաւանե
ալիսի՝ ի հրշեղովեցին զմանկերդոնզհահոյիչելե
ղուն. Եսիչ զանանհանդիսինհերքեցին զչարհեր
ձուած ն. և դաւանեցին սբ զհոգինե՝ ի ձեռաղ
ի հաւրէ ելակիցորդոյև կենդանարարազանցբո
ւրեցո՝ ի ահ. ընշովեցին զմանկերդ. Բանն
Ոմանքրանամարմնի մարմնանանմարմնին.
մինացեալքնոՌՄԷ ի յերկուց. ա՝ ի խոտակրեալի
վերայքուռ ամՌևխաչինև վերառեալի Ռաղմա
էանանպարկա՝ ի ն. ընշովեցին ընզնեստորև
զաղանդնիւրպիղծ. ՄեսիՌեւ յայնմատենիցոգ
նախոնմբժողովին. երկաբնակնեկեզերկաշխ
հատողաց. զա՝ ի ծուպքերոցսրբոցև զմարգարե
ից. Ըրեցանդաշինքնորարեամբ ընքիեդա՝ ի ն և
բարձանտառ ըքկանոնակնքհամանգամայնազ
ան. Վնտանաբանտանելիստքհանեալեբուխ
տինհաւատոյ. հոռքեռանդնանշելտեղեալեր
կիր. հը՝ ի ՌդեհեալիՌՌոյց զհաւատոյշինուածն
և խրամատեացզառաքելականկանո՝ ի ն անորք
միանգամուրացանըզորնիքրիստղկեդոնի. Զեղե
ցիկշառաւելիյարմատոյցսրբոցհարցն. վերայբու
սեալ ճաղիկհաւատոյմե՝ ի ծ. վերկայնքիսբն
դեռակորոս. ոչհաւանեալանուրեն ժողովո՝ ի ն

յնընշովեցցրզլեոնև զտուամարիւր պիղծ.
սբերրորդ. Ի ենձառաս. Ի պա. Ի ղբեր.
յսաւրերկնայնոցնընդմեզտանանխրմբելով
զայնշատակսբվարդապետա՝ ցնորքրուսաւորե
ցինզհաւատոյմանկո՝ ի հն. և ընդհրեշտակաց
ընդասաւերելկարգեցան. Ի յսաւրատաքերց
և մարգարէից ընդաւքտանանակից գոլովընտեր
վերինսիոնի՝ ի էնշատակսբվարդապետա՝ ի ցն.
որբզիմասանցնոցինզիսորոցայսնեցինզիսորհուրդ
Ի յսաւրքահանայքև պաշտաւնեայքսբեկեղեցոյ
վերապատուէն. զայնշատակսբվարդապետա՝ ի ցն.
որովզարդարեցաներկնայինզնորհա՝ ի՝ ի՝ զներ զեն
ընդնոսին զփառքնյսաւ իսուեան.

Հարական ինգնատոցի Հայրապետին

Ո՝ ր հրաւերեցերզյառաքագոյնընդրեալանեկ
ըզբանեաշխարհի. Ի հարսանիանանապականկոչ
ելովյուրախուՌիընդբազմերցնյառաքագաստին
զաստոյաճազգեալցն. աղաչանաւքսորակեցոյ
ըզմեզփառացՌագաւոր. ՈչյաՌնոռքրքերով
բեակնընուերանրատեալհանգչերորդիապատու
ծոյ. հաճեցարիսոնարհուՌբառնալիգերկրա
յորդոցաղաղամն. աղաչ. Ոչրզբաժականմիհնա
Ռեսիրսքոարբեալերանելինինգնատեսորպես
ցորեանապատուածայնզազանացմանրեալանի
ընքհանեսբգրտաւատուծոյ. աղաչանաւքսոր.

Հարակայ Յոհաննու Ոսկիբերանի.

Զոյանչակի զբանիցս ի ընդալարբ զհոգիդ
տոնելոյ ովքերանելիոր զբ յոհանն լուսաւորիչ
ածեալ ինքնին զեկեղեցի սբ. մաղթեալ փրկողին
զթողութիւն մեղացն մերոց։ Ոչ անապականութեանն
քարոզիչ եղեալ երանելոյն յորմէ աղբերն կենաց
հոսեալ ի սրբոց ցանկն վաստակաբերելոյն
զբնդհանին բոլոր զեղբս. մաղթեալ։ Ոչ զանձառելին
մեր ձեալ ի բոլոյ հոգեկերպորդութիւն. ովքերանելիոր վար
դապետ այսոր բոլոր ընդունելի եղեալ ի ցեղս մարդ
կոյն զբ զիշատակս. մաղթեալ փրկողին զթողութ

Հարակայ Գրիգորի Աստուածաբանի.

Ոչ լուսավորեալ ի ներքոյ զարդարեալ զբ կեղեցի
և զխորհուրդս անգիտութեան հալածեալ զբ յորդոցմարդ
կան. ովքերանելիոր գրիգորիոս աստուածաբան մեր
ածեալ ինքնին հաւատ։ Ոչ զհամարգոյնն ընդունելիս
կանէ զորդոցն ընդ յայտնեալ զբ եկեղեցոյ խոստովան
ելիս ովքերանելիոր։ Ոչ զիրս կանոնաւորելիս
մարդացեալ ընդ վանս ընդ մեր. ոչ սուրբ գրոց մեկնիչ
ուսումն ընդ բանելի. ովքերանելիոր գրիգորիոս։

Հարակայ Բարսղի Կեսարացւոյ.

Ոչ սաստկագոյն սոսեմանութիւնքս լոյսեղեալ ի ցանչ
ի հանդերձ ոգեղենոյն. սբ. հաւատոյ զբ եկեղեցի ածեալ
ինքնին զբանիցս երանելոյն բանիլոս. մաղթեալ
աւքսորա սբ. յոյն խնդրեցոյ զբ զթողութիւն

մեղացս. ի բնաւորութեանս զբ զիշեալ զորոց համարեալ
մի հոգի որ պատերազմին. սբ. հոգի. ընդհան
ուրոյ հաստատեալ զբ առաքելորդ մարդկանիկ
անուանելոյն բանիլոս. մաղթեալ։ Ոչ զբարոյական մարմնոյ
ցնի մարմնի քաղաքավարելոյն աբեղոն զբ ի մա
նկութիւն զբ. սբ. յանուն վերապիսելոյ երկ
նաւորանանելոյն բանիլոս. մաղթեալ։

Հարակ Նիկողայոս Հայրապետին.

Ի աղբերաց սբ հանդերձմարմնոյն. տեսանելով զերա
նելի Նիկողայոս. սբ. ի մարմնի վարքաստացեալ
ի ներքոյ զբ հանդերձմարմնոյ. աղաչեալ զբ սորա
սբ. յոյն խնդրեցոյ զբ զթողութիւն մեղացս
Ոչ ի սխալացի սբ. ի մայրենոյն զարդարեալ զբ
ուղղափառութեանն ճառ ասեալ. զբ սբ. անմարմնի զբ
ի արքայութեան մարմնոյ զբ երանելոյն Նիկողայոս. մա
ղթեալ։ Ոչ զբ սբ. զբ մեղացեալ զբ հայցեալ զբ զբ
ամենասքի զբորդութիւն. զբ սբ. ի ներքոյ զբ մեղ
ացս մերոց աղաչանաւ զբ Նիկողայոսի. աղաչեալ զբ
Սրբոյ հոգ. սբ. մարմանամբ զբ սակայն
նակ կատակարանաց. սբ. զբ զիրս հաստատեալ
կենաց պարգևեցեր սոսեալ զբ մեզ. առնամ
շարբարեալ սակեցուցանել զբ մեզ։

Հարակ Եփրեմի Ասորւոյ.

Ի հանդերձմա ամենիմաստ ի յոյժ ածեալ
մարգարէն. յանապատ զբ սակեցար հրեշտակաբար

[illegible]

Շարական [illegible]

[illegible]

[illegible]

Զ յայսմ [illegible] ի կամս որքէզ պատարագ զանձինս ընծայեցին ի [illegible] սեղանոյն. և ընդ գաղանս զպլաստակաստանապական. փառս։ Զ յայսմ [illegible] զանկոնս սուրբ [illegible] զանկոնս [illegible] զանկոնս [illegible] զանկոնս

[illegible]

Դեռ Ի ԵՐԿՐՈՐԴ ԳՈՅՆ

Ընդ ելանել ի հնարիս երանելիս Ճշգ
նաւորութիւնդ դաւիթ. և անդ՝ զբանս զի
քոյ յերկի՝ նայուրախութիւն հրեշտակաց և
ընդ աշխարհանմենայնցընծութիւն մարդկան.
Լուցարարքէ զանուանս զի քոյ յանապարհի Ճշգ
նութիւն զի քոյ զանուանս զի քոյ յանապարհի Ճշգ
էրամենայն. և աղաւթիւք սուրբ ածելոցդ
զաւրաւեցն. Եւ որ ընդ մարմնոյդ ընդ հոգոյդ
քում փրկիցես. և խնդիցի և արեամբ գնեցեր
զաւրայն թիւ՝ անդ էր ի շնանութիւն բարեխաւ
սութիւն. աղաւթէաւ զանձ զի փրկեսցի՝ զմեզ
ի հարաւայնի կործանեն մանէն.

Ամարտոց բարեաց քաղցրաշունաւ իղձերն
բոնսեալ ծաղի՝ կհաւատոյ գէղ վայելէ՝ թիւթիւ
զարդեկեղեցոյ պրտղաբերեալ զգէզովս՝ երբ
կիւրակոս տնդողին զգէզ քրի՛ ստոսի բարեխա
սեա՝ վասն անձանց մերոց. Վասն հաւրմարբ
բարեպաշտի որդի և երկնաւորհանդիսանդրի՝
նահատակքաջ ըսպասաւոյ զէն զի՛ ի նուրբ հն
գովաղաղ ճլոով մարմնով մարտ ընդ անաւրէն ա
դեալ սանկեցարովս՝ երբ. Ցիաւղքաղցրութիւն
ծանաւելեցաւ յանդասանս՝ ի ս ձերոյ ժամպա
տուանկանարիւնդ ձեր հեղանյերկրի երկնանկն
ուրախացան. զգձեզ ինքեանս քնդունելով մայրոր
դովբերկրեալ՝ վս՝ երբ յուղիտոյ ստեղծողին զ
ձեզ քրի՛ ստոսի բարեխաւսեցէք վասն անձանց.
Արդ այդ գոյն վառեալ ծաղիկ ինորատունկբեր
բանատանի. լուսաւ զարդեալ երկնեցարովերանեա՝ և
սբկիւրակոս վասն մերբարեխաւսեցքի՝ փրկչին
մերոյ. Զ՝ զաւնիքաղցրաբարբաւ հեզաբանեալ
զգաթրյա. վերանակահոսարեամբ ներկեալ ոսկեբող
բ՝ Ցեռաբուսիկ վասն. Ի ուրբանոյ վարդա
պետին հանմեղոկոյզարեամբ ճրմլեալ. պրանակեցարի
բրեստոսի ընդերկանի՝ կմարտիրոսացն. վասն մ.
Դուքպարծանքսբ հաւատոյ լուսոյ պրանակեցեալ
ցոյ. մայրորդովբերկրեալ՝ այսաբովերանեա՝ և
սբ յուղիտոյ. վասն մերբարե.

Հարական սրբոց Ոսկանց

Եթէ աստուածաշունչ գրոցն ասէ Յաշակերտս
Մեր առաքելոյն Դաւթեայ. և ասաց Յինքն Տիրոջն
Մեր առաքելոյն Դաւթեայ. Նստիր ի աջոյ իմոյ
հրէշտակաց ովքեանք են սուրբ ոսկեայք
բարեխաւսեցէք զառ տրմաքրէն զգամն զիմն
ացմէրոց. Որք ան հրաժեշտ ի շտեսաւ անուն Մեր
քարոզեցէք զգէն էրդրոն ի Մարգա հոյնմ
կերտէր զվերգաչնահատակն ի յանկոն
նանէ իրատայ ի ծաղկազարդ վանէ ի Մեան
Որք ան պարտէն ի հացէն ի հրապուրանաց
որդոյն Մարգարոին. Յարբ Յարեան ի բ վանքն
ատոսի. արագ ապէ ի ողորմեցայ պատարագ
ընդունելի. ովքեանք են սուրբ ոսկայք

Հարական նուագոմանց զաւրք

Ղազարոս էմ զգէզ զրբ արքեպսուս Մեր սրբ
բոցատոմանց որք ան հատակեցան ի ճակա
տամարտս պատերազմի յաղթ Մոգերտանն ընդդէ
մ Դրշնամոյն բարեխաւսուս Մեր ազգայ քրիստ
ոնեայիմ. Որք ան էն բազպատ ազգնոս Մեր
զրաց հրահատակեցան. և ինկան
ամենեքեան ի սաղատ արտ փրկոս Մեր զնոր
հանեցին ի ներ ընդ մի Լաճեալ ի զճշմար
ի ամբոգին. բարե. Որք մարբեցին զան
ձինս ի բեանց տանճարանս ան ըդ քոմ մարբոյ

և բեր ի բեցին հոտանոյշ Մեր զաղաս Դանիբ
եանց ի տէր ի հեր մանոնք արեանն ի բեանց

Հարական սրբոյն Մեսրոպայ զգրա

Որ ի ներ ի ցեր ի սկզբանէ զհնոցոյ ի ղեալան
ի մարդկանէ. որ ի զինուորս ի ալ էր զՄեսրոպ
զորս ամենեցեր ի դասերկնաւորս զաւրացդ. ա
ղաչանաւ ի սորա կեցո զմեզ զքո Մարգարոր
Որ յաւրինականէր ի զվերջապես ի ինքն զորն
կոխեն հրամանեցեր արեամբ Մեսրոպայ զերկ
ի ի զվերջապինն ի ուրանակ ի ացքոյ զաւրս
Մեր դաղ. Որ ի զհոգն ի արկեալ ի ի զերկիր ի ողբ
եցեր ի յոգին սրբոյն Մեսրոպայ. որ ի զզամ
ան ի լուցեալ ի զկոցն ի մանոյ զգանն. ող
ջակեզ ի զպատարագ ընդունելի աղաչ.

Հարական վարդանանց

Որ ի ցեալ ի ի զարդ ի հակառակ ի զքաջ
Մեր առնոյ ի զվերջ ի ի ի զաբեր ի զհանճար
ի զարդ. զի հատոցն ի ի զանդանանցն. զամ
բարբաջանն արդարադատ ի զանիրաւ ի զա
ւրանակն զյաղթ ի զոգ ի զբանակ ի զ ի զբերեսոտ
ի զոխանակ ի զ. զ զ ի զանայնոր Մեր ի զդ
ճշմարիտ ի զոյն ի զանմահ ի զ Մեր փարատան ի զ
զ զ զերոցան ի զբազկատարուն ի զ. մարբի զարբ
ամբ ի զաղաղոյն Մեր զաղաղ ի զ զ զաս. հայցեցէ
ք ի զբազկանաղաղ Մեր ճշմարիտ վերկայ սրբոյ

երրորդութեանն. նեղելոյ ... ցայսմանէ որ ինչ զեղէն-
նութեանն զեղջեն ծառայութ յաղթանակաւ մար
տի ձեռն ... նահատակք յորդորք պատ.

Ս որս հրաշալեաւ կան որ և զաւր րագլուխ աս ա
քնեաց. վասն եցարզինեն հոգւոյն արիաբար ըն
դդէմ մահուն. վասն զի նոքա Ք նահատակովք վանէ
ցերկրզթագաւորն. վասն ազգին արեամբ ըդ քր
պանակեցեր զեկեղեցի. Երկնաւոր թագաւո
րին զինու յաղթեալ պատերազմին. խոնարհական
խնամութ. խոնարհեցուցեալ անձամբ պայծառ. խո
րին խորհրդական և ծանուցեալ անմեղ նմա
րի. խաչելոյն վկայք եղեալ հետ մամբ արեան պսակ
կեցան. Քնահատակովք աւրհնեցեալ արժանացեալ
ընքրան արտասուս. թագաւ թագաւորաց մարմնով թէ քո
տրաւքն բազմաւ աւետեաւ. զփրկական նշան ըմբռնեալ
զքաջապէս եւ մեկնեցէք արեամբ խուռն. դասակ
ցեալ ընդ անմարմնոցն երրորդութեանն երգեն զգո
վս. Ամենափառ յաղթութեանց ... նահատակք
նաւ որ հանդիսադիրն. երրորդութեան ընզաւրացե
ալ վանեցին զամբարշտ բանսարկուին. հրամանաւն հա
ւրն ընծայեցաւ որդւոյ գոլով չար. չարակիրց հոգւոյն
յաղթեցին պատերազմին. և չարաչար թագաւորին
Էջմիածին բարձրացեալ տիրամաւրբ ընդ դէմ մեղացն
վառեցան. տարաւ գնացին երկինս յերկինս ըստ պարա
գցեալ ընդ անմարմնոցն. տանն զանարմարանն

տամբ որ եղեալ երրորդութեանն. առ իւր տանելու նմա
խորհրդոյն տունն և տեղի արժանացեալ.
Սուրբ ցեալ ըզհաւատոյ. վասն անուն յոյս ալ սորա
հիւք ծածկեալ ըզփրկական ընտանեաց արտ ի
գլուխ եդեալ զնշան խաչին. վասն զի նե ի հերքի
եալ նորամանկունք նահատակեալ. խաչելոյն
վկայ եղեալ պսակեցաւ արեամբն իւրով.
Ի հոտանոյշ ողջակէզ եղեալ մատուցանէ երգիւք ըն
նդէք. բանաւոր պատարագաւ ընծայելով հա
ւրն յերկինս. որպէս ընծայեցաւ արդարութ
ընձեռեցեալ խնամութ պայծառացեալ յե
ւթն արփեան շնորհաց հոգւոյն. Երկրորդ մէ
հարազատաւք ընդ որդեկաց նահատակաւք.
յորդորեալ յանձն եղեն գլուխ և առ արտմա
րտիրոսաց. նախահայր խնդ գոլով բարեաց յորդ
ջահ մեծ դարեգին. ընկալեալ ըզբարեխոս ընդ
աղաւնակ նահատակացն. Քաջ կրակին իւր մէ
հազարաց և երեմիկ մի ընդ վկայից. որք ընդ
նոսին նահատակեալ արիաբար պատերազ
մաւ. և հեղին զարիւն իւրեանց ի նոցա թագ մե
եկեղեցւոյ ընդ նոսին պսակելով յերկինս որ
հանդիսադրին. Գոհութ փառաւորութ
երրորդութ ընդ նմա աւետեաց. բազմաց թէպէտ
երգցուք զմեզ մածեալ արքունեաց. եկեղեցիք
հայրենատանեայց պայծառ մեծ զարդարեցան

ունէր զմի շարաբարէ սաղմոսն

Կանոնն Սրբոց Ղէ. ոն, էաց. ցոյց

Զ

Յայտ ա զկնի գոյն սահմանէցէր զզ

զիբրկու թի հայաստանեաց շնորհէր զմեզ հրա
ւիրակ զերանելին զզմեզ գրիգոր ա՛ր հնեմք զզ
քեզ զնդ զաւրանմարմնական հայրամե
նակալ։ Որ նորին դաւանութիւն ընկալաք զնկ
քեզ զնորեցիր զզդասն զքահանայիցն։ շնորհա
բաշխաւ ծ՝ թիւ կարգեալ հովիւս և վարդա
պետս։ գոլեմք զզքեզ զնդ զաւրանմարմնակա
նացն որդի տմիածին։ Որ մաքրութիւն աւազան
աւ և փրկական հաղորդութիւն։ զզգենուորեա
լանանուանն զդրոյ պայծառ ացեալ արեամբն ի
ւրեանց յաղթողմարտիւ պշնակեցեր։ բարեբա
նեմք զզքեզ զնդ զաւրանմարմնականացն
հոգիդ ծ՝ զմարտս։

Զնեմք զզքեզ շնորհատու բարեացորդն
որեցեալ ի՛ զյորովանէ զզհրաւիրեալանիսկզ
բանէ ի՛ փառացդ հաղորդս։ խնայեալ մեզ
մաղթանաւ քոցս։ Սահակայն յովսէփայ
ի՛ հայրապետացն։ ղեւոնդի ի՛ ի՛ վարդա
պետն հրամանաւ լուսաւորչի զարիանի զբա
ղաքաւազեանն։ խնայա։ Որ զզմերկացեալանն
յանձնատ փառացն։ զզսէ ացեալանի զոյնայծ
էաց։ որոշելովի ի՛ հաւատն ընդրեալ զզքո յան

հաւատ արեցեր։ խնայեա՛ մեզ։

Զ

Բանդ ի դարս փառաբանի յանմարմնոց
քահանայք մեր լուսաւորչունդ զաւանակաւ զզքեզ
բարեբանեմք ի՛ աշխարհ հարցն մերոց։ Որ՝ երիշա
ւաւ եղեալ քոց սրբոց քարոզչացն։ պշնակեալացդ
ցերս զհայաստանաշխարհս։ զզ։ Որ քարեբերեալ զզ
հուրընկենդանի ընդ հրաւիրեալանի վերնատունն
յորդ աբուխբանի։ շնորհացլուսատուն եղեալ
կանոնս արեամբ մերկ բրտեալ ընդ քեզ։ ա՛ծ հար։
ՀՀ մեն այնազգեւ ազինք ամենայն գործք
ա՛յ զմեզ գաւորն ամենեցուն։ ա՛ր հնեցէք զհայրն
երկնաւորն։ բարձրարարեալ զզնայաւիտեան։
Որ հալածեաց զխաւարամեղացուցանել թորգոմա
կան։ զհանդիսաւորն ամենեցուն գովեցեալ զա՛ծ
որդին։ և՛ բա։ Որ պշնակեացն զզհայաստան հո
տաքանչ լուսաւորչաւք։ բարեբանեցեալ զզսրբ
հոգին որդեալ լուսոյնորիկ։ և բարձր։

Զ

Բեգանն արդարութիւն հայաստան ծագեալ
պայծառացար։ զերս մեր զկեղեցի հեղմամբ արեան
սրբոցն։ մաղթանաւքսոցա։ ընդ այեաիմ զպարգև
տու բարեաց։ է։ Հոգորմեալ զարարածոց։ Պա՛ն
ծալ մեր զաւակաւք հովիւք զզ։ աղաւնք հր
ովհոգոյն շինեալ։ ցին զզքոցն զգրակ ապա՛ շարպար
սեցն։ մաղ։ Պարթեւական տեառնողին յառաջ
գոյնազդեցութիւն։ զհաւատոյ որդիս սրբոյն զրի

Զ

գոր[illegible] պատակաւ շարդ տեսեալ մաղդանաց քոջա-
[illegible] Եկեղեցիս հրաւիրեալ քոյ էին ի Լեռն Սիսական
փ	կանք բանի ի պատմողք և պարծանք Հայաս-
տանեաց. դասակցեալք ընդ զաւրս անմարմին
կանացն. Լցեալ շանդ ընդ յին նըմանեալ
խարտոնի. զգաւազանս ցեալ ըզլեռն գան որբն
գործակցաք ջրին սուզեալ. զյաղդանականն երգ
էն զաւրն հնոց Մելքիսեդեկ. Հաւատոյ զինուք վառեալ
մամի կոնեան զաւրաւորին. յաշխարհաւրէն պա-
տերազմին ախոյեանք էին ղեցոյ. անձառ ի ցնեղն
ժառանգորդ բարեաց. Լխատակցաք բարարտա-
սուեցին քզուրացողն ընհաւատոյ. ընդ սրբոց
հայրապետացն երգ ելով զգիտաւ սիրարձունափրբ
կողին ըզմեզ մաղդանաւ քոցա.

Ենձառ ի բանդ ածք որվասն մերք ի բարձ
բարձ բացարին ի ի ի ի բարձ երզյանցանն
խաստեղծին. զերս հրաշ զաւրս Մելքիցեդ
մահու. յարուցեալ ի բարեայ ոյս ծագ ցայ
տիեզերաց. Դասակարգեալ հողեղինացս ընդ
հրեղինացն ի ի Թագոյից. երկանիկ արիս Մելքի
կատարեցան յանարինացն. զի ընկալցին ի քէ ի ի
զանապական դառացպսանն. երկեալ ի ի
ազգեացք յաւուրս մեծ ի քս մգալ ի ի ի
Ընդ հանուրք քարոզեցին զբանն ընկենացն ընդ տիե
զերս. Թաւ Թափեալ ի ի զքոնն մահու զբարեմոց

երկնից հետեւեցան. ժուժ կալեալք արիք բար
զժանիս մահու խորտակեցին. խնասուն քերն
ելով ընդ փեսային մերին յաստուգաւոն. Լուսա-
որինք ամենեցուն ղեւոնդիկ սբ վարդապետն. նո-
հական մեծ խորհրդոյ խրատեալ ի ցոյց զաշա-
կերտեալն. ժամ ալեալ ոյս գիտուն ի յոգիս արանց
կատարեցոց. կամաւ որ յաւ ժարու ի կատարեցան
սիրով փարեցին. Հրոյ սիրոյ կենարարին բորբոքե-
ցաւ յոգիս սրբոցն. Ճայն տուեալ խրախուսեցին
դիմեալք ի մահ յաւ ժարու ի. ղեկամարբ հոգն
որք զալիս մեղաց խորտակեցին. ճանապարհ մեզ հո-
դեցին երկնային նաւաստեանն. մերկ ելուտեա
լք արեամբն ի ի բանց արբին զբաժակ մահու փբ
եցին. յաւ ալեալ յամենեցունց յուսափ ընտ
ելեալ աշակերտացն. Նորա հրաշ շարով լեցեալ
նահատակ բարի ցուցաւ. զինեցաւ ուսմամբ փա
ռաց սրբոն ի ի անմահ բանին. Ոչ ստացին
մեղեցուն երկրս պագէք ի ի ի ի. չար
չարեալք արիք բար ընդդեմ մահու չարի չեա
նին. պատերազմ տեալք ի պատերազմ զպատերազ
չարին խաւանեցին. Լուրք ի ի ի ի մեզ արբուցին
ի զհոգ մեղացն զինեցին. Դաստ լուայ մեզ
ժանուցեալ զան գիտուն ի ի խաւարն ելոյ. սա
հակ մբ հաւատացեալ սրովբէական բարեաց հա
ղորդ. վերբերեալ վարուց բարեաց վանիք չարին

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Եկեղեցի դարձուն և նվիրեալ զբարեգործ
Բարբարական բազմին հրամանի յԵրկրորդ
դուռն մերոյ զբանն. զզլուխն ելուցն բա
ժանեաց հաստատումն. պարծանակեաց. որ
ովքեր զանձինս հողեղինաց անկարս պետեաց. հրե
ղինաց. ընդ նոսին որդիք ու սոյ տուք աւրհնութիւն
երկնակոչոյն. բազմաձեւ հոյլք քրիստոնեից
երկրաբերեան ընդ սրովբէից. ամենազգաւորք
ունին ընդ հանմագոյ երրորդութեան. բարեխաւսու
թիւն ընդ ամենայն էակեղեցոյ. ընդ
երկրագործս ի նմանութիւնս. և անփոփոխ մերտ
ութիւնք. անյաղթելի սիրազարութիւնք. խորհրդն
փառաւորութիւն. աղաչեցէք զմեզ ողորմած ան
ուանն զգործս ի ձեռացն. ընդ նոսին որ
դիսաբանմարմնոց ընկալութիւնց հրեշտակա
կան բարձրութիւնց. հոգիք հրեղինք սպա
սաւորք հրեշտակային զինուորութիւնք. մաղ
թեցէք զմեզ ընտրանց վերնմարդկանէրկրային
բնից. ընդ. Եկեղեցեաց դասուց վերնոց աւր
հնաբանիցքոց զմարգնոց. քաղցրացեալ նա
զանազանեցքոց զանազանոց. զոր
զանազանաձ որ վերնմերձայն մաղթանաց. զոր
և տացեն մեզ պահապանս յայսմ հետ մինչև
վախճան. ընդ. Զմարմնոցն և տրութեցն զի զնա
նութեցն պատրաստութիւնս. և ամենայն անուանն
ելոց որ ի Եկեղեցի պաղատանաւք. ընկալցիս

բախտութիւնք զմեզ յաւրմահս և յարութիւնք ընդ
նոսին աւրհնեալ հոգոյն զզքեզ ընդ հաւրն փառ
աւորեալ. Լոսով. Եկեղեցի աստուածաբա
նութիւն. խնդրագիր Եկեղեցի դրութեան
Յամենայն մարդոյ

Ամենայն բանիս ընդ հաւրարարչակցեալ հա
մայնաւոր յԵրրորդաւորն զլուսն զամենայնս զբոյս
և զզարդս ընկալեցոյց. ի՞նկ Եկեղեցոյդ դարձն
դարձեալ զլուսն ընդ հեղեղ ցամաքեցոյց. զնոյս
պանանելոյ ապրեցոյց զզկենդանեացս ան
ձեցոյց. տուք աւրհնութիւն անձամբ լուսոյն
հաւրն որդւոյն և սուրբ հոգոյն. Ընդ ամենայն
երկրի զգալեաց տընկեաց և զտունկս խմանալեաց.
զհեղեղմեղացն ընդ ցամաքուցեալ զդասս ապրդար
ոց բազմացուցեալ. յորոց յև մեծնիցնուն
կանանց մի ընդոր շնորհացն աւրինաց. տուք բա
ղմագաւորինն երկնից զինուորաբար
աւետաւորքն ի մանդրեադնէ էս ի սրբոյն աւետիսով
ուն սուրբ մանկանն. յոնխատեալ ուրեն տրուն
կանի խոտացեալ ընդ որդւոց մարդկան. տուք բա
ղմաւորն հաւր սպասաւորք. և յարգանդն
երկրի պագաւորք. կարապետն և մանկրտիչն
որ մեղաց մերոց քաւիչ. ի՞նչ բարեխաւսն սառնոյն
գրեալն. ընդ ինքն զգիր մերյանցանաց. տուք բա
ղմհաւրն լոյս ծագեցարք մեռեալքն

կէնդանարար առաքեցեալսառաքելոցն Թադէ
զյովհաննէս քարոզկէնաց. Նորին հայցմամբ ամ
նակաի լեզուքն ամենայն ի մէջ ընկալ. առաքարհն.
Լուսաշաւիղ երկինս էին հողանիւթեալ ի հրոյ
տակին արծանացոյց զամենոքին նեղեալ անձուկ
ճանապարհին. զի հետևողք զոլով նորին հաւատքն
վերին աւետ վանին. և երգեցուք ընդ երկան
կացնորդս զոլ սոյգքն զ[illegible]
[illegible]
Ղորոյդ. [illegible] [illegible] [illegible]

Պատարագն անգոյն և սկզբնաձին հաղորդեցան
յաւրինուն աւլին. ոյնանայնպայծառ յաւրէնքն
որոյ ինն յարէգական ներ Թ հաստաքեալ. լուսինն
խոսկլուսոյ ստեղծեալ և աստեղաց պարքն յան
ինեալ. որովաւրհնեալ ստեղծեալ ընդ ինքեանս որ
պաշտանեալ ի ց. Ծանծկեալ խորհուրդ ընծա
նուցան. [illegible] դարուն խաղաւ. [illegible]
աւրդարձեալ հրեշտակն ետուզաւ ետուսընկու
սական Թէ ոյնոր ոչ ի ովանդակի. [illegible]
պարունակի. յորաւրհնեցաք ազգքն երկրաձին
տուքաւրհնութիւն պրոտոյ կոնսին. Կուսինն
խնոյմաւրնեալ յորմէ ադամն հինպարտի. քար
ձան անէծքն որ ի մարմնական ոչ ընդ ամբոյ
մարեալ. աղաչէաք զքո մեծին Թողութեզմէ զոր
դոցնոցին. յորաւր. Հարան ընծայեալ երկրի

յերկինս յոր համբարձեալ ամբ առքէզ զհոգին.
յաւրլուսէլոյ զոր զաւետիսն ընդ ի ամենեքմեզ
սեղեալ. զնոյն աւետեաց զոր մեծն Հոգի էկայ
աւրհնեալ հաւրեմ. յոր Զանեալ առքէզ տրպա
զատիմբ և առ ամենի անկանիմբ. աղաչանաք
ածածնին զիկոյ ի մեզ ի զբոց հնոցին. տուր բարտ
ասուն զքեզ ի ոչ ի ընկնել և վերնատին զմեզ նորոգել. յո
Ղեկաւարեալ ճարտարապետ անցեր ընդ ծովն
աղ անհետ. վերնաբերեալ ընդ պետրոսի զմեզ նայ
լեաց մեղաց ծովն. պաղատանաք զերանգ
նին անապական բուսոյ ծնեալ. յոր աւրհնեալ.
Երգ. Երրորդ աւրհնարարեալ Թէն. և խնոյ
ղորդ. դարձեալ. և վերստին առաքելոցն գրի

ասուագայ Թեալ բանն հաւրէ. յաւրհնեալ
երրորդ ընդ հրամայէ. բ ընդ խաղալի ի ոչոց սերդկայ
ստուածն Թէ ամենարարսաւ դանկանաց. իսկ դարձ
ան հինգ մեկ բարեն յամանն ի ծովն ի հրեն. տա
ցուք հրաշիցն ներգործաւղին. պատուն և փառք
անեղանի ն. Մաքրապէս աւրինակի ստուա
գեղոցն քի ոչ ի ծովն ի բերականն ի երկնաքն
ընկոչեցան. անցին ընդ ծովաշխարհական և ի
հոգին մկրտեցան. տուց. Յուրախանալ Թեան
անզբրաւ ակնն ի հարսանեան անապական. զձեզ
ստուգեաց հայրընկիսաց հրաւիրատու տրբտ
մանանաց սբ հարսանեացն այնհայցեցէք ընդ ձեզ

[illegible] մեզ պարակից. տաց. Նորոգաւ ոսկեզէն
ցինախառն հաւրենական նոր փեսոն բազար
դարեցեալ զեկեղեցին հեթանոսաց. պաղատե
ցեալ զնոյն գրեալ զմեզ նորոգելի հնոյ մեղաց.
Ընդ ուղեց ըսհամայնից արարած ոգեյան գոյ
ից. Նոյն ինքեալ զեկեղեցի վերամոլեալ վերանոր
նի. ընդ էդեալ հիմունս ինորսիովն. ըզմեզ յաւդ
այ ինամբ ինոյն. տաց. Ուրախացաւ գնացին ք
գեաց գաղափարքն ինքեանք յորմէ վերաւակնո
ւհաց հոսին զոգիսամարդկան առաւգանեն. արբ
և մեզ ի ջրոյն կենաց հայցմամբ հոգւոյն սատրա
ուակաց. զի բանաւորելոցս ընդ պատուական
ոչ ի փոխ հրամ ոչ ի պարտ։

Զ հանդուրժեալ բնութեամբ արարչին ունեմ մի
այն զանձնաբարին. այլ ստեղծեալ մարդեր
պատկերին ի վերայ երրորդ առաւուն. և էր
երրորդ ժամ զկողաձիւնն էյաւ գնոյ մինեւ հողա
ձնին. զորս ի դրախտին էր վայելեալ բայց ի պատ
ղին մահու ոչ բգել։ Պատպանեալ առ դատ
ողին յեւոյանցանացն ադամն ընկին. զկինն ընդ
առձան էր էնկեալ աբեմանն. և կինն զաւ ձն
դաւանեալ. որոյ էրկերս այս անիծաւ փուշն
տատակ ինամբ ուսաւ. վրձեալ մահու մար
դոյն ուրեաւ դառնալ ի հողս ուստեստ ի ձեռաւ

Ընկեալ ի Դայրկայրն ի փառաց զգիրս պար
տեաց մերոյ անցանանց. որոյ զգեցաւ որդին զբ
ռնաձիւ զդարուն մարմնի մեղաց. հաւրհաճ
ութեամբ ինամեալ ինեկն ամաւ էյոր բաղին.
գաւ ընդ զենաւ ի հինգ զաւակին փոխանգաւ ան
ցեալ ի հինգ հարիւր։ Դամենի լուսոյ պատ
երազանքն ինարդարարքեն. բարձրա
նալ վերոյ ի ինաբարձրացոյցեալ զմեզ ի յեր
կինս. բուանպատուական խոնարհութեամբ և կամաւ
որ խաչեալ ի մեզ. հաշտեարար զմեզ արարչաւ
ութեամբ և Դոյզ զմեզ ազատմամբ. Սոսկալի
սերոբեցն և ահաւորելոցն. խոնարհեցան
ի ջարջարանս ջարջարելի բնութեամբ մարդկան. ի
խաչին զմեզ ազատեալ և զդատապարտեալս մահու լու
ծեր. հաշտ։ վերհագոյն բնութեցն և արարիչ
ըրբոլորեց. յոր ժամ ագեալ զխաչին ընդ ինքեան
ստեանքն մինչ անգամ. զերկրաշարժն պագուսայ մ
հաւատովն սաւորեանորին ի սով. զի համա
ձայնեսցէ զգեստին զքեզ զարարչին մեր ամ
ուսն։

Երգ. Էարարչին. Եւ խոր
հուրդ Դաղմանեան. և վերնի ի ցեալոց

Յեստեղծման արարածոց հանգեաւ յ
ութ Դնաւ ընդ երգոյծոց. այնոր հանգիստաշխատ
ոց և կամք ընդ գործ եղելոց. ուստի և մեզ յոյս
հաստատուն է հանգչիստ ամբ ընդ շաբաթուն.

[illegible] գործ ելցուցանի հանգիստ ընդ
[illegible] Զաբուն աբարվարդ ապստամբեալ
յաւրինակ ամենիշատ. որոյ երկարդ արա
[illegible] մանն տնաւրինն [illegible]
[illegible] գերեզման. զկապեալ հոգիսն ընվերաձեցաց զա
նանց հանգիստ ընպատրաստեաց. Ցնաւղորի
[illegible] ցաւղեալ բերժ ընկեցեալ ըզհանգուցեա
լան. ելցէ ի հողմահարեալ բուսանցէ յաւր
[illegible] կենդանարարձայնի ըդ[illegible]
սայիկեանն ըզբ. և դասեցոյ ընդ արդարոցն ներգ
[illegible] զբ. աբրնոց. Ի [illegible]
[illegible] դարձեալ զանմահս [illegible]
[illegible] ընդ զբ զբոյն փառ աբ զարեգական [illegible]
[illegible] փիալենարդ արքն յարքայս [illegible]
[illegible] հանգիստեանն. մարմրոպ ընկեսա
[illegible] [illegible] դասեցոյ
[illegible] զբ [illegible]
[illegible] զանկան. յարոյ զմեզ արդարա
[illegible]

[illegible] զինքն ի [illegible] զիկենդանեաց
[illegible] զբ զբ զփառ ընդ հաւրն հոգ.

Երգ արև գանի. Զկնի ելեցի առուեան սղմին.

Արև [illegible] մուտս. ի հեւսիսոյ
հարաւոյ. ամենայն ազգք ազգ. զբ. յաւրհնեա
[illegible] զարարիչն արարածոց. որ ա
գեաց ըզլոյս արեգական այս. զբ յաշխարհս. զհա
[illegible] զբ աբրոց. փառ աբանի զբ ամենա
[illegible] [illegible] զա
[illegible] զբ գովեցէք ընդ հաւր
և հոգւոյն որ ա գեա զբ զլոյս զիս [illegible]
[illegible] զբ յի մեզ.

Երգ զկնի. Զաղաղակեցէք սաղմոսի.

Ըզգաւ [illegible] զբ [illegible] զբ փոխանակեալ
զբ զանցաւորս առէք զանանցն բարս [illegible]
բարեխաւսեցէք զառ [illegible] [illegible]
[illegible] զբ [illegible] զբ մեկ [illegible]
զբ զբ զբ

[illegible]

Եւ զկնի սմանեանսն

Լոյսն արարիչ լուսոյն առաքին ոչ ստեղծ բնակեաց զ-
լուսն ի լուսոյն անմատոյց. հայրն ի մեծն լուսոյ ապուշ լու-
սեղինն աճեալ. ի ծագել լուսոյն առաւ-
ուտս. ծագեալ ի հոգի սուրբ զլոյսն ի մանանի.
Լոյսն լուսոյ ծագումն արարեալ ակն արդարանն ճա-
ռագայ. ոչ ընդունեալ հաւրորդի յան զանգարեա-
նումն զոր զոլեալ ընդ հաւր. ի ծա. Լոյսն հաւրն
բնակեալ ի հոգի զ. դրբանսն
ծոյ. մանկունքն ի կենդանի ոչ ընդ հրեշտակսն զգաբ
բարի բանեն. ի ծա. Լոյսն երրեակն միանգամ
նեալ. զբնն զրոդ ուղի. զգաբ զընդ երկն այնոցն
երկրածինքն ամենեցուն փառս ի ծագել լու-

Եւ զկնի սրբոյն Հիլարիոնի

Ամենայն զ, զ պարտ. և ճշմարտութեան
ի ուղի նկեալ. զ զրեալ սուրբ. սուրբ
զերանելի հոգւոցն զերկրի ելանն զ լոյսն
զ զ. Զոր զ զ զ զ զ զ զ
ցմարտի. զ զ զ զ զ զ զ զ զ
զ հայրն զ զ զ զ զ զ զ զ զ

[illegible]

Եւ վերջ ժամուն

Ամարեցաւ լոյսն արևուն ի վերջ երրորդ ժամ
ուրբաթուն. ծանոյցն զի լոյսն արարչական ներ-
եմացոյց զլոյսն երկնային. կախեալ զբեզ ի երկնի ոչ
բաղարկեալ ի ստուերաւ ընծայեալն. հերքեալ ի մեզ զ
ծանրոն զի զբոլորդիւն ի վերուստ. Զանձրուն
մարտաւորն չարին որոյ ի ծամս պատերազմի. զաւ-
ղեալ հոգւոց մերոց հերքեցի. զոն ընդ ոսկրաց
չին. ճշմարտութիւն զոն ծառայ զառ էրկնից
անկեալ ի լայլակն. մերժեալ ի մեզ հալածեցի և զմեզ
լուսավորեցի. Յայսմիկ աւուրս ընդ
ան ծամս ավայել չարկան աշաց մարմնոյս. նեռութ

գաղանեաց մեծոցեացս զբերեալս արքունի ծառայութիւն.
զոր ի Քրիստոսէ ընդունեալ ի բանակեցն ի զմեզ զբանակն հրեշ
տակաց. որք պարակեցան մեզ ի նեղութեան զքեզ ընդ հաւր
փառս մտրեալ. Երգ ի ձայն ժամու աւուրն.

Զաղաւթս ակն ունիցիս ի ստեղծողէ ի ժամուն
ապրելոյ. պայծառացեալ ի ներողութեանն ի խնդրելոյս
ի մահու ստուերին. Լահիր լուսոյ մեծ ապայծառ
աւանդեցեր զհոգիդ առ հայր. Ոչ ահիս կրցորդ
քեզ ի նոյնիկն ի զմեզ ուղղեա հոգւոյն. Լանդ
արամեան ըստ սրբոցն ի վկայեալ հոգիսն արձակ
ցին. վերն ի վերն պատմութեանն ի տապանեաց մեռ
եալքս յարեան. տարեալքս երկրի տատանեցին և աշխա
հիս ի դողային. Բայց մեռեալս առ քեզ պատմեցու
քեզ ընդ արդարս ընդ մեռեացս. Տուր զերայն ժա
մս ի բանս ի ձայս մեզ ողորմեցիս. Ի ներեալ
բնութիւնքս ի ողջացաւ ընդ հոգիս մեզ ի ներեալ
ցուս. փոխանմահու քոկենարարեցոյ զմեզ տր
բարերար. քեզ պաղատիմք ի սուտ ազատեալ ի
զմեզ յաւուրն ահագին. Նահապետին աբրահամու
հայցմամբ ընկալար զաղաչանս. Եւ ի առ այնքո
ն մահահակայքն ի զրուսաց ոչ քեմեզ զերեալ. Ի
նատեալն ի աբայելի. Սերովբեայքն ի մեզ ի նայեա
Երեքսարեանքն ի քոցին. Սերեալ զհոգի զմեռ
և զմարմին. Երգ երեկոյին ժամու խնդ
ոյն աստուածայիր գրեալ ի քոստ

ղ ի ներեալ գործս ի ձեռաց. և զբանակս հրեշտա
կաց տուր պահապան մեզ որ կարացս. փրկեա զան
ձինս ի փոր ճանաց ի խաւարի շրջողեացս. զի հա
ւատս ընկալան և զի ձերի տացս քեզ փառս անվա
ռելի. Երանելի ընկերքդ ի ընտրեալն ի ներեալ
որդի. և բան. որ արարեր ի զատ գործոյ և զգիշեր
ի հանգիստքնոյ. տուր ինձ ընկալ աչաց մարմնոյս ար
թուն լինել ի մեղս ստոյգ. զի հա. Բարեուն հոգոց
բանաւորաց աղբեր լուսոյ բաշխաւոր ընորհաց. ի փ
ակեալ դրանց բնութեանս մարմնոյս լոյս տուր աչաց սր
տի մերոց. ի գիշերաց առ քեզ կանխելոյ հրեղ
ինաց ի ուրհնաբանել. զի հա. Սիրեալ սրբոց երբոր
դութեամբ զմեզ մարբեալ քեզ ի բնակութեամբ. ընորհեալ ընդ
մանկանցն առ ագանսն հանգչել ընդ քեզ յանկողնի.
տուր զհայցուածս բարեկամին զգիտելոցն ի ինակ
նակին. զի հա. Երանելի լոյս ի ստեղծեր զամ և զգի
շերս բաժանեցեր ի ագեա մեզ ի գիշերի զգաս
ուագայս ի մեռանալի. տուր յամ ժամանակի զպ
ահպանողն քոհովանի. զի հա. Սերոյ քոհուր ար
կեալ ի երկիր բորբոքեաց ի հոգիս մեր. զի որ հուրդ
սրբոց մերս մարբեսցէ զլոյս գիտութեանքդ փայլես
ցէ. ի քնոյ մահու զմեզ զարթուսցէ զմիտս ի ս
ցուցանելոյ քովառեսցէ. զի հա. Իբրև զնայիմք լոյսդ ան
մահ ոչ ցեղս գայանանց ի ամկեալ լուսոյ. որ վասն ընդ
եդարիցդ. և ընդ ընկալեցեր ի տապանի. առ մեզ

[illegible]

[illegible]

դարձեցեր զվերին պետութիւն երկնաւոր գաւառն
մատոյց ըստ գերապանծ փառաց զքաջասիրեալ
ղինուց. անձառ ահրաշ զաւրութեամբ. ստեղծեր զա
դամ պատկեր տերական և նա զելի փառաւաք զ
գեղաւորեցեր երրորդական ազգին տեղի բերկրան
աց։ Զայրբարանաք քոնբ միածնին նորոգեցան
արարածքաստեղծին. և վերըստին մարդն անմահա
ցաւ. զարդարեալ զգեստ անկողոպտելի անձրև
ածին բաժակ հրահոսան. որ հեղաւ յառաքելան
ինբ վերնատունն հեղեալ մեզ զհոգեւոր բնդ
պատմուճանի քոզնմատուցեալ տանդրուն վայելչ
ութիւն որ զգեցար ըստ վայելչութիւն։ Լիբ ութիւն
փառաց ընդ մեզ քո ածեալ պատեալ ըստ մեզ լուսեր
ձըշմարտութիւն. որ զարարչագործ բազուկս քո
տարածեցեր ընդ դեմ աստեղաց. հաստատեալ
զբազուկս մեր կարողութիւնբ համբարձմամբ ձե
ռաց առ քեզ մեզ նորոգեալ։ Երեսամբ Հաղթ
զլուխ պատեցեալ ըզմեզ և ըզգայարանս. խա
չանշեալ արմամբ ըստ հարանի. ծաղկեալ լոսկ
ելեալ զարդ խորանեց։ Լամեց բոլորեց տրապէս
ածպէտական. նա փորատապատ սերով զմեզ զգես
տաւորեցեր քոմնբ խորհրդոյ ելենել սպասաւոր։
Հաղգաւորեալ երկնաւոր զեկեղեցի քոպարհեալ։

Տարական խաչնակարկութիւն։

այսայարկութիւնանց ուխտի ոնընտաձարին։

ժողովեալ ըստ անուանարեալ խորհուրդ պաշտաման
պաղատանանց առ ալեկոյսբ պատարագիս։ խնկա
բանութիւնբ խունկատուեալ պարբերբ երբնայ ոկսբ
բահիցբ խորանեալ։ ուղղութիւնբ ընկալ զաղաւթս ամենայ
պէս բուրվառ անուշահոտ խնկոց տաշխեցեալ։
մոնաց։ և ըզմատուցողբ պահեա սրբութիւնբ մինչև
հանապազ զքեզ սպասաւորեալ բարեխաւսութիւնբ մատ
ուցեալ։ ընկալ զաղաւթս ընդ պաշտաւնեցս։ Որ
գերազոյն քան զերկնս ընտրեալ ատաւցուցերբ զեկե
ղեցի արեամբ քոբ։ և ընտրեալ նայնոց ընկալարգեցերեսբ
մեզ զդատաստանս։ և մատուցեալ մեզ զարքունի
տանց։ այսաւրբ ժողովեալ զտաքքահանայից սարկաւա
գանց դերապայցեալ։ կղերիկոսանց խունկմատուցանեմբ
ատաւլիքոտբ յաւրինակբ ատահիցն։ ընկալ
ատեմն ի խնկանուերբ մաղթանս որպէս զպատարագն
աբելի նոյի։ և զաբրահամու։ բարեխաւսութիւնբ վերին
քոզաւրանց։ մինչև ան շարժ պահեաց զմեզ հայկազնեանցս
Խնդ այսոյ ժողովս ատաբերեալ մայրաքաղաքս։ մեր
կանգնեալ։ զարդարեալ զընծայս հարանի պանծալի
երկնաներմա։ և լուսաձեւ խորան։ զիաւ ծեալ ընծայ մեր
էր։ էնանծ ախաւպէսի քեզ մինչև պատարագի։ հաւրի
հաշտութիւն մեզի քաւութիւն։ բաշխեա զմարմին և զարիւն
ինքնբանբ։ վասն ընկատարմանանբ ունաւրինութիւն։ զնոր
հեա ողորմութիւն կանգնող տաճարիս։

Կան ովքեր հաստատում են մայրությունից
զգուշանալու միջոցները

սերբոցքոցքարքանին. հարցընմերոց արձ
արհնեալքայքիտեան. Ազգքազրի հնոցն ի
ապաքենկոնարհեալիգուշդըսմարտ
ՀԵՐ ի բոսացգովեսհար. Ազգքոբահաուորնագաւոր
յաւի. էնեց այսաւրընդդասավկայեցքոցքարք
բանեվիհար. Ազարաւրհեցեքքարձրարարքզնա
յաւիտեան. Ամբաւելինէրկնեցև հրէոլինացի
հողեվինացհամեցաւ ընտրելիրզինաւորս. քար.
Ոնատեսաքիհաստատացքարքիտոսիաստա
ծոյ. ընդնոսինիրընդրելովրզնծողոլինքանմ
բոց. քարձրարարքզնայաւիտ.

Հողովեանքանիշատակսրբոցքոցքրիստոս. աղա
ՀԵ վրազքզոցաբարիխաւսոլինքողրմեա.
Երկրպագեմքրաւալիքիմքոքրիստոս. ընկա Ի
քոգրնոլինքեզ զաղաչանքամերաց. Զորսհո
գովիամարմնովրպէս զանմարմին. անարա
ի գալուստքոպահեցեսմարդասէրվերկրէ. աղ.

Հողովեանքանիշատակսրբոցմայրերոնացն
մնաբա. ոլինքերգելով. աւրհնոլին ի բարձունս

երկնաւորքաղաւորին. Քանզի հեղմամբարան
սոցա պարտեցաւ ոգին. և մեծ արեա Ի
պարծելիովներգեալ. Դիպակցելոցնընդզաւ
ավերին զաւրնոցն. յիշատակաւ բերկրելիսբ
բոլին անոցայերգեալ.

Ի Ոբրզհանդեանհատակոլինաւ բերնաւոր
ընցուցին. և յաղլինեցինհաւատովերբանկաւոյն
երեն մեղաւելինաղաչանաւքոցանկեցոյզմեզ.
Ոբրզհանաւարկոաղաչոլինցընվանեահեր
բեցին. և կանգնեցինմեզնշանյաղլինողընդդէմ
ոգնամոյն. աղ. Եւ հրաշափառ ձրգնելիք պատ
երազմեանքեայերկրի. վերհամբարձեալքերկնայնոց
դասուցնեղենբերգակից. աղա.

Ի Ոբզանձինսիրեանցքեզհայրընծաեցին. և որ
դոյքումքիեղենխաչակից. աղա. Ոբզբզմարմնի
սրեանցքեզտաճարմաքրեցին. և հոգւոյդսրբոյ
եղենաոլինվանաղա. Ոբզընկենանսիրեանցքեզ
փոխանակեցին. և երկնիցաբաբոլինդեղենքանա
նկորդք. աղաչանաքոցա.

Ամենակենարկայեցզինուորոլինցընդաս
քն. համանձինքանընդերկնաինզաւրանրգենա
սելով. սքեսոր զաւրոլինցքնակեալրեղա.
Կարծրագոյնտանանաւ լուծին ընկնարմարմնոյ.
և բացարձակփայլմամբ հոգւովներգեալ.
Համանձինքանընդնոսին ուրախանաւորսիրով

[illegible]

Ուրբաթ օրն վերջին հաղորդացան մեր վերկայքն
և ընտրեցան կամաւոր մահուամբն իւրեանց. և
հրաւիրեցան եկն Լուսին աբեայոն Ղազարեցոց. Ոչ
մատնեցին զանձինս իւրեանց ի փորձ արոյն հրոյ. և
հեղմամբ արեանն իւրեանց եղեն վերկայք քրիստոս. և հրա
ւաքեցան ի մեզ քան մանանեայ ի ներդ հրաւիրեալն եկն
էա մեզ քան մանանեայ ի ներդ հրաւիրեալն եկն
ինաւորն ի քրիստոսի առաւելապարգևայն
տունկ ի դրախտին ծաղեցաւ մեզ շնաւորիչ. որ
զեն յուսոյ վահանն հաւատոյ. Իսկ երանելի վերկա
յն քրիստոս զաւրանայր ի մեզ հոգւոյն. զի զերանութեանն
առնոյր զգնորհսն հոգւոյն. որ է. Զատարան
ջիք զգոյշ ատակ սրբոյն հարգանի զաւրանալ որ
է դուռն երկնից ճանապարհն բացեալ. և
մեզ զեն յուսոյ վահանն հաւատոյ.

Զբերգն Ղազարեանց Հանսրբոյ քանանեղոյ
այսուր ընդ զաւրանմարմնոյն քրիստոսի
վերանալոյ զաւրհնութեանն. Մերկացեալ
զանալոյ զաւրհնութեանն. Մերկացեալ
զգմարդկեան տարկարն ի զգեստս. հաւատոյ
վառեալ զգեալ պատուոյ յանձնեալ
ռակամարտելոյ ի նպատերազմն. Մերկացեալ
է ընդ ի հեղմանէ արեանն իմոյ. ածեալ զոլոր
հրաշակերտն. զինեալ յանձնեալ
[illegible]
մեր սրբոյն Ղազարեանն.

Արծաթացին սրբոյ ընփառաբանք. ցնծացեն
յաւիտենական իվասանկախութեանց յաւուրս զա
լատեանն փրկչին. որ ժամ գասն փառաբանութեան
ասուրբ ընկալիմ զարբոցիս. Սերկ տեր զերկ
ուղանդ ի ներս ի սահ զգնոսա. և բնակեցիս զա
ռնարհանգ զատեսութեան. Հոգեառ ընդ
ձեզնոսա համբերողաց մատուցանեմ ի ներքսն
ի ներքսն զանձնասարանն. փայլեն որպէս զարեգա
կն. յորժամ. Ցնծացեալ բերկրի սիրովն վերին
էն. ծողովարանն միաբանութեամբ ընդունել յարկս ն
յաւիտենից. յոր. Ուրախ ի հանապազ ի ներ
ցի. և ցնծացիս ի սիրոյն. և ի պատուոյ փառայացեալ բա
նին. յորժամ. Ընդ վերին զանս ընդ դասակցեալ և
զգեցեալ զգոյն. և զանմահութեամբ լուսազգենոյն
կերարարին սատեղակայք վերաբերեալք ի հաւրն
ժամանգեցիք զանպատում զգկեանս.

Ուրբաթն զաւրութեան որբնակեալ ի խորերկ
ին. և բարբեանս հանսրբոցքոց. Երկնային զաւրու
թեամբ սերովբէք և քերովբէք անդադար աւրհնեն
զանուն ընդ. Հանանայք ընդնոսին պարշաւան
այք և ծողովուրդք երկրպագեացուք տրութեան
ոյդ ոչ ասա ալ քան զյաւիտեանսի հաւրն առա
քեցեալ. և լուսոյ մանալեաւ լցեալ զարարածս. ա
հեալ թագաւորն յաւիտենից. Որ զանխոսք
բանք հաստատեցեալ վերասին. և զիսուս արքանդ

[illegible] յարու Մի ըդքո հալածեցէր. [illegible]
Ասաւելն մեք լուսաւորեալ քան ընդ լուսեղէն
զլուսաւորեցն. եղբեսցուք զ ցընծս Մի նայրու
Մի երկոյսաւորիցեսցէ.

Որ բ աշխարհիս յաւետնեից որ

Նշանակ երեսոյ խնամեալ յաշխարհս ընդ. աշխարհ
Սուրբ աշխարհ Ազգաւորդ մերդ որ ի Քրիստոս հաւատ և
մարմնացարիս սրբոյկուսէն. աշխարհս հարցն մեզոց.
Սուրբ աշխարհ որսղբերդս այնքսպատ լեցուցեր զ
մարգարէսն և զառաքելսն աւետարանել զքեզ.
Հայրն ամենակալ զքեզ որ հնամեն զքո զարարած ընդ
ըս ընդքո զքեզ զաւրհնեալ և աստուածանալ զբարձրացու
ցանել զմահաւորն անուանդքոնքն. Որդիդ մեծ
էանկից հաւրն հոգւոյն գործ. Հոգիս ճշմա
ռիս փառաւորեցից հաւրն որդւոյ գործ.

Ընդ ամենայն բարերարողս մեր այնոսանց
մեզոց. Վասն սրբոց քոց մարգարէսցուցեալ
զաւրն զանազանսն. Որ զբնաւ ծոցեայսն
նայնի տրեցիր զանձինս մեր. Սուրբ աստուծ
ուս Մեզ բարեկամ լեր ելոյս անմահոյդ. Ճշգնու
Մի սրբոց քոց լուսաւոր և պողոսն.

Ամենայն ժամ աւրհնեմք զքեզ. որմարդա
եղեալ կեցոյ զմեզ. Յաւրհնութիւն Մի ինորաւ
հնեսցուք զքեզ. զինայն փառաւորեալ սամ
նայնսրբոցիս. Ամենայն աւրհնեալ այնորարժ

ամ զոր զքեզ հնարանեալ մասնն ժառանգու
թիւն. Մի սրբոցն ելոյան.

Զարքեալդ և զսրբս հանգուցեալ զ
քեզ զաւրքեանեմք ցանձ հարցընկերոց. Որ
զքեզ զերիս մանգունան անապական ու
պանեցեալ ի հոյն զքեզ. Որ ցոցեր զզաւրդ
Մի ցանձ ու Մի ընդքո զարև անուրեն Ազգաւորին.
Ի զարաւրհնեցեալ քաւ զնձնա
յաւետեան. Որ զմասնեցին զանձինս ի ուրեանց
տանջանաց. և դատակեցեալ զ զանձինս զ
աւրինացս ընդ նոսին զզարդ. Ի դիկամաւորարա
բան ու սրբոց վկայեցին. քահանայքն ժողովոր
դ բարեբանեցեք զանմահ Ազգաւորն զքեզ. և
զանշնատակ սրբոց մարդարէսցուցեալ այսաւրս
ենք եկեղեցի հրաշակերով զքեզ ցանձնս Մի սոցա
հայրերկնաւոր. մաղաթեալ քոցաղաղ խրատ
Հրաշազարդ և այնցանս առ աքինս Մի քարո
զեցին զքեզ զանազանեցուց. քանզի ի ելեալ ի
մարմնացարիս սրբոյկուսէնորդի դիտեցին. մաղ
Ամենաշնորհաւոր մամբ զդքոլեցին զքեզ զերբսկեն
սաբ բանեսուք. և ընդ վերինդասակարգս
Մի ընհամանայնեալ քարքանեն զքեզ զհոգի.
Ճշմարիտ. մաղաթեալ քոցաղաղ խրատ
ամ զոր Մի քեզ ինանքն և անմարմնոց զինոր
ու Մի աւրհնենք զքեզ զաստուած սրբոց. Եկեղեցիք

[illegible] մարտիրոսաց գովել
զգ մարդկանց կէդրանաց սաղմոսիք
[illegible] աստուածաշունչ։

Եղբարք որք էք հեղմամբ արեանն Քրիստոսի զկո-
պաշտութիւն բարձէք յաշխարհէ։ Եւ ի ծանանապարհս
արդարութեան դարձուցէք զսղմոսերգս։ Զերկնայ-
տութիւն քարոզք և լուսաւորիչ եղբարք եղէք
պարծանք եկեղեցոյն յոյս հաւատացելոց։ Հայր
բերութիւն Քրիստոսի ընկալայք զբնականանապա-
կան։ Եւ դասաւորեցայք էջերկին ընդ անմարմնոց
աղաղակեցեք ընդ քերովբէսն։ Ընդ դասս
Քրիստոսի մարտեան ընդ Քերովբէսն զերգս Քրիս-
տոսի զգուանալանց։ զի զանուանէն զգվերանէ՝ անձնէ
առին։ Հոգեւոր աստիս երկրորդաբար և հրեշտա-
կաց էջերկինս թարգմանեան զիկարգապէս զերեղեն
էզերացն և լուսատուք մեղանաւորաց։ Դասք ան-
մարմնոցն աղաղակեն և ասեն փառք ացարարք զերեւ-
կոչմանն քոյ։ Եւ խրնկազգ էացք վայելեցէք յանէ
տեսնոց էյարքայսն Քրիստոս։

Արծանն զբնաւորութեամբ զերգն աւուրցն որք զ
մարմնաւորեանցն զվերայ զոպատարագեցին։ Եւ հե-
ղմամբ արեանն բարեանցն զոսոգեցին զաշխարհս։
Դասաւորեալք ընդ անմարմնոցն զբազմութիւն
ընտրեալքն որպէս զարեգանն ի մէջ աստեղացն։ զինոգ
մարդկանն ասաւորեցին աւանդանին լուսոյն։

Եղբարք էակքդ ժողովուրդք այս հաւատացեալ
էք քրիստոս։ Ինքն ընտրեաց մարտիրոսացն առաքեալս
ցուրք զոհոնն Քրիստոս։ Զոր առքէր աշխարհն։

Տաճարի հանգիստեան սրբոց վերկայեցն։ զարդս
[illegible] մեր մեանոտեսաներ որկարդանք առքէ զ
սոր։ սոցա բարեխաւսութեամբ կէցցուք զմեզ։ Որք
վանանոսն ընդ քոհեղին ըզպատուական անձն զարքի-
[illegible] արիաբար մարտեան ընդ դեմ Քրիստոսի
մոլեն և զաւրացան ի պատերազմի։ սոց։ Պարծեցին
[illegible] հանգիստեան ընդ դեմ Լանգանա
[illegible] համբերեցին անպկան պրսակացն արժանի
եղեն։ սոցա բարեխաւսութեամբ։

Եղբարք որք էք մարմնոյ բերեցք առաքելոցդ։
Զերբերկենացէք յաշխարհի հեղմամբ մեր սրբեան
[illegible]։ Եւ որ էք կատարեալ ըզքրիստոսանկս ձերոյ
[illegible]։ Նյութ էրեն կէնաց։

Նոխակալք բարի գոհութիւն մի՝ ցբ

[illegible] մի մերժերեալ զմարդասիրութիւնն
մեր։ տէր աստուծ հարցքն մերոց։ Նախասահեղծ ինայցա
[illegible] զամենայն հանդերձեալ։ զոր ի ամենահաւանեղեցս
[illegible] զամենայն հանդերձեալ։ զոր ի ամենահաւանեղեցս
[illegible] զամենայն հանդերձեալ։ զոր ի ամենահաւանեղեցս
[illegible] զամենայն հանդերձեալ։ զոր ի ամենահաւանեղեցս
[illegible] զամենայն հանդերձեալ։ զոր ի ամենահաւանեղեցս
[illegible] զամենայն հանդերձեալ։ զոր ի ամենահաւանեղեցս
[illegible] զամենայն հանդերձեալ։ զոր ի ամենահաւանեղեցս
[illegible] զամենայն հանդերձեալ։ զոր ի ամենահաւանեղեցս
[illegible] զամենայն հանդերձեալ։ զոր ի ամենահաւանեղեցս
[illegible] զամենայն հանդերձեալ։ զոր ի ամենահաւանեղեցս
[illegible] զամենայն հանդերձեալ։ զոր ի ամենահաւանեղեցս
[illegible] զամենայն հանդերձեալ։ զոր ի ամենահաւանեղեցս
[illegible] զամենայն հանդերձեալ։ զոր ի ամենահաւանեղեցս
[illegible] զամենայն հանդերձեալ։ զոր ի ամենահաւանեղեցս

ասրհնե զ ցնդ ամենայն գործ ըստ ըզսիր. և բան-
ի վերկայարան սրբոց. զոր ընթացուք ասելով
պարծանաւորեա և ըզմեզ հասանել քո մարդ ծա-
ռանգումն սրբոցն ի լոյս. և առաւել ծ լուարձ
բանցիանուն ամենայն յաւիտեան.

Եղեալ մարեան սրբոց վերկայելոցն հաշտեաց
ընդ մեզ քո և փրկեայ ամենայն փորձուն թենե.
Որք ի հանապարհեցան վասն քոյ մահ վերաւորեն
ըստ յաղթեցին թշնամոյն. սոցին աղաչանաւք
հաշ. Որք մեռան ի սէր ահաւորդ թողութեան
և մատուցին զանձինս իւրեանց պատարագս զի
և զքեզ ու մեն սոցին աղաչան.

Սրհնեն ըզքեզ ամենայն հրեշ-
տակաց արդարոց անձինք և հոգիք ամենայն սրբոց.
Զոր վերն ըզքեզ քո մարմնոյդ ընժոյր վերդ-
սք մարգարէքն և գոնդք ամենայն սրբոց։
Բարի բանեն ըզքեզ զի հոգի որ միայնդ ես հրեշ-
տակ. և ամենայն զաւրացեալ զոյս ացեալ։

Կոչեսցուք բարի բանեմք զքեզ քո
ի զոր ամենայն հաշտ. Զոր ի հրեշտակ ընդ-
հանրոց. Որք խոստացեալ քեզ գոլով ամ-
ենայն ընդ նոսին ապրեցան ընդ ի մեռելոց
Որք ի ոն անընդ քեզ և կենդանացան ի գերեզ-
մանէ ընդ քեզ քո ամենայն հրեշտակ
գոյ ծ ի մարդոյ ընդ քեզ քո հաշտ ընդ մեզ։

Ի զոր սրհնեցեք զոլեցեք և բարձրարարեք
ըստ նոյնոյնեան. Որ սրբոցն բնակարան և ի
սրբոյ հանգուցեալ սա. Որ ընտրեալ ընդ ամենայն հաւ
և բարձրեալ բանի եղեալ մարմնոյ հրաշալեաց ամենեքեան
մեր սրհնեցեք.

Ողորմեցարուցեալ և բարեխոս մի ողորմութիւն
դրեալ ի բերան ըզմոռոնութիւն մեղաց. որ միայնդ ես մարդ-
ասէր։ Հրաշափառեալ քո մերձենամք առ սրբոյդ հաշ
տեաց ընդ մեզ սոցին բարեխաւսութիւն. որ. Որպես
առեր ես կենդանացն փրկութիւն մերոյ խաղաղացոյ զ
կեանս մեր. երկնաւորդ խաղաղութիւն. որմի.

Առնելոցն աւրացն այսաւրեկայք հաւատա
ցեալք սրհնեցեք զաստուծ յիշատակի սրբոյ վերկա
ելեն. Որք ըզմահս իւրեանց կանգնեցին երկ
ի աշխարհս հրաշալի յորդորեալ ի նեալքս ամենե
քեան. Եկայք. Հրեղենի արեան սոցա մաքրեաց
ըզտիեզերս յանաւրէն կոտորեալ և խա
ղնեաց ըզմարդիկ ընդ երկնային զբարութիւն.
Եկայք հաւատացեալք սրհնեցեք զաստուծ ըզ
բնակեալն ի մէջ սրբոց.

Սրհնեսցուք յանմարմնական զինուորութեանցն
բայ գոլեալ առ քեզ տէր. աղաչեալ սրբոց մար
տիրոսաց խնայեա ի ժողովուրդ քո. զի միայն մարդ-
ասէր։ Զորս ընտրեցեր յամենայն ազգաց երկրի լու
սաւորել զոգիս մարդկան. աղա։ Որ գան հայրա

կան իշխանութեամբ խոյանակէր զամբարտաւան
իւրեանց սիրոյ մարմնոյն փիրկէաւ զամէն ի հրոյն
յաւիտենից մինչեւ ի մահ.

Զ

Քէզ՝ տէր աւրհնէն դասքդ սիրոյ մարմնոյ
ասց. քանզի ծայնիւ հրնչմամբ քէզ երգէն փառքդ
քէզ փառքդ քէզ աշխատ. Որ քանզի համբերեցին
բերանաւորացն լաստանալեաց. և ընդ անմարմնոց
ընդ ասակցեալ քէզ երգէն փառ. Ի յանուր
ցընծայ վերինն է ընդ ոնէլով զգաստայարկն
լուսէղէն. ուրախանան և հրեշտակք ասելով.

Զ

Ուրախանան հրեշտակք երկինս ընդ միաբան
անս ընդ երգնաւորացն. և հրաշանան արարածք
ընդ յաղթութիւն սիրոյն. մեծ քարոզս սպա
տերազմելոյ զառաքինութեանն ընդհանդէս պրս
ակեցան ինքն. Ընդ վերին զբարութիւնս. Ցնծն
ցնծա կամ ոչիկ զբարձանան հաւատացեալքն
աղաղակեն ասելով. Փառք քեզ տէր.

Է

Ամենայն փառք ընդ փառաւորեալ ու մի սիր
փառաց արժանի արա զբնծնեալս զաստուածն
երկնային. զոյժանգութիւն. Ի սիրեամբ նահա
տակացն ընդ երկրեալ սոցին բարեխաւսութիւն.
Ի սիրոյ մի զարեբանեմք զքեզ փառ.
աղաչանաւք սիրելի ածնին. փառաց.

Ուրհնեմք զքեզ ամենասուրբ զնոսին հայր
ածնի հաւատս ոչ ընդ մերոց. ~~~

Գովեմք զքեզ զարմանալի ածնի. հայր. Իարդ
բանեմք զքեզ զարմանալիս զամարիս հոգի ածնի հաւատս ոչ.
Զաղաւրհնեցեալ բարձրագոյն զարարիչդ յաւիտեան.

Ը

Զոր փառս աբանեն զաւրքերկնաւորացն զբարձոյ
ընթաւոն. Որոնք մերկոյ պագեն դասքդ հողեղի
նացն սիրոյ վերկայոց ընթաւոն ոչ.

Ա

Կեալեմք խոսեալ վերկայոցս և աղաչեմք զքեզ
ածնողս մեր. Զաղաչան ամենայն մեր մինանոսաստներ
բարի խաւսոնք սիրոյ քոց և ողորմ. փրկեա
զմեզ յարեանէ և ի նեղէացս մերոց բարի խաւսս.

Բ

Նորհեա մեզ քեզ թագաւորկաստարելի հաճոյս
քոյ զյիշատակ սիրոյն և աւրհնեմ զանունդ
սէր. Որքիս համամբ քոյ սէր արեան և էարքարանաց
քոց երեսեն հանորդ սէր վերկայքն և լուսաւորիչքաշ
խարհն. Սոքաւ քմիշտ աղաչեմք և փառաւորեմ
մք անդադար երգովաւ աւրհնութիւն սէր զերրորդ
թիւն համագոյ.

Գ

Ոչ ի մարմնոյ անաւրինացն ընդ յաղթեցին արիաբար
թշնամոյն. աղաչանաւք սոցա կեցոյ զմեզ փրկիչ
ածնի հարցն մերոց. Որք վասն ընդ զգեստ անարեան
ացն փոխանակեցին սոմանք ի համբերելով. աղաչ.
Ուստի և մեք հաւատացեալքս ժողովեալքս ի
յիշատակ սիրոյն հայցեմք. աղաչանաւք սոց.

Դ

Ազաւրհնեցեալ և բարձրարարեալ ըզնայս ի
Ընդ երկնային զինուորն թագաւորն

գովելով սուրբն։ Ընդ դասս երանելի վիկայից
ընդ ըզպլսակիր ընտրեցոց բարեբանելով սուրհնէ

Ի ՌԷ զանձինս խրատանց ընծաեցիր քեզ քո հաղորդ
դելով քո էարքարանաց։ բարեխաւսութեամբ սոցա տուր
մեզ սատրեաց։ Որք մեծ ապէս կանգնեցին
սիւն հաւատոյ։ և հեղմամբ արեանն խրատանց նորոգ
եցին զաշխարհս։ բարե։ Որք տեսանէ զացան ըզհետս
երանաւետ ձայնին։ և յաւիտենից կենաց ազատ
նաւորքեղեն։ բարեխաւսութեամբ սոցա տուր։

Ի ԼԱ։ Խաբանամենէքեան զանձն աստուծոց սուրհ
նեցէք ձայնիս սրբոյնասացութեամբ ըզպլսակիր ընտրեալ
բոց։ Զի ագաւորն ի փառս ացքրիստոս զնակնց
հաւրև հոգւոյն գովեցէք ձա։ Զբաշխաւղ ըն
պարգևաց սրբոցն զնոցին ճշմարտութեամբ բարեբա
նեցէք ձայնիս։

Ի ՅԱ։ Յաւուր տաճարն ամենեքեան զսրբոց վիկայիցն որ
արեամբ մեր նահատակեալ փրկեցան ի զանազան վերին
զբարձոցն։ Զի ի ամենարմարտեան ընդ դեմ խրատ
խաղագաւորաց զյաղթողակա՞ն ընդունեալ ընդ
պրսանկ փոխեց։ Եղեն աթոռ վանքքն բերորդ ու
թեն զանձաստակա՞ն ընկալեալ ընդկենս։ և
բարեխաւսեն առ տէր վասն անձանց մերոց։

Ի ՎԵ։ Վերանեալ սրբ վիկայք որք արժանի եղեք մար
մնոյն և արեամբ դասակից լինել զբարձոցդեղեց
քաղաքաւարեալ քի մարմնի և հետեւողք որդ ոյն

ոյ մարմնով։ Հուսաւորեալ քի հաւրն պայծ
առացեալ քի հոգւոյն սրբոյ։ բարեխաւսեք
ցէք առ տէր վասն անձանց մերոց։

Ի ԼԲ։ Զի ի զամենայն փորկիչ մեր ընդ ժամգասութա
գաւորութեամբ ընդ քո կեցոյ ըզմեզ բարեխաւսեցէք
սրբոցդ։ Տաս։ Հնորհեաս մեզ թողութիւն
երկնաւորութագաւորն ընկալ զաղաչանս մեր կեց։
Յաւրհնութիւն ինոր աւրհնեցուք ըզքեզ քրիստ
գաւոր որ վասն ընդ մեր մարմնացար կեցոյ զմեզ։ Զհայր
և զորդի և ըզսուրբ հոգի փառաւորեմք ասելով
երեք սրբեան։ տրուն։ կեցոյ ըզմեզ բարե։

Ի ՌԿ։ Ի սրբոյնասացեալ ամենայն մարտիրոսացն։ յաղթող
ղպահեցեր ըզյուսացեալսիրեալ քո փառաց թագաւ
որ։ բարեխաւսութեամբ սրբոցմարտիրոսացն։ պարգև
եայ զխաղաղութիւն երկրի պատուցս ամենայնքեր
դութիւն։ Որք մատնեցին զանձինս հրեանցս
ի ամենայն ցաւ մահու և հեղմամբ մարեանն
եղեն վիկայք քոկամաւորմահուանն։ բարե։ Որք ի
խանարկութագաղտութիւնցն վանեցի՝ զ ի ցաշխարհի
և ենթադրեալ ի կործանեցին ըզբեկիար պատերազ
մեալ քի հանդիպի։ բարեխաւսութ։

Ի ՌԼԱ։ Ի ամենաշնորհ ծնեալ գնութիւն պատերազմեալ քի ընդդեմ
ի մեղանամոյն։ և արիաբար վարեալ զինուն սրբոյն
յաղթեցեք անաւրինացն։ վասն վիկայք ըզձեզ ունիմ
ըզբարեխաւսութեամբ տրվասն անձանց մերոց։ Ի Հոս

[illegible]

Խ

Փոր ըսպարծեացին մանկունք. Հոգ սիրեցեալք
իսկ ոչ արժանի է ոչ առնուլ զհայրական ըզպար-
ակն։ Որք ըզտանջանս յանուն բինացվոյն
ընդ ոյանձնոյն այսպէս բնութիւն վիճակն ըզծըգնուն
ունայնս սոցա բարեխնամն ի գործս կեցոյ զմեզ զոր
ուրեմն հարցն ընդ երոց։ Որք և ըզմահ ըստ ըժ ընդակ
ըստ երեքուվարեալ բարեաց հանդերձեալ մարմնոյ ըզծ-
իսուն ճարի ճըգնոն որոց հանդերձեալ քաղցրա-
ճայն հընչմամբ երգեցուք. ըզծըգնուն ըս սոց-
Ըզոր ամբարհնեցեալ բարեբարութեամբ քաղցրաճայն
հընչմամբ զուրբ յանիսուն։ Զ յաղթանակմարտ
վիճակեալսն պատուեալ այսպէս ընդ զաւրանմար

Դ

[illegible]

Ի

Ի մարմնի զանմարմնականացն բերելով
արուն թէ հաւատոյ պատերազմեցան ընդ դիմիր
նամոյն քոյ ճըշմարիտ վիճակեալքն։ բարեխաւսութեամբ
սոցա քոյ ողորմեա մեզ։ Որք զքոյ պատնաւիս բերն
եաւ որոց մահուամբ սրոյն հրոյ համբերեալ յան
նձնառին։ յաղթեցին սուրբ աբեղաբարքդ ճըշմար-
Որք ի զաւրաց երկրաւորաց զինուորել ի զերկն
ս որ թագաւորիդ դասս կարգեցանընդ հրեշտ
ակս։ Լայ երկինս քոյ ճըշմարիտ վիճակեալքն։ բարե-
ա

Ա

ա

արիական մահ սրբոց քոց քոյ ընդ երկնաւոր
զաւրան այսպէս երգակցեալ ուսանելիք որք հանդիսա-
ցան ընդ դիմիրս ընթանալոյ ճըշնամոյն։ Ի նմարմնի
ի մարմնի զոր ցանգ երիվերոյ սրոյն հրոյ սանքանց
զպատուս ունկանմահուրեանց ընծաւեցին քեզ քոյ բա-
նաւորք զինեալքն։ Ի մահուանակեալ ըզծըգնուն
ի փորձ զանազան տանջանաց համբերեալ վանեալ
ըզճըշնամոյն պատուեալ։ բազմ փոխ ելցան ի զաւրս բան
ին զիր արդնոցն։

Ե

Ի զանազանքդ զբարերարութիւնդ շնորհեցեալ
քոյ ուրարաձոցդ բարեգուն աղբ զբարերարեանդ
ի մէջ աղբ հարցն ընդ երոց։ Որ ի ձեռնէր անելի հա-
յրապետացն բարձեալ։ ի ըզխաւ արկուս պատուեալ

[illegible] զքեզ. Զ յաւուրս մանկութեանդ
եկեղեցւոյ ընդ սեղանովքն. անդ ընդ քերովբեանն
երգաբանեն բերկրական ձայնիւ զքեզ բար-
[illegible]
բարեբարեալ զքեզ այսուհետեւ. Որք անցուցին
զմարմնաւորութեանց ընդ հուրն ընդ սուրն դառն
կիցս զերիս զաւրացն զքեզ. Քանզի այսպէս պ
աշտաւնեալք համարեցան ձայնիւն զքեզ բար-
[illegible]
անմարմնոցն զոմանք որոնք ընմարմնական
կրեալ զտարեալն յանձինս իւրեանց քաջն յաղթող
երանեալ սբ հայրապետն. սոցա բարեխաւսութեամբ
[illegible] զամենեսեան: Ընդ որս հանգարդ և պայծ-
առ առաքելոն մեր հերքն ծնեալն զերկնեան անաւ-
րենութեանց գործս ակնարկեալ զբնոյն հայրապետն.
Հրեշտակք երկնից փութապարին հանդիպել կատարման
սոցա որք ի մահուանէ իւրեանց կենդանանալոյ ի նոսա
մարդկանէ խաւսեցան ի գուն զբարեխաւսն
սոցա բարեխաւսութեամբ [illegible]
բանեալ սբ հայրապետ զարձեալ զվարքն սոն
համբերեցեալ յաղթողն բարեխաւսին դասակիցն
եղեալ զերանոցն. Ընդ նոսա նահատակեցան զայս յերկրային
մարդ զեպատերազմի կոչեալ զբազմանայ դասուն.
Լուսաւորեալ զերկնային լուսովն պայծառացեալ
ի հոգւոյն ինքնբերոյ. բարեխաւսեցեալ զառ տէր վասն
անձանց մերոց.

Երանելի սբ հայրապետ որք կամաւն զարբարեալ
զայս յանձն առեալ զհամբերութիւն յարգանաւորս
յաղաւորս ձերոյ ինչս ի զանձին ամենայն. փոխան
նակ արեանն ընծն ձերոյ արիւնդ հեղաւ յերկրի նահա-
նոյ ի բարեաց յաշխարհս. յար. փոխանակ անցա-
ւորիս ձեզ անանցնիս պատրաստեալ ի ամենակալ
ուսցիք. յարգանաւորս յաղաւ.

Ընդ վերին զլուսաւորն բարի բանեմ
զքեզ տէր սբ սբ սբ էս տէր զաւրութեամբ կենցաղեզ.
Տիշատակաւ սրբոց մարտիրոսաց գոհաբանեմ
զքեզ. Երեք սրբութեան ձայնիւն աղաղակեմք առ
քեզ տէր սբ սբ սբ էս տէր զաւրութ.

Անյաղթելի ընդ անուրացն զքեզ տիշատակեալ
հաւատացեալք ամենեքեան պատուեսցուք. Քան
զի մարմնոյն ունելով զտանջանս ահ համարեցին. նը
մանող ըստ լինելոյ չարչարանաց փրկչին. Եկայք
Քանզի տեսարան եղեն հրեշտակացն մարդկան.
զյաղթութիւն պրսակն ի ձեռն ընդգալան. և բարեխա-
սեն առ տէր վասն անձանց մերոց.

Զպսակակիր ընտրեալ ոգւոյ և զհանգուցեալն ի
[illegible] զքեզ յաւուրս հանգիստ. Զ յաւուրս
[illegible] զքեզ յաւուրս հանգիստ. Զ յաւուրս
նի եկեղեցի ընդ տիշատակ սբոյ ոգեմատուցն
դորս և մեք զքեզ. Որոնք առ ամփոփեալք
պսակակիր ընդ [illegible]
[illegible]

Յայսաւրս Յիշատակս Սրբոց Մարտիրոսացն. Մանգուն
ըստ սէկէղեցւոյն ընդ զամբարսն էկնէց սո�ք աւրհնուին
իբարձունս ամենայն սրբոցդ. Ալ Յսայաւր Ծըգնու
թիւն սրբոց Մարտիրոսաց ընդ զուարճանս բանակքան
մարմնոցն. Էկէղեցիսն ընտրեցոց սոստք. Ալ Յսայաւրն
ուրեցան մեզ քարոզք և վկայք ի հաւատն Քրիստոս
ոսոնք և յանձնած ունին անձեալ ի ղոյս զամենայնսն
արարածս սոստք աւրհնուին ի բաց.

Այս առաջիր Էկէղեցիս ընդ Ծըգնութիւն
ն սրբոց վկայիցն որք նահատակեցան ի յերկրի
Ի յերկին ըստ սրսակեցան. Ուրախանան և հրեշտ
ակք ի յերկին ընդ Ծը. Համա՛ Ձայնեալ ընդ նոսին
այսաւրս մեք տառնեմք ըզ յիշատակ սրբոց
վկայիցն որք նահատակեցան.

Ինչ որ ունիմք ի յիշատակս հայրս
նեն ըզքեզ ի մանանէ Ձայնիս ըզքեզ փառաւորեն
ածք հարցն մերոց. Իշխանութիւնքն պատուիցեն
սերովբէք և քերովբէք փառաւորեն զանուն
ըդ քո ածք. Ալ զգ մարդկան հոգեղինացդ դասոց
զաւրաւորացդ երկրս պատգեն տրոնութիւն ըդ քոյ ածք.
Ալ զաւրաւորեցեալ բ ճ ամ բարձրարարքդ ըզնա
յսահոան. Ի որ փառաւորեալ արձանանիցի
զաւրութիւնքն ի ծողովոն ըդ քո ածք. Որոնք մերկեր
պագեն գոնելով ամբ սրբոց մարտիրոսաց ի
քահանայք աւրհնեցեք զ ճ ամ բարձ.

Այնպիսի՛ զի ողորմութեամբ քոյ որոնիս բազում
գթութիւն. Որ հայրդ էսորբոցն դասաւորա
յենաց քոյ որոնիս. Որպէս սակի էսորբոցն
ունեզ աղաւթիւք սոցա քոյ որոնիս.

Յսաւրս հրեշտակաց դասքն ի յերկինս ուրախա
նանի՛ւ։ պ. ճբբ. ճկ. Յ Ծըգնութիւն սրբոցն.
Ալ Յսաւրս Ծըգնազգեաց սրբոց դասքն ի յերկրի
պըսակեցան երկնային ածելն փառաւք. Ալ Յս
աւրս անմարմնոց զինուորքն ի մեծ ապէստա
նեն. քանզի երկրաւորք զինաւորաց բազմութիւնքն
ընծաեցան ի խորան։ պ. ճբբ. ճկ. Նստրբութիւն երկ
ուրեաց ածք հայրն ըստ կոչեալն. որ փառաւորեցեր
եանդ ի սրբոց քոց աւրհնեմք ըզքեզ ընդ զըս
արքն ունելոցն։ Սբ ածք որդիս ունիցին որպա
հեցեր յանդ ողջ ըզ Ծըգնութիւն սրբոց քոց գովեմք ըզ
Սբ ածք հոգիս Ծըմարիտ որոնորդեցեր ըզտիզերս
Ծըմարիտ երկրս պատգութիւն սբ երրորդութիւդ. բարե
բանեմք ըզքեզ անլռելի Ձայնիս.

Ըզնաւորական աշխատութիւնս համբերեցին սբ
մարտիրոսքն և ըզպատերազմն չարին վանեցին ժա
ռանգութիւն. բարեխաւսութիւն սոցա քոյ խնայեա ի
մեզ։ Որք հեղին զարիւնս իւրեանց փոխանակ արե
անքս տի՛ր։ և ըզբրնութիւն հրապուրողին վանեցին.
Եւ ըզպատակս անապական ընկալան էքենք։ և դա
սաւորեցան ի դաս վերին զբ արքունոցն։ բարեխա

ա Ն անհամանք յաղթող քաջ զինուորին երանելի
ոյք վկայութեան. որք վասն եւ ըզ[illegible] ամենեցուն
կ եղեն. Հրեշտակաց ընդ դասս ընտանի [illegible]
եւ ջոկք [illegible] երկրին. ընդ [illegible]
[illegible] որք վասն. Հնչեա
[illegible] ընդ [illegible] քանզի [illegible]
[illegible] հրաշէք որք վասն եւ
ա Յ[illegible] մարտիրոսացդ [illegible]
երկրին ընդ [illegible] որդւոյն. Զայն
[illegible] վկայութեան. [illegible] Հայր
[illegible] քերկնից [illegible]. Լցաք
[illegible] [illegible] թշնամւոյն.
որք [illegible] երկնից վկայք անկեալ.
ձշ Ը[illegible] մարտիրոսք եւ վկայք քրիստոսի. որք
[illegible] եւ [illegible] Քրիստոս
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] անուն
եկեղեցիք. Եւ [illegible]
[illegible] [illegible]. Երկնային զաւրքն ի
[illegible] [illegible] եւ [illegible]
[illegible] [illegible]
ձկ Ն[illegible] երկնից [illegible] [illegible]
թագաւորն. Ընդ [illegible] սրբոց [illegible]
յաւրհնութեամբ [illegible]. Ամէն [illegible]
ն. Օ քրիստոս [illegible]

Ս որմեացի բարեխաւսութեամբ սրբոցն.
ուսայեալք յանուն Քրիստոսի մեծ պատերազ
զմեծ [illegible] յաղթեցին թշնամւոյն. որոց աղաչանաւք
խնդրեմք [illegible] սրբոցն մերոց. Որք կամաւ
[illegible] անցին ընդ հուր եւ ընդ սուր. եւ դառնակսկ
եղեն վէրքն [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] քաւութեան [illegible]
վկայից [illegible]. Եղեն [illegible] թ
[illegible] յաղթեցին թշնա
մոյն. եւ [illegible] վէրքն [illegible] առ հնէ
գովելն եւ փառս [illegible]. Ե[illegible]
[illegible] [illegible] եւ [illegible]
եւ [illegible] առ հն. Ուստի
եւ մեք [illegible]
[illegible] սրբոց վկայիցն. եւ ընդ [illegible]
առ [illegible] գովեսն.
ա Ս[illegible] ընդ [illegible] եւ [illegible]
[illegible] ընդ [illegible] սրբոց [illegible]
[illegible]. Որք եւ [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]. Որք [illegible]
[illegible] [illegible]
վերակոչեցան. սրբոց.
ա Յ[illegible] սրբոցն եւ [illegible]
[illegible] [illegible] սրբոց

խնայեսիմեզ։ Հրեղմամբ արեանոցա մեծ արիմայր
ոցա իմանալի սիրովն աղաչ։ Մանաւարեն որ հոգւոյն
կենդանի ոսկերրք ոցա հին անդ ացրիր ի շկա-

Ե. Ս. Ոչ բնաւոր զաւրութիւն յորոյ ան մարմնական
զաւրացը գովիս սրբոցա ձայնին։ Ընդ բնաւ զաւ-
ր հնեալքարձ հարցքն մերոց։ Որ եւ ոչ զաւրու-
թիւն մարդանէրքոց ձրգնաւորացքն յաղթել չարին
ընդդիմամարտութիւն ընդ։ Ընկալայաւ զրգաբ-
ր եկաւ ստութիւն քաղնահատակացքոց վրկեցն ողոր
մելով տաւնողացս զշիշատակ ոցա։ զգաբնաւ զաւրհ-

Դ. Ընդարանհնեցեալ բարձ բարարեալ բրգնայանեալ
ընդերկնային զաւրսն մինաձայնելով զգալոսանկիր
ընսրբոց բարեբանելով։ Զբերկրեանն ոյսա-
ր խնշատակիս։ զաղաւ յաղթողքերանելեացնուր։

Գ. Զբեզ սիրողաց որդիայ։ պատուելոն զշիշատակ
արձանիս։ աղաւթիւք ոցա աղերսեսցես։ Որք
փորձեցան ի փորձ սրոյն հրոյ։ և ի քո պատուիրանաց
երբեք ոչ խոտորեցան։ աղաւ։ Եղեն տաճարսրբոց
թանմահբանիդ։ և զգանձ սիրոյ հոգւոյ որ տուան
ար պատրաստեցին։ աղաւթիւ։

Յաւրհնութիւն սրբոցն զուարճանաւեկեղ
ցիս։ ուրախութիւն մեծաւ հանդերձ որդւովքն։ ուրոյ
տանելով զշիշատակսոցա։ Սոքայեանդ ի զկենաց
պարգևեալ զիրեն։ զբնաւ զկնութիւն։ պատուական
ար արեամբն։ և լեանց։ Իշխանութիւն ունին հան

գոյն սրբոյ տաւ աջնորդեալ զամենն վերին ի քաղաք

զկենդանեացն մեծ ընտրովն։

Ե. Ս. Ոչ հաղորդեցան չարչարանացքոցդ սրբոյ հայր
ապէտքն։ և վերայ բերեալ պայծառութեանն ընդան
մարմին բազմութիւն։ տոցին աղաչանաւքն։ ի ներ
խմեզ զարձ հաւատոցն մերոց։ Որ բարեկրեալ
պատուեալ էին ի սրբոցն հաւրն և ըզտրեալ
հրաւիրեցին յորդի գրութիւն նորհ։ տոցին աղա։

Դ. Որ զընդարձակս բանց կատարեցին հանձինք քո
քո։ և ըզպարտականութիւն ի քեն ընդալան տոցին։
Ընդարանհնեցեալ բարձ բարարեալ բրգնայանեալ։
Զերկնացն հաւրև հոգւոյն որ բնակեալն ի երկնան
մատոյցև բարեբանի սրբոցա ձայնին։ բարձր։
Զերկրս պագեալն ի սրբոց հայրապետաց։ որ
հեղմամբ արեանն ի բեանց նշմանողքեղեն փրկողին

զինքեանս ի բարձրար։

Ղ. Ղորմեացս մեզ տարարձ մերոյ շատակիս հայրա
պետացն։ Որ յանուն քոյ դարձուցին զաշխարհս
կռոցն ի պաշտեալ։ աղաւթիւ։ զոցա աղերսիր
եամեզ։ Եւ արժանի եղեն ընդունելի ի զանթա
ռամիտոցս պրանն։ աղաւթիւ։

Ղ. Ըզատեալ զարչարանս յանձն առեալ համ
բերեցեալ զվնաս ակերհայրապետք։ և արժանի եղեալ
զերկնային առնուլ զպսակ։ Որք փորձեցայ ի
ջանս տիրոջ ի ներանգեցեալ պատրաստեալ զեզ

-370-

զորգութեան հաւանի ծանօթութեան ուղղէք քարոզելոյ
աւետարանութեան բանակցութեանց մերոց։ Ողջունեա
ըզշնորհութիւնն զոր ձեզ տուեալ է [illegible] զաւրութեանն որ
մեծամեծ հայրապետաց հաստատութեան իւրեանց հաւատոյ
անարատ [illegible] մեր եկեղեցւոյ։

Յ [illegible] ուրախ [illegible] ...

[illegible]

Տ [illegible] ...

-371-

[illegible] ... եկ.

Բ [illegible] ...

Ս [illegible] ...

1239

[illegible]

Զ՝ամենայն [illegible] Զ՝ամենայն
[illegible] Զ՝ամենայն [illegible]
[illegible] Զ՝ամենայն [illegible]
[illegible] Զ՝ամենայն [illegible]
[illegible]

Զ՝ամենայն [illegible]

Զ՝ամենայն [illegible]

Զ՝ամենայն [illegible]

Զ՝ամենայն [illegible]

Զ՝ամենայն [illegible]

Զ՝ամենայն [illegible]

[illegible]

Զ՝ամենայն [illegible]

Զ՝ամենայն [illegible]

Զ՝ամենայն [illegible]

Զ՝ամենայն [illegible]

Զ՝ամենայն [illegible]

Զ՝ամենայն [illegible]

Զայսոսիկ ի ինքեանս ի պայծառութեան անապատի շատակ
սրբոց վերակացուքն բարեխաւսեն զմեզ առ տէր վասն
ընտրեալ. Զայսոսիկ ի հոգւոյն մարգարանս ոգեալ
սիրելիս ի հոգւոյն սրբոյ ասեն զանոնց գործս
ընդ մարդկան. Եկայք ամենեքին հաւատացեալք
կամարեսցուք զշատակս սրբոց վերակացուցն որ բա-
ռն ընդ քեզ հայրերկնաւոր որոն ըստ սիրոյդ ի
ներքսն ի ներքոյ ի ներքոյ ի ներքոյ

Կանոն հաստատեալ ընդ Լեգեայ
Երկնաւորաց քաղաքացեաց

Իմաստասէրք. ողորմածն Կոստանդիանոս
տէր բարձր հարցն մերոց. Որ մահկանացուաց
կանխագիտացեալ հոգին ննջեցելոցս մերոյ ընդ գալուստ բարւոյ.
Զորս փոխեցեալ յաշխարհս ընկենդանեաց հանգչեսցեն
արժանաւորեալս տէրոյ. Զշարաւորեալս երկնեցեալ
և բարձրագարակ. ձգելոցն այսուհետեւ. Որոյ ոչ
նէ զաւրութիւնք բազմաւորագոյնս ձայնս կենաց
գործեալ զնոսա ընդ ինքեանս զշարաւորս. Ապրեալս զանձինս
զիւրեանս բարեբար. հանգոյցս հոգւոցս ի ամենայն ընդ
սբ ըսբոս աւրհնեսցուք զնա բարձրագոյնս. ձգելոցն
ընդ յաւիտեան։

Որ ստեղծմամբ ըստ պատկերի քո սրբապատուեցեր
զմեզ. ընդ գալն այժմ զնոսա ընկալեալ ի քէն զուղղութեան
սատակեցեալս զքոս մարդասիրութիւն. Որ ընդ հանգ
ք սբ հոգւոյն լուսաւորեցեր յի շատանկի խորութեանց
զհոգիանոցս ընդ գալ մարդասէրս։ Որ ի հաղորդ
դեցեալ մարմնոյն արեանքն սրբոյ հանգոյ զհոգիս նոցս
ընդ սբ ըսբոս քս աստ զքեզ զիգինք սբ արեանքդ։

Եզ վայելեալ ուստ աւրհնութիւն որոյ սրբութիւնդ
ունիս յաւիտենից ննջեցելոցս ի Թագաւորութիւն

աւրհնեմք զքեզ։ Ի մեռանողս ամենայն ընդ
քս քս փառս ազի Թագաւորի։ Ի ձայնս հոգոց նոցուն զքեզ
ննջելոցդն։ և յանձնեալս ի քոյ ողորմութեանդ
նոսա։ վասն որոյ և մեք զքեզ զաղաչեմք զի հայրերկնաւոր
որ դասաւորեալ զնոսա ընդ ի քոյ ի ամենայն դրախտ
ի ժողովս անդրանկաց գրեալոցն ի յերկինս։

Այն արկեալ կենարարին ուստ ոչնչանալ
եկայք աւրհնեալք զի հաւրիմոյ. ի սուս անգեցի զպատ
ուաստել ձեզ ընդ կենանի հանդերձ ի ամենայն
Ընդ սուս ալիանել զեզ հաւատովք յաւիտենական
ազգեաց լուսաւորեալս ի ամենայն մարմնոցն։ ի
լսել զձայնս զիւրեանս։ Ընդ ալիմ քուսմն
կացցոյ ընդ ի մասատունս կոսանան։ Երուսաղեմ ի ազգաս
տինս պայծառ ազգեալդ զաստանարմնոցն ի ժողովս անդ
հոգիս ուստ ազգ քոց քս ընկալեալ դասանդրանկաց
գրեալոցն ի երկինս։ Ընդ գալ վասն ընոցա զբանս որ
պատարագս ի մէնք։ և ընդ հանոցս զիւրաքանչիւր
նոքս յաւուրս ընտրեալս։ Հայցատեալ ի ընդ մար
մնոյն արեանքդ սրբոյ պարգևս ի անոցս ի ուսիս յաջակող
Որ բանիս անուսրեալս ի փրկութիւն մեր ընդ
ազգի մարդկանս խոնարհեցար բանդ ուստ այսաւրհան
գոյ ի ամենայն զմեզ զնոսա ընդ սբ ըսբոս որ
մեր դասս մարդասէր։ Որ անչարչարելի մարմնով
էակերկամաւ իշար չարչարանս խաչին ի ի ուսիս զարիս
զարիս ի ի փրկութիւն մեր։ այսս։ Որ զամենայնս

[illegible]

[illegible] Զ[illegible]

Որ հրաւիրէիր զորդիս գրոյ Թէ զազգս մարդկան
ընդ մահու Թեամբ աշխարհս ի աղանդս քան զանազանեալս
այսպէս հանգոյն բ՚ յիւրոյմէր։

Զ Զ՚ հայրապետութեանն զգէորգ յաղագս ակն

ԵրգովՀաճագաւորփառաւոր։ որկամաւորխոնարհութեամբ
ուրեմն զարդարեալ։ զարկեալ զպատրաստեալ։ զնիճաշակմանեալ։ ուրհնեալ զգէորգ զաՀարեալն մերոց։
Որ լուծեալ զմահն։ զերեալ զնոսա ընկալեալ։ զանդրիծ
խոց։ անշնչութեամբ ընդ իսկ իսկ։ և ի կանգնեալ։ զգորեալ զանՀաճագաւորանմահ։ անհ։ Որ ներ ուսաւորեալ
աՀամ հաւրև հրաւիրեալ։ զարս զզարդ։ անողորմ։ զարժանաւորեալ։ զայլ։ զիրամեալ։ զանդ։ զանմոլորեալ։ զանմահ։ Ի զարթեալ։ զգորեալ։ զանդ։ բ՚ զբարեալ։ զնոյ։ զանդ։ Որ փառաւորեալ։ զարդ։ զանդ։ զերկնիր։ և բիւրաւորբանակք։ զերի՚ զնշաւարՀնոցն կարապետ։ զլինին։ զաՀարեալն։ զնորա։ բ՚ զ՚ Որ ահագին դողմամբ զարհուրեալ։ զանդ։ զարարածս։ զգաՀարեալ։ զանդ։ զանդ։ զՀաստատեալ։ զանդ։ զանդ։ զանդ

[illegible]

Զ՚Թ ագաւորդեն Զ՚Թ ագաւորաց և

[illegible]

Որ յահաւորն յամպախառնացգալըստանդրոտրաբ
Թոնցանէս զնընկեցեալն իբարբառ փողոյն. յայնժ
ամ բանաւոր ոկոչմամբ զնընկեց։ Եւ յահագին ձա
յնէ գոչման ընդ՝ [illegible] ոն այնո
ցեալք. յայնժամ ծանն լուսոյ պայծառ ագռաւորդն
նկեցեալս ընդ մէջ։ Զ։ Զ՚ զարբաւ բհնեցէք զ՚ [illegible]
բարձ բարարէ զնայ խոնարհ։ Զոր ապէ ալնի հա
ւրէ զմեխիթարիչ հոգոցհանգոյցէ ոցն աւրհնեց։
Եւ էր իւրաքանչիւր հրեշտակաց. մինաւորէ զհ
ան ամացեալս անոնք անիւ ոյ դասաւորէ ոմ յալա
կողմանդ դասուն։ [illegible]

Որ ոկոչեցեր առ զեզոր զեզոր զամենայն ընկ
ալեալ զմերզնընկեցեալն։ Իզոգ հայրապետն ոնբրա
համու ողորմած որ փրկիչ զբարեբար։ Որ թո
ղուլ եցեսոր ոչ ոչ ոչ զմեղս մեր նընկեցե
ցն։ կարող յամենայնի և հզաւր։ Որ ոսաաս
էս ոչ զերազքաչ զոր ոսաւորէաւ զմեր ընկնկ
ցեալն։ ոսաւորէրանուէս զբարեթնոցն։ ողորմած։

զբշտակաւն Հայնիւնաւրհնէցուք զամենայն
զերորդ ոլինի փառաւորելոյ զհայր։ որ վերակոչէ
ցզամենեսեանի մահոանէ յանմահութիւն։ Երգեցէք
քանի երգնորկեղեցիք սրբեցեալոց քի երկրպագելով
որ վերադասեցցամ։ Սրբասացք Հայնիւ աւրհնէ
ցուք հոգի որ ամենայն հնչմամբ գովեցուք զնոգին
փառաւորելով որ վերահանդոյց զամենայն։

Հայնիւ գալստեանքո որ ամենայն հոգիք զար
թեցեն։ կալեր առասաստանի քո մի քաշեալ մեր։ Յորժամ
հընչէ բարբառն հանգին հարկանի փող յարութիւն
մերոյ։ և մեք գոչեսով ասեմք փառք քեզ դալստեանդ որ։
Յորժամ ոսաւորեսն հաստուցումն որ և զբերդ պար
ծեցցի նիքեզ։ և մեզ ընդ հեցես փրկիչ կալի յաջմէ քում
ագաւորանմահ արարիչ յաւիտենից մարդ։ Մի
սիրուիք ընդ քոխրն աւայանն ինն ըսմեր։ ստեղծիչ կենդա
նեաց և հանդուցիչ ընկնկեցելոց։ Իմաստնիք և ուշ
զմահու ըստ ծեր զիրեանս։ Յաւիտենից զընկնկեցեա
լսն։ վերացեր յանմահիկեանս ստեղ։ Ա՚ բժանաւ
որաց քոց աղաչեմք զի զեր ընդ զմեր ընկնկեցեալն։ Յոր
ժամ գայցես անձամբ փառաւք հաստուցանել մարդ
կան ըստ գործս։ և մեր նընկեցելոց։ զնորհեա

դասել ընդ սբ ըսքո։

Բարի է և մարդասէր որ [illegible]

մեր ընդ մահ ճաշակեցեր։ որ ոչ
խոսաացար հաւատացելոց նընկեցելոց յանուն քո

զկնեան ըստ ասածն։ Զ Որդեւ ընդ որս էր էնն մարդ
ասէր զհոգւոյ նընջելոցդ ասէ՝ ընդ սբ ըսբոնդ.
Ը զարթարարեցէք բարձրարարէք ի զնչատեան
իւրմոռ փառացն անդադար հոգւոյ որ էրգով։
Որ գալոցն է ընդ ամպս երկնից ինորոգէ զերեսս
երկրի բար։ Իրգոլեաց այնր փողոցն զարմոռ ցա
նէ զնընջելեալն հանդերձկենդանութիւն բարձր։
Թ Որդեւ էսկ բանդ ասեցն հաւ ասարուկից ընդ
հաւրյուն մեռեալ առ զկարդ ամ մարդ ասէ։ հանգոյ
զհոգի՝ ընջելոցն մերընդ սբ ըսբոն։ Որ ի լեռ
ոկնից վասն մեր զառ ալին առէր զյանցանադ ա
մայ։ մերոյ բընոմեալ բարձեր ի վերս խաչին անարատ
ձեռաւք։ հան։ Որ լուծեր զիշխանութեան մահոն
կամաւ որ ակն մահոն ամբ զոքն բանաւ որ ացզաղա
ջանս առ ալի զոն հեղեալ մաղեալ հանգոյ զհոգի։
Զ Եզեկայել ասեն աւրհնեալ որ յանմատոյց յաղթոն
յանմահ ցիս։ առ բանիսի բարձոնա։ զնընջելեալս
ընյանունքոն ընկալ երկնաւորքոն սբ յառ ա գասոդ որ
մեռ։ մեռ ի ցնդեալ մարդ ասէր։ Որ ունիսի հանոն
եմ մահոն և կենաց։ ասէ։ զհոգւոնընջելոցմ
բոցն հանգոյ ընդ սբ ըսբոն։ ի խորանքոն մեր։ զնաց որ մ
Որ յամենայնի ասեն աւրհնեալ լուր արժանի։ արայ
ըզձառ այսքոն վերըստ ի ննորոգման։ ի նա ի ըզձայն
ասեն փողոցն ընդառ ալի ելանել։ ցոց փառ ացդ որ։
Թ. ադառ որ խաղաղ։ մեռ որ բաղցրոն մեռ խնամն

զբ զարարեալս։ ի՞նչ է ասել՝ զհոգւոնընջելոցդ
ընդ սբ ըսբոն։ դասաւորեալ։ ոնայցելոն մեռ։
Որ կոչեցեալ։ դրաց մահոն։ ըզսիրելին քոզ զարոն
և ծանուցեր զքեզ ոմեդ ընդ հանրսբ տիրեզերաց
ըսբոն։ ասեն որ ասել՝ զհոգի։ Խոսաձարեալ մերբոն
մեռ մաւոն։ ցանեմ բեզ զաղաղաւոն ասեն որ ասեն։ ալեց
պայծառ ասեն ացոյ ասել՝ զհոգի։
Թ Գ Ի՞նչ երացկանի է աղաղաղոն։ բ։ ասեն ասեն։ ա՞ր
հայցեմ բեզ ի՞նչ է՝ զնընջելոցն ալանի՝ բ։ ասեն ընդ
քոն։ հանգոյ զհոգի՝ նոցա ընդ սբ ըսբոն։ Որ յան մա
բանոց վերս։ ի հնիս։ առ բեզ կարդ ամբ։ պաղաղ։ մ
Որ մարմնացար վասն ընդ մեր աղաղանաբ։ ծանեն
քոյ ի՞նչ է՝ զնընջելոցն։
Ի հայրդ։ բարի։ հանամբ։ ի մեր։ ընընջելոցն
և պարգեւ։ ամենի։ զիսոն։ ըստ ալանոն։ ամենդ։ բոն մարդ։
Որ հրաւիրողդ։ ակ՝ ելոցն։ ընդ ալի։ դասելոցն։ ընկալ
գեան։ ըզմեր ըզնընջելոցն։ և պարգ։ Որ ի նորոգ ա
ղդ։ մարդկան։ արայ։ ամենի։ ըզմեր ըզնընջելոցն։ ալանն։ ընդ։ բազմելոցն։ ա։ բրահամոն։ փառ։
աղոցն։ միածնին։ փառ։ ա՞ր։ հ։ ուրն
ըզհոգեղենն։ բնոմեալ։ հրեղենն։ ի ննորոգ։ Լուսաւոր
էն ծանապարհ։ արդ։ արոն։ ցն։ ի բոն։ բաւ։ որ։ բանակ
ի հրեշտակաց։ ամպոն։ ի ընդ։ ամ։ Ի։ վերոնն։ ի։ բոն։ ամ
ղեմ։ մեռ։ ի։ ամպոն։ ի։ ընդ։ ամ։ ալ։ ամ։ յամ։ ուրոն։
այնպես։ յամենայն։ ժամ։ ընդ։ ամ։ ընդ։ ամ։

-384-

[illegible]

[illegible]

Ողորմութիւն [illegible]

[illegible] Որդի [illegible]

Հիմունք [illegible]

-385-

[illegible]

Զան գործս [illegible]

[illegible]

Երթ [illegible]

[illegible]

Զծանապարհ [illegible]

[illegible]

քանզի ինքնիշխանութիւն դառնալանդրէն
ինոր հայրենիք ստեղծանոյ ծայրագոյնս քէզ։

Զ. Երկնային գէտ ասասարայզիս տրիտանն

Հաւատունէր հոգիս խաղաղութեամբ ապրիլ
ընդ հայցէր հանգոյ։ Որ է՞ որ ինոգիս
ցեալ։ Զգամ պահէ զիս անձնիս յարութիւնդ հաւա
տաց։ Դաւանութիւնդ ինոր հանգոյցդ հոգիս տրա
յիշէր զարթուցեալս։ Իբաղդաւորեն զաւրութ
թեց։ Զի քաղաքն Դաւթայ ինոր մեծի։ ուրախութիւնքս
բոցնէ ինքնաշարժութիւնդ։ գնացեալ սովս հանդի
ցես ընդ հրեշտակացդ։ ան։ տեսանէ զքեզ։
Երգեցաւ անենիմ հոգոյ մեր։ Յանդիմ
ղերգիսն հոգոյս մեկնեալ ինէն։ որ զապաւ ին
էանս յիշեսանիս զանգանդ։ Լուսեղծ ուսա
էանարարածոցն։ ազգոց միանուսաստնէր։ այլ
խնաեայիս յահագին աւուրն։ որ զապաւ ինեա։
Յորժամ գաս փառաւ աքսիաւ դատաւորեն
ս։ ամենայնս հարկանի փոշիս ընդ մանյարութիւնդ։
որ զապաւ ինեաս յիշեա։

Զ. Հոգեւոր ընկերն

ընտրեալ ի լամենայնէ ողոց։ զիսոսաւ ինոր ամ
անդ ընդ քոզ ընկեցեալս ընդ հանդոյ յարքայութիւն։
աբաստ։ հարցն ընդ մերոց։ Զոր ամ զքեզ զանձաս
ձնուն դ հաւրանս ակնզբնակիցդ։ որ մահ հուսաչի
համբերեցիս։ զանդ ընկեցեալս ի քեզ ուղի

հաւատով։ զայս ասոյ ընդ սբ ոգի։ սբ ոգի։
Բարեխնամութեամբ հոգի։ փառ ակնց հաւրն։ որ
յերկնից։ զնընկեցեալս ընդ զշմարիտ հաւատով
սբ երրորդութիւնդ։ Իմիս սանգամ նորոգմանն դա
սեալդ ասն։ զ
նակն նայնի ծողովուրդ։ առ աւետարանն
ութեան։ Որդ ասցնէ փառ աքսիա
ութիւնդ։ նայնի ասդ։ զինոր։ զ
յարութիւնդ։ զոգմարդկան։ միաբան։ Որ
առնէ հաստատ ցանկութիւնքս։ զորդ ցդ
տաւ։ որ ընկենդ անեացն մեռելոց։ և փառ աւորէ
զսիրելիսն։ բարոյ ասն։ զ
նս։ քահանայս։ յէ։ առ աւետարանն։
այրեարեալ։ Դորգել ծացարեալ զգորդոց
մարդկան առ աքեցեր։ զմիաց։ դ։ իմիր։ Դեսի
շեա։ զհոգիս ընկեցեալս մերոց։ և հանգոյ։ ընդ սբ
ոգի։ Որդիս միաց։ դ։ ոչ յարեարդ։ մեռելոց։ ի
միս։ սանգամ գալ։ ասէ։ ընդ։ զոյարութիւն։ մեզ։ սա
ցարեցեալ։ զիս։ Հոգիս։ զշմարիտ։ մեր։ դ։
ութիւնդ։ զգամ։ որ։ ցաղաչանաւ։ քարեաց։ ասդ։ դ։ ամ
նայնքոց։ սրբոց։ յիշեա։ զհոգիս։ ընկեցեալս։
ձայն։ մեծ։ զգոս։ արարնոյն։ և։ դ։ զ։ մ։ զ։ հրաշա
լի։ փոշոյն։ որ հողացեալ։ մարմնոյ։ զբ։ մարդկան։ նորոգ
ծգին։ յայն։ մաս։ որ։ յահ։ դ։ զ։ յիշեաս։ զ։ զ։ զ։ մ։ զ։
ընկեցեալն։ հանգոյ։ ընդ սբ։ Յորժամ։ զ։

զ

զ

-388-

շնորհատու նորոյ ձևոյ մտաց այլմէք բնակեալ և թագաւոր
ըստ թագաւորաց փառաւորեալ անտեսանելի. յայն ժամու-
Յոր ժամանակ աստուածն դատաստանն ընդ և ըստ բարւոյ
Թէ ըք հրաշէքցըն բանին. յայն ժամ.

Ս բերկրային ամենայն տէրունական ցր և անոխակալ հայր
գոյզ հոգիք որ ձեռամբ այնց. զիմ արձակմանս գամ
քցես յամ ուրախ հեշտանալ էնէն. Զ միշտ ամենայն հրա
ժարելոցն ի հանգուցեալ ընկալցես և զանխոտոր մերըն
կալցիր զաբէլն զնոյն և զաբրահամուն. զիմ-
հնոյանց մեղուցելոց հանգուցել ըստ ձևոյ այս
քո և զհոգիս նոցա դասեսցես ընդ սուրբս քո. զի-

Ս ըստ ամենայն երկնից երկրպագեալ սուրբ և ամենայն
ըստ ի ... յանդգնել զնորին ցեղ երկնային. յորժամ
ժամ գալստեանն ձեռն փառաւոր. զիս ողորմեաց
ամենայն երկրի. Որ ամենեքեան թագաւոր ... և
կենաց և խաչէն ընդ քո ձեռն զերկուս ընդ հօր. յոր
ի նմանէ ... ... որ ահեղ ... ամենայն
սուրբ անձինս. յոր հարազատ ընդ ... ... յորժամ
գալստեան ձեռն փառաւոր. քանզի քոյն փառս
ըստ յամ ... ամենայն.

Ս ըստ կենդանի ... ... ամենայն
ամենայն. սրբոց ... ... և հան
գոյն ընդ սուրբս քո ... ... Ա՛մ ըստ
կր ... ցհամ բոլոր ի ... ... ամենայն
դասս ... ... Կենդանարար սուրբ հոգի.

-389-

յորժամ նորոգես զերկնաւոր երկիր. նորա ...
զարդ արէ ա ընդ ...
Յ ահեղ որ քո գալստեանն ընդ յորժամ գալստեան
յերկնից գամ առնի զարդարութեամբ և նշանաւ ...
... ... ամենայն երկրի. Նորոգին ...
ըստ երկրի ի ձայնէ հրեշտակաց փողոյ նորոգութե զնենդ
նոր կեանս. ... ... և ...
Հանգոյց ... ...
... ...
... որդի ... երկնից.

Ս ըստ ... ...
... ... Տէր ... ...
... ...
և համագոյ փառ[illegible] ... ... Տէր ...
... ...
... ...
... ... Տէր ... ...
... ...

Ս ... ...
... ...
կենդանարար ... ...
և համագոյ ընդ սուրբս ... ...
... ...
... ...
[illegible] ... ...

Թէ և պարգև ինչ կենդանի/ և Թէ որ առաջնկեն
ըղձացեալսն ժամ անգէցոյցէր փրկիչն ընկալ·
ըստ ամենայն յիշէ [illegible] զնշանս ... եւ
ոնըրգէքո· Ընգ[illegible] յիշէ [illegible] և
հանգոյցն մեր ըստ քո· Եւ [illegible] սանգամ զանձանս
ուրանն ըզնշանս յիշէ և·
անդ ամ որ ի ծնդ հաւր վասն ընդ մեր
փրկիչ Թէ [illegible] հեցար զըզգեստ
նորոգեալ [illegible] հայցընդմերոց· Որ
հանդերձեալ [illegible] ամենայն հաւր զբարեացն
նկըզնշան [illegible] նորոգեալ և
ըզմեր [illegible] հ· Զնմահու Թէցոյց
ող քո և պարգև ինչ կենդանւոյ Թէ· [illegible]
զանձանս [illegible] հակառն աստուածն Թ[illegible]
Թէ նորհեալ մեր [illegible] հ· Ըզքո արար
հնեցէք [illegible] ըզգեստ [illegible]· Որ
նորոգ [illegible] հաւր ծնողի [illegible] և մարդ աս
[illegible] զարարած ըստ քո· Որ ըզ [illegible]
ցե [illegible] Թէ մարդկան նորոգէ [illegible] Թէն
և կենաց գործ [illegible] անմահ [illegible]·
Ծ [illegible] հաւր [illegible]
[illegible] փրկիչ Թէ մերոց
[illegible] յիշէ [illegible]
[illegible] Թագաւ
որոյ Թէ ըրգէքո· Զնմահական [illegible] Թէ որդի

այ· համբերեցաւ [illegible] ըզգեստ աշխարհի [illegible]
ութեամբ· Կամաւ որ անկեալ մահու [illegible]
զերկուն մահու· և արժանի արարեր զԹ[illegible]
յանցանաց [illegible]· Որ փոխեաց
[illegible] ըզգեստ [illegible]
[illegible] ըզգէ
րեալն [illegible]· [illegible] զմարդ [illegible]
րու Թէ որ· որ [illegible] զկենդանւոյ

Թէ պարգև էցէր աշխարհի այդ·

Լ[illegible] [illegible] ար
[illegible] զերկիր արժանի
[illegible] խոստացաւ
[illegible]· Հաւր և հոգւոյ [illegible]
[illegible] արժ· Երկնի և երկ
րի [illegible]

գործ ոգի [illegible] արժ·

Ս[illegible] հոգւոյ [illegible] ար
[illegible]
[illegible] Թէ [illegible]
[illegible]· Որ [illegible] և ընդ մարդկան
[illegible]· և [illegible] Թէ պարգև էցէր [illegible]
[illegible]· [illegible]
[illegible] Թէ· և [illegible] որ
[illegible]·
Ա [illegible] Թէ [illegible] ար

յաղագս սմարդկանն ասեն։ Եւ կոչեն զայն ընդ
ինքեանս զանազան զանազանս ընդ մարդոյ
ըստ հանգոյն ազգաց։ Որ ի վերայ խոտոյ
խաղին զեռնարոյկ ի գոյն նոցա զմարմին և զարմն
ընդ ոչխարին։ Ի ոչխարին։ զհաղորդ
ա՝ զայս մարմնոյդ ի ներսն զանձ։ Որ բան
մանն մեծ մահս քոյնդ գակ։ ցարարքն և երկնից
արքայս մեծ ընդ ժամանակս։ Եւ սոսայցուր
զհաւատացեալ՝ զայս գալստեանդ ի ոչ
ամանակ։ Եւ գոյնս ոչ ի ներսն զանձ։
Ի ներսն զանձ փառաւորեալ ի ներսն զանձ։
Նարարդեսմարմնոյ՝ յեւ գոյնցն ցիչ հոգոց մեր
նընկեցեալ։ Որ արդարոցս ի խաղին վասն դա
մանարոգման և ի ջանեալ զոլորտս՝ խաւար ար
ասեր ընդ զերեալն։ Ընդ զնոսա արեանդ ոյ ի շեակն
գործողաց ոչխարին։ և հանգ բասեանս արդանաւ որ
ա՝ յերուսաղէմ մնալ։

Եւ զայս արդ ասեալ ի նոսանց հնեցեալ զնոսա
ընդ ամենայն հաւատացեալ։ զի հանգուցեալ զնընկեցեալ
ի ներսն զանձ։ զի ի ներսն զանձ ի ներսն զանձ։ Ի ներսն զանձ
զհաւատացեալ՝ զի ի ներսն զանձ։ Ի ներսն զանձ։
Ընդ սերովբէիցն ընդ բարձ
ոյն գոլեցեալ զորդիս մեծ։ զի հան։ Ընդ քե
ռուբէից հաստատեալ ի ներսն զանձ։ զի հան
գնեալ զնոսա։ զի հան։ ուս։

Բ։ Զիսուս ասէ զի հանգիր ի ներսն զանձ
գալիս։ զի ի կերուրեալ գակն արդարոցն։ զի զ

հոգեղէն զգեստս։ Ի ներսն զանձ։ զի ի ներսն զանձ
եսիկեանս։ ընդ ամենայն գործս հա՝ ոչ ընդ մեր։
Որ ասեն բարկութիւն զգենուցեալ զանձ
ոչ ի ներսն զանձ։ զի ի ներսն զանձ։ զի ի ներսն զանձ
նընկեցեալն։ ունիցեն զանձ։ զի ի ներսն զանձ։
Որ ներսն ի խիստ զարմանալի ի ներսն զանձ։
գրեալ զանձ։ զի ի ներսն զանձ։ զի ի ներսն զանձ։
ի վերին ընդ ոչ ամենայն։ ընդ։ Ընդ ոչ ամենայն
զի ի ներսն զանձ։ զի ի ներսն զանձ։
Որ յանհեղակերպ հայրենի։ կոչեսցի ընդ հաւրքն
ուակեցեալ ի ներսն զանձ։ զի ի ներսն զանձ։ զի ի ներսն զանձ
ոչ զամենայն արարածս։ Մեր բանս հայցէ
զի ի ներսն զանձ։ զի ի ներսն զանձ։ զի ի ներսն զանձ։
ոչ ի ներսն զանձ։ զի ի ներսն զանձ։ զի ի ներսն զանձ։
ալ ընդ մեռանելն։ զի ի ներսն զանձ։ զի ի ներսն զանձ։ զի ի ներսն զանձ։
վերին զաւ բան։ զի ի ներսն զանձ։ զի ի ներսն զանձ։

Բ։ Ազամ ի ամէն վերհագուն։ զի ի ներսն զանձ։ զի ի ներսն զանձ։
ամբաստ զանան։ զի ի ներսն զանձ։ զի ի ներսն զանձ։
զերաժշտական զերանալ։ զի ի ներսն զանձ։ զի ի ներսն զանձ։
հընչմունս։ զի ի ներսն զանձ։ զի ի ներսն զանձ։ զի ի ներսն զանձ։
ուղղայաբարձ։ զի ի ներսն զանձ։ զի ի ներսն զանձ։ զի ի ներսն զանձ։
յորդեալ գրուն։ աղաչանս։ զի ի ներսն զանձ։ զի ի ներսն զանձ։
ի ներսն զանձ։ զի ի ներսն զանձ։ զի ի ներսն զանձ։ զի ի ներսն զանձ։
գեղեանց։ զի ի ներսն զանձ։ զի ի ներսն զանձ։ զի ի ներսն զանձ։

[illegible]

Զոյն մէջ ոգեմբեր զարբանական ձայնի մէջ
զէ ոգեսոն գլուխ։ առ բերելով զպատարագ
ուկիկնդրոն։ զկզբ մուռն զհալուէս։ զէ։

Տրոժամհարկանելոն ղգալաստեանքոտր յայն
ժամզարհուրելաղողանարարածգելայահէ։ մ
մէ։ այնչէմբզբէզվերկիր հանդոյն։ զմերզնընկէ
ցեալանընդ մբարբոր մեռա յնդեսարարու մողոմ։
Տահաբելկանոյծ ագմանքոտր ցրնծանդաբ
առ ապիեաց նիլերալաս։ զեղենամբոյնաղաչեմբ
Զեռանակալբազմագոս թողոմածտր մեռանեմ
Զառնելբզմերոս ցեանկբայահագինա ուրն։ որ։

Տահագինհամբառ գալաստեանքոտրբզմբառա
ածեմզարհուրելմբելերկեղենիսպասնալեաց գեհ
նոյնաղաչեմբզբեզվերկիր հանդոյն։ զմերզնընկէ
ցեալանընդ մբարբոր մեռայնդեսարարեալ։ Յոր
ժամգաբրիելհարկանեզասիեզերաբերբ
ուվոզոյն։ և նորոգինհոր գեգնկասունեզերբանք
հրաբոլեան։ աղա։ Զոնանդբնիլ։ դերպրոմեմբ
հրաշեցբրանին։ և դասաս։ ոնա հեղյանար
կեալ։ բայարարածս հասոցանեվարձս բոգորոց

Իրապանչիրոց աղաչեմբզ։

Անձեզբեզանրհնեալիանոմեմբերկնոյնա
դասորոնաց ամենակալամենակարողոյ զոյ
մեղամբնընկեցեցեն։ հանդոյլիսարանբոմ

յանբայականիհանգրատան։ Որինանանոմ
զմարգարենմուսէս սասարուցերածանվա
ռասբոլանամբածոմեմբդբոսրասարեալ։
զմերզնընկեցեալանեհան։ Բարեկամասոմեմ
բածածենենդրնոլեմանոյնիազգենասրեան
բոտրեդասաս որեանյերանաեոյանեմասամ
և յանասրոս մեկեանադ։ լոյար։

Փառբբեզհայրորկենարարդեսմարգենոյնգոյ
ացոցիչհոգոյ։ ընկամ։ սբարբհնաբանողհոգի
յանմահականբոհանգեսատ։ Մարդասիրեհար
որդիորպատակբանկեցեղեր հողեղենացանեխաչ
ցարընկա։ Զմենազանբոբ հոգիորանդ որբնչբ
նեղեցոցեմբեմեիմարեչ հոգոյ ընկամ։ զաբրհ։

Հանգիստքոտրոտրամենայնոբբոհանգչենհան
գոյզհոգեսածառանեցքոցընդոբբոմարդաս
ակ։ Զոնանբորիբերեդբոխազերկոնբամհա
լոծերբզկանպեանարձանկեցերև զհոգեսածառա
ենցքոցընդոբբոհանգոյմարդա։ Ընդ հոգոյն
ամարդաս։ բոց կատարելոցև զհոգեսածառանեցքոց։

Յամանակդարձեեմոյեհասեյերկերարդտրընկա
ընզծառայսբո։ և կոգեիբոբարիառաջնորդեալ
ենձեյերկերուղեղ։ Խոսողանանոզհոգեորեիցբ
նայնումեբընձացաշխարհիարդ։ Խոբերբոհ
ասարմեծեյորժամանեսայցերումեբոյոգոի
բոզաց։ յայնժամեանաեածառայսբո։ և հոգի։

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Որ սպասարքեալ խորհրդոյ զգեցարք զառաւ
կերպարան. և խոնարհարարեալ առաքելոցն ընկալաք
յանուն քո ըզկեանս ըզբեզ. Զ որդ ընդ բեմբ բնդ
քս արարբ զկնքեալսն սբ հոգոյն. որդ առաւ որդ ես
կենդանեաց և մեռեալց զհոգեանն ընկալեալ ըզդաստ
այ ընդ սբ բարդ. ըզբեզ. Ըզարարիչն գնեալ առ
ե. մ. լբ արարբ բարեբ ըզնայն խոսեան. Որդ
ընդ ամպսերկնից ինորդ զերեսաբերկրի.
և զարդ ուցանեալ ըզնընկալեալսն հանդերձ ամենա
յնսբբ. առաւ. Մինչբ անաղարտ էր զոր ուրբ
դաւորն ամենայն զիարժանի արասցէ ըզնընկալ
ցեալսն ամենայն ի սբ ադամասն ընդ ամենասուն
կուսանան. առաւ. մ. Ի

Զ Ի դաւորդ էայսր խոսեալոց քս աշխարհ ընկալ
ըզձառայս բոլբարին. ՝՝ շնորհեաւ յայսակողմ
եանքս մեր. Որ ունիսն ի ամենեսեան ամենայն
և կենդանացեալ հանդոյզ հոգեբ ձառայ. ՝՝ շնորհ.
Յորժամ կարգեալ ի ձառ մեր ընդ բոլ հաստա
տեալ դասասանն. յայնր ժամ ինքնաբեր
ձառայբ. ՝՝ շնորհ.

Ը Որ ամենայնբ ոչ քեզ ամենայն գամբ գալ
սաեան. շնորհեաւ մեր ընկալ ցեալոց ընկալ յայսմ
բնամ որ ողորմած դեպ յամենայնոյն. Յորժամ
զանմահ ամենայնց շնորհեաւ ի կեանս ըստրաւորեալ.
ընդ կամարարս ամենայնոյ ընդ բոլ ըզնընկալեալսն մեր

դասաւորեալ որդ. Ընդ սբ բարդ ասեալ ընդ
արդարս ընկալաւակեալ խոսեալ անկեալոց հրեշտակաց ըզ
նընկալեալսն մեր կարգաւորեալ.

Ա Այրանս ակն զբեզ արարեալ ամենայն մարդասէր. որ ասեալ
զնդ զբեզ հոգոյն և մարմնոյ. յինչ ազնընկալեալսն
մերն հանդոյն ընդ սբ բարդ. Որ դիտեալ ամենայն
Դաւթ դեսպան ամենեսեան. և խաչեալ ի արեամբ
գնեալ երեսաց ողորմութեան. յինչ ազգ ինարեան բ
սրն հան. Հոգեալ ընդ մարիամ որ ազգ էր դեսպանն ը
պատ էլ. և ցուցեալ ամենայնբ արարեալ յինչ ազ.

Բ Ընդ բեմբ բնդ Դաւթ դաւորեալ ասեալ ասեալ որ
ալ ի զուսարեալ ոնոյ. զբեզ ընկալեալսն մեր ընկալ մեր
դասակարգ հանդոյն ընդ սբ բարդ. Յորժամ գան
եալ ասեալ ի զերկրարդ արարեալ ոնոյ
գանեալ զբեզ. Ինքնաբեր յայսոսեալ դասաւորեալ
քս ի երկրի մեր. և յայս զբեզ ընկալեալ.

Գ Որ արարիչ դեսպան ոգեհանդոյ ցեալ ի հրեշտակն
կուս. յինչ ազ հոգեալ ընկալեալ ընդ մերոց և հանդոյն ընդ
սբ բարդ. Որ երկայնամտեալ դեսպան ամենեսեան և
ներող յանցանաց մերոց. յինչ. Որ ի սանգամ
գալոց ես հարեալ ի ասեալ քնոյ զերկնաւորեալ

Դ Ի ինն դրեալ ինն. յինչ ազ հոգեալ.

Ե Ուգաւորեալ ասեալ զբանամահ ամենայն զբաշխեալ
ի ասեալ ամենայն որ ալ գալոց ասեալ ընդ բոլ այժմեալ որ ազ
ընկալեալսն մեր դասակարգ ինն ի սրբոց դրոց մայր

դանիրա[illegible] պակաստրեամ[illegible] շուրջ յամենայն փառաց։
Օրհնաւորեալ եղերընդ ամբ ընդ հարս ողորդ ինքնարդ
նոյն ի արքանէ բոտրայսա բընկալեալ հանդոյզ հոր
գիանոցս։ կենդանարար ի ելանելոյ ի ներքոյ։
Յորժամ առնէ հաստատ ումընտրեալ ամբ ընդ
բնաց ինքեզ ոյնժամ ի ընտանեաց դուռ անողբ
բ։ դարաս որ ի ելանելոյ ի կոմանդ առաւնամ։
ուգաս որ փառաց ի ոյսազգ մարդ կանանց հասա
նէ ի ամբ զամբ ոլոր ի ելերեկնոց կենդանարարդ
զանարատ ձեռաց ի ստեղծուածս զապարանքն
բանէ զ հոգեւոր ընկալ յանուն ամբ
ի կենդանարարն հրեղէն զբ արարածոցն։
Իսկ ի հրաշեցն արարիս հրաշ ի ոյլ մամբ ի ամբ
անկերպեան ի ընտանեաց ամբ և զամբ ի ելերկնոց ամբ
ծառայն զապարանս։ Իսկ ի արկանէ ի ողոցն հրեշտակ
պետն մեծ ի ամբ ի ելանալ գերեզմանացն ի յարիցեն մեռ
ալ ի անապական մարմնով զարդ արին ընդ առ աջ ամ
ամ զապարանքն ի ամբ զ հոգ։

ամ։ Ի հարկ առ ի ամբ զարդ ասի բանս
կենդ։ և զմեղուցեալ զարդ ի ելերկնոց։ ողորմ
այսր հրաժարեցարք ի ոյսր զ հոգ։ Ոչ ի ելերկնոց
զանարատ ձեռանցն ի ստեղծուածս զապարանքն
բանէ։ Ի ոյսր ի ամբ զարդ ի ելերկնոց։ և զամբ
մինչ ի ներքոյ ի ելանելոյ ի ամբ։ Ի հոգ ի ստեղծուածս
Յորս ի ոյսր ի ամբ զարդ ի ելերկնոց։ և զամբ
բակին։ և առ զբեզ ապարանքն ի ամբ ամբ զբնաւ ի ոյ
ամբ ողոր ի ոյ զարդ ասի։
այսքան ոյսր ի ամբ զարդ ի ելերկնոց։ զամբ
ոյ։ ընկալ զամբ ոյսր ի ամբ զարդ ի ելերկնոց։ ի ամբ
կաղ ի ամբ։ Զհամբ ի ամբ զարդ ի ելերկնոց։ զամբ
հոգ ոյսր ի ամբ ստեղծուածս։ Ի հոգ զարդ ի ելերկնոց
պարգեւ ամբ ամբ ի ելանելոյ։ Զ ոյ ի ամբ զարդ
ամ բանս զարդ ի ելերկնոց։ զամբ ի ոյսր ի ամբ զարդ
ամ։ զարդ ի ելերկնոց։ զամբ ի ոյսր ի ամբ զարդ
ամ։ զարդ ի ելերկնոց։ զամբ ի ոյսր ի ամբ զարդ
ամ։ զարդ ի ելերկնոց։ զամբ ի ոյսր ի ամբ զարդ
ամ։ զարդ ի ելերկնոց։ զամբ ի ոյսր ի ամբ զարդ
ամ։ զարդ ի ելերկնոց։ զամբ ի ոյսր ի ամբ զարդ
ամ։ զարդ ի ելերկնոց։ զամբ ի ոյսր ի ամբ զարդ
ամ։ զարդ ի ելերկնոց։ զամբ ի ոյսր ի ամբ զարդ
ամ։ զարդ ի ելերկնոց։ զամբ ի ոյսր ի ամբ զարդ
ամ։ զարդ ի ելերկնոց։ զամբ ի ոյսր ի ամբ զարդ
ամ։ զարդ ի ելերկնոց։ զամբ ի ոյսր ի ամբ զարդ
ամ։ զարդ ի ելերկնոց։ զամբ ի ոյսր ի ամբ զարդ
ամ։ զարդ ի ելերկնոց։ զամբ ի ոյսր ի ամբ զարդ
ամ։ զարդ ի ելերկնոց։ զամբ ի ոյսր ի ամբ զարդ
ամ։ զարդ ի ելերկնոց։ զամբ ի ոյսր ի ամբ զարդ
ամ։ զարդ ի ելերկնոց։ զամբ ի ոյսր ի ամբ զարդ
ամ։ զարդ ի ելերկնոց։ զամբ ի ոյսր ի ամբ զարդ
ամ։ զարդ ի ելերկնոց։ զամբ ի ոյսր ի ամբ զարդ
ամ։ զարդ ի ելերկնոց։ զամբ ի ոյսր ի ամբ զարդ
ամ։ զարդ ի ելերկնոց։ զամբ ի ոյսր ի ամբ զարդ
ամ։ զարդ ի ելերկնոց։ զամբ ի ոյսր ի ամբ զարդ
ամ։ զարդ ի ելերկնոց։ զամբ ի ոյսր ի ամբ զարդ
ամ։ զարդ ի ելերկնոց։ զամբ ի ոյսր ի ամբ զարդ
ամ։ զարդ ի ելերկնոց։ զամբ ի ոյսր ի ամբ զարդ
ամ։ զարդ ի ելերկնոց։ զամբ ի ոյսր ի ամբ զարդ
ամ։ զարդ ի ելերկնոց։ զամբ ի ոյսր ի ամբ զարդ
ամ։ զարդ ի ելերկնոց։ զամբ ի ոյսր ի ամբ զարդ
ամ։ զարդ ի ելերկնոց։ զամբ ի ոյսր ի ամբ զարդ
ամ։ զարդ ի ելերկնոց։ զամբ ի ոյսր ի ամբ զարդ
ամ։ զարդ ի ելերկնոց։ զամբ ի ոյսր ի ամբ զարդ
ամ։ զարդ ի ելերկնոց։ զամբ ի ոյսր ի ամբ զարդ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

յարեարփմէն ելոց լոյս ծագէ յարարածոց
մէջ յայրոյ թէ զորկենարարն յարոյն ըզգայուն կենդանեաց
մահ. եւ. Չհանդուրժէ ալպահպանողն ազնուելէր
կենդ երկնաւոր որոց. որք այս եւ տեսանէին կանանցն
թէ մահն է ծառ մահկանացու ազգ. այս որ մահն
քո ոչ ընդ գանձ լեցի կենդ ազգ հաւատոց անկից. եւ լապա–
Պատուական ամենամարդկան կանգնեալ կենսատու մէ
զերեզմանն. տեսանել տեսանել մարդկան փառօքն
կենացն յոյժ է ծանկան. դ աւան որ է ապառումն ցնն
զին ընզնըլեցեալ յայս ըրն վերըլին. եւ լապաներա–
ւ սահաւ որ եղ ն ընչ անխաւ զինեւ յայրն եղեցփառաւ ազգ
ծագին. հաւ առաւելեալ քն եքէ զբերկրին եւ մ ... ա
ցոյ ընկոծեցին. զերկրպագ ... ոյն ... զինել
այծառ ազգոյն լուսաւորին. եւ։ Ո՞ւհ գործեալ
երկնաւոր ապացկանա ամբրք քոնաւ ըն թաց. զընդրէ
աղբերբ ծովամ վերոյ լքէ զընդ առ ամբեր եմ լամպով
ընդ մեղան աւա դ ամպարիկ լաւն եւ ըզգաւ մէ է
րամբեց դ աւան որ էաւ ըզգաւ վերնոց երգեն լքեզփա
ռնին դն արթնոցն։ Աստուածն առ երկբերկրի
յոր ժամփառ ամ քգաւ հայրենի. որ է գաւկան ըզյսխա
սարիւ ըն մենաւոր գըրն ըն ադըն. ըզգայուն որ նան
երեկին լուսաւոր եմ լուսաւոր քեցին. դ ամ. Վերնական
զաւ րոց ընպես փողերբ արբերն աւ եռաբեր. որ էք
մեռեալ ըք որ քյանդ ամարանց խաղ եկըն փեստ ընդ
հարանացեալ մարքոյր հոգ ոցկարգ եա ըզգաւ իթուար

րբոց. դ ամ։ Աղէտական յաւ թուն նըզա ըզյարարած
ոցերկըրպագին. արդ արուութէ զան զխարհադա
տիս փառօք ըստ գործ ոց հատու ցանէս. յայն ժամ ճշմար
տէ ո րոր մեր թէ նըն լեցէ լոյս մեր թողու թէ. դ ամ։
Բա՞նէ աղ մարդ կանաց ծորողն որք յաղ ամենծրնէ
աղքըն ին. եւ հրեղէն աղդ ամբերկնաւ ինք հեծանգա
մայն վերաբերին. եւ յայն ժամ հեղ հրապարակն յերեա
ըզգայ յառն աւ հրագին. դ ամ։ Չորրորդ ան ընգաղմ ին
մարդ կանն բարքն չէ բոլոր գործեցին. բարեաց
գործ ոցը ընպար առկին չարե ացն ի հուրն ան չէ լմա
նին. յայն ժամ յերէ զօրու ըզբերին գործ ըզ մէ ղաց
ընըզնըլեցին. դ ամ։ Երկնաւորն պերամ կաղմ ազն եաղ
եւ պառ առմա ծանր լուսափայլէ ամ մէ վերկայ եցն է գեր
իւր երեաւ եւ որդ արոց ըն զարդ արբեաց. հաղորդ ամ
բան հայ ց մամեն ցին ըզնըն լեցեաղ ամ յաւ րըն վեր լին.
փառօ ացին փառ լու բարձրաւն ան լաւ կողմ էանք ըն
վերանան յոր ժամ լլաւ ենզ երական ծայն ամ հոլ թէ ի
քեն կոչման. նըն լեցեալ մերըլաւ եցոյ զմած այն եւ բար
բառ ըն դ քրոց ամ։ Փառ հանայ քս եւ ծողով րդ քս
հայցէ փեքէն որբարե գո ւթ. ըն դ նըն լեցեաղ ըն հա
սառու լըն կամ ըզգաւ նամն յուսով. յէ մքրողաք վերին
յոր ու մարդ ամ քըն ծողովին փառ սվերերգեն մինա
ընդ նոսին երրորդ ու թեգ երբեմ կանն եին. Երգ
Գովերայէն պաշտ մանցն ըլեաց
Օրհն չէ մեռ ր դ ամ է։ ...րանն խաղն լեբա

[illegible]

[illegible]

սրբեանց ընդ փառս ամէն։ Դու յանձն առնէր մահու եւ
նեղելոյ վասն ընդ մեզ եւ ընդ նորա մերձաւորս [illegible]
նութեամբ երանելոյ. վասն որոյ եկն [illegible] ի մեզ եւ մեր
առ [illegible] խոնարհութեամբ։ Զորս
սրբեա [illegible] յանմեղ [illegible] ցերեկոր. ծննդեան
նմանէ. սուրբ [illegible] ընդ մեզ [illegible] որ [illegible]
թեամբ որպէս զանձն [illegible] փառս [illegible] որ [illegible]
Ա [illegible] յանձն [illegible] ծնունդ [illegible] թեամբ
եւ [illegible] փառս առ որ [illegible] ընդ [illegible]։ Իւրաքանչիւր
ընդ [illegible] եւ [illegible]. սրբեցէ
[illegible] զանձն մահու թեամբ։ Ամէն [illegible]
[illegible] փառս [illegible]
վասն անճառ ծննդեանց մերոց։
[illegible] թեան [illegible] զօրութեան [illegible]
եւ [illegible] ընդ մահու եւ [illegible] մահու թեամբ [illegible]
մարդկան։ Յաղագս այնմ մահու թեամբ [illegible] եւ
[illegible] վասն [illegible]
[illegible] թեամբ [illegible]։ Սուրբ [illegible]
բարեխօսութեամբ պարգեւ [illegible]
[illegible] թեամբ [illegible]
[illegible] ընդ [illegible] թեան [illegible]
[illegible] եւ [illegible] մահու եւ [illegible]
[illegible]։ [illegible]
[illegible] թեամբ [illegible]
[illegible] նորա [illegible]

զանգ ընդ մարդկան սրբեալ հոգւոյ [illegible]
[illegible] ընդ մեզ [illegible]
[illegible] թեամբ խոնարհութեամբ [illegible]
[illegible] եւ [illegible]
[illegible] զանձն [illegible]
[illegible] փառս [illegible]
միայն բարերար [illegible] զանձն ընդ մեր։ Միայն
[illegible] մայր եւ [illegible] եւ [illegible]
[illegible] մերոյ [illegible] բարեբա
[illegible]
[illegible] որ վասն մեր [illegible]
[illegible] եւ [illegible]
[illegible] թագաւոր [illegible]
[illegible] թեամբ [illegible]
[illegible] թեամբ [illegible]
[illegible] մայր եւ [illegible] թեամբ
[illegible]
[illegible] թեամբ [illegible] մարդկան [illegible]
[illegible]
[illegible] եւ ընդ մեզ [illegible]
[illegible]
[illegible] բարեխօսութեամբ [illegible] մարդկան
մայր եւ կոյս. բարեխօսութեամբ [illegible] անճառ ծննդեանց մերոց։
փառս առ որ [illegible] ընդ [illegible] եւ ի
[illegible] ընդ մեզ [illegible] բարեպաշտ [illegible]

-414-

նայցէ առ քահանայն կամաւն. ձայնիւ երգ ողորմեսցուք
Որ դնեմք զայս յետ ամ քահանայն ծնրադրեալ փոխ.
յարուցեալ կենդանարար մահուամբ քով զամենեսեան
Թ. նաւամբ եւ. զի լեալ քահանայութեան ձայնիւ եր-
ծագումն ի հայրէ փառք անեղին հոգւոյն կենդ-
անութեանն ազգի մարդկան ողորմութեանն այսու բնակ
ու երգ զհամբերութեան քահանայական ձայն:
Ա րը ... ամենայն զօրութեան յորդորեալ
կենդանին. ամրացոյց զհաստատութիւն Թագաւորին
վերկեաց զողորմ. որ նորոգեաց յերկրաւոր մարդկան ամենայն
Որ ընտրեցեր քեզ վերաբերութիւնս անարգել նոցա եւ
ցոյց զամենայն կեանս երկնային աւրհնութեամբ ի
դէմ ոգւոյ. եւ զի ուրախ ազատեալ փրկեալ ի կապոյ
նոցա մահու փրկեալ յամենայն չարեաց. Եկեալ ի վեր
կոչումն ընդ անձինս մեր փառաւոր յերկնային փառս
եղեն մարդկան զաստուածային ձայն եւ զմարմնոյ զերեալ
ամ աղաւաղեալ մեղաց:
Իւրաքանչիւր զաւրէն եկեղեցւոյ քոյ սուրբ ամենակալ ու
զծառայ քոյ զարկեալ եւ մարգարէ զահամբերութեամբ
լուսաւորեալ եւ երկինս. նաեւ յամենայն փառս ընդ առ-
նուլեցուք. փառաւոր որ յաւուր անճառ զայս ի
ամենայն աւուրս նորոգեալ փառաւոր եկեղեցի
երկրպագեմք ամենայն ստացողի. բարեխօսութեամբ
մաքրութեան զմեղս եղեալ փրկութեան. քանզի
Երկրպագեմ փրկութեան արարածոց քոց մեղաց:

-415-

ընկերս. յամենայն երկրաւորաց զմարդն եւ զմար-
դոյն եւ յարուցեալ մեռեալս զերկնաւորութեան. քա-
նի ամենայն անհաւասար աստուածային երգեմք զաղա-
չեմք անդ աստուածային. որ զի ամենայն հաւատացեալ
զերեցեր. եւ ծննդեամբ ամենայն ազգս սուրբ
բարեխօսութեամբ ամենայն սրբոց:
Օրհնեցէ ամեն / օրհնութիւն. օրհնեսցէ
զամենայն նորայս յաղթութեամբ ամենայն երգ
նոցա փառաւոր աստուածութեան. Որպէս եւ նոյն
եւ ամենայն ազգ նորոգեաց ժողովրդեան ամենայն սուրբ
յաւուր. եւ ընդ գործեաց զփառաւոր աստուածային
ի ծովկամբ երգեցէք ամեն / օրհ. Ընդ քեզ ամենայն
ընդ հանապազ զաստուածային բարեխօսութեամբ
յայս փրկել ընդ մեզ զի փրկեսցէ եւ յամենայն վտանգ
Հ. աւետարանք ժողովրդեան ի բարեխօսութեամբ սրբոց.
այժմ. ամենայն սրբոց բարեխօսութեամբ ամենայն
մեռեալք զարդարութեամբ երկնային զի նա
յոյս հաւատացելոց. Եւ զի ամենայն բանականութիւն
բանիւ աստուածոյ. կամաւոր որով յամենայն
մահու եւ Թագաւորի երկրի զերկրաւորս. եւ յարու
Թիւնն որով նորոգեաց զկենդանութիւն. Որ
ամենայն երգեցէք ամենայն մարդկան. ամենայն
զերկրաւորս երգեցէք ամենայն ընդ որս էղեն աստուածոյ
այժմ. ամենայն զբարեխօսութեան ամենայն
նոց մեզ:

զեր
ոչ բոլորովքեցաւ թագաւորութեանն Խաչիքրիստ
զեր՝ զի զամենայն իշխանութիւն յերկրի որ հակառակեր
լսուեցաւ ի ձեռաց նոցա զեռնիցն։ Իսկ անդր ի Հոռոմ
ազգս ապանդ ի հանդերձս յարութեանն։ յարութիւն
ուրեքն։ կենդանի ի մեռելոց զի մի ընդ ամենայն
նմանեսցի։ Դարձեալ զերեցաւ ի Հռոմ գոլով
մարմնացեալ ի կուսէն ի փրկութիւն աշխարհի։
Մի շաբաթ ուրեք յանմարմնոց զինուորութեաց։
ի բերդի ուրեքն ի անապատ քանզի
վասն ընդանաստութեան ի հայրական դողոյն հոնար
հեա լեալն էր։ և ոչ ի ցեղս լաստուած բայց ի նմանէ։
Որպարձրացեալ ի բազկաց իւրոց հանդերձեալ խոր
տակեաց զապարատամբ զամենայն զանազանութիւնս
ի նաւազաւորութիւն զնորհեաց զնիսաւորին։ և
ընդ աստուածարանութեան զորբանին։ որ զանախանա
գրեալ զի զանձ արքայութեանն ի դրանին։ զի զնդ ընդ ի
մի ի զանձ ի զանձ ի զանձ։

Երեսնամեայ եղեալ ի զհաւատն ի մարդ
ամբարեալ։ ի ներքոյ զանազանութեանն։ զի զամենայն
ի ներքոյ զանազանութեանն։ զի զամենայն
զանազանութեանն։ զի զամենայն զանազանութեանն։

հանդերձ ի Հոռոմ։ զի ի ներքոյ զանազանութեանն։ զի զամենայն
զանազանութեանն։ զի զամենայն զանազանութեանն։

զեր
Ոչ ի ներքոյ զանազանութեանն։ զի զամենայն զանազանութեանն։
զի զամենայն զանազանութեանն։ զի զամենայն զանազանութեանն։
զի զամենայն զանազանութեանն։ զի զամենայն զանազանութեանն։
զի զամենայն զանազանութեանն։ զի զամենայն զանազանութեանն։

Եւ ի ներքոյ զանազանութեանն։ զի զամենայն զանազանութեանն։
զի զամենայն զանազանութեանն։ զի զամենայն զանազանութեանն։
զի զամենայն զանազանութեանն։ զի զամենայն զանազանութեանն։
զի զամենայն զանազանութեանն։ զի զամենայն զանազանութեանն։

Եւ ի ներքոյ զանազանութեանն։ զի զամենայն զանազանութեանն։
զի զամենայն զանազանութեանն։ զի զամենայն զանազանութեանն։
զի զամենայն զանազանութեանն։ զի զամենայն զանազանութեանն։
զի զամենայն զանազանութեանն։ զի զամենայն զանազանութեանն։

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

աշխարհ ընդունող և ուղղախոհն մեն.

զկ Սատանայն հուրկն դարանի զանազանութեամբ
գոյնայրեալ ցզրոյն ընդ ըմբոխացեալ զարգելեալ
ընդ ինքնակոչեցեալն և պարգևեցեալ զկնիռն
Դաւանութեան. Յանդիմանական էայր ոչ ընդունելի
առաքելական զհրաբաժակդուռն Դաւանութեայ
մանրագաւառաղոմ մեծաստուածընտրման. Ի
բարեխառնութիւն ոչ թաղիրմեզաբ ածաձին առ
խիրկն զգծողովրդեն մեղացն յապականումն
սբերորդ Դաւանութեան ծանուցեալ զոտանեալ (էն.
քնարգեալ) զեն ածորիծոցն հաղայառնալ բանգայ
խոնարհորդիսառաստրեալ որ կերկիրկն զարա
բածարդ. Ազնուառնաբրկնութեամբ հիշոկութեան զա
նիծոցն բարձեալ զդատապարտութեան. և կամաւ
որեալ Դաւանութեամբ զոտրկեալ զերաշնորհն զարա
կանկիրկն զառաստ Լեռնարհնեմբ և երկրպա
գեմ զորոբանութեան զերկնին և երկրին զածաձ. Ապ
ստինեմ զբարեխառնութեան ածաձին մարդ
մարդ զորոնն կոյս սբ հարազերկնից զոդոնոնընկնքն
զորմարգարէնն ասեն.

սատանաեցաւ սերունդն ծարն բարձրացաւ
զնարիմայ ածաձ. զիմաստաստոյարութեամբ
էրեաց զզրոյն. Ընդարձակեցաւ բերիմարի
վերան ընդամենացիմոց. քանզի հարբեալ զպատերա
զմբոհ զգաստրութեամբ. Ոչ ապարարզեանն ածայր

գանդիբուն մեծ ընարբզնամարմնովապրեցուցիչ
ածաձին բարեխառնութեամբ ցանկանալ զմեզ.
ոգիմայանենայն ժամ զքեզ վառաւորեալ սրբոյն զգ
զիրեալ ենդրամանն ընդ բոլորիերարկրի. Հոգիբոյ ենք
բարի զենիենք քեզ ելեալ յանենայն ժամ. ընդ դեմ Դաւ
նամոյնհակառակողին. Հոգոյն սրբոյ հովանացեալ
ելեալ զքեզ ածաձին մարմնացեալ հաւրհանծուեալ զոր
դին մեծ ածին մեզ ի վերկուեալն.

սատանայ զանազանեալ զերզհեծուեալ բարեգոյնն եաս.
ապրեալ ի լուսաւորեալ. ելեալ ոչ ոչ սրբոյ ի ամենայն
կերանամայապականուեալ. Ազերեա ցզրամանն
կարողուեալ որեալ ընդ ելեալ վանքնմեր. և յարեալ ի մեզ
ընդ զրպէս յանենայնեկարողերկրի զերանամայապ
Ազգ. որ ընդ աւիշոկուսանի ի վերկուեալ ազգ ամարդ
կան. լուսաւորեալ զերեզ զերեգնուեալ ածընամարդ
եալ. և բարեբանեալ զբազնորաբարեգոյեալ.
Զանարա. սնաւարհնեցաւ զածաձենորկոյսն
նաց յեոնընդեան. և տարաւ յորովայնի զանազան
նեալն ամենեցուն զհամաբնակեցն հաւրենեան
սբհոգոյ եալ զսրբոյ (սբհոգոյն. եաս.
խիրարերեալ ելեցն հանգի. զի և զնոր բացեալն
տրացիսառաբանի զերբաւանցն այնու. Որկամ
տարեալ զերեալ զերեալ զերեալ զերեալ զերեալ
զի և զերեգարեալ յարեալ զերեալ զերեալ զերեալ
կենդանեալ. Բարեխառնեալ զերեալ ածաձենոյն

[illegible]

[illegible]

-426-

հայցել [illegible] մաղթեա փրկել ըզմեզ ի հրոյն յաւիտենից
[illegible] փառս [illegible]
[illegible] փրկել
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ըն մերոյ փրկութեան.

[illegible]

[illegible] փրկութեան.

[illegible]
գեհենոյն.

-427-

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
բերկրութեամբ.

[illegible]
[illegible] փրկել [illegible]

[illegible]

[illegible]

գեղցուք զկիսատ ասելն որպէս ասացեալ է։

Եւ ասացեալն բարկութեամբ հոգոյ սրտիցն կիզէր զբազում ըմբռնեալսն զոր ոչ ոք կարէր զանել զնոսա զի ի գետինս ընկենուն զանոնք։

ասաց մարգարէն Երեմ· յամենայն նմանութեան Երրորդութեան սուրբ
կուսին Մարիամ Ծնողի Աստուծոյ· ամէն.

Տօն կենդանութեան և փրկութեան մերոյ յարեաւ ծագեաց
խաչեցեալ զմարդկային բնութիւն մեզ յԱստուած· և դարձոյց զհին
փառս իւր յերկրէ յերկինս· Որ կամաւ որդին Հօր
մեղաց մեզ բերեալ ի խաչին· ծագեաց և լուսաւորեաց
յարութեամբ քո կենդանութիւն մեզ շնորհեա· կենդանարար
Ծնեալ զքո սուրբ մարմինդ արեամբ քո· Հարցուք
խնդրեմք մեզ ծնունդ և բարեխօսութեան նորոգեալ մարդկան
ընդ և սուրբ մեր փրկութեան յարութեան քո և յա
մենայն մեզ ողորմեա

Օրհնեցաւ և յարեաւ Քրիստոս և մեզ ըստ մարգարէին
կենդանութեան հրաշափառն ընդ Աստուածութեան
ի Հօրէ և Հոգւոյն սրբոյ վասն մեր փրկութեան մեզ·
Զյարութիւն քո գովեմք օրհնութեամբ զի փառաւոր
եղեր ընդ Հօր և Հոգւոյն· և դարձուցեր զմեզ
ի մահ· Երգեսցէ երկիր զյարութիւն քո
ցուցեր զօրհնութիւն ծնունդ փրկութեան
մեր փրկութեան մեզ յարութեամբ քո
Որ արարիչ մարգարէին յարութեան և մեզ
ծննդեամբ և յարութեամբ
առաքեալքն և զօրութեան քո
ուրախութիւն և յաղթութիւն նորոգեցեր
Որ ի Հօրէ ծնար և մարմնացար ի կուսէն
և ծնունդ Աստուածութեան և մեզ փրկեա

Տէր ընդ քեզ ... Աստուածութեան
և ուրախութեան մարմնով խաչեցար
կենդանութեան զմեզ
մեզ հոգւով· Հաւատամք ընդ քեզ փրկութեան
յերկինս ընդ քո ... մարմնով
րկնութեան ... նորոգեցեր· Երկնաւոր
ցուցեր փրկութիւն նախահօրն մեր
զերկնաւորս ... աշխարհի ... յարութեամբ
որք ընդ հանուր ... զմեզ

Քո գալուստդ

Այսօր ... փրկութեան

րոյց ... մեզ ... որք
Զաւակեցեր ընդ ... մարգարէին ...
մեր ... Աստուածութեամբ ... Որդին Հօր
արարեր ... ի մեռելոց ... ընդ քեզ ... ընդ Հայր
բնակեցեր և զօրացեր· Միածին ... կենդանի
յետ ծնունդ ... փրկութեան· զի ...
[illegible] աշխարհի ... զմեզ
նէ ... ծնունդ ... մեզ

Նա ... մարգարէին և ...
կենդանութիւն ... մարգարէն
Օրհնութիւն քեզ ... մարգարէն· ընդ
որ ... փառաւորեալ ...
եւ ընդ ... բարեխօսութեան
խաչին· Քեզ միայնոյ մարդասիրի ...

հեռոնեն իբարձուն ըս վերերգեմբ ասելով. փառ ըմբ
բեզ քո որ ի երկիրս ամենայն հաւրկեցուցանես զրզմեզ.

Զ Ապա հարեալ բամենայն հեթանոսքն աւրհնեցեալ
զաւրն զի հուրն ուրծ բանն մարմնացաւ ի կուսանա
կեսացն զարդ ի ծոխա և զաւրս ունի մահու ելոյծ. Ընդա
լեալ բզբանձանն ուրախութեն յայգոյն անմահութեն
սրբոց առաքելոցն որք ի ներ հանուրն ընթացան ի
տիեզերս լուսաւորեցին հրաւերեալ յերկնից յարքա
ութեն. Յաւուրս վերին ոգոց հաստատեցան ամենայն աշ
ացվերածելոց զրզմեզ ընդ հոգեղինացդ ասասիոեղ
անկելոցն հրեշտակաց. բարեխաւսութեն սրբոց հոյ
ծանծաղեն.

Զ Անեաք զրզբեզ քո փառ ակնց հաւրն հոգոյն նախ
ապատմողմարգարէին. զրզխոնարհեալ զբոյերկնից
ծանելոց զանոնք զիսանելիս արարարքն. Յարենելոց
մեզ վայելեացարեգակն արդարութեն ի շնչեալ ի ներ
զմեզ ոտնաքն զբնակիսաս ըսխաչին. Ծան. Որոնք մեր
կինք ի երկիր ոչ բաւական ի ներ զոյնքն ակարութ. Ապա
հանեն ընպարտաւորեցար. աղաչեալ զամենայն մեր զմեր
ասասուեցան սիրոյ բ մերոնք զեզ ծնունդքդ
ածեալ. և ուրախացաք զբ ի բերկրութեն քոյ մեր
ձեզ ազատեալ զամենայն ի ներ. Որ ի պատրաս
տեցեալ ըսխմասուութեն ընդ զոյ ի հայրապետ. և ի ա
նուցեալ քոյ ի ներ զյարութեն մեր ընդ զա
Ի նոր դարձեալ մարեալ մեր զբ ի նոր աղաչեալ ազատ էր

ըզմարմնացեալ բանն ուրծ զի փրկեսցէ ըզմեզ
գեղեցացկանեալ ամենայն աղաղակեմ ի քեզ ըստ բանի զոր. վասն
զի բացեալ է զայ ընդ ոչ գիտեմ զբանդ. Մորմեզ
տրեալ զոզ ի ներ աղաղակեալ. և փրկեա՛ զի է ոգայ անարատ ի ներ
խրատացն ամենայն սրբոց. վասն. Բարեխաւսութեն ծնո
ղի քոյ և միշտ կուսի. հայցեմ զի քեզ՝ փրկիչ հաշխարհի.
վերանալ զինեալ ի ներ ի մոցուտ ծնունդ բանի գնեալ
ինձ մեղանի մարդասէր. Ի չարչարանս խաչին և մահու
յանձնեալ է ի ներ ծնունդ բարեգ. Բարեխաւսութեն
ածածնեն և միշտ կուսի ի ներ ծնունդ բարեգ.

Մեծաւ բերրութեամբ ի ներ ի կերպ գեղեցկաւ ըզբերկ
նամբ և ստեղծուածքանարատ ի ներ ացդ. փառ ա
որ ի ներ ծ վերոյ ի ներ ի քոյ հանապատ. Ի մեծաւ ուրդ
խաչի քոյ ի ներ ի կերպ գեղեցացուք. որոյ բարձեալ զդատա
կնիք մահու քոյ ի ներ զ. փառ ա. Ի մեծաւ ի ներ
ալածամայրմարդ ի ներ ի ակնաւ ծոնարանի մեր
ի ներ ի ներ ի ներ. զորոյ ի ներ ծ ի ներ ամենայնազգեն ընդ ի
ներ ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ
ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ
ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ
զիսահզաւրեալ այս: Ի այ բարձ ի ներ ի ներ ի ներ
ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ
ակիսոն. հայցեմ ի ներ ի ներ ի ներ. Բարեխաւսութեն
ածածնեն և միշտ կուսի ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ
փրկեա՛ զիս ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ
ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ ի ներ

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

-436-

ռեալ. մանկամարմնոց հասանման ծայնեալ [illegible]
բանեալ։ Որ [illegible] փայլ [illegible]
րելով մեզ առեալ զերգս [illegible] նոր [illegible]
մարմնամբն [illegible] բարեբանեալ է [illegible]
[illegible] ծննդեան։ Ծառ [illegible]
ածին [illegible] ժամանակաց հայր [illegible]
[illegible]

867